

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Super quarto libro Sententiarum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Venedig], 24. Juni 1481

[Distinctiones XVI-XX]

[urn:nbn:de:bsz:31-305514](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-305514)

7 sic e ordo iusticie: q sp diuino flagello adiuncte
 q: ois pena iusta: 7 hoc cu pccisioe alioz est i qnto
 mo: aut est vtilitas qua ipe flagellatus cosequitur
 q quide pot esse vel quatu ad recessum a malo: 7
 sic e modus tert: vel in ordine ad bonu coserua-
 du: 7 sic e scds mod: aut augedu: 7 sic e primus.
 ¶ Ad p^m q od q pena sp pcedit pctm in na. sz no
 sp in plona punit. ¶ Ad scdm od q flagellu q-
 tu e de se sp e corriges: sz ex defectu recipiens qnqz
 ad huc effectu no peruenit. ¶ Ad 3^m od q impiu
 esset si pena iusta no esset: nec tn de tunc vult glo-
 ria sua diuulgari. ppi sua vtilitate: sed nostram.
 ¶ Ad 4^m od q oia alia pnt ad ista reduci: qz pro-
 batio e ad augmentu meriti 7 exēplu iusti iudicij
 dei: ad glam dei: 7 sic de alijs. ¶ No puenit sniaz
 iudicij. qz rsi snia hois pcedit no cōcordans snie
 dei: adhuc snia dei restat: si aut cōcordat est snia
 dei. ¶ Leuis. n. culpa leui rē. suppliciu. n. mortis
 pntis leue dē in cōparatiōe ad futuz supplicium:
 culpe etiā pnoiate leues dicunt in cōparatiōe ad
 culpas maiores q qnqz minorib⁹ penis tpalib⁹ pu-
 niunt. ¶ Ex fonte grē dei rē. no loquit hic de gra
 gratū faciente rē. qz hoc no dat an perfectā pniaz
 sed de gratuitis bonis: sic fides informis 7 timor
 seruilis 7 huiusmōi. Si. n. ppi misericordiā qua
 qz rē. h die scdz qndā opinione d qua. j. hē vi. xxi
 Qui diligit iniquitatē odit aiām suā: nō affectu:
 sz effectu. ¶ Immodis nihil ē mūdū. qz ipi ex his
 que in se mūda sūt: sic sacra: mūdicia nō psequit
 ¶ Nihil pdest ieiunare 7 orare rē. f. ad vitā emā
 cosequēdā. ¶ Nūq aliqne sanauit. Cōtra Jo. x.
 dē glo. Querit quō sine fide aliqne illumiauerit
 christ⁹. q ille fide nō habuit: 7 sic nō totū curauit.
 ¶ Et od q christ⁹ quēcuqz curauit totalr curauit
 7 mēte 7 corpore qtu ad oēs ifirmitates corpales
 7 ille totus fidē recepit pmo sed indistinctā: glo. tñ
 alr soluit: q. f. hoc intelligit de illis q p pctō mor-
 bū incurrūt. ¶ Quēdā ipietas ifiditatis rē. qd
 vl seqret q vl de n sciret oia pctā vel nō oia hōne-
 ret: vel non oia remittere posset. ¶ Ad baptisimi
 puritatē. qtu ad remotionē oīuz culpaz. ¶ Ab-
 luat lachrymis mētis. i. iteriozi dolore que lachry-
 me exteriores significāt: 7 ē locutio methaphorica
 ¶ Sciāt se culpabilr duz rē. si. f. cōtingat exteri-
 orz lachrymarū defect⁹ ex defectu doloris vt hō
 min⁹ doleat de pctō q de oāno tpali: sz qnqz abū-
 dantia doloris lachrymas exsiccat. ppi dolore cōci-
 tātū: qnqz aut hō se priet vt corā solo deo doleat:
 qnqz etiā ex onricia cōplexiōis ē q hō nō pot fieri
 cor: poralr p pctis: rsi fleat p morte amici: qz dolor
 ille ē magis sensibilib: 7 iō magis vicin⁹ ad resoluē
 dū cor: p in lachrymas. ¶ Emūdare nequirit. f. i
 statu tali manēs: als n esset ei iputādū.

¶ Distinctio .XVI.

¶ In perfectiōe

aut penitēti rē. Postq mō
 deiniavit de pnia gnāl: hic
 ad pres pnie descēdit. Et di-
 uidit i pres duas: In p^o disti-
 guit pnie ptes: In 2° mouet
 qsdā qōnes circa pparatiōē p-
 tiū pnie ad iuicē. xvij. di. ibi: Hic orit qo multipl
 rē. Pnia i duas: In p^o distiguit pres qsi pniaz inte-
 grates. f. pntis: pccisioez: 7 satisfactioez. In 2° di-
 stiguit pres qsi sbiectiuas: ibi pcedis vo adqciō
 ē rē. Pnia i duas: In p^o distiguit pnie ptes: In 2°
 docz penitēdi modū sz ptes illas: ibi Jo discretio
 penitēti rē. Circa p^o duo fac: p^o ondit nūez ptiū:
 2° singlas pres pscq: ibi Lōpūctio nobis rē. ¶ Jo
 discretio penitēti rē. h ondit mōz pēitēdi: 7 circa
 h^o duo fac: p^o ondit mōz digne pnie: 2° mō: false: ibi
 Et sic se digni fruct⁹ rē. Circa p^o rā fac: p^o assignat
 ex vbis aug. mōz penitēdi qtu ad ptiōē cordis
 2° qtu ad pccisioē oris: ibi Lauat ne duct⁹ vecū-
 dia rē. 3° qtu ad satisfactioē opis i abstinēdo a sa-
 cris 7 ab illicit: ibi Lauat et ne p^o rē. ¶ Pcedis
 vo adqciōdū vī rē. h assignat alias pnie ptes qsi sb-
 iectiuas: 7 circa h^o duo fac: p^o distiguit eas: 2° pscq
 d alia eaz. f. pnia vēaliū q hz spālē dubitatio: ibi
 Que aut pro ventalib⁹ rē. ¶ Questio I.

Hic qrit. iij. Prio d pnb⁹ pnie. Secdo d
 remissioe vēaliū i hac vita q ad vna ptes
 pnie pnt. Tertio d circūstātijs pti fm
 qz formari dz pnie mod⁹. Quarto d ipedimētis
 vē pnie. Circa p^o qrit duo. Prio d pnb⁹ pnie qsi i
 tegrab⁹: Secdo d pnb⁹ scdo assignatis.

¶ Ad primuz sic proce

dit: Ut q pnia ptes n beat: nullū. n. sipler
 hz pte. sz hz abzo. oē sacrm ē sipler. q pnia cū sit
 sacrm n hz ptes. ¶ Baptisim⁹ multiplicior ē vtu-
 te q pnia: qz origiale 7 actualē qtu ad culpā 7 pe-
 nā totalr tollit qd d pnia n ē vcz. q cū baptisimo
 n assignat pres nec pnie ptes assignari dnt. ¶ P.
 medicia dz pporiōari morbo. sz pctm qd ē morb⁹
 spūalis cui ē medicia pnia nō hz huiusmōi ptes.
 q nec pnie ptes assignade sūt. ¶ Sz 3°: penitēs penā
 sibi ifert p pctō dbitā. sz p pctō i deū cōfisso n solū
 debet pena iterioz: sz exterior: vt pz i iferno. q ad p-
 sectionē pnie vtrazqz pena reqrit. q pnia hz partes
 ¶ P. morb⁹ spūalis maiorū diligētia ē curadus q
 corporal. sz curatio q fit d morbū corporalē sz ali-
 quas partes distiguit: quia pmo tollit morbus
 7 postea morbi reliquit. q 7 penitētia que est spi-
 ritualis morbi curatio partes habere debet.

¶ Uterius videt q incōuenienter assignent ei be-
 tres partes. f. cōtritiō: cōfessio 7 satisfactio: sacrm
 enī a ministris ecclesie confertur fm onnem sui
 partē. sed cōtritiōē nō confert penitenti aliquis

ecclesie minister. q̄ nō est pars p̄nie sacramenti.
 ¶ **P**er p̄nie sac̄m̄ pet̄m̄ dimittit. sed an̄ p̄fessi-
 onē pet̄m̄ q̄m̄ dimittit: vt̄ infra maḡster oñdit.
 q̄ p̄fessio nō ē pars p̄nie. ¶ **I**n sacramēto noue
 legis gr̄a suscipiēti confert. sed in satisfactioe nō
 cōferit aliqua gr̄a. q̄ nō est sacramēti pars. ¶ **I**n
 est idē fruct̄ rei et ps. s̄ satisfactio dicit̄ in lra p̄nie
 fruct̄. q̄ satisfactio nō ē pars p̄nie. ¶ **U**ter̄ v̄ q̄
 sint p̄tes s̄biectiue: q̄ iste p̄tes p̄nie: vt̄ in lra p̄3 lu-
 munt̄ sc̄dm̄ pet̄m̄ cordis ois et opis. sed he sunt p̄-
 tes s̄biectiue p̄cti. q̄ p̄tes p̄nie assignate s̄nt p̄tes
 s̄biectiue ipsius. ¶ **I**n totū integrale nō seq̄t̄ ad suā
 partē: nō enī sequitur si partes est domus est. sed
 p̄nia sequit̄ ad quālibet p̄tū assignatā: sequit̄ ei
 cōferit: q̄ p̄terit: et s̄nt de alijs. q̄ nō sunt p̄tes inte-
 grales: s̄ s̄biectiue. ¶ **I**n p̄tes integrales alicuius
 totū qd̄ h̄ esse p̄manēs s̄nt siml. s̄ p̄nia h̄ esse p̄-
 manēs sicut et alia sac̄ra. q̄ cū p̄nie p̄tes nō sint s̄nt:
 nō crūt p̄tes integrales s̄ s̄biectiue. ¶ **S**z̄: p̄tes
 s̄biectiue nō requirunt ad p̄fectionē totū v̄līs: q̄a
 in quālibet p̄te p̄fecta rō totius inuenit̄: sic p̄fecta
 rō aialis in hoie. sed p̄tes p̄nie assignate ad ei p̄fe-
 ctionē requirūt vt̄ in lra d̄. q̄ nō s̄nt p̄tes s̄biectiue.
 ¶ **I**n nihil vnū aliqd̄ h̄ p̄tes s̄biectiuas. sic vnū
 animal non habet partes s̄biectiuas. sed vnus
 p̄nie p̄tes s̄nt assignate p̄tes: qd̄ p̄3 ex hoc qd̄ vno
 p̄cto nō agit nisi vna p̄nia inq̄tū p̄dicta tria inue-
 niunt̄. q̄ nō s̄nt p̄tes s̄biectiue. ¶ **U**ter̄ v̄ q̄ sint p̄-
 tes etiā p̄nie v̄tutis: sic d̄ in x. ethi. ad p̄fectionē
 v̄tutis moralis req̄rit̄ act̄ interior et exterior. sed
 p̄nia ē v̄t̄ moralis cū sit p̄ iusticie. q̄ de p̄fectione
 eius ē cōtritiō interior et cōfessio et satisfactio exte-
 rior: et sic s̄nt p̄tes eius sic p̄nie sac̄ri. ¶ **I**n satisfi-
 ctio ē act̄ alicui v̄tutis: nec alter̄ q̄ p̄nie: et s̄nt de
 alijs. q̄ sunt p̄tes p̄nie v̄tutis nō s̄nt sac̄ri. ¶ **I**n
 iusticia exigit: vt̄ p̄ q̄ q̄ peccat p̄ hec p̄niat. s̄ hec
 tria q̄ assignat̄ p̄nie p̄tes s̄nt quedā pene r̄idētes
 illis quib̄ peccam̄. q̄ ad p̄fectionē iusticie extiḡ-
 tur: s̄ nō nisi q̄tū ad partē illā que p̄nia d̄. q̄ sunt
 p̄tes p̄nie v̄tutis. ¶ **S**z̄: act̄ nō ē p̄ h̄. s̄ p̄nia
 v̄tutis ē h̄: hec at̄ tria s̄nt act̄ qd̄a. q̄ nō s̄nt p̄tes
 p̄nie v̄tutis. ¶ **I**n s̄biectū v̄tutis ē m̄o s̄z̄ aug. sed
 cōfessio nō ē in m̄te sic in s̄biecto: s̄nt nec satisfi-
 ctio. q̄ nō s̄nt p̄nie v̄tutis p̄tes. ¶ **R**̄ideo d̄ ad p̄mā
 .q. q̄ in p̄nia nō ē p̄ m̄a aliq̄ exterior res sic in bap-
 tismo aq̄: s̄ ip̄e act̄ h̄ūanus loco mat̄ie in h̄ sac̄ro
 se h̄: q̄ p̄ quādā recōp̄sationē offensā culpe p̄ce-
 dētis tollit. in act̄o at̄ h̄ūanis est grad̄ quidā ad
 p̄fectionē p̄tingēdi p̄t̄ diuersas p̄tes hois: q̄rū
 vna aliā mouet: et iō ōz̄ q̄ diuersa s̄nt ordinē ad p̄-
 fectionē p̄nie p̄siderēt: et hec dicit̄ p̄nie partes.
 ¶ **A**d p̄mū q̄ d̄ q̄ dubitat̄ de illa aucte v̄trū sit
 ambro. si t̄n̄ c̄cedat̄: itelligēdū q̄ sac̄m̄ ē simplex
 rōne effect̄ p̄ncipalis et v̄tutis simplicis quā opat̄
 sed m̄le in sac̄ro p̄t̄ esse cōpositū: sic p̄3 in cōfir-
 matōe et eucharistia: et sic etiā ex parte act̄ n̄ri q̄ ē

quasi materialis in p̄nia p̄tes ei assignant. ¶ **A**d
 2° d̄ q̄ partes nō assignant p̄nie ex p̄te v̄tutis sa-
 cra m̄ralis: s̄ ex p̄te ei qd̄ est m̄le in ip̄a. in bap-
 tismo at̄ ē m̄le res exterior in qua nō ē accipere
 nisi vnū esse: et iō bap̄tismo partes nō assignat̄: qz̄
 et si sit aliqd̄ act̄ n̄ri in bap̄tismo: ille nō est de esse-
 tia bap̄tismi: s̄z̄ dispō ad bap̄tismū. ¶ **A**d tertū
 d̄ q̄ bonū s̄m̄ oio. causat̄ ex vna integra cā: s̄ ex
 singulis defectib̄ p̄surgit malū: et iō ad integritatē
 p̄cti sufficit in q̄cūq̄ gradu h̄ūani act̄ defect̄ inue-
 niat̄: et p̄ hoc p̄cto p̄tes quasi integrales nō assi-
 gnant̄: sic p̄nie que bonitatē amissā repat̄. ¶ **A**d
 sc̄dam. q. d̄ q̄ sic dicit̄ est p̄nia offensā culpe p̄-
 cedentis abolet per modū recōp̄sationis cuiusdā.
 hec at̄ recōp̄satio differt a recōp̄satiōe vindi-
 catiue iusticie in duob̄. p̄mo qz̄ in vindicatiua iu-
 sticia ille q̄ peccauit se h̄z̄ ad recōp̄sationē vt̄ pa-
 tiēs tm̄ inquatū pena p̄ quā sit culpe recōp̄satio
 est ab alio inflicta: et iō nō p̄supponit̄ ad recōp̄-
 sationē dolo: d̄ p̄cto: s̄z̄ ex pena recōp̄sate dolo i
 fligit̄. in p̄nia at̄ ille qui peccauit se h̄z̄ ad recōp̄-
 sationē ē vt̄ agens: qz̄ ip̄e sp̄te sua ad penā recō-
 pensantē accedit: et iō displicētia culpe p̄exigitur.
 Sc̄do differt qz̄ i vindicatiua iusticia taxat̄ pena
 recōpensans s̄m̄ arbitriū iudicis nō ei in quē cō-
 missus est peccatū: sed in p̄nia ōz̄ q̄ pena recōpen-
 sans taxat̄ s̄m̄ arbitriū ei in quē p̄ctm̄ cōmissus ē:
 qz̄ talis recōp̄satio fit ad recōciliandū aiūz̄ offēsi
 que recōciliatio esse nō p̄t̄ nisi pena recōpensat̄
 volūtati ei sufficiat: et iō ōz̄ in p̄nia q̄ mod̄ pene
 satisfactorie s̄z̄ arbitriū sacerdotis qui vicē dei ob-
 tinet seruet. Utriq̄ s̄ recōp̄sationi hoc cōe est q̄
 non fiat recōp̄satio s̄m̄ arbitriū eius qui pecca-
 uit: sed alterius hois. arbitriū aut̄ rectū requirit̄
 cognitionē culpe: que quidē si ei qui ōz̄ penā taxa-
 re per eū qui peccauit fiat cōfessio dicit̄: si aut̄ alis
 dicit̄ cōtritiō: et qz̄ in p̄nia sponte qui peccauit ad
 recōp̄sationē faciendā accedit̄ requirit̄ satisfi-
 ctio: et sic recōp̄satio tribus gradibus perficit̄:
 quoz̄ p̄mus est displicētia culpe p̄terite: alias nō
 sponte ad recōp̄sationē accederet: et h̄ per con-
 tritiōne perficit̄. sc̄ds est vt̄ culpā suā notificet deo
 per sacerdotē: alias non se ad recōp̄sationē in-
 secundū arbitriū eius in quē peccauit offerret:
 et quantū ad hoc est confessio. tertius est vt̄ recō-
 pensat̄ s̄m̄ arbitriū sacerdotis: et quantū ad hoc est
 satisfactio. ¶ **A**d p̄mū q̄ d̄ q̄ in sacramētis q̄
 habēt pro m̄a aliq̄ā rē corporalē: est duplex act̄
 ministri ecclesie. s̄. satisfactio materie per verbū
 dei: et applicatio materie ad eū qui sacramētū
 suscipit: sed in hoc sacramento qd̄ h̄z̄ pro materia
 ipsū humanū actū non p̄t̄ ex ministerio sacerdo-
 tis materia applicari ad eū qui sac̄m̄ suscipit: qz̄
 actus nō sunt ab exteriori: et ideo ad ministeriū
 ipsū p̄tinet ip̄o: actūz̄ cōsumatio s̄z̄ absolutōz̄
 et pene inflictio: qd̄ est quasi quedā satisfactio.

Ad 2^m dō. q̄ quibz p̄ctm̄ dimittat an̄ actualē cō
 fessionē nunq̄ tñ dimittit an̄ p̄fessionē in p̄posito
 ex̄tē: sic ēt an̄ baptis̄mū actualr̄ susceptū aliq̄s rē
 baptis̄mī p̄sc̄q̄ ex p̄posito suscipiēdi baptis̄mum.
 Ad 3^m dō q̄ ex p̄posito satisfaciēdi gr̄a cōfert:
 q̄uis satisfactio actual̄ gr̄a p̄suppōat. Uel dō q̄
 p̄ satisfactōez p̄sc̄q̄ penitēs p̄fectū efficiē gr̄e p̄ctm̄
 abolētis: q̄ liberat totalr̄ a reatu p̄cti. Ad 4^m
 dō q̄ vltimū i q̄ p̄sumat res dē finis rei: sic forma
 h̄z rōnē finis: 7 q̄ satisfactio ē vltia p̄ q̄ p̄nia cō
 sūmat: iō dō fruct̄ q̄d i rōnē finis sonat. Ad 5^m dō
 q̄ dōm q̄ q̄dā dicit q̄ sūt p̄tes s̄biectiue: vno mō
 p̄niaz p̄siderādo fm̄ q̄ h̄z tm̄ rōnē p̄cti: q̄ qlibet
 h̄z p̄tia ē p̄ntio q̄dā. s̄z h̄ nō pōt ēē: q̄ totū v̄le
 nō p̄dicat i singulari de suis p̄tibz p̄laribz suml̄ ac
 ceptis: siue sit gen̄ siue sp̄s: tres enī hoies nō sunt
 aial̄ s̄z aialia. vñ cū tres p̄tes p̄nie nō sint tres p̄nie
 s̄z vna: n̄ pōt ēē q̄ sint p̄tes s̄biectiue. P̄. p̄na quā
 penitēs patit̄ tota i rōnē satisfactōis cadit: nō enī
 sola exteriori p̄na hō satisfaciē: s̄z ē interiori: als
 oio m̄talis nō esset satisfactoria: vñ 7 p̄na q̄ est
 in cōtuitōe: 7 q̄ est in cōfessioe in p̄te satisfactōis
 cadit. 7 q̄ satisfactio ē vltia p̄: totū sac̄m̄ a p̄na
 dēnoiat: sic res dēnoiat ab vltio sui. 7 iō aliq̄ dicit
 q̄ sunt p̄tes potētiales. s̄z h̄ itēz nō pōt ēē: q̄ in p̄
 tibz potētia libz totū adest fm̄ essentie sue rationē
 cuiuslibet parti complete: sic essentia anime cuius
 bet potētie. s̄z tota rō p̄nie s̄z sp̄s nō ē in q̄libz h̄ozz
 P̄. vñ eozz nō icludit i se vi oim̄ aliaz q̄d requir̄
 i p̄tibz potētia libz: s̄z vñ q̄d q̄ ad suū offm̄ seruit:
 iō dō ē cū alijs q̄ sūt p̄tes integrales. S̄z sciēdū q̄
 p̄tes integrales sūt duplices: q̄dā sūt p̄tes q̄ntitatis
 q̄ sūt q̄nqz vñ rōnis: vt i totis homogeneis: q̄nqz
 vo diuersaz rōnū: vt in totis heterogeneis: q̄dāz
 vo sūt p̄tes essentie: sic mā 7 forma: nō q̄ntitatis: 7
 he sp̄ sūt diuersaz rōnū: 7 h̄nt ordinē nate ad iui
 cē: 7 q̄nqz ēt ordinē t̄p̄is i his q̄z ēē nō ē suml̄: 7 h̄
 mōi p̄tes sūt he de q̄b̄ loq̄mur: q̄ p̄nie sac̄m̄ fm̄
 rōnē sp̄i sue ex his tribz itēgrat: 7 vna ē p̄or alia
 s̄z nāz 7 q̄nqz ēt s̄z t̄p̄s: eo q̄ actuū h̄ūanoz q̄ sūt
 in p̄nia materiales nō ē totū esse suml̄: s̄z succedūt
 sibi inuicē: s̄z q̄nqz p̄tes eozz quozz vñ ē altero p̄or
 p̄ nām sunt suml̄ t̄p̄e. Ad 6^m dō q̄ p̄tes p̄nie
 nō r̄ndent illis p̄cti p̄tibz singula singulis sc̄dm̄ ve
 ritatē: q̄ p̄ qlibet illoz p̄ctozz ōz esse p̄nie tres p̄
 tes: s̄z p̄ adaptatiōez quādā p̄siderata similitudie me
 dicine ad moribz q̄tū ad idē instr̄m. Quidā enīz
 dicit q̄ in qlibet p̄ctō ē iuenire illa tria: q̄ os ē in
 terius 7 exteri: 7 act̄ interior 7 exterior: 7 sic etiā
 ista tria erūt p̄tes s̄biectiue p̄cti: sed p̄ hoc nō ēē
 sc̄dm̄ intētiōē l̄fe q̄ de ore exteriori 7 opere loq̄t̄
 Ad 2^m dō q̄ in p̄tibz successiuoz ex qlibet p̄te
 pōt p̄cludi totū: sic hora itia ē: q̄ dicit̄ n̄ tñ totū de
 vna p̄te p̄dicat. nō enī dicit̄ q̄ hora sit dicit̄: s̄z tñ
 de oibz p̄tibz sil̄ acceptis aliquo mō inuenit̄ p̄dica
 ri totū: s̄z ip̄o p̄te: 7 sic etiā de qlibet p̄te p̄nie p̄nia

cōcludit̄ eo q̄ p̄nia nō h̄z totū esse suū suml̄: nō tñ
 totū de p̄tibz p̄dicat n̄z diuisis n̄z cōiunctis p̄pe lo
 quēdo. Ad 3^m dō q̄ illud q̄d ē m̄le in p̄nia est
 act̄ n̄ri: 7 q̄ act̄ nō h̄nt esse p̄manē: iō nec p̄nia
 7 sic obiectio ex falso p̄cedit. Ad 4^m dō q̄
 ab eo q̄d sequit̄ rē nō accidit aliqua cōpositio i re
 q̄ p̄ponētia sūt p̄ora cōpositio: vñ cū act̄ n̄ri sint
 posteriores v̄tutibz a quibz eliciūt diuersi act̄ q̄ h̄z
 ordinē a v̄tute aliq̄ p̄grediūt nō faciūt p̄positiōē
 aliquā in v̄tute: 7 iō p̄dicta tria nō sūt p̄tes p̄nie
 v̄tutis: s̄z p̄nie sac̄ri: q̄ ip̄i act̄ sūt quasi materia
 sac̄ri: 7 penes diuisionez materie p̄tes rei sumunt̄
 q̄nqz. Ad 5^m dō q̄ act̄ exteriores requirunt ad
 p̄fessione sc̄dm̄ v̄tutū moraliz: p̄tes aut̄ integra
 les ōz q̄ sint de p̄fectōe p̄ma. Ad 2^m dō q̄ q̄
 uis tria p̄dicta sint act̄ p̄nie v̄tutis: nō tñ sequit̄ q̄
 sint p̄tes eius: q̄ in qlibet dicitōez actuū inueniunt̄
 oēs circūstantie quibus itēgrat̄ mediū v̄tutis.
 Ad 3^m dō q̄ ad p̄niam v̄tutē requirūt̄ ista tria
 s̄z non vt partes s̄z vt act̄ vt dictum est.

Secundum sic pro
 cedit: Uidet̄ q̄ p̄nia an̄ baptis̄mū non de
 beat poni p̄s p̄nie: baptis̄m̄ enī ianua sacram̄to
 rii ē: 7 p̄nia dō sc̄da tabula respectu baptis̄mī. s̄z h̄z
 nō ē an̄ p̄mū. q̄ p̄nia nō ē aliqua ante baptis̄mū.
 P̄. ei qui nō est gen̄rat̄ in aliq̄ nā non cōpetit
 actio illi nature. s̄z baptis̄m̄ est quedā generatio i
 sp̄ualē vitā. q̄ ei qui nō ē baptis̄m̄ nō p̄uenit aliq̄
 actio sp̄ual̄ vitē. s̄z p̄nia ē h̄ mōi cū sit q̄dā sac̄z
 q̄ nō pōt alicui p̄petē an̄ baptis̄mū. P̄. p̄nia nō
 ordiat nisi 7 culpā actualē s̄z culpā actual̄ sufficiēt
 i baptis̄mo delect̄. q̄ n̄ ōz q̄ p̄nia baptis̄mū p̄cedat.
 S̄z p̄. matth. iij. sup̄ illud: Exhibat̄ ar̄ ml̄ti 7c.
 dicit̄ glo. Jā tē ex̄plū baptis̄m̄ dabat̄ p̄tēdi pec
 cata 7 p̄mittēdi meliora. s̄z h̄ p̄tinet ad p̄niaz. q̄ an̄
 baptis̄mū ōz ēē p̄nia. P̄. s̄r̄ illud psal. In cubili
 b̄ v̄is 7c. dicit̄ glo. vt extic̄to veteri hoie p̄ p̄niaz: sa
 crificiū iusticie p̄ regnatiōē noui hois offeram̄
 deo. s̄z regnatio ad baptis̄mū p̄tinet. q̄ p̄nia aliq̄ ē
 an̄ baptis̄mū. Uter̄ v̄i q̄ p̄nia an̄ baptis̄mū nō
 solū sit de actuali: s̄z 7 de originali p̄ctō: Aug. li. d.
 p̄nia dicit̄ loquēs de p̄nia an̄ baptis̄mū: Exceptis p̄
 uulis nullus ad christū transit: nisi icipiat̄ eē q̄d n̄
 erat: nisi peniteat eū fuisse q̄d erat. s̄z erat ifec̄: nō
 solū actuali: sed etiā originali p̄ctō: nisi enī de hac
 ifectiōe loq̄ret̄ puulos nō excipet̄ q̄ alia ifectiōez
 nō h̄nt. q̄ d̄ p̄ctō originali ōz ēē p̄nia an̄ baptis̄mū
 P̄. penitēs infert̄ sibi penā vt euadat illā q̄ a dō
 sibi ifligēda erat. s̄z p̄ p̄ctō originali pena a deo in
 fligit̄. q̄ p̄ eo ōz h̄ac p̄niaz agere. P̄. fm̄ hoc de
 p̄ctō actuali p̄niaz agim̄ q̄ nobis ip̄z foiplicet̄. sed
 p̄ctm̄ origiale ōz nobis d̄plicere. q̄ de eo debem̄
 p̄niaz agē. S̄z p̄: p̄nia ē respectu voliti. s̄z p̄ctm̄
 origiale p̄him̄ nolētēs. q̄ de ip̄o non est penitētia.
 P̄. medicina debet m̄dcre morbo. sed peccatū

originale nō cōtrahit p̄ aliquā delectationē ei? q̄
 ipm̄ p̄trahit. q̄ v̄i q̄ nō sit eius curatio per aliqua
 penā: ita nō per p̄niam que suo noīe penā exp̄
 mit. **L**teri v̄i q̄ nō debeat post baptismū aliq̄
 p̄nā venialit̄ distinguī: q̄ sup̄flūū est facere per
 multa qd̄ per v̄nū pōt fieri. sed veniale peccatum
 curat per eucharistiā. q̄ sup̄flūū ē q̄ ad ipm̄ curā
 oīū p̄nā ordinē. **S**. de eo qd̄ nō est i p̄tate n̄ra
 non requirit p̄nā. sed p̄tā venialia vitare nō est
 in p̄tate n̄ra: q̄ nullus pōt oīa p̄tā venialia vitare
 q̄ de venialib' non est p̄nā. **S**. diuersorū mor
 boꝝ diuerse sūt medicine: q̄ fm̄ hiero. Nō sanat
 oculū qd̄ sanat calcaneū. s; p̄nā est remediū p̄tra
 mortale. cū q̄ veniale a mortali in infinitū differat:
 vt pena oīdit: v̄i q̄ veniale p̄nā non ordinē: s; q̄
 cōtra mortale. **S**. q̄ pōt mal' pōt t̄ minus
 s; p̄nā destruit mortale qd̄ est difficult'. q̄ veniale
S. scōz aug. P̄nā est vindicta puniēs in se qd̄
 dolet cōmississe. s; aliquis oꝝ dolere de hoc qd̄ cō
 missit veniale: t̄ hoc in se punire. q̄ p̄nā quedā ē d̄
 venialib'. **L**teri v̄i q̄ teneamur ad p̄nāz veni
 alit̄: q̄ sicut tenet hō tendere ad gloriā: ita tenet i
 pedimētū gloriē remouere. s; hō nō pōt ad glām
 peruenire nisi dimissis venialib' p̄tā. q̄ cū non re
 mittant sine p̄nā v̄i q̄ ad p̄niam agendā de veni
 alib' hō teneat. **S**. qd̄da veniale p̄ctm̄ per con
 sensus fit mortale: q̄ cōsensus i delectationē mor
 talis p̄cti est mortale p̄ctm̄. s; hō tenet vitare mor
 tale p̄ctm̄. q̄ tenet dissentire veniali p̄ctō aliq̄n. s; q̄
 dissensus ad p̄ctm̄ est p̄nā. q̄ tenet hō de p̄ctō venia
 li aliq̄n penitere. **S**. Sed nō: nullus tenet abolere
 iā factū qd̄ nō tenet vitare anq̄ fiat. s; hō tenet vi
 tare veniale p̄ctm̄ anq̄ faciat: alias peccaret mor
 taliter faciēs ipm̄. q̄ multominus tenet penitere d̄
 eo. **L**teri v̄i q̄ p̄tes iste tres nō sūt sufficētes:
 q̄ sic p̄ baptismū peccat venialiter t̄ mortaliter
 ita an̄ baptismū. s; p̄ baptismū distinguī p̄nā ve
 nialis t̄ mortalis p̄cti. q̄ an̄ baptismū: t̄ sic sūt q̄
 tuor. **S**. plus distat pena a culpa q̄ veniale a
 mortali. sed de penis p̄ntis miserie oꝝ penitere: vt
 aug. dicit in li. de p̄nā. q̄ cū distinguat p̄nā venia
 liū a p̄nā mo: raliū oꝝ etiā distinguat p̄nā q̄ penite
 mus de penis hui' p̄grinatōis a p̄nā venialium
S. p̄nā solēnis est qd̄da p̄nie mod': vt supra di
 ctū ē. q̄ cū de ip̄a mētionē nō faciat v̄i insufficēter
 p̄tes ponere. **R**ñdeo dō ad p̄mā. q. q̄ p̄nā pōt
 accipi duplici. s. vt ē v̄t' t̄ vt ē sac̄m. scōz at̄ q̄ ē
 v̄t' ip̄ortat detestationē p̄cti cū p̄posito abolēdi ip̄z
 scōm cōditionē stat' peccātis: t̄ q̄ q̄cūq; n̄ detesta
 tur p̄ctm̄ adhuc volūtātē in p̄ctō fixā h̄z: cū volū
 tāt' semel ad aliq̄d fixa ab illo n̄ diuellat: q̄n actu
 vel bitu in eo maneat: nisi p̄ actualē dissensus ad
 illud vel in sp̄ali vel saltē in genere. volūtās aut̄ i
 p̄ctō fixa manē nō ē susceptiua gr̄e baptismalis:
 ideo requirit an̄ baptismū q̄si remouēs p̄hibens
 peccati cōmissi detestatio t̄ destructionis ei' p̄po'

fitū. Et ideo p̄z q̄ an̄ baptismū requirit p̄nā scōz
 q̄ ē virtutis act': vel que sit prior baptismō tpe vel
 saltē natura. s; p̄nā fm̄ q̄ ē sac̄m p̄stitit i dispōne
 ministroꝝ ecclesie. Et q̄ eccle sac̄a nō dispēsant
 nisi illis qui sūt de eccle: iō an̄ baptismū sac̄m
 p̄nie nō p̄petit: cū p̄ baptismum hō de eccle fiat.
 Et p̄ hoc p̄z solutio ad obiecta p̄ter tertū. **A**d
 3° dō q̄ p̄nā nō requirit an̄ baptismū p̄pter ba
 ptismi insufficētiā: sed p̄pter impedimētū remouen
 dū gr̄e baptismalis vt baptism' suū effectūz habē
 possit. **S**. d. ij. q. dō q̄ p̄nā pōt sumi large t̄
 pp̄ie. Prop̄ie q̄dez p̄nā ip̄ortat oolorē de p̄ctō
 p̄missō in p̄terito: t̄ sic nullo mō pōt esse p̄nā de
 originali p̄ctō: q̄ nō ē p̄missūz. Large aut̄ pōt dici
 p̄nā omis displicētia mali p̄teriti: t̄ sic in eo qui lī
 beruz arbitriū habz: debet eē p̄nā de originali: q̄
 ex hoc ipso q̄ alicui placet aliq̄d displicz ei quod
 ad illud ip̄edimētūz p̄stitit. peccatū autē originale
 impedimētūz gr̄e fuit ad quā qlibet desiderio ten
 dere debet: nō t̄n de eo oꝝ esse p̄fessio que nō est ni
 si factorū. nec satisfactio: q̄ p̄ peccato originali nō
 debet nisi pena damni: p̄nā autē impōtat penāz
 sensus. Et p̄ hoc patz solutio ad obiecta. **S**. d.
 t̄riaz. q. dō. q̄ veniale peccatū ex nō actu incurri
 mus t̄ ei pena sensibilis debet t̄ iō ad peccati venia
 lis dimissioēz p̄nā opatur q̄tuoz ad p̄titionēz con
 fessionē t̄ satisfactionē: nō solū p̄nā fm̄ q̄ est vir
 tus s; etiam fm̄ q̄ ē sac̄m: q̄ post baptismum ali
 quis venialiter peccat q̄n ē susceptiua sac̄orūz ec
 clesie. **A**d p̄m q̄ dō. q̄ ad eundez effectū p̄ncipa
 liter inducēduz sup̄flūū ē plura iducere: si quodlibet
 sit sufficiens. sed nullum sacramētum inducēt
 ad peccati venialis dimissionem sicut ad principa
 lem effectum: vt supra in 2° dis. dicitur ē. t̄ ideo nō
 est incōueniens si ex multis sacramētis peccati ven
 nialis dimissio p̄sequitur. **A**d 2° dō q̄ quīs n̄
 sit in potestate n̄ra vitare omnia venialia: est ta
 men i potestate n̄ra vitare singula. **A**d 3° dō
 q̄ veniale t̄ mortale quīs sint diuersi morbi: t̄n cō
 ueniūt in vna rōne actualis peccati: t̄ ideo contra
 vtrunq; penitentiā medicina est. **S**. d. iij. q.
 dō q̄ cū dicit aliq̄s ad aliq̄d teneri quedā neces
 sitas impōtat ad illud. Necessitas autē ē duplex
 Una est absoluta t̄ fm̄ hanc homo tenetur faceze
 illa sine q̄bus nō est salus: t̄ sic nō tenet ad peccati
 venialis p̄niam: q̄ morte ex hoc non incurrit nisi
 forte ex p̄temptu dimittat. Alia ē ex suppositione
 alicuius finis: sicut dicit aliq̄d eē necessariūz s̄n
 quo nō possumus finē intētum p̄sequi: t̄ hoc mo
 do necessariūz est q̄ homo de venialibus peniteat
 si ei remitti debeant in hac vita: sed fm̄ hoc non
 prop̄ie dicitur teneri aliq̄s ad aliq̄d: et ideo
 dicendūz q̄ homo non tenet ad penitentiāz veniali
 um nisi large sumendo. **A**d p̄m ergo dicendūz
 q̄ si nunq̄ de venialib' p̄teat: pōt ad vitā pueni
 re: q̄ etiā p̄ hāc vitā venia remittūt vt infra dicit.

Ad scdm dō: q̄ dīffensus dicit penitentiā ad p̄ctm futurū: sed p̄nia dicit displicentiā p̄cti p̄teriti ⁊ iō non oīz q̄ dīffensus ad p̄niam p̄tineat. **A**d q̄ntā. q. dō. q̄ iste p̄tes p̄nie dīstinguūt fm̄ diuersos modos quib⁹ p̄nia agit: vñ sunt p̄tes sbiectiue p̄nie virtutis: nō p̄nie sacri: q̄ vna ps nō p̄tinet ad p̄nie sacm̄ q̄uis alie due ad p̄niaz fm̄ q̄ est sacramētū p̄tinere possunt. Et accipiunt isti mōi s̄z diuersū statū penitētis: q̄ aut ē extra ecclīaz ēt numero: ⁊ sic ē p̄ma p̄nia q̄ ē an̄ baptisimū: aut ē extra merito: s̄z nō numero: ⁊ sic ē sc̄da q̄ ē de mortali: aut oīo ē intra ecclīaz: ⁊ sic p̄petit ei t̄tia q̄ ē d̄ v̄cialib⁹. **A**d p̄m̄ dō. q̄ stat⁹ h̄ois an̄ baptisimū nō diuersificat p̄ veniale ⁊ mortale q̄ntū ad h̄ q̄d ē esse d̄ ecclīa vel nō esse: s̄z diuersificat p̄: q̄ p̄ mortale p̄ baptisimū p̄missū efficit aliqd̄ extra ecclīaz merito: s̄z nō p̄ veniale: ⁊ iō nō ē silis rō. **A**d 2^m dō. q̄ de penis d̄ esse p̄nia ab aug. fm̄ q̄ inclinant ad culpā: large ēt p̄niaz p̄ displicentiā sumendo.

Ad 3^m dō. q̄ p̄nia solēnis nō diuersificat statū penitētis quātū ad id q̄d d̄m̄ ē: ⁊ iō de ea non fit hic mentio. **A**d 6. II.

Deinde queritur d̄ remissioe v̄cialiū. Et circa h̄ querūt duo. P̄mo de mō remissiois. Sc̄do de causa remissionis.

Ad primū sic procedit: Uidet q̄ p̄ctm̄ veniale possit dimitti voluntate manēte ad illud. voluntas enī peccati v̄cialis gram̄ nō excludit. s̄z nullū p̄ctm̄ veniale ē q̄d ḡa remitti nō possit cū remittat p̄ virtūe ḡie mortale q̄d m̄to difficult⁹ ē. s̄z v̄ciale dimitti p̄t adhuc manēte voluntate ad illud. **A**d s̄. sic p̄ctm̄ mortale charitati opponit: ita v̄ciale seruoī charitatē. sed illud q̄d fecit cōpatit charitas nō ipedit dimissioz p̄cti mortalis. q̄ cū voluntatē p̄manētē i p̄cto v̄ciali cōpatiat seruoī charitatis: vñ q̄ v̄ciale remitti possit in eo q̄ adhuc h̄z voluntatē adberentē veniali. **A**d s̄. sic dicitū ē voluntas ad h̄ q̄ remoueat ab eo in q̄ semel fuit fixa req̄rit actual̄ displicentiā: s̄z alī veniale p̄ctm̄ dimittit ei q̄ nō h̄z displicentiā de veniali p̄cto. sic p̄z in martyrib⁹ q̄ statū euolat q̄uis forte de p̄ctis v̄cialib⁹ nō cogitēt: nec actualē displicentiā h̄eant. s̄z vñ q̄ p̄ctm̄ veniale dimitti possit ad huc manēte in illo. **A**d 3^m dō: manēte cā nō p̄t tolli effect⁹. s̄z adberētia voluntatis inordinata ad aliqd̄ erit cā v̄cialis p̄cti. s̄z manēte voluntate fixa i illo n̄ p̄t remitti ip̄m p̄ctm̄. **A**d affect⁹ ad op̄ h̄z rōez p̄cti: sic ⁊ ip̄m op̄ p̄cti. s̄z ip̄m op̄ v̄cialis p̄cti ouz manet n̄ p̄mittit p̄ctm̄ v̄ciale dimitti. s̄z nec affect⁹ ad ip̄m manēs. **A**d 4^m dō: vñ q̄ vñū p̄ctm̄ v̄ciale n̄ possit dimitti sine alio: q̄ sic i p̄cedēti dīf. dicitū ē: oīs nullū sanauit quē nō oīo liberaret. s̄z nō p̄t alicui v̄ciale p̄ctm̄ dimitti nisi oīo ip̄z sanāte. s̄z si

absoluit ab vno v̄ciali absoluit ab oīs. **A**d p̄ccati v̄ciale ē maioris adberētie q̄ mortale. vñ remisso mortali adhuc māet v̄ciale. s̄z vñū mortale nō p̄t remitti nisi oīa alia dimittat. s̄z nec vñū veniale nisi alijs remissis. **A**d s̄. ei q̄ displicet deo peccati nō remittit. s̄z v̄ciale displicet deo. s̄z quādiu manet vñuz aliud non remittit. **A**d 3^m dō: maioris ḡie ē remissio mortalis p̄cti q̄ v̄cialis. s̄z vñū p̄ctm̄ veniale manens fixū in corde nō ipedit remissioez mortalis p̄cti. s̄z multomin⁹ ipedit remissionē alteri venialis. **A**d 4^m dō: vñ q̄ veniale p̄ctm̄ possit remitti sine mortali. Jo. viij. sup̄ illud q̄ sine p̄cto est vñū r̄. dicit aug. q̄ oīs illi erat in p̄cto mortali venialia enī eis dimittebāt p̄ cerimonias. s̄z v̄ciale p̄t dimitti nō dimisso mortali. **A**d s̄. mortale ⁊ veniale h̄z diuidit. s̄z mortale p̄t dimitti sine veniali. s̄z veniale p̄t dimitti sine mortali. **A**d 6^m dō: p̄cto q̄d sufficiēter punitū ē nō debet alia pena: q̄ nō vñū dicit bis de in idip̄m. s̄z p̄ctm̄ v̄ciale p̄t aliquis i mortali ex̄ns sufficiēter in seip̄o punire cū debeat ei pena finita. s̄z nō referuabit v̄cti⁹ ad penā. sed nūq̄ aliquis absoluit a reatu p̄ne: nisi p̄us absoluat a culpa: alio culpa inordinata remaneret sine pena. s̄z manēte p̄cto mortali p̄t v̄ciale remitti. **A**d 3^m dō: h̄z. dicit q̄ v̄ciale p̄ctm̄ obscurat mētē: s̄z mortale obtenebrat. s̄z obscuritas nō remouet nisi p̄ lucē: lux autē sp̄ualis ē ḡa q̄ ē mortale d̄let. s̄z n̄ p̄t dimitti v̄ciale sine dimissioe mortali. **A**d 4^m dō. ad p̄mā. q. q̄ p̄ctm̄ q̄d̄z d̄z remitti quātū ad duo. s̄. quātū ad culpā ⁊ quātū ad reatū: ⁊ nō p̄t esse sc̄da remissio sine p̄ma: q̄ q̄d̄z manet culpa manet debitum p̄ne: culpa autē in deordinatione voluntatis p̄sistit: vñ nō p̄t culpa tolli nisi reordinetur voluntas: q̄d̄ cē nō p̄t q̄d̄z in ip̄a deordinatione manet: alio essent duo opposita siml̄ v̄a: ⁊ iō nullo mō v̄ciale dimitti p̄t q̄d̄z voluntas ad illō māet. **A**d p̄m̄ dō. q̄ nō ē ex defectu ḡie q̄n̄ illud veniale in q̄ adhuc voluntas manet remitti nō possit s̄z ex defectu eius cui remittēdū ē in q̄ ip̄edimētuz remissiois inuenit. **A**d 2^m dō. q̄ q̄d̄z libet p̄ctm̄ mortale opponit cuilibet q̄ntūq̄z p̄ue charitati: nō at q̄d̄z libet v̄ciale opponit cuiq̄z seruoī charitati: oī enī seruoī charitatē p̄ similitudinē fm̄ q̄ ad ext̄iora q̄d̄m̄ ebuliēdo refudif. ex illa autē parte q̄ v̄ciale cōmittit charitatē seruoī: nō apparet: sed aliquid p̄ter charitatē. vñ q̄uis sit seruoī charitatis quantū ad aliqua: potest tamen esse tepiditas quantū ad alia: ⁊ sic non quilibet seruoī opponitur cuilibet veniali. vnde non est silis cōparatio peccati mortalis ad charitatē ⁊ venialis ad seruoī rem charitatis. **A**d 3^m dō: q̄ voluntas que fuit fixa in aliquo nō remouet inde nisi per actuale assensum si illud memorie occurrat: alias sufficit habitualis: sicut etiā de mortalibus cōtingit q̄ oblita remittunt. **A**d sc̄dam. q. dō. q̄ ea que non habent connexionē ad inuicē vñuz potest auferri

sine altero: s; que habet aliquo modo conexionez
 vnu non pot sine alio auferri. peccata aut morta-
 lia quibus non habeant conexione ex parte couersio-
 nis: hnt tñ conexione ex parte auersiois: quia ab
 vno icomutabili bono auertur: et io vnu sine alio
 remitti non pot: cu remissio culpe magis respiciat
 per oppositu auersione q couersione: q; culpa re-
 mittit fm restitutione ad illud a quo culpa sepa-
 ratur: venialia aut non hnt conexione: neq; quatu
 ad couersione: neq; quatu ad auersione: q; in eis
 nulla est auersio a fine: et si sit aliquis defect' i actu
 eoz que expediut ad fine: et ideo pot vnu veniale
 sine alio dimitti. ¶ Ad p^m q^o d^o. q remissio veial
 no copat pprie loquedo sanationi: q; infirmitas
 que per sanatione curat destitutio virtutis ipoz
 tat: no aut est aliqua destitutio vel debilitatio vir-
 tutis spūalis in culpa veniali: sed soluz dīspō ad vir-
 tutis destitutio: et io rō illa non est ad ppositū.
 ¶ Ad 2^m d^o. q peccatū veniale non dē esse malo-
 ris adherēte q mortale: quasi ex parte sua firmi⁹
 in aia maneat: sed ex parte nra: q; peccata veialia
 non ita facile deuitamus: sicut mortalia ad que di-
 mittēda ex necessitate obligamur. ¶ Ad 3^m d^o.
 q peccatū mortale ita deo displicet q etiā fac ipm
 peccantē deo displicentē in qtu pulchritudine grē
 quā de' in ipō amat aufer: sed peccatū veniale q
 uis deo displiceat: q; inordinatū est: non tam fac
 peccantē deo displicentē: q; non prius claritas grē
 sed quodā modo obnubilat inquātū e' pcessus
 ad exteriora ipedit: et io Bre. dicit q peccatū veia-
 le obscurat: sed mortale obtenebrat: et propt hoc
 vnu peccatū veniale non ipedit qn aliud remitti
 possit: quibus mortale vnu ipeditat dimissione alii?
 ¶ Ad 4^m q. d^o. q remoto priori remouet poste-
 rius: nec posterius restituit: nisi pōi restituito. fer-
 uor aut charitatis cui veniale opponit est posterio-
 ri: ipa charitate: vñ qdiu charitas non restituit:
 nec feruor charitatis reparari pot in qua repara-
 tione consistit venialis peccati dimissio: sicut etiā i
 reparatiōe charitatis dimissio mortalis: et io non
 pot veniale dimitti ei cui mortale non dimittitur
 pot etiā ex pte remittēdis ratio assignari: q; a dō
 qui soluz peccata dimittit: peccatū mortale sepat:
 et io effectū eius in remissioe peccati venialis hnt
 peccatū mortale non percipit: sicut etiā ex pte ei⁹ q
 fit remissio. s. charitatis q vnuerfa delicta opit:
 Prover. x. quā peccatū mortale tollit. ¶ Ad p^m
 q^o d^o. q Aug. noiat ibi venialia irregularitates q
 fm legē cōtrahēbant. ¶ Ad 2^m d^o. q veniale nō
 auertit a deo neq; charitate tollit sicut mortale: et
 ideo non impedit dimissionez mortalis sic e' rō.
 ¶ Ad 3^m d^o. q pena etiā hominis offensam non
 tollit: nisi ab eo in quem peccatum cōmissum est
 acceptet: nec acceptari pot qdiu inimicitia ad ipz
 manet: et io manēte inimicitia hominis ad deū p
 peccatū mortale pena quātacūq; veniale nō pur-

gat: vñ eiaie. lviij. dñs dicit nō esse accepta ieiūia
 eoz qui ad lites et pentionē ieiunabant.

De secūdu sic proce
 ditur: Videt q peccatū veniale nō pos-
 sit dimitti sine grē noue infusione: peccatū eni ve-
 niale transiens actu in aia manet reatu. s; reatus
 fundat sup macula. cū q macula nō possit ab aia
 abstergi nisi per grām: sicut nec tenebra nisi p lu-
 cem: videt q veniale dimitti nō possit sine gratie
 infusione. ¶ Veniale peccatū consistit in hoc
 q minus amatur de' q debet. sed minoratio ista
 non pot tolli nisi charitate augmentata: s; cuius
 augmentū noua missio spiritussancti attēditur:
 vt in pmo li. dī. xv. dicitur est: et per pñs noua grā.
 q peccatū veniale sine grē infusione remitti nō pot
 ¶ Sed 3°: noue gratie additio gratiam pēstente
 te auget si eaz inueniat. ed cū peccatū veniale gra-
 tiaz non auferat: si sine grē infusione dimitti non
 posset: oportet q quādoquq; dimittitur venia-
 le grē grā adderet. q semp homo post veniale re-
 dret in maiorez grām quod falsum est: quia tunc
 frequēs iteratio venialiu nō disponderet ad mor-
 tale. ¶ Alterius: videt q grā sine contritiōe pos-
 sit peccatū veniale remittere: q; sicut dicit Grego.
 qd est aqua ad caminū: hoc est veniale ad feruore
 charitatis. sed feruor charitatis pot esse sine cōtri-
 tione: potest eni aliquis in deum feruenter couer-
 ti: et tñ de peccato nō dolere qd est cōteri. q pēstent
 veniale potest dimitti sine cōtritiōe. ¶ Veniale
 non solū ipoztat dolorem de pterito peccato: sed
 etiā ppositū non peccandi decetero. sed alicui
 dimittit veniale peccatū qui non habet tale pro-
 positū: q; scit se sine peccato veniali presentē vitā
 agere non posse. q sine cōtritiōe peccatū veniale
 dimitti pot. ¶ Veniale in peccato veniali exis
 pot dormies mori et talr q stati euolat: puta si pp
 fidez p' cōfessaz cōstant occidat. sed dum dormit
 conteri nō pot. q cū ei peccatū veniale dimittatur
 vñ q possit sine cōtritiōe peccatū veniale dimitti.
 ¶ Si 3°: Si grā sine aliquo adiuncto peccatum
 veiale remitte posset grā secū veiale nō cōpateret
 sed compatitur secum veniale. q oportet aliquem
 motū p' rōis aduēre ad pēti veialis dimissionē.
 ¶ Alteri vñ q de pctō veiali teneat hō ēt p'fiteri:
 Ja. v. p'fitemi aliutuz pctā vā. in q pceptū p'fessio
 nis dat: vt i lra dī. s; hz glo. loqē d' p'fessioe veialiu
 et mortaliū: q; dicit q maiora sol' sacerdotib': s; leuio-
 ra socijs p'fiteri possum'. q tenemur p'fiteri veialia
 ¶ Veniale teneat hō satisfacē: q; satisfacere ē
 act' iusticie: ad iusticie at actū tenemur. s; satisfac-
 tio d; esse fm arbitriū sacerdoti q vicē dei obtinet
 qd esse nō pot nisi p'fessioe pcedēte. q de venialib'
 homo confiteri tenetur. ¶ Veniale pceptū ecclie est
 vt homo semel in anno saltē p'fiteat. s; aliquis est
 qui nō hz nisi venialia. q teneat illa cōfiteri. ¶ Si

3 nullus tenet ad impossibile. sed 3fiteri oia venia-
 lia est ipossibile cu cognitione nram effugiatur. qd no
 tenemur. illa 3fiteri. **¶** Lterius videt qd per be-
 nedictione episcopale: aqua benedicta 7 huiusmodi
 peccatu veniale remitti no possit: qd ex eisdem causis
 aliquid sit 7 corrupit: vt of in .ij. etbi. sed peccatu
 veniale causat ex actu nro. qd o3 qd aliquid i nobis
 sit per qd dimittat: 7 ita cu ista sint extra p ea pec-
 catu veniale dimitti non pot. **¶** Peccatu veni-
 ale vt dictu est non dimittit sine contritione. sed ipa
 contritio p se sufficit ad dimissionem. qd p dicta nihil
 operant ad dimissionem. **¶** P dicta oia equaliter
 habet habitudine ad oia peccata venialia. si qd per
 ea aliqd veniale dimittit oia dimittunt: 7 sic fre-
 quentissime homo esset sine veniali: qd non vide-
 tur verum. **¶** Sed 3 est qd coiter of qd multa sunt re-
 media 3 venialia peccata. s. tuncio pectoris: asper-
 sio aque benedictae: vnctio extrema 7 oia sacramen-
 talis vnctio: benedictio epi: panis benedictus: gene-
 ralis cofessio: compassio alieni: delicti commissio
 eucharistia: oratio dominica: 7 alia quecumq le-
 uis penitentia. **¶** Rñdeo od. ad pma. q. qd ho i pec-
 cato mortali a deo auertit sibi aliud sine constitutus
 7 io lumē grē amittit: sic 7 lumē solis qui visum a
 sole auertit: 7 ppi hoc no pot peccatu mortale re-
 mittere: nisi per grē infusione. sed ho p peccatu veni-
 ale no adheret comutabili bono qd fini: 7 io non
 auertit a fine qd ē icomutabile bonū. vñ per veni-
 ale ho grām non amittit: 7 io non o3 qd ad hoc qd
 remittat veniale qd grā aliqua infundat de nouo:
 sed sufficit qd grā que iam habet in actu pdeat: qd
 ipm veniale non tollebat habitū: sed solūmō ipe-
 diebat virtutē actū. **¶** Ad p^m qd od. qd macula pot
 esse dupl. Uno mō per priuationē pulchritudinis
 7 sic in veniali non manet aliq macula: qd grāz nō
 tollit que ē aie decor. Alio mō per hoc qd pulchri-
 tudo que ē grē ipedit ne exterius appareat: sicut
 per puluerē pulchritudo faciei fedat: 7 talis ma-
 cula ē in veniali: qd ipedit decor grē ne in actibus
 exterius ondat. vñ non o3 qd talis macula per in-
 fusionē grē tollat: sed per actū qui grē ipeditur
 tollat. **¶** Ad 2^m od. qd veniale peccatu nō consistit
 in hoc qd ho minus amet deū in habitu: qd venia-
 le nō dimittit charitatē: als ea qnqz totalr tollit
 s3 in hoc qd amor dei nō ondit in oib⁹ actib⁹ hois
 aliq deordinatiōe in eis existēte. **¶** Ad 2^m q. od.
 qd peccatu veniale nō dimittit vt dictū est quādū
 voluntas manet in illo: ipaz aut recedere voluntatē
 ab eo qd quis pus volebat est displicere ei qd vo-
 luit. talis aut displicētia dolor: contritiōis dicit qñ
 ē grā iformata: 7 io peccatu veniale sine 3tritiōe
 nō dimittit. S3 sciēdū qd 3tritiō pot accipi triplr
 vel actu vel habitu vel medio mō. habitu quidē
 3tritiō exns nō sufficit ad peccati venialis dimis-
 sionē: qd tūc quicūqz hōet penitētie virtutis hituz
 cui act⁹ est qd 3tritiō: psecu⁹ esset peccati venialis

dimissionē: 7 sic pētm veniale cū grā cē nō posset
 Nec itez requir⁹ qd sp sit actualis 3tritiō: qd scēret
 qd pētm qd qd i memoria vel in cognitione nō hēt
 remitti nō posset: 7 io od. qd requir⁹ 3tritiō me-
 dio mō: qua. s. rñ actu pētm nō displiceat explici-
 te displicet tñ iplicite: qd ex virtute a t⁹ que agit se
 quere displicētia explicita pēti venialis si cogita-
 tio ad illud ferret. **¶** Ad p^m qd od. qd quis seruo
 charitatis possit esse oū homo in deū ferē motu
 charitatis sine hoc qd actu de peccato veniali cogi-
 ter: explicite tam in illo motu iplicite cōtinetur
 displicētia venialis peccati vel vnus vel oium: qd
 si seruenter in deū ferē displicet ei oē qd a deo re-
 tardat: vñ pot esse tā seruēs motus charitatis in
 deū qd omnia peccata venialia consumit etiā sine
 actuali cognitione ipoz. **¶** Ad 2^m od. qd peccata
 mortalia sunt in potestate nra vt vitentur nō solū
 singula: sed etiā oia venialia aut: 7 si singula vita-
 ri possint: nō tam oia: qd ex infirmitate nate con-
 tingit: 7 io in cōtritione de venialib⁹ non exigitur
 ppositū nō peccandi venialr: sicut in cōtritiōe de
 mortali exigebat: sed qd displiceat ei 7 peccatu pte-
 rituz 7 infirmitas qua ad peccatu veniale inclina-
 tur: quis ab eo oio imunis esse non possit. **¶** Ad
 3^m od. qd passio p christo suscepta vim baptismi
 obtinet: vt supra dictū ē di. iij. 7 io purgat ab oi
 veniali 7 mortali: nisi actualr voluntatē renitētes
 inuenerit: 7 ppi hoc illud peccatu veniale qd for-
 te ē t⁹ cofessionē seruēter incurrit nō tardat ipm
 qn euolat: 7 pcpue cū ipa pena martyri hēat vñ
 purgadi. de alijs aut qui moriunt dormiētes od.
 qd dimittit eis illud veniale etiā qñ ad culpā post
 mortē. **¶** Ad itia. q. od. qd pssio ad h⁹ necessaria
 ē vt penitēs satisfactiōe accipiat fm mōz delicti.
 pēto ad veniali nō debet pena satisfactoria taxata
 qd pena illa cēt pporcionata pene pēti mortali a q
 pētm veniale infinitū distat: vñ p solā 3tritiōe i-
 teriore pētm veniale remitti pot. Et qd aliq satisfi-
 ctio exteri iūgit: h⁹ ē magis ad deuotōez excitādū
 vl 3tritiōz qd ad satisfaciēdū: 7 io ad 3fessioz veni-
 aliū nō tenemur: neqz necessitate absoluta: qd sic
 nec dō penitē: nec ea vitare tenemur: nec ēt ne-
 cessitate qd ē ex suppositōe finis. s. remissiois eoz:
 qd ēt sine 3fessioe vl actu vl pposito exite pñt veni-
 lia remitti: tñ pfectōis ē ea 3fessio. **¶** Ad p^m qd od.
 qd vñ illō Jac. qñ ad pēta mortalia ē pceptū: s3
 qñ ad venialia ē 3silū. **¶** Ad 2^m od. qd rō illa pce-
 dit ex falsi suppone: vt ex dōis p3. **¶** Ad 3^m od. qd
 i cāu illo pp pceptū ecclie dicit aliq qd tenetur hō
 venialia 3fiteri. Alij vō dicit qd sufficit qd p se rep-
 sētet sacerdoti: 7 se imunē a pēto mortali ondat
 vt ad cōmunionē admitti possit. pceptū. n. ecclie
 ē ad obligādū illos qd hñt aliq qd 3fiteri debeat: ca-
 dit. n. s3 pcepto magi taxatio tps qd ipe 3fessiois
 actus. vñ si alicui p grāz collatū cēt vt a pēto veni-
 ali imunis cēt: sic bñt vgi ē collatū nō tenet ad illō

ceptū. **Ad** q̄rtā. q. dōm q̄ sicut dictū ē veniale p̄ctm̄ dimittit p̄ seruoze charitatis q̄ explicitē: vel implicitē cōtritionē cōtineat: 7 iō illa q̄ nata sūt de se excitare seruoze charitatis p̄ctā venialia dimittere dicunt: huiusmōdi autē sūt q̄ ḡam cōferūt sicut oīa sacra: 7 quib⁹ impedimēta seruoze 7 ḡe auferūt: sic aq̄ b̄ndicta que virtutes inimici rep̄mit: 7 ep̄alis b̄ndictio: vel et exercitiū hūilitatis ex parte n̄ra: sicut tūlso pectoris: 7 oīo d̄nicalis 7 h̄ modl.

Ad p̄mū q̄ dō q̄ act⁹ n̄ requirit ad d̄missiōez venialis: s̄ ista dicunt p̄ctm̄ veniale remittere iq̄tū in actū n̄m seruoze excitat. **Ad** scōm dō q̄ ista sine cōtritione nō delēt p̄ctm̄ veniale: s̄ dicit delere inq̄tū cōtritionē causat. **Ad** itū dō q̄ fm̄ quātitate seruoze est quātitas remissiois: 7 iō fm̄ q̄ p̄ ista maior vel minor cōtinet: qui de pluri bus vel pauciorib⁹ implicitē ad minus cōtritionē cōtineat fm̄ hoc plura vel pauciora venialia d̄mittuntur: 7 non omnia semp. **Ad III.**

Deinde queritur d̄ circūstātijs p̄cti. Et circa hoc q̄runf duo. **Primo** de ipsijs circūstātijs s̄z se. **Secūdo** qualr se habeat ad peccatum.

Ad primū sic proce dit: **Uidet** q̄ circūstātia nō sit p̄p̄tas moralis actus siue ei⁹ cōditio: dicit enī Boc. in. iij. topi. q̄ circūstātie sūt que cōueniēti s̄baz rhetorice q̄ōn̄s efficiūt. s̄z q̄ rhetoria nō pertinet ad genus morale: s̄z magis ad genus ph̄ic rōnalis. q̄ circūstātia nō est cōditio moralis act⁹. **Ad** illud q̄d est circa aliqd̄ nō est in eo. s̄z cōditio vel act⁹ moralis in ip̄o est. q̄ nō p̄t talis cōditio circūstātia dici. **Ad** ip̄i act⁹ morales sūt circūstātie q̄dā a quib⁹ cōfirmat oīo rhetoris. est enī circūstātia s̄z tullius p̄ quā recipit augmētatio fidē 7 auctoritatē 7 firmamentū adiungit oīo. s̄z circūstātie nō est circūstātia: sic nec accidentis accidēs: als in infinitum iret. q̄ circūstātia nō ē cōditio vel p̄p̄ietas moralis act⁹. **Ad** s̄z: iqr̄tia circūstātie excusat moralez actū a p̄cto. s̄z hoc nō esset nisi essent moralis act⁹ cōditioes. q̄ sūt cōditiones vel p̄p̄ietates moralis act⁹. **Ad** mediū virtutis ad morale gen⁹ p̄tinet. s̄z mediū in virtutib⁹ moralib⁹ accipit fm̄ circūstātia: debita limitationē: vt q̄n̄ ōz: 7 vbi: 7 quō: sic ph̄. iij. ethi. docet. q̄ s̄z cōditioes morales. **Ad** teri⁹ v̄ q̄ icōueniēti enūerent circūstātie in hoc versu. **Quis** q̄d vbi q̄b⁹ auxilijs cur quō q̄n̄. **Illud**. n. q̄d ē cā rei nō p̄t ēē circūstātia ei⁹: cū cā sit p̄or circūstātia posterior q̄si p̄p̄tas. s̄z p̄sōa agēs q̄ notat cū oī quis: ē cā moralis act⁹. q̄ nō ōz poni circūstātia. **Ad** nō p̄t idē esse circūstātia suiip̄. s̄z q̄d ipoztat s̄bam act⁹ moralis: cui⁹ circūstātie querūt. q̄ nō ōz inter circūstātijs cōputari. **Ad** nō ē idē circūstātia rei: q̄d dat rei sp̄ez: q̄ illud ē rei iraneuz

s̄z moralia recipiūt sp̄em a sine: vñ ab̄to. **Intentio** operi tuo nomē ipozit. q̄ cur q̄d finē ipoztat non debet dici circūstātia. **Ad** illud q̄d cōtinet alia nō debet alijs numerari. s̄z in mō cōp̄hendunt oīa alie circūstātie. q̄ nō ōz poni quō inter alias circūstātijs. **Ad** s̄z: v̄ q̄ sunt plures circūstātie. ph̄s enī in. iij. ethi. ponit circa quid 7 quo instrō. hec autē hoc versu non continent. q̄ v̄ q̄ insufficiēter enumerate sint. **Ad** circūstātie p̄p̄ hoc vocāt q̄: fm̄ eas variat mediū virtutis. s̄z fm̄ q̄tū 7 q̄tēs variat mediū virtutis. q̄ sunt circūstātie. cū q̄ non cōtineant p̄dēo versu: v̄ q̄ insufficiēter enūerent. **Ad** teri⁹ v̄ q̄ circūstātie que in l̄ra ab aug. dicit incōueniēti ponant. circūstātia enī vt d̄m̄ ē: ē cōditio moralis act⁹. s̄z q̄ diu aliq̄s in p̄cto p̄fueret magis respicit peccatis statū q̄ actū. q̄ nō ōz circūstātia dici. **Ad** ipugnatio vel tētatio p̄cedens: q̄n̄ nō ē in p̄tate n̄ra: q̄n̄. s̄z tētatio ē ab hoste. sed circūstātie cū sint cōditiones moralis act⁹: sūt i potestate n̄ra: vt v̄. q̄n̄ ōz in circūstātijs poni q̄ta tētatio aliquis ceciderit. **Ad** pena n̄m p̄ctm̄ n̄ est circūstātia p̄cti. s̄z amissio virtutum ē pena d̄ani ex p̄cto p̄ntis. q̄ nō ōz poni inter circūstātijs. **Ad** vñ p̄ctm̄ nō ē circūstātia alteri⁹. s̄z iqr̄tudo ē per se p̄ctm̄. q̄ nō ōz poni vt circūstātia p̄cti. **Ad** ille circūstātie nec a p̄ho ponit i. iij. ethi. nec a Tul. in rheto. nec a Boetio i. iij. topi. q̄ v̄ q̄ inconueniēti ponāt ab Aug. **Ad** n̄deo dō ad p̄mā q̄ōnē: q̄ act⁹ n̄m dicit moralis fm̄ q̄ a ratione ordinant in finē voluntatis: ex hoc enī h̄nt rōnē boni vel mali. omē autē q̄d ordinat ad f̄nez ōz esse p̄p̄ortioatū sui: 7 iō rō que actuz n̄m in finē ordinat attendit p̄p̄ortioē act⁹ ad ea que ad actū cōcurrere p̄nt: 7 ista cōmensuratio circūstātia d̄f. 7 q̄ in qualibet p̄p̄ortioē ōz esse ad minus duos terminos: nihil enī sibiip̄i p̄p̄ortioat: s̄z alit: iō circūstātia moralis act⁹ dupl̄r accipi cōsuevit: q̄ p̄t dici circūstātia vel illud q̄d est ad actū cōcurrentes ad quē p̄p̄ortioat: sicut locus aut tēpus vel ip̄a cōceptio que ex illis relinquit: vt q̄n̄ v̄ vbi. **Sic** q̄ vltimo mō accipiēdo circūstātia erit cōditio vel p̄p̄ietas act⁹: s̄z p̄mo mō accipiēdo q̄dā circūstātia ē p̄p̄tas act⁹: vt mod⁹ agēdi: 7 quēdā extra: vt loc⁹ 7 tēp⁹. **Ad** p̄mū q̄ dō q̄ q̄d rhetoris fm̄ q̄dlibet gen⁹ cause at tēdit bonū 7 malū: q̄ in iudiciali p̄mū vel pena expectat: q̄ actui bono vel malo debent. in demonstratiuo aut laus p̄sone vel vituperiū querit que bonis actib⁹ vel malis debent. in deliberatiuo enī q̄rit q̄d sit vtile ad agēdū in q̄ 7 rōnē boni 7 mali attendere ōz: 7 iō ex eisdez ex quib⁹ act⁹ morales boni 7 mali reddunt: rhetores argumēta sumunt ad persuadendum. **Ad** scōm dōm q̄ circa aliquid d̄ stare om̄e illud q̄d nō est de essentia rei siue insit: sicut albedo corp̄i siue non insit: sicut locus locato: 7 idēo p̄p̄ietas circūstātie actus dici possunt: 7 p̄cipue ratiōe

habitudinis ad exterius. **A**d tertium dicitur quod accidens non est accidens quasi si ipsum sit per se ipsum accidens subiecti: sed accidens potest esse accidens inquantum unum accidens adheret substantie mediante alio: sicut color corpori mediante superficie: et sic est ipse actus circumstantia. **A**d proprietates aliquas quibus ipse sit conditio persone agentis. **A**d secundam quoniam dicitur quod usus ille distinguit circumstantias secundum assignationem Tullii et Boetii secundum quod a rhetore considerant qui ex eis argumeta sumit ad excusandum vel accusandum. sumitur enim argumentum rhetoricum: vel ex eo quod est attributum persone: et sic est quod: vel ex eo quod est attributum negotio de quo agitur: et hoc vel continetur cum ipso negotio et sic est quid: quantum ad substantiam facti exterius cur: quantum ad intentionem facientis interius: vel in ipsa prosecutione negotii continetur: et sic sunt quatuor. scilicet quoniam: quantum ad qualitatem actus: ubi: et quantum ad mensuram: quibus auxilijs: quantum ad instrumeta. secundum autem quod ad morale pertinent: potest aliter eas numerari accipi. proportio enim actus ad finem potest accipi: vel secundum id quod est in ipso actu: vel secundum id quod est extra. si primo modo: aut quantum ad species actus: et sic est quod: aut quantum ad modum ipsius: et sic est quoniam. si autem per comparationem ad extra: vel per comparationem ad eam: vel per comparationem ad mensuram. si primo modo: vel eam finale: et sic est cur: vel ad eam efficientem vel instrumentalem: et sic est quibus auxilijs: vel principaliter: et sic est quia. si autem per comparationem ad mensuram: aut ad locum: et sic est ubi: aut ad tempus: et sic est quando. **A**d primum ergo dicitur quod circumstantia illa que sumitur ex parte agentis magis respicit conditiones persone quantum ad proprietates ipsius quam illa substantia persone ex huiusmodi enim conditionibus variatur substantia actus: quod aliquid competit uni quod non competit alij. **A**d quibus persona agens sit potest tamen propositio que relinquatur in actu ex agente circumstantia ipsius actus. **A**d secundam dicitur quod aliqui actus ex suo genere sunt mali vel boni: et ideo ex ipso genere actus potest sumi circumstantia actus moralis. hoc autem ex quo actus imponitur in tali genere: quibus sit de substantia actus in quantum est ex genere moris: tamen est extra substantiam ipsius secundum quod considerat ipsa substantia actus absolute. unde aliqui actus sunt idem in specie nature que differunt in specie moris: sicut fornicatio et actus matrimonialis. **A**d tertium dicitur quod est duplex finis. scilicet ultimus et proximus. ultimus quidem non potest poni circumstantia: quia omnis circumstantia sumitur in proportionem ad ipsum. proximus autem est duplex. quidam qui est finis operis: secundum quod philosophus dicit in ii. ethice. quod quedam committuntur malo finis: et iste finis datur spiritum actui: unde vel non est circumstantia si consideret tamen generis moris: vel referendo ad ipsam substantiam actus: includitur in hac circumstantia quid. Alius vero est finis agentis: qui quicquid ex malo actu bonum intendit vel econverso: et hic finis dicitur hec circumstantia cur. ad hoc autem actus non recipit species propriam sed quasi eodem secundum quod actus impati induit species virtutis vel vici impantis supra species quam habent ex habitu elicente. **A**d quartum dicitur quod modus rei est in ipsa

re per se substantia. et quod quedam circumstantie sumuntur ab eo quod est extra rem: quedam vero ab ipsa specie actus que duo ad modum non pertinent: id in modo non includitur oia alia circumstantia si modus proprie accipiat. **A**d quantum dicitur quod philosophus in iii. ethice. assignat etiam. vii. circumstantias: sed differt a predicta assignatione sua assignatio in duobus. primo quod philosophus ponit duas circumstantias: quod et circa quod: que in predicta assignatione tullii in una includitur: eo quod obiectum quod dicitur circa quod datur rationem actui quod dicitur: sed philosophus distinguit eas: quod per se rationem obiecti que datur spiritum actui: prout in obiecto considerari spatiales rationes que diversificant actum in bonitate et malicia in illis actibus qui ex se malicia non implicat in quibus etiam malicie quantitate diversificant. secundo quod philosophus pro una circumstantia ponit quoniam et ubi: pro hoc quod virtus sumitur a mensura extrinseca: sed in predicta assignatione distinguitur per diversam rationem mensuram. **A**d autem philosophus dicit quo instrumeta idem est quod tunc dicit quibus auxilijs: quod oia auxilia sunt quasi instrumeta actionis quibus agens utitur ad suum finem. **A**d sextum dicitur quod cum modus mensuram importet oia que ad mensuram pertinent vel per modum quantitatis continue vel discrete importantur in quoniam. **A**d dicitur quod quantitas actus ex tribus partibus potest. primo ex ipsa intentione actus: et sic idem est quod quoniam. secundo ex quantitate obiecti: et sic includitur id quod tertio ex parte: et sic includitur in quoniam. quoniam autem semper reducitur ad modum. **A**d tertiam. quod dicitur quod augustinus numerat hic circumstantias secundum quod a penitente considerantur de sunt qui de peccatis dolere debent: et ideo numerat illas que precipue ad dolorem de peccato inducere possunt. hec autem sunt due. scilicet peccatum boni: et quantum ad hoc dicitur quod dolere: quod se virtute privavit: et positio mali. quod dicitur de aggravat: vel per accidens in quantum tollitur excusationis occasio: et sic debet dolere si nulla retentione vel modica puenit peccavit: vel per se ex aliquo circumstantia addente deformitate ad actum: et sic quantum ad personam agentis considerare docet statum peccatis: et beneficii prout a deo susceptum: quantum ad omnia docet considerare quo tempore et quando peccavit. docet etiam considerare circa quid in hoc quod dicitur: secundum modum necessitatis: quoniam in hoc quod dicitur: et modum sui operis: et locum in hoc quod dicitur: si in loco secreto. **A**d primum ergo dicitur quod hoc quod aliis diu in peccato permansit respicit conditiones actus vel transgressionis si frequenter peccatum iteravit vel continuavit: vel omissionis si penitere distulit de peccato etiam semel commisso. **A**d secundam dicitur quod quibus retentione non sit in parte nostra: tamen resistere vel non resistere est in potestate nostra: et ideo secundum hoc ex retentione precedenti circumstantia peccati sumi potest. **A**d tertium dicitur quod amissio virtutis quantum consequatur peccatum secundum nature ordinem: tamen concomitatur secundum tempus: et ideo circumstantia potest poni. **E**t peccata etiam quedam circumstantie secundum tullium sumuntur ab eo quod sequitur substantiam facti: secundum quod ex comparatione ad ipsa actus in bonitate vel

malicia variat. ¶ Ad q̄rtū dōm q̄ ingratitudo vno modo speciale est pctm̄: alio modo circūstātia peccati: 7 qualr hoc sit dicit infra dī. xxxij.

¶ Ad q̄ntū dōm q̄ omnes iste circūstantie p̄nt reduci ad. vij. superius enumeratas: qz ingratitudo reducitur ad conditionē persone: vt ex dictis p̄z: tēratio autē p̄cedēs reducitur ad cur: quia tēratio p̄cipue cōstitit in appetitu alicui: p̄p̄ qd̄ homo ad peccatum incitat. p̄uatio autē virtutū reducitur ad quid: qz ip̄m peccatū ad sp̄m suam h̄z q̄ virtutē tollat. de alijs autē facile est videre.

¶ Secundum sic pro

Accedit: videt q̄ circūstantie peccatum non aggrauat: nihil enī augetur nisi ex suo sili: vnde intentio qualitatis quātitatē nō auget corporales: s; additio alteri corp̄is. s; circūstantie nō sunt pctā s; sūt qdā peccati accidētia. q̄ pctm̄ nō aggrauant ¶ Tota rō mali in pctō est ex parte auersionis nō autē ex parte cōuersionis. sed oēs circūstantie sequūt pctm̄ ex pte cōuersionis. q̄ nō aggrauant maliciā pcti. ¶ P̄uaciones nō intēdunt: neq; remittunt. sed malū p̄uatio quedā est boni: vt aug. dicit q̄ malicia peccati per circūstantias intēdi nō pōt. ¶ Sed: ex quib; causis vnūq; ex eisdē augeri pōt. sed ex circūstātijs inordinatis fit peccatū inquantū per defectū circūstantie modus virtutis corūp̄it. q̄ circūstantie aggrauāt peccatū. ¶ Rhetores ex circūstantijs trahūt argumēta ad accusandū vel excusandū: laudandū vel vituperandū: vt dictū ē. sed accusatio vel excusatio: laus 7 vituperiū sunt de bono vel malo: aut minus bono aut minus malo. q̄ circūstantie augēt actū bonitatē 7 maliciā. ¶ Alterius v̄ q̄ inter oēs circūstantias magis aggrauent locus 7 tempus: qz sicut dicit ph̄ in. iij. ethi. p̄cipalia sūt in q̄b; ē actus: de huiusmōi circūstantijs loquēs. s; in quo signat ip̄m tps 7 locū. cū q̄ p̄cipales circūstantie magis aggrauent: v̄ q̄ tēpus 7 locus maxime aggrauēt. ¶ V̄ q̄ quis: qz ex voluntate p̄ncipali ouit peccatū. sed voluntas se tenet ex pte agētia. q̄ conditio persone magis aggrauat. ¶ V̄ q̄ ingratitudo in deū: qz pctm̄ accipit rōnez malī ex auersione. sed ingratitudo directe pertinet ad auersionē. q̄ ex hoc magis grauitas pcti p̄siderat ¶ V̄ q̄ tēratio p̄cedens: qz per illas circūstantias maxime aggrauat pctm̄ per quas reddit venia dignū vel indignū. sed pctm̄ qd̄ ex infirmitate agit veniale dī q̄si venia dignū: qd̄ ē cum aliquis graui tēratione p̄uenit. peccatū autē qd̄ ex malicia agit dī irremissibile: qz nō habet in se aliquid venia dignū: qd̄ contingit cū aliquis ex electione tēratione p̄uenit malū operat. q̄ hec circūstantia maxime aggrauat. ¶ Alterius v̄ q̄ circūstantia non possit trahere in aliā sp̄m: vel in aliud gen; peccati: qz accidentia non variāt sp̄m. s; circūstantie sunt accidentia actū: vt dictū ē. q̄ ex eis sp̄s peccati non variāt. ¶ P̄. actus h̄z sp̄m ex obiecto. sed diuerse circūstantie nō mutāt obiectū actus. q̄ non trahunt in aliud genus pcti. ¶ P̄. sic circūstantie concurrūt ad actū peccati: ita ad actū virtutis. sed non variāt actū virtutis s; speciem. q̄ nec actus peccati. ¶ S; illud qd̄ est cā alicui; pōt variare illud s; sp̄m: qz ex diuersis causis diuersi sequūt effectus. sed circūstantie deficientes sunt cā pctōz. v̄ s; dionys. Malū contingit ex particularib; defectib;. q̄ diuersitas circūstantiaz pōt sp̄z variare. ¶ P̄. p̄p̄ere: laute: nimis ardent: studiose: sunt diuerse sp̄s gule: sed sumūt s; diuersas circūstantias: vt per se p̄z. q̄ circūstantie variant sp̄m peccati. ¶ Alterius v̄ q̄ circūstantia aggrauet in infinitū: qz vna circūstantia corūmpit virtutē. sed virtus non corūp̄it nisi p̄ pctm̄ mortale qd̄ habet quātitatē infinitā. q̄ circūstantia aggrauat in infinitū. ¶ P̄. s; aug. Nullū ē adeo veniale qn̄ fiat mortale dū placet. s; placencia est quedā circūstantia 7 reducitur ad quō. q̄ circūstantia facit de veniali mortale: 7 sic aggrauat in infinitū ¶ Plus distat actus virtutis ab actu pcti mortali q̄ actū venialis peccati a mortali. s; vna circūstantia mutata facit de actu virtutis actū pcti mortali: sicut cogscere suaz vt nō suaz. q̄ multo magis facit de veniali mortale: 7 sic idē qd̄ prius. ¶ S; q̄ntitas accidentalis non excedit q̄ntitatē sbale. sed q̄ntitas 7 circūstantia pcti p̄ueniens est ei accidentalis. cū q̄ntitas venialis pcti sit finita: q̄ntitas ex circūstantia nō erit infinita: 7 ita non aggrauat in infinitū. ¶ P̄. ea que in infinitū differūt non cōueniunt in genere. s; eoz que nō conueniunt in genere vnū nō pōt in aliud transmutari: sicut linea in colorē. q̄ nō pōt per circūstantiā actū peccati trahi ad infinitā q̄ntitatē. ¶ Alterius v̄ q̄ oīs circūstantia sit cōstitutenda: Hen. ix. p̄cipit loth de sodomis exeunti ne moraret in oī circa regione. s; penitēs de sodomis. i. de pctō p̄fessioz exit. q̄ nō solū pctm̄: s; oēs circūstantias pcti cōfiteri d̄z. ¶ P̄. penitēs d̄z pctm̄ suū sacerdoti cōfiteri: vt ab eo modū satisfactionis accipiat. s; pro grauiorē pctō maiorē iniūgil satisfactionē. q̄ d̄z sacerdoti circūstantias notificare quib; q̄ntitas pcti cōsiderat. ¶ P̄. p̄fessio d̄z p̄tritioni r̄ndere. s; hō d̄z de singulis circūstantijs cōteri: vt in l̄a aug. dicit. q̄ v̄ q̄ oēs debeāt p̄fiteri. ¶ S; s; fm̄ ph̄ in. iij. ethi. Delectabile carnis quāto magis in p̄ticulari cōsiderat: tāto magis appetitū mouet. s; hō d̄z fugere appetitū talis delectabilis p̄ cōsiliū apli. j. ad Cor. vj. q̄ v̄ q̄ pctōz carnaliū ad min; nō debeat aliquis oīs singulares circūstantias p̄fiteri. ¶ P̄. ex circūstantijs recitatis alī alicui; p̄sone pctm̄ in notescit. s; hō in cōfessioe d̄z se accusare nō altez infamare. q̄ v̄ q̄ nō debeam; circūstantias p̄fiteri. ¶ R̄ndeo d̄z ad p̄mā. q. sic dicit aug. in. xj. de trini.

stantie sunt accidentia actū: vt dictū ē. q̄ ex eis sp̄s peccati non variāt. ¶ P̄. actus h̄z sp̄m ex obiecto. sed diuerse circūstantie nō mutāt obiectū actus. q̄ non trahunt in aliud genus pcti. ¶ P̄. sic circūstantie concurrūt ad actū peccati: ita ad actū virtutis. sed non variāt actū virtutis s; speciem. q̄ nec actus peccati. ¶ S; illud qd̄ est cā alicui; pōt variare illud s; sp̄m: qz ex diuersis causis diuersi sequūt effectus. sed circūstantie deficientes sunt cā pctōz. v̄ s; dionys. Malū contingit ex particularib; defectib;. q̄ diuersitas circūstantiaz pōt sp̄z variare. ¶ P̄. p̄p̄ere: laute: nimis ardent: studiose: sunt diuerse sp̄s gule: sed sumūt s; diuersas circūstantias: vt per se p̄z. q̄ circūstantie variant sp̄m peccati. ¶ Alterius v̄ q̄ circūstantia aggrauet in infinitū: qz vna circūstantia corūmpit virtutē. sed virtus non corūp̄it nisi p̄ pctm̄ mortale qd̄ habet quātitatē infinitā. q̄ circūstantia aggrauat in infinitū. ¶ P̄. s; aug. Nullū ē adeo veniale qn̄ fiat mortale dū placet. s; placencia est quedā circūstantia 7 reducitur ad quō. q̄ circūstantia facit de veniali mortale: 7 sic aggrauat in infinitū ¶ Plus distat actus virtutis ab actu pcti mortali q̄ actū venialis peccati a mortali. s; vna circūstantia mutata facit de actu virtutis actū pcti mortali: sicut cogscere suaz vt nō suaz. q̄ multo magis facit de veniali mortale: 7 sic idē qd̄ prius. ¶ S; q̄ntitas accidentalis non excedit q̄ntitatē sbale. sed q̄ntitas 7 circūstantia pcti p̄ueniens est ei accidentalis. cū q̄ntitas venialis pcti sit finita: q̄ntitas ex circūstantia nō erit infinita: 7 ita non aggrauat in infinitū. ¶ P̄. ea que in infinitū differūt non cōueniunt in genere. s; eoz que nō conueniunt in genere vnū nō pōt in aliud transmutari: sicut linea in colorē. q̄ nō pōt per circūstantiā actū peccati trahi ad infinitā q̄ntitatē. ¶ Alterius v̄ q̄ oīs circūstantia sit cōstitutenda: Hen. ix. p̄cipit loth de sodomis exeunti ne moraret in oī circa regione. s; penitēs de sodomis. i. de pctō p̄fessioz exit. q̄ nō solū pctm̄: s; oēs circūstantias pcti cōfiteri d̄z. ¶ P̄. penitēs d̄z pctm̄ suū sacerdoti cōfiteri: vt ab eo modū satisfactionis accipiat. s; pro grauiorē pctō maiorē iniūgil satisfactionē. q̄ d̄z sacerdoti circūstantias notificare quib; q̄ntitas pcti cōsiderat. ¶ P̄. p̄fessio d̄z p̄tritioni r̄ndere. s; hō d̄z de singulis circūstantijs cōteri: vt in l̄a aug. dicit. q̄ v̄ q̄ oēs debeāt p̄fiteri. ¶ S; s; fm̄ ph̄ in. iij. ethi. Delectabile carnis quāto magis in p̄ticulari cōsiderat: tāto magis appetitū mouet. s; hō d̄z fugere appetitū talis delectabilis p̄ cōsiliū apli. j. ad Cor. vj. q̄ v̄ q̄ pctōz carnaliū ad min; nō debeat aliquis oīs singulares circūstantias p̄fiteri. ¶ P̄. ex circūstantijs recitatis alī alicui; p̄sone pctm̄ in notescit. s; hō in cōfessioe d̄z se accusare nō altez infamare. q̄ v̄ q̄ nō debeam; circūstantias p̄fiteri. ¶ R̄ndeo d̄z ad p̄mā. q. sic dicit aug. in. xj. de trini.

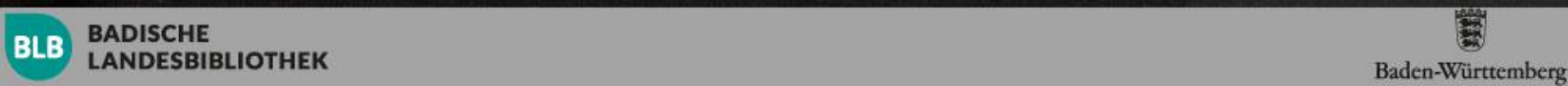

in his q̄ nō mole magna sūt: idē ē esse mal⁹ qd̄ est esse melius in bonis: sic ⁊ sūr in malis idē ē mal⁹ qd̄ ē esse peius: malicia autē i actu pcti ex h⁹ ē q̄ de ficit a debita pportōe ad finē ad quē pportioat⁹ reddif p debita p̄mēsuratiōe circūstātiarū: vt dī ctū ē: ⁊ iō defect⁹ debite circūstātie malicia in actu caufat: ⁊ q̄ p vnā circūstātiā deficiētes vel appo sitā magis elōgat imin⁹ a debita pportōe ad finē. iō circūstātia facit actū magis malū vel min⁹: ⁊ f̄z hoc dī aggrauare pctm̄. ¶ Ad p̄mū q̄ dōm q̄ rō illa pcedit in illis in quib⁹ ē augmētū p additiōe in illis enī in quib⁹ ē augmētū p intētiōe non o3 additiōe sūlis in p̄ecie fieri: sicut nō o3 q̄ albedo albedini addaf ad hoc q̄ fiat magis albu⁹: vt of in .iij. phy. ⁊ sūr nō o3 q̄ pctm̄ pctō addaf ad h⁹ q̄ fiat magis pctm̄. ¶ Ad scdm̄ dōz q̄ ex inordinata cōuersiōe ad cōmutabile bonū reddif actus ipro portionat⁹ ad cōuersiōe ad finē: ⁊ iō sūdāmētūz auersiois ē cōuersio in pctō: ⁊ p̄p̄ h⁹ circūstātie q̄ ex pte cōuersiois se tenet p̄nt pctō malicia augere ¶ Ad tertiū dōm q̄ quīs puatōes nō intēdant ex seip̄is: tñ intēdi ex cāis suis q̄n3 dīcūt: sic cecitas p elōgatiōe ab actu vidēdi: ⁊ sūr ex inordinata cō uersioe malicia in actu intēdif. ¶ Ad scdm̄ dō q̄ bonū dī f̄z ordinē ad finē: vt in .iij. meth. dī. cū q̄ malū sit puatio boni: dupl̄r pōt cōtingere maluz: vel fm̄ ip̄az relatōez in finē: vel f̄z aptitudinē rela tōis i finē: ⁊ iō pctm̄ dupl̄r p̄tingit: vt ex eo q̄ act⁹ nō ē pportioat⁹ sint: sic in his q̄ ex se mala sūt. vt q̄ inordinate refert in finē: sic p̄z in his q̄ mala itē tiōe sūt: et si ex se bonū sit qd̄ sit: ⁊ q̄ p̄p̄ qd̄ vnū qd̄q3: ⁊ illud magis: iō q̄ntitas malicie pcti magis ē sūderat fm̄ relationē inordinatā in finē q̄ ē fm̄ iproportione ad finē. ad ordinē autē ad finē p̄tinet cui⁹ ḡa: ⁊ iō sup oēs alias cōsiderāda ē in iudican do de grauitate pcti. ad h⁹ autē q̄ act⁹ sit iproporti onat⁹ sint p̄tinet hec circūstātia qd̄: p quā ipozat rō mali in actu: ⁊ iō oia q̄ p̄nt pctō sp̄ez tribuere i hac circūstātia includūt: ⁊ hec sūt in quib⁹ p̄sistit act⁹ moralis quātuz ad bonitatē vel maliciā: ⁊ iō hec ē scda circūstātia in aggrauando: ⁊ p̄p̄ h⁹ p̄hs dīc in .iij. ethi. q̄ p̄ncipalissima in actu sūt i quib⁹ cōsistit act⁹ ⁊ cui⁹ ḡa. alie autē circūstātie magis ⁊ min⁹ aggrauāt fm̄ q̄ his magis vl̄ min⁹. p̄p̄inque sūt: ⁊ iō tēpus ⁊ loc⁹ min⁹ aggrauare nata sunt: q̄ sūt oio extrinseca: s̄z inter ea conditio p̄sone magi q̄ agēs direct⁹ r̄ndet finē: ⁊ p̄ hoc mod⁹ qui r̄ndet actui: ⁊ p̄ hoc instm̄ qd̄ p̄tinet ad modū agēdi. ⁊ hoc qd̄ vt in plurib⁹ accipēdū ē ita esse: tñ nihil p̄hibet in aliquo alr se h̄re: q̄ sermōes q̄ sunt in morib⁹ nihil deimiatū h̄nt: vt dī in .ij. ethi. ¶ Ad p̄mū q̄ dōz q̄ p̄hs nō itēdit p̄ncipalissima esse illa in qd̄ ē act⁹ sic in mensurantib⁹ ip̄z: s̄z sic i cōplēti b⁹ rōne ip̄ius. ¶ Ad scdm̄ dōz q̄ volūtas q̄uis sit agētis sic s̄biecti: tñ est finis sic obiecti: ⁊ iō trahit rōne magis a fine q̄ a p̄ditōe agētis: ⁊ ad finē ma

gis reducit: q̄ potētē ⁊ hitus distinguūt penes ob iecta. ¶ Ad tñ dōz q̄ ingratitudo fm̄ q̄ ē circū stātia nō pōit actualē cōtēptū: s̄z q̄si interpretatuz ⁊ iō nō o3 q̄ magis aggrauet q̄ puerfa intētiō q̄ a ctualē auersioe a fine debito caufat. ¶ Ad q̄ntū dōz q̄ venia dignū dī pctm̄ qd̄ ē veniale ex cā: f̄z q̄ puat volūtariū vel diminuit: vl̄ p̄ igrantiā: vl̄ p̄ ipotētiā: ⁊ iō tota illa diuersitas: ad cui⁹ ḡa: r̄du cit: q̄ volūtariā intētiōe finis respicit. ¶ Ad tñ .q. dōz q̄ aliqñ circūstātiā trahere i alia sp̄ez pcti manifestū ē: s̄z quō h⁹ possit eē ē dubiū. Quidā. n. dīcūt q̄ h⁹ accidit in q̄ntū ille circūstātie accipiūt vt fines volūtatis: q̄ a fine act⁹ moralis accipit sp̄em s̄z h⁹ nō vl̄ sufficienter dīctū: q̄ aliquādo variatur sp̄ez pcti sine h⁹ q̄ intētiō seraf ad circūstātia illaz sic fur ita lib̄er accipet vas aureū nō sacratū: sic sa cratū: ⁊ tñ in aliā sp̄ez pctm̄ mutat. f. de furto sim plici in sacrilegiū. ⁊ p̄ica f̄z h⁹ sola illa circūstātia q̄ dī: cui⁹ ḡa: sp̄ez pcti mutare posset qd̄ falsū ē. ⁊ iō alr dōz q̄ ois circūstātia pōt sp̄ez pcti mutare: s̄z nō sp̄ mutat. cū. n. puatōes ⁊ negatiōes differat sp̄ez f̄z oriaz hitūz ⁊ positōuz oppositaz: ⁊ malū sit puatio boni: o3 q̄ vbi diuersuz bonū ad v̄ritē necessariū puat ibi sit diuersa sp̄ez pcti. vna at so la circūstātia pcti rectitudinē v̄ritatis aufert. vñ si alie circūstātie nullā aliā obliq̄tatē pctō tribuant nisi ex suppositōe p̄sone nō mutabūt sp̄ez pcti: s̄z forte aggrauabūt q̄ntitatē pcti illi. q̄n3 etiā neq3 q̄ntitatē pcti aggrauabit: q̄ ē ex suppositōe p̄ce dētis nullā inordinatiōez addit. q̄n3 etiā pctm̄ dī minuit si aliqua circūstātia rōnez pcti s̄trahat: sic accipe rē alienā h̄z rōnez pcti ex circūstātia qd̄ iquātū rē aliena ē. Q̄at manu dextra vl̄ sinistra accipiat: aut de mane aut de sero nihil ad ratiōez mali p̄tinet: ⁊ iō iste circūstātie nō excusat: nec ag grauat: nec sp̄ez mutat: Q̄ autē accipiat multū vel pa2: ex se deformitatē aliquā n̄ ipozat: nisi ex sup positōe p̄mi: q̄ multū de alieno recipe ē ab eq̄lita te magis discedere: vñ talis circūstātia aggrauat: s̄z pctm̄ nō mutat. Q̄ autē rē alienā p̄secratā acci piat aliā d̄formitatē ipozat: q̄ q̄ntiq3 irreuerētia circa res sacras adhibita sp̄ales rōnez pcti h̄z: ⁊ iō talis circūstātia dī sp̄ez mutat. si at coact⁹ accipiat talis circūstātia pctm̄ excusat in pte: q̄ cā pcti. f. volūtariū minuit. ¶ Ad p̄mū q̄ dōz q̄ q̄cūq3 cir cūstātia aliquā sp̄ez pcti i actu caufat: ad sp̄ez act⁹ in q̄ntū ē moralis p̄tinet: vñ nō h̄z ia3 rōnez circun stātie pcti: q̄uis circūstāt s̄bam act⁹: vt pu dōm ē. ¶ Ad scdm̄ dōz q̄ ois act⁹ fm̄ suā s̄baz h̄z sp̄ez ab obiecto: s̄z fm̄ rōnez malicie h̄z sp̄ez a defectu: ⁊ iō fm̄ diuersa que deficiere p̄nt: diuerse sp̄ez caufant malicie. ⁊ fm̄ hoc distinguunt sp̄ez pcti nō solum ex obiecto. in actib⁹ autē virtutuz secus est: q̄ non constituit ex qualibet singulari circūstātia: sic actus peccati ex quolibet singulari defectu rōnez peccati habet. ¶ Et per hoc patet solutio ad inū

Ad quartā qōnez dōm q̄ circumstantia: vt ex dictis patet quandoq; aggrauat peccatuz 7 specie mutatur qñq; aut aggrauat: sed spēm non mutat. qñ aut spēs nō mutat: s; aggrauat: adhuc manet in rōne circumstantie: 7 nō pot̄ i infinitū q̄ritatē pcti augere: vt ex veniali mortale fiat: q; vt dictuz est: circumstantia taliter aggrauans ex suppositiōe pcedentis deformitatis h; rōnez maioris deformitatis 7 ex eius virtute: vñ si illa sit finita nō pot̄ infinitā deformitatē addere. si aut spēm mutet: tunc potest in infinitū aggrauare: sed nō semp h̄ facit q; qñ ex deformitate spālī quā circumstantia addit h; directe oppositiōez ad charitatē qd ostenditur ex hoc q; est directe cōtra pceptū legis cuius finis est charitas: tūc in infinitū grauitatē addit. s; pcti mortalis. qñ aut illa deformitas nō directe h; op̄positionē ad legē: vt sit p̄ eaz: s; p̄ter eaz: tunc nō aggrauat in infinitū: sine sit pctm veniale cui ad dicit siue mortale: sicut ad actū gule qui ē p̄propere addit hec circumstantia laute spālem deformitatem q̄ etiā ex se pctm faceret: sed nō est directe p̄ legem: 7 iō nō aggrauat in infinitū. 7 q; circumstantia que spēs mutat nō est iā vt circumstantia cōputanda: vt dictū est: iō dicit a magistris q; circumstantia nō aggrauat in infinitū. **A**d p̄mū q̄ dōm q; quāuis v̄? fm habitū nō corūpat nisi p pctm mortale: tam actus eius corūp̄it 7 ipedit etiā per pctm veniale. **A**d scōm dōm q; placētia nūq; de veniali facit mortale: nisi intm creseat q; adhibeatur ei vt fini 7 p̄ p̄ns. s; oēs obligat: 7 ita in p̄ceptū dei talis placētia adducit que habet de se spālem rōnez pcti: 7 p̄ hoc circumstantia trahens in aliam speciez. **A**d tertiu dōm q; rō illa pcedit de circumstantia que trahit in aliaz spēm que iā rōnez circumstantie respectu act̄ moralis inquātū h̄ mōi amittit. **E**t q; alie rōnez vident cōcludere q; nullo mō circumstantia aggrauat in infinitum: ideo dōm ad q̄rtū q; quāntas ex circumstantia pueniens que in no uaz spēm trahit: nō est quāntas accidentalis: sed essentialis. **A**d q̄ntū dō q; pctm veniale 7 mortale differūt in infinitū ex parte auersionis: sed nō ex pte cōuersionis: q; vtrobiq; est placētia finita. pctā aut spēm sortiant ex pte cōuersionis: q; ex pte auersionis nō differūt. **A**d q̄ntā qōnez dō q; oēs circumstantias cōfiteri est impossibile: quāsdā autē cōfiteri est necessitatis: s; in hoc est dīa op̄inōis. Quidā enī dicūt q; oēs circumstantie que aliquam notabilem quāntatē pctō addūt cōfiteri necessitatis est: si memorie occurrant. Alij vō dicūt q; non sint de necessitate p̄fite: nisi circumstantie que ad aliud gen̄ pcti trahūt: 7 hoc pbabilius est: s; addē dūz est que ad aliā spēm mortalis trahunt: cui rō est: q; venialia nō sunt de necessitate cōfessionis: s; solū mortalia que quāntatē infinitā quodāmodo h̄nt: 7 q; circumstantie aggrauātes que aliā speciez pctō no tribuūt: vel que tribuūt quidē: s; nō mor-

talie peccati nō sunt de necessitate cōfessionis: tñ eadē cōfiteri p̄fectionis est: sicut 7 de venialib; dōm est: **A**d p̄mū q̄ dō q; quāuis de sodomia. i. de peccato mortali nō possit hō exire nisi p cōfessionē ad minus in pposito existentē: tñ de illis que circa sunt. i. de venialib; 7 circumstantijs que venialibus equiuale: pot̄ hō sine p̄fessione exire. **A**d scōz dōm q; decimata q̄ritas pcti nō pot̄ sacerdoti ino tescere: q; nec ip̄e pctō: sicut vñ sufficiat q; cōfiscat quāntatē que ex spē pcti cōsurgit. **A**d tertiu dōm q; nec in cōtitiōe o; q; de singulis circumstantijs doleat penitēs quātū est de necessitate salutis: s; o; q; de singulis pctis ad min̄ in p̄ma cōtitiōe doleat: 7 de circumstantijs q; pcti spēs mutat. h̄ autē qd aug. dicit: p̄tinet ad p̄fectionē contritiōis. **S**ed q; alie rōnez vidēt cōcludere q; circumstantie nullo mō sunt confitēde: ideo dōm ad quartuz q; circumstantie p̄ticulares pcti carnalis que in spēm pcti mortalis trahūt sp̄ sunt cōfite: q; ḡa que i sacro penitētie dat̄ restaurat siqua inclinatio ad pctm ex talū cogitatōe pueniat: vel in cōfite: vel in sacerdote. **C**ñ dicit Br. in pastoralī: fit ple rūq; vt oū rectoris aiūs aliena tētamēta cōfiscat. auditis tētationib; etiā ip̄e pullat. sed hec neq; quā pastorū tūmēda sunt: q; tāto facili; a sua eripit q̄to misericordius ex aliena tētatione fatigat: si tñ sacerdotē lasciuū 7 ad hui; mōi pctā p̄nā viderit o; accipere licēnā cōfite: alteri sacerdoti: 7 si non dederit ad supiorē recurrere. si aut circumstantie nō aggrauant in infinitū nouā spēm pcti mortalis cōferēdo qñq; laudabiliter recitent adhibita d̄bita discretiōe fm cōsideratōez turpitudinis circumstantie 7 p̄nitates inclinatiois ad pctm ex ei; cōfessionē in ip̄o cōfite: vel in sacerdote. **A**d q̄ntū dō q; hō in cōfessione o; famā alteri; custodire q̄ntū pot̄: s; suā cōscientiā magis purgare debet: 7 iō si circumstantia que ducit in cognitiōē p̄sone sit de necessitate cōfessionis fm regulaz datā: tunc o; cōfiteri occultando p̄sonā q̄ntū pot̄. si aut nō sit de necessitate cōfessionis o; dimittere: ne pctm alteri; prodat. **Q**uestio. III **O** **E**inde queritur d̄ impedimētis vere penitētie. **E**t circa hoc querūt duo. **P**rimo de hypocrisis que impedit interius. **S**ecundo de exterioribus impedimētis. **A**d primuz sic proce pit: **C**idet q; hypocrisis nō sit pctm: quia pctm nō dicit scōda tabula p̄ naufragiū. s; h; hiero. scōda tabula p̄ naufragiū est pctm abscondere: qd ad hypocrisis p̄tinet. q; nō est pctm. **V**. vitare scādaliū p̄rimoz 7 famā p̄piaz custodire q̄libet o; s; hec sunt per hypocrisis. q; nō est peccatum. **S**ed p̄tra: **M**atth. sup illud: Nolite fieri sicut

hypocrite tristes dicit glo. Hypocrita ē q̄ simulat
q̄ nō est representator alteri p̄sone. s; simulare q̄d
nō est sp̄: ē pctm̄: sicut ⁊ mēdaciū. ḡ hypocrisis sp̄
est pctm̄. **¶** Alterius v̄ q̄ non sit sp̄ale pctm̄: quia
pctm̄ simulatiōis diuidit ⁊ pctm̄ aperte malicie.
s; aperta malicia non est sp̄ale pctm̄. ḡ nec hypo-
crisis. **¶** S. oē pctm̄ sp̄ale i aliquib; actib; cōsistit
sp̄aliter. s; hypocrisis in oib; actib; v̄tutū cōsistit:
⁊ p̄cipue in orōne ieiunio ⁊ elemosyna: vt p̄z i euā-
gelio matth. ḡ hypocrisis nō ē sp̄ale pctm̄. **¶** S;
⁊ pctm̄ simulatiōis v̄tuti opponit: q̄ d̄ vitas. sed
veritas ē sp̄alis v̄: vt p̄z in. iij. etbi. ḡ ⁊ simulatio
siue hypocrisis est sp̄ale pctm̄. **¶** Alteri v̄ q̄ sp̄ sit
mortale pctm̄: q̄ pctm̄ veniale n̄ ipedit veniaz de
pctis mortalib;. s; hypocrisis ipedit: vt in l̄ra p̄z. ḡ
est mortale pctm̄. **¶** S. hiero. dicit q̄ in cōparatiōe
duoz maloꝝ leui⁹ est aperte peccare q̄ factitatē si-
mulare. s; aperte peccare ē pctm̄ mortale. ḡ ⁊ facti-
tatē simulare sp̄. **¶** S. p̄s dicit: q̄ illi q̄ amicitia
simulat magis sūt accusandi q̄ illi qui mūmima
violāt: q̄to ⁊ meli⁹ fraudē cōmittūt. s; qui nūmima
violāt sp̄ mortali peccāt. ḡ ⁊ hypocrite. **¶** S.
oē q̄d excludit a visione dei est pctm̄ mortale. sed
hypocrisis est h̄mōi: vt p̄z Job. In conspectu ei⁹
nō veniet ois hypocrita. ḡ sp̄ est mortale peccatū.
¶ Sed ⁊: veritatis virt⁹ corūp̄it tā p̄ mēdaciū
oīs q̄ per simulatiōē op̄is. s; mēdaciū nō est sp̄
mortale. ḡ nec simulatio. **¶** Alteri v̄ q̄ hypocris
nō debeat poni ipedimētū p̄nē p̄ alijs vicijs: q̄ q̄
to aliq̄d pctz ē graui⁹ tātomag; p̄niaz ipedit. s; a-
lterioꝝ pctā q̄dā sūt maiora q̄ hypocrisis. ḡ illa
magis debet poni ipedimētū p̄nē. **¶** S. hypocri-
sis fm̄ Sre. est filia inanis gl̄ie. sed ea magis ope-
ratur ad aliquid q̄ effectus. ḡ magis oꝝ poni ianis
gl̄ia ipedimētū p̄nē q̄ hypocrisis. **¶** S; ⁊ iū in
l̄ra apparet. **¶** Ideo oīm ad p̄maz. q. q̄ hypocri-
ta proprie d̄ q̄ p̄sonā alteri⁹ rep̄ntat quasi submis-
sus vel suppositus loco alteri⁹. vñ in theatris illi
qui p̄sonā alioꝝ gerebāt rep̄ntates dicebātur hy-
pocrite: ⁊ sic accipit hypocritas p̄s in. iij. etbi. ⁊
iō ille qui cū nō sit virtuosus p̄sonā virtuosū ostē-
tat hypocrita d̄. hypocrita. n. grece latie d̄ simu-
latio: ⁊ q̄ ostentare se melius q̄ sit ē viciū factatē
siue v̄bis siue factis fiat: vt d̄ in. iij. etbi. iō hypo-
crisis sp̄ ē pctm̄. **¶** Ad p̄mū ḡ oīm q̄ aliud ē pec-
catū occultū nō p̄palare q̄ discretiōis ē: ⁊ scōda ta-
bula d̄ eo mō quo. s. d̄. xiiij. dicitū ē: ⁊ aliud v̄tu-
tē ostētare cū aliq̄s pctō s̄biaceat q̄d hypocrisis ē.
¶ Ad scōdū oīm q̄ pctm̄ occultare sufficit ad vi-
tandū scandalū. s; pctm̄ sub sp̄e virtutis palliare
hypocrisis ē ⁊ malū semp: ⁊ per hoc quis famaz
non conseruat: sed furat. **¶** Ad scōdam. q. oīm q̄
p̄uatiōes specificant per habitus oppositos: ⁊ iō
illud pctm̄ est generale q̄d priuat aliqua cōditio-
nē que requiritur in qualibet virtute: sicut inobe-
dientia prout est generale peccatū: hypocrisis autē

priuat conformitatē signi oñdētis conditionem
p̄sone ad rem significatā: que quidē conformitas
ad vnaz virtutē specialr̄ pertinet. s. veritates: ⁊ iō
est speciale peccatum. **¶** Ad p̄mū ḡ oīm q̄ aper-
tuz non importat aliquā sp̄alem rationē peccati
⁊ ideo aperta malicia non nominat pctm̄ sp̄ale:
sicut simulatio: que sp̄alem rationē peccati ipor-
tat. **¶** Ad scōm oīm q̄ non est iconueniens q̄ a-
liquod speciale pctm̄ vel sp̄alis virtus vtatur acti-
bus alijs virtutuz vel vicioz materialr̄: sic ma-
gnanimitas vtatur omnib; alijs actib; virtutuz: vt
in eis magna operet: vt dicit in. iij. etbi. ⁊ simili-
cuz hypocrisis sit quedaz species iactantie: quia nō
iactat quenlibet: sed sanctitatē: v̄tis omnib; actib;
que sanctitatē oñdere possunt: ⁊ p̄cipue illis in q̄
bus magis sanctitas ostendit: sicut est oratio: ieiun-
niuz ⁊ elemosyna. **¶** Ad teriaz qōnem oīm q̄ hy-
pocrisis habet eandē rōnem peccati: sicut ⁊ mē-
daciuz: mendaciū autē non semp est peccatū mor-
tale: sed quando est pernitiosuz: ⁊ similiter hypo-
crisis non semp est pctm̄ mortale: sed quando est p̄-
nitiosa cadens in nocumentuz alterius p̄sone:
oꝝ p̄pter creditaz sanctitatē aliuz defraudat re-
quā habet vel habere debet: aut in nocumentuz
fidei ⁊ ecclesie: oꝝ p̄pter sanctitatē creditā de ip̄o
ei contra fidez ⁊ ecclesiaz credit. **¶** Ad p̄mū ḡ
oīm q̄ pctm̄ veniale q̄d penitentiaz non impedit
non impedit remissionē peccati mortalis que per
penitentia fit: sed per aliq̄d peccati veniale potest
impediri penitētie opus ne sit penitētie: quia pec-
catū veniale impedit actuz virtutis q̄uis non tol-
lat habituz: ⁊ sic impedire potest veniam peccati.
¶ Ad scōm oīm q̄ verbū hiero. intelligendum
est fm̄ quid: ⁊ non simplr̄: q̄ quantum ad vnaz cir-
constanz vnuz peccatuz potest esse grauius illo
q̄d est grauius simplr̄. Uel dicenduz q̄ etiā aper-
te peccare: non semp est mortale: sed quādoq; ve-
niale. **¶** Ad teriaz dicenduz q̄ p̄s loquit quan-
do simulatio amicitie in nocumentū p̄sone re-
oundat. **¶** Ad quartū dicendū q̄ loquit de hy-
pocrita qui totuz bonus q̄d agit ad ostentationē
ordinat. Uel oīm q̄ loquit quantuz ad hoc q̄ o-
pera bona ex hypocrisi facta ad conspectū dei nō
perducūt. **¶** Ad q̄rtā qōnem oīm q̄ opera penitē-
tie exteriora p̄cipue nata sunt sanctitatez ostē-
dere: ⁊ ideo eis vtatur hypocrisis intentionez peni-
tentie recte excludēs: ⁊ p̄pter hoc directius ipedit
penitētie effectum q̄ alia vicia etiā grauiora.
¶ Et per hoc patet solutio ad p̄muz. **¶** Ad scō-
dū oīm q̄ inanis gl̄oria surgit quādoq; ex ope-
rib; etiā recta intentione factis: sed hypocrisis sp̄ in-
tentionē factoz peruertit: ⁊ ideo magis impedit
penitētie fructum.

¶ Ad secūdū sic pro-
cedit: Uidetur q̄ ludī penitētiā exteriora

nō ipediāt. illud. n. in quo pōt cōsistē virt' pniām
 nō ipedit. s; i ludis pōsistē vī' eutrapeliā: vt in. iij.
 ethi. p3. q; ludus pniāz nō ipedit. ¶ **P.** o; opibus
 laboriosis requitē interponere: eo q; ipossibile ē sp
 agere. s; ludus ē requies quedā. q; o; inē opa pnie
 aliqñ ludere. q; ludus pniāz nō ipedit. ¶ **Sed** 5:
 Ecclē. itō tps rēdēdi aliud describit a tpe flēdi. s;
 tps pnie ē tps flēdi: q; pnia ē cōmissa flere. q; nō ē
 tps ludēdi. ¶ **Uter** v' q; spectacula nō ipediāt
 pniāz: spectacula. n. ad vtilitatē hoīm sūt iustuta.
 s; pnia nō resecat vtilitā: s; supflua. q; pnia p specta
 cula nō ipedit. ¶ **P.** in spectādo aliud nō pōt cē
 nisi pctm curiositatis. s; alie curiositates: vt sciaz
 nō ponit ipediāta pnie. q; nec spectaculū ipediūt
 tu pnie dici o; ¶ **P.** alia sūt mltō grauioza pctā
 q; spectacula 7 ludi. q; illa multo magis debēt pōi
 ipediētā pnie q; ista. ¶ **S; 5** illō ex q; hō pctōz
 pstituit nō cōperit pēitētē. s; ipsectores taliū adulte
 ros 7 iuerecūdos ipa spectacula pstituit: vt ch; yf.
 dic. q; nō cōperit pēitētē. ¶ **Uter** v' q; exercitiū
 militie v' negociatōis pniāz nō ipediāt: q; illa sine
 quib' nō pōt respublica cōseruari nō sūt vicia: s;
 mag' ad virtutē ordinata. s; nō pōt pseruari sine
 militia per quā hostes cōpmunt: 7 sine nogaciati
 one p quā necessaria pplo pcurant. q; talia officia
 sine pctō pnt exerceri. q; nō ipediūt pniām. ¶ **P.**
 Jo. pniāz docebat: vt p3 math. iij. s; ipē nō phibe
 bat hoīes a militia: neq; publicāos ab officio suo
 vt p3 luce iij. q; v' q; talia officia nō ipediāt. ¶ **S;**
 5 ē qd' Greg. in lra dicit. Rūdeo dōz ad pniā. q.
 q; ludoz ē triplex d'ia. quidā. n. ludi sūt qui ex se
 ipis turpitudinē hnt: 7 tales ludi ab oib' vitādī s;
 7 p'cipue a penitētib' q; p flētū pctā corrigē debēt:
 sicut ludi qui theatris agebant ad luxuriā puocā
 tee. alij ludi sunt qui ex gaudio deuorōis pcedunt
 sicut dauid dicit: Ludā 7 vilioz hā corā dño. ii. re
 gū. iij. 7 tales ludi nō sunt vitandī: s; laudandī: 7
 emulādī. quidā autē ludi sūt nullā turpitudinē ha
 bētes quos p'ho liberales vocat: 7 hi sūt mā vnt.
 f. eutrapeliē: 7 iō seruatis debitīs circūstātijs pnt
 laudabiliter fieri ad quietē p'pniā 7 alijs delectabi
 liter cōuiuēdiū: s; cōtingit in eis esse pctm: eo q; de
 bite circūstantie nō seruāt: vnde in talib' ludis a
 liquid decet vnū qd' nō decet aliū: 7 i his ē ludis
 penitēs se o; habere aliter q; alij: iqtuz pnia flētuz
 reqrit: tñ eis moderate vti pōt fm q; ad recreatio
 nē animi pertinet: aut ad societate eoz cū qb' hō
 viuūt: vnde seneca dic: Sic regē sapiētē vt null'
 te habeat tāq; aspez: nec cōtēnat qñ vilem. ¶ **Et**
 p hoc p3 solutio ad obiecta. ¶ **Ad** scōz. q. dō q;
 h' mōi spectacula si s; rez: turpiū 7 ad pctm puo
 cātū: studiosa inspectio pctm ē 7 qñq; ē mortale
 tanta pōt libido adhiberi: vnde 7 tali inspectio
 oēs se arcei debēt 7 p'cipue pēitētes. qdā vo specta
 cula sūt d' reb' vtilib' 7 ad vitā necessarijs: sic si ve
 natōea 7 cēia hui' mōi: 7 talia spectacula dīstrahūt

animū: vñ qñis possit sine pctō eis itendi seruata
 discretioe debita q'ruz ad cōditōes p'one 7 aliaz
 circūstātijs: tñ penitēti sūt vitanda pp hoc q;
 o; cor ad deū collectū hie nisi q'ru necessitas ex
 poscat. ¶ **Ad** pmiū q; dō q; pnia ē quedā vtilitā re
 secat iqtū pena infert p culpa p'terita: vñ in lra dē
 q; aliqd' sufficit ei qui nō peccauit: qd' nō sufficit ei
 qui de pctis pniāz agit. ¶ **Ad** scōm dō q; p huius
 mōi spectacula sensibilia magis aijs ad vanitates
 dīstrahit q; p intelligibilia: 7 iō ista magis sunt ca
 uēda q;uis pctm curiositatis in oib' cauendū sit.
 ¶ **Ad** qrtū dō q; ista pctā spāl'r ex incepta leticia
 pcedere vidēt: 7 q; pnia tristitiā h; adiūctā: iō
 spālem oppositionē ad pniāz ista pctā hnt. ¶ **Ad**
 tertiā. q. dō q; offm militie 7 negociatōis 7 publi
 canoz qui vectigalia publica exigit ex p'pinq; ha
 bēt pctm ānexū q;uis sine pctō qñz exerceri possit
 7 q; penitēs o; occasione pcti vitare satisfaciē
 do: etiā talia officia laudabile ē si euiter: nō ē tñ d'
 necessitate pnie: q; penitēs nō pōt oēs pcti occasi
 ones vitare oī in mundo isto viuūt: 7 iō sufficit si
 pctm i istis officijs vitet: vt q; miles fm p'siliū Jo.
 neminē cōcutiat: 7 stipēdijs iustis cōtēt' sit: 7 non
 vraf officio militari ad ostētationē: s; ad vtilitatē
 ecclē 7 reipu. 7 ad exercitiū viriū: 7 q; negociator
 nō habeat cōditionē i se que ipm ab officio h' p'
 hibeat: sicut clericis 7 monachis nō h; negociari
 q;uis liceat p'pā vēdere: 7 q; tpe debito mercatōes
 faciāt: nō dieb' festiuis: 7 tpe quo caristiā inducere
 possit tale offm exerceat: 7 mod' debūt vt sine frau
 de fiat: 7 fm licitū cōtractū. In publicanis autē vt
 de auctoritate pncipis 7 cā cōis vtilitatis. s; ad de
 fensionē terre: 7 nō imoderata recipiant telonea
 Dō autē gre. dic in lra intelligēdū ē nō qui possit
 sine pctō fieri: s; q; frequēter ad pctm implicat.
 ¶ **Et** per hoc p3 solutio ad obiecta. ¶ **O**git pec
 catorē oīa libētē rē intelligēdū est de illis que s;
 necessaria ad pcti remissionē: 7 sic est accōmoda
 ta distributio. Sunt. n. tres d'ie pcti rē. contra
 omittit pctm oīs. ¶ **P.** gre. addit sup illud Job.
 tertio: Quare nō in vulua rē. qrtū. f. fomētū adu
 latōis. Et dō q; hec dīstinctio pctōz dīffert a p':
 h; p' ē s; diuersitatē instrōz: hec autē fm p'gressū
 pcti qd' pmo deint: scō ad extra pcedit: tertio cō
 firmat p cōsuetudinē 7 adaptat p'rib' pnie: q; con
 tritio i corde latet: cōfessio ad exteriora pniāz ma
 nifestat: s; satisfactio boni operis consuetudinem
 adiungit: non tamē hoc ita est intelligēdū: quasi
 singule pnie partes singulis conditionib' pcti rñ
 decant: sed p adaptationē sicut 7 de alia dictū est.
 ¶ **Ad** pmiū q; dōm q; verbuz habet eundez gra
 dum quantuz ad manifestationez cum alio facto
 7 ideo in facto includit. ¶ **Ad** scōm dōm q; illud
 quod Greg. addit non est in ipso peccante: sed in
 alio: 7 ideo August. illud omittit. ¶ **S**atisfactio
 precipitur a Johanne rē. non q; Jobes fuit acto:

precepti: sed denunciator: christus aut sacramenti institutor: et partus eius. ¶ Donat se omnino in iudicio. § vñ qd si sacerdos iniungat alicui qd intret religionem qd tenet facere: et precipue qd qdaz canones vident ista pniaz taxare: et sicut qd qdaz magnā pniaz p puo pcto iniungat qd penitēs facē teneat. Et oīm qd intelligendū est de his que sacerdos in qntū hz clauē scie et auctoritatē p diuinū iudiciū: et nō fm humanū errorez iniungit. introitū aut in religionē cui sit voluntatis nō pōt alicui iniungi: et si alicui canones iniungi iueniāt magis ē pñtū qd pceptū. q̄libet. n. pnia taxata: leuissima religio est maior satisfactio in quātū hō abdicat pñtā voluntatē qua nihil est hōi carū. ¶ Laueat ne oues verecūdia rē. de hoc inquiret cu de cōfessione qd erit. ¶ Laueat etiā ne pus rē. bona cōscia confortat: qn certis signis conijcē pōt pctm sibi dimissū: et hoc qn facit qd in se est. et ideo qui hz copia sacerdotis: et necessitate non vrget ad comunicanduz sicut vrgent sacerdotes parochiales nō o3 accedē an pñtione: s3 et post pñtione et pñtione grauiuz pctoz. cōsiliū vñ esse Aug. qd nō statim accedat ppter reuerentiā sacri: et vt magis seipm probet. ¶ Que nō fm auctoritates sacroz. nō tñ o3 qd sp ad lraz seruēt penitētiē in canone iuncte: s3 consideratis cōditōib⁹ pcti et pctōis pnie sūt moderā de. ¶ Que sit p illis pctis q legis decalogus continet. sic directe p decalogi pcepta exētia: vt mortalitā: nō aut sicut pter pcepta: sicut sunt pctā venialia. ¶ Et veraciter dicit rē. vñ qd ille q nō hēt pctm aliqd peccet in dicēdo: pater nr: qd cōfiteretur debita se hēre q nō hz. ¶ P. vñ idē de illo qui debita nō dimittit qd peccet dicēdo: pater nr. ¶ Et oīm ad pñtū qd hoc nō est alicui certū qd oio a pcto salte veniali vel qntū ad aliqū reatū imunis sit: si tñ per reuelationē sciat non peccat dicēs in persona ecclie. Et sicut oīm de scdo qd in psona ecclie dicit se debita dimittere: vnde nō peccat hoc dicēdo: sed remissionē nō cōsequitur nisi dimittat.

Distinctio. XVII.

Hic oritur qd multiplex rē. Postq̄ dixit magister pnie partes: h mouet quasdā qones de pñtō illis. Et diuidit i ptes duas. In pma mouet questiones In scda psequit eas: ibi Dicit. n. qdā rē. Et hec ps diuidit in duas. In pma psequit vnā questionē de cōparatione cōtritiōis ad cōfessionē: vñ. s. per solā cōtritiōē aut cōfessionē pctm dimittat. In scda psequit qones de ipa cōfessione: ibi Jam fm qōnis articuli rē. Circa pñtū tria facit. pmo pōit rōes ad pte affirmatiuā: scdo ad negatiuā: ibi Qui negat rē. tertio deimiat vītātē: ibi Quid igit sup his rē. ¶ Jam fm qōnis rē. hic psequit qōes

de ipa pñtione fm se. Et diuidit in ptes duas. In pma psequit qōnes supius motas de cōfessione ex pte eius cui faciendā ē pñtō. In scda cōcludit ex dictis rñsionē ad quādā qōnē de necessitate cōfessionis: ibi Si q̄ querit ad quid pñtō rē. pma in tres. In pma psequit scda qōnē supius motā. s. vñ oportet hōi pñtō: an sufficiat cōfessio deo facta ponēdo rōnes ad vītātē et p vītātē. In scda psequit tertiā qōnē. s. an oportet sacerdoti cōfiteri: vel possit fieri cuiusq̄: ibi Nūc pñtū pñtō rē. In tertia rñdet ad obiectiones scde qōnis p vītātē factas: ibi Lū igit ex his alijs rē. p in ouas In pma obiicit p vītātē: In scda p ipa: ibi S3 qd sacerdotib⁹ rē. ¶ Nūc pñtū pñtō rē. h duo facit. p̄ ondit qd qn facultas adest cōfessio faciendā ē sacerdoti. scdo distinguit in hoc de pñtōne vīalū vñ mortalū s3 Bedā: ibi Bedā vñ pñtōnes rē

Hic est triplex qō. Prima de iustificatiōe ip̄. Scda de cōtritiōe. Tertia de cōfessione. De satisfactiōe at in .xv. di. dicit ē. Circa pñtū querunt qnq̄. Primo qd sit iustificatiō ip̄. Scdo que perigunt ad ipaz. Tertio qd cōcurrūt ad ipam. Quarto de ordine ipoz. Quinto qualis sit.

AD primū sic proce

Dicit: Ut qd hec assignatio q̄ ponit Ro. viij i glo. sit incōpetēs. s. iustificatiō ē remissio pctoz et cōsumptio bonoz opez. pctā. n. inficiūt oēs potētias. s3 iustificatiō est in sola volūtate: qd secūdu Anselm. Iusticia est rectitudo volūtatis p se facta. § cū iustificatiō sit nihil aliud q̄ iusticie adēptō vñ qd nō sit remissio oīm pctoz. ¶ Bern. dicit qd iustificatiō est reuelatiō diuinū cōsiliū. s3 diuinū cōsiliū reuelat aliquando eis quibus nō dimittit pctm: sicut p3 de Nabug. Dan. ij. § iustificatiō nō ē pctoz remissio. ¶ P. iustificatiō vt quidā dicit est effect⁹ iusticie generalis in qua de ipio sit pius. remissio aut pctoz nō est effect⁹ iusticie: s3 grē. § iustificatiō nō est remissio pctoz. ¶ P. cōsumptio bonoz opez in penitēte fit per satisfactōes. s3 hō iustificat p solā pñtione an satisfactōes vt ex lra hō. § iustificatiō nō ē psumptio bonoz opez ¶ Alterius vñ qd iustificatiō sit aliud qd vocatiō: qd Ro. viij. q̄tuor p ordine recitant. s. pdestinatiō: vocatiō: iustificatiō: magnificatiō. s3 2° hōz distat a p̄. § 2° tertiū distat a scdo. ¶ P. vocatiō etiā ē in peccato existentiuz: p̄ ouer. pmo: Vocatiō et remissio. sed iustificatiō nō: cū sit pctoz remissio. § iustificatiō nō est vocatiō. ¶ P. vocatiō iportat distantiaz in eo qui vocatur. sed iustificatiō iportat approximationē ad deū in eo qui iustificatur. § iustificatiō nō ē vocatiō. ¶ Sed p̄ glo. Ro. viij qd vocare est cognitiōē de fide adiuuare. s3 istud adiuto: iuz non est per grāz gratis datā: qd sic effect etiā maloz qd est p̄ intētiōē. glo. ibidē. § est per

gram gratum faciente. sed infusio gratie gratum facientis est iustificatio. q̄ vocatio est idē qd̄ iustificatio. ¶ **S.** idē per essentia ē mot⁹ a termino ⁊ ad terminū oppositū: sicut de albedine ad nigredinē sed vocatio dicit motū a termino. s. a pctō: iustificatio dicit accessū ad terminū. s. iusticiā. q̄ iustificatio ⁊ vocatio sunt idē. ¶ **Uterius** vñ q̄ iustificatio nō sit idē q̄ renouatio mentis: ⁊ sanatio: q̄ iustificari pōt aliquis in hac vita: nō autē renouari vñ sanari. q̄ iustificatio neutz illoz est. p̄batio medie quātuq̄ ad iustificationē est ex hoc qd̄ dicitur: Ro. vi. Iustificati gratis ⁊c. quātuq̄ ad sanationē p̄ per id qd̄ dicitur in glo. sup illud psal. Qui sanat oēs infirmitates tuas. q̄ in fine sanabit lāguores qñ corruptibile hoc induet incorruptionē: qd̄ nō erit in hac vita. quātuq̄ ad renouationē autē ex hō qd̄ dicitur in glo. sup illud Ro. vi. In nouitate vite ambulem⁹ qd̄ i futuro in immortalitate perficiet. ¶ **Q**uoz opposita differūt: ip̄a etiā differūt. s. opposita hoz sunt diuersa ⁊ noie ⁊ rōne: q̄ iustificatio opponit ip̄e tas: renouationi vetustas: sanationi infirmitas. q̄ nō sunt idē. ¶ **S.** ⁊ renouatio mentis: ⁊ sanatio fit p̄ pctōz dimissionē. s. iustificatio nihil aliud ē q̄ pctōz remissio. q̄ vñ q̄ iustificatio sit idē qd̄ renouatio vel sanatio mētis. ¶ **Uterius** vñ q̄ iustificatio nō reducat ad attributū misericordie: q̄ fm aug. Maius est de ip̄o facere piū q̄ creare celū ⁊ terrā. s. creatio celī ⁊ terre p̄ hō q̄ infinitā potentiam cōdit reducūt ad attributū potētie. q̄ iustificatio ip̄i ⁊ nō ad misericordiā. ¶ **S.** de iniquatū ē bonus facit oia bona. q̄ iniquatū ē iust⁹ facit homines iustos. s. iustificare nihil aliud ē q̄ iustū facere. q̄ iustificatio reducūt ad attributū iusticie magis q̄ misericordie. ¶ **S.** Ambrosio dicit: q̄ p̄cedit qd̄dā in pctōib⁹ quo digni sūt iustificationē. s. ad iusticiā p̄tinet reddere alicui hoc quo dign⁹ est. q̄ iustificatio reducūt ad attributū iusticie. Sed ⁊: miseria hoīs in pctō p̄ncipalr cōsistit: miserō. n. fac̄ populos pctm̄ eē. s. miseriā remouere ad misericordiā p̄tinet. q̄ cū iustificatio sit pctōz remissio: vñ q̄ ad attributū misericordie reducūt. ¶ **S.** iustificatio fit per grām. s. grā est effect⁹ misericordie: vt p̄ illud qd̄ ap̄tus inducit Ro. ix. Miserebor cui miserebor ⁊c. q̄ p̄tinet ad misericordiā. ¶ **R**ūdeo dōm ad p̄mā. q̄ iustificatio de sui rōne importat motum ad iusticiā. iusticia autem fm p̄m̄ in. v. et̄bi. trib⁹ modis dicitur. vno. n. mō est sp̄alis vñ equalitatē cōstituēs i cōmutationib⁹ ⁊ distributōnib⁹ cōicabiliū bonoz que sunt necessaria i vita alio mō est nomē generale ad oēs virtutes fm q̄ act⁹ eaz ad bonū cōe ordinat fm directionē legis. tertio mō importat quendam statū rectitudinis in hoīe quātuq̄ ad p̄es ip̄ius: put. s. aliqua p̄ anime suo supiori subdit: siue aliq̄ p̄ siue ip̄i deo. ⁊ hāc iusticia noiat p̄s metaphoricā: eo q̄ diuerse p̄es hoīs cōputant qñ diuerse p̄sone. hec autē rectitu-

do p̄ qd̄z pctm̄ tollit ⁊ p̄ grām repaf. vñ hec iusticia gnālis etiā dicitur in quatuq̄ oēs virtutes includit n̄ quidē p̄ modū totū vñ: sic p̄cedēs iusticia: s. gnāl dicitur p̄ modū totū integralis: ⁊ ad hāc iusticiā mot⁹ iustificatio dicitur. in quoz autē motu ē recessus a termino: ⁊ hoc in p̄dicta assignatōe tangit i hoc q̄ dicitur remissio pctōz: ⁊ accessus ad terminū qui tangit in hoc q̄ dicitur: ⁊ cōsumatio bonoz opezz. ¶ **Ad p̄mā** q̄ dōm q̄ tota ista rectitudo a voluntate originalr est que ē p̄ncipiū merendi ⁊ demerendi: s. etiā ē in alijs p̄tib⁹ aīe qñ rectificationis: sic in subiecto. ¶ **Ad scōm dōm q̄** reuelatio sumit ibi māl̄ p̄ eo. s. in q̄ cōsiliū reuelat. cōsiliū autē diuine p̄destinatōis sūt de iustificationē. vñ hoc cōsiliū reuelat p̄ ip̄az iustificationē: sic effect⁹ p̄ causam: ⁊ sic obiectio cessat. ¶ **Ad tertiu dōm q̄** iustificatio pōt sumi duplr: vel fm q̄ r̄ndet ad iustificari: ⁊ sic dicit motū ad iusticiā p̄dictā: vel fm q̄ sumit ad iustificatū esse: ⁊ sic ē effect⁹ formalis iusticie p̄dicte: q̄ ea aliqd̄ formalr iustificatū ē: sic albedine albatum. sic autē ab essentia aīe potētie fluūt: ita rectitudo potētiaruz a grā que ē essentie p̄fectio: ⁊ in ip̄as potētias voluntas que alias mouet ⁊ eis rectitudinē qd̄amō largit. ⁊ iō p̄dicte iusticie causa p̄mā ē grā ⁊ p̄nter charitas que voluntatē ad finē perficit a quo est rectitudo p̄dicta. ⁊ propter hoc ipsa iustificatio ⁊ peccatoruz remissio est effectus iusticie generalis sicut cause formalis proxime: sed charitatis ⁊ gr̄e sicut cāz cause proxime: sicut aliqs cōtus dicit ⁊ equalitate ⁊ quantitate que est equalitatis causa. ⁊ quia a p̄ximis causis vel terminis aliquid denoari debet: ideo p̄dictus motus vel terminatio motus magis denominat a iusticia q̄ a charitate vel gratia. ¶ **Ad q̄rtū dōm q̄** cōsumatio bonorum operuz potest accipi vel in executione ip̄orum: ⁊ sic p̄cedit obiectio: ⁊ sic nō accipit hic: vel in infusione habituz a quib⁹ opera bona perfectionem habent: ⁊ sic dicitur hic cōsumatio bonorum operū iustificatio. ¶ **Ad scōm. q.** dōm q̄ vocatio est duplex: quedaz exterior: vt que fit per p̄dicatores: ⁊ hec nō est iustificatio: sed disponit ad eaz. qd̄az vero interior: ⁊ hec qñqz quidē nō pertingit ad finē suū ex vocati defectu: ⁊ hec vocatio nihil aliud ē q̄ aliqs instinctus vel motus ad bonū a deo iniustus: ⁊ hec etiā vocatio nō ē idē qd̄ iustificatio sed via ad illā. qñqz autē pertingit ad finē: qñ. s. alius quis audit vocantē: ⁊ venit ad christuz: vt dicitur Jo. vi. Ois qui audiuit a patre ⁊ didicit venit ad me: ⁊ hec vocatio idē ē qd̄ iustificatio s. substantiā sed differt rōne: q̄ vocatio dicitur fm q̄ per infusione gratie: ⁊ auxiliuz homo a peccato retrahitur sed iustificatio respicit terminū ad quē. s. p̄dicte rectitudinis statū: ⁊ sic vocatio sumit Ro. viij. vt patet per glo. auxiliuz enī qd̄ fidei nos vocando deus prestat est grā que facit fidez per dilectionez operari. vnde illoz. iij. que ibi ponūt p̄destinatō

est causa iustificationis in iustificante. vocatio at est idē iustificationi rōne differens: vt dictū est. sed magnificatio est iustificatiois cōplēmentuz siue refe rat ad pfectionē glorie siue ad pfectionē grē.

Ad p̄mū ḡ dōm q̄ vocatio ibi p̄ponit iustifica tioni: q̄ p̄us ē recessus a termino q̄ accessus ad ter minū. **A**d scōm dōz q̄ obiectio p̄cedit d̄ p̄mis duab' iustificationib': nō de tertia. **A**d tertiūz dōm q̄ ille qui iustificat q̄tuz ad terminū a quo erat distans: s̄z quātū ad terminū ad quē est p̄pe: et hoc cōpetit ei qd̄ dictū est. **A**d tertiūz qōnem dōm q̄ p̄dicta iusticie rectitudo metaphoice san itas aie d̄f et nouitas ip̄ius: eo q̄ sanitas cōmēsu rationē debitā in partib' corporis importat: noui tas aut̄ integritatē et virtutē et decorē: h̄z. et p̄ hec oia p̄z q̄ rectitudo potētiaz aie q̄ iusticia d̄f: cōti net hec oia p̄ silitudinez. s̄z q̄ res aliqua nō est ita silitis vni qn̄ poss̄z et alii assimulari: idē ē q̄ ea q̄ me taphoice dicunt nō ita cōueniūt vni: qn̄ et alij cō uenire possint sicut leo metaphoice et deus et dia bolus d̄f. vñ sanitas et nouitas p̄ silitudinē integri tatē grē significare p̄nt q̄ p̄ culpā tollit: vñ culpa etiā silitudinarie d̄f vetustas et languor aie: et etiā p̄nt significare integritatē nate quā tollit pena q̄ etiā vetustas et languor d̄f: s̄z q̄ culpa ē cā pene: iō vetustas in vetustate: et languor i languore includit sicut effectus in cā. p̄z ḡ q̄ ip̄a iustificatio per quā grā acquir̄t et culpa tollit: renouatio et sanatio d̄i ei p̄t: quōis etiā ablatio pene renouatio et sanatio d̄i possit. **A**d p̄mū ḡ dōm q̄ quātū ad culpā p̄t fieri renouatio in hac vita: s̄z nō quātū ad penā oio: et silit ē de sanatioe: et sic loquunt̄ aucto ritates ille. **A**d scōm dōz q̄ illa etiā per silitu dinē signat̄ idē qd̄ ip̄ctas: vt ex dictis patet. **A**d q̄rtā. q̄ dōm q̄ in oī actōe quā d̄f in creatura fac oia attributa cōcurrūt: als eius actio nō esset p̄fe cta: s̄z tamē aliqua ip̄ius actio vel effect' actionis vni attributo appropat magis q̄ alteri inquantū illud attributū magis manifestat p̄ talē actionez: vel effectū q̄ p̄ aliud: sicut p̄ reuelationē futuroz manifestat plenitudo d̄ne sapie: et iō sapie appro pat: et q̄ in iustificatōe imp̄ij maxime diuina mi sericordia manifestat: iō ad hoc attributū reducitur. **A**d p̄mū ḡ dōm q̄ difficultas que ē in iu stificatione imp̄ij maxime est ex incōgruētia imp̄ij ad iustificatiois effectū suscipiēdū: et iō qn̄ talis ef fec' in ip̄z inducit: magis indicat misericordiā q̄ potētā: s̄z effect' creatōis difficultatē h̄z pp̄ magni tudinē facti vñ pp̄ modū faciēdi: q̄ ex nibilo facit aliquid: et iō manifestat maxie potētiam. **A**d scōm dōm q̄ iustificatio manifestat iusticiā d̄inā: sicut cām exemplarē: s̄z misericordiā sicut causāz efficientē: effectus aut̄ pp̄rie cause eff. cienti r̄ndet: sed bonitas creature manifestat bonitatē diuināz vtroq̄z mō: q̄ bonitas mouet ip̄z ad cōicandū si milē bonitatē: s̄z misericordia magis mouet ad iu

stificandū q̄ iusticia. **A**d 3^m d̄ q̄ illud non est intelligendū q̄ aliquis an̄ iustificationē sit sufficiē ter dign': als grā nō esset grā: sed q̄ ē i ip̄o aliqua dispositio ad iustificationē qua est min' indignus q̄ alij: vnde talis dignitas ad iusticiā non sufficit.

Secūduz sic proce

Adit: Ut q̄ p̄paratio p̄ quā aliquis facit qd̄ i se ē ad iustificationē nō p̄exigat. ille. n. qui ad pec candū nitit nō p̄parat se ad grām faciēdo qd̄ in se est. s̄z aliqui aliq̄s iustificat q̄ ad p̄ctm̄ tēdit: sicut d̄ Paulo p̄z acti. ix. ḡ p̄dicta p̄paratio ad iustificati onē nō p̄exigat. **S**. maior est charitas in deo q̄ illa quā hōi p̄cipit. sed hōi p̄cipit vt bñ faciat inu micia: Matih. v. ḡ ip̄e multo fort' bñfacit iustie ficādo his qui peccādo inimicitias h̄z ip̄z exercēt: et sic idē qd̄ p̄t. **S**. dei bonitate nihil mai' cogi tari p̄t. s̄z bonū est diffusiuū sui s̄m Dio. cū ḡ ma ior diffusio bonitatis eēt si ēt renitētib' daret grā: vt q̄ grē insulto p̄ quā sit iustificatio p̄parationez nō p̄exigat. **S**. ille q̄ clausus h̄z oculū mālē nō p̄t lumē mālē suscipere. s̄z ille qui se nō p̄pat faciēdo qd̄ in se ē nō apit oculū sp̄uālez quē peccā do clausit. ḡ nō p̄t lumē grē sp̄uāle recipe: et sic nō p̄t iustificari. **S**. aug. d̄c: Qui creauit te sine te: nō iustificabit te sine te. ḡ p̄exigat p̄paratio ex p te nra. **A**lteri' vt q̄ nihil sit in hōie qd̄ facē pos sit vt ad grāz habēdā se p̄paret: q̄ sup̄ illud Exo. Indurauit cor ei' et d̄c. dicit glo. q̄ ita indurātū ē cor ei' q̄ nihil potat facē acceptabile deo. sed nihil ad grāz habēdā p̄parat: nisi op' acceptabile deo. ḡ n̄ erat in eo facē aliqd̄ p̄ qd̄ se p̄paret: et eadē rō ē de alijs. **S**. aug. d̄c q̄ cū fideo iustificatōez ip̄erat volūtas cōcomitat grāz nō ducit: ē pedūsq̄ nō p̄ uia. s̄z si hō possit se ad grāz nodū bitaz p̄parare volūtas ei' esset p̄uia grē. ḡ nō p̄t hō aliqd̄ facē p qd̄ se ad grāz p̄paret. **S**. nullus p̄t se ad grām p̄ parare: nisi recte agēdo. s̄z s̄m aug. in li. retracta. A mortalib' recte nō viuūt: nisi p̄ li. ar. a p̄cti p̄a uitate liberet qd̄ sit p̄ grāz. ḡ an̄ grāz bitaz nō p̄t se ad grāz p̄parare. **S**. fides intentionē dirigit. s̄z opatio que sine recta intentōe sit: nō p̄t ad grāz p̄parare. ḡ oīz q̄ fides p̄cedat p̄parationē: et ita cūz fides ad grāz pertineat: vt aug. ex verbis apli pro bat: ante grām p̄paratio ad grām esse nō potest. **S**. de' nō p̄cipit hōi ip̄ossible. s̄z p̄cipit ei q̄ se ad grām aliquid faciēdo p̄paret: vt p̄z Ja. Appropinq̄te deo: et appropinq̄bit vobis. ḡ possi bile est hōi facē q̄ se ad grām p̄paret. **A**lterius videt q̄ nō sit necessarius euz qui facit qd̄ in se est iustificari: illud enī qd̄ sit gratis sit ex liberalitate nō ex necessitate. sed iustificamur gratis: vt patet Ro. iij. ḡ non est necessarius q̄ iustificemur quan tuncq̄z simus preparati. **S**. deus comparat ad nos: sicut figulus ad lutuz: vt patet Esa. lxiiij. et Hier. xviij. et Ro. ix. sed quantūcūq̄ lutum sit

preparati non est necessarius q̄ ex eo formet vas
 q̄ ei gratia infundat. ¶ Illud quo posito necesse
 est alter esse videt sufficienter ad illud ordina-
 ri. sed act⁹ n̄ qui sufficienter ad aliquid ordinat
 dicit esse merito: illius. q̄ aliquis merebit iustifi-
 cationē fm̄ opera quib⁹ se p̄paravit. si necessario
 ad p̄parationē illaz sequit iustificatio. ¶ S3 dicitur
 possibile est sumaz veritatē mentiri. s3 ipa veritas
 pm̄isit se gram datur ei q̄ in se ē facit: Zach. 1.
 Convertimini ad me et ego convertar ad vos. et apoc.
 iij. S3 q̄ apuerit mihi intrabo ad eū. q̄ necesse ē
 eū qui facit qd̄ i se est iustificari. ¶ Ro. v. sup
 illud: Iustificati ex fide. dicit aug. Deus recipit cō-
 fugientes ad se: aliter in eo esset iniquitas. s3 ipos-
 sibile ē i deo esse iniquitatē. q̄ necessarius est q̄ iu-
 stificat illos qui faciūt qd̄ in se est. ¶ R̄ideo dō ad
 p̄mā q̄nē q̄ voluntas que est susceptiva p̄fectōis
 iusticie nō pōt huic p̄fectioni s̄bici ab extrinseco
 agēti cui nil cōferat: q̄ hoc esset p̄ violentiā agens
 que in voluntatē nō cadit cū cogi non possit: et iō
 o3 q̄ ipa cooperet ad suā perfectionē: et hec coop-
 eratio dicitur preparatio ad gram q̄ facit qd̄ in se est: s3
 nō semp o3 q̄ talis p̄paratio tpe iustificatione3 p̄-
 cedat: sicut o3 in mutationib⁹ nālū q̄ alteratio
 tpe semp p̄cedat generationē: q̄ cū act⁹ voluntatē
 sit in sua potestate a p̄ncipio pōt esse t̄m̄ intensus
 quātū sufficit ad p̄parationē: s3 dispō naturalis
 ad formā successiue ad hanc intensionē p̄cedit. in
 illis autē qui nō p̄p̄ia voluntatē culpaz icurrūt
 et vsuz voluntatis nō h̄nt: nō exigit ex parte eoz
 aliqua p̄paratio: sicut de pueris p̄ in baptismo.
 ¶ Ad p̄mū q̄ dōm q̄ iustificatio de qua nunc lo-
 quimur semp est cū cooperatione voluntatis que p̄-
 paratio dicitur: sed hec cooperatio: vt dicitur est q̄nq3
 diu ante incipit q̄ grā infundat: q̄nq3 autē q̄ p̄-
 ceta est: statū iustificationem adiuncta habet. vnde
 potest contingere q̄ aliquis du3 est in proposito et
 intentione peccandi subito eius voluntas cōuer-
 tit ad deū vel ex aliquo exteriori occasione accipi-
 ens: sicut fuit in Paulo: vel etiā ex aliquo interio-
 ri instinctu quo cor hōis mouet a deo: vñ nō seq̄-
 tur q̄ talis gram habeat nō faciēs qd̄ in se est.
 ¶ Ad scōm dōm q̄ hōi nō p̄cipit q̄ illa bona fa-
 ciat inimicis suis: quoz capaces nō sūt: s3 illa que
 suscipere p̄nt: et hoc de maxie implet: q̄ bona q̄-
 bus capaces sūt. s. nālū eis largit qui d̄ ip3 peccā-
 do inimicitias exercet: boni t̄m̄ grē capaces nō sūt
 nisi voluntate cōsentiente: et sic q̄ ip̄e parat⁹ ē dare
 illi recipere nolūt. ¶ Ad tertiu dō3 q̄ talis diffusio
 boni nō pōt intelligi nisi aliq3 p̄fectionē illā susci-
 piat cui renitens nō ē capax: et iō rō illa p̄cedit ex
 falso. ¶ Ad ij. q. dō q̄ p̄paratio q̄ exigit in mā ad
 hoc q̄ formā suscipiat: duo includit. s. q̄ sit in de-
 bita p̄portione ad formā et ad agēs: qd̄ o3 formā i-
 ducere: q̄ nihil se educit de potētia i actū: debita

aut p̄portio ad suscipiendū actū agentis attendit
 fm̄ debitā approximationē ad agēs. In spūalib⁹ at
 nō est intelligenda localis approximatō: s3 spūal
 que ē dupl̄. P̄mo p̄ similitudinē nate fm̄ q̄ res cor-
 ruptibiles dicūt magis a p̄mo distare q̄ incorrup-
 tibiles in. ij. de gn̄tione. et p̄ hoc debili⁹ esse reci-
 piūt: et s̄l̄r spūalia p̄p̄iora esse deo q̄ corpalia
 et p̄ hoc angeli fm̄ dō. i. iij. c. cel. hierar. abūdā-
 tius de diuina bonitate recipiūt. Scōdo fm̄ affc̄m
 q̄ fm̄ aug. deo nō loco: s3 affectu p̄p̄inquam⁹. sed
 debita p̄portio m̄ae ad formā: est dupl̄. s. p̄ ordi-
 nē nālēz matie ad formā: et p̄ remotionē ipedimē-
 ti. Ad hoc q̄ voluntas se ad gram iustificante3
 p̄paret: o3 q̄ se in debita p̄portione ad deū qui
 dat: et ad grāz que datur ponat: sed p̄portio ad
 deū per nate similitudinē nō est in potestate volūta-
 tis: s̄l̄r nec p̄portio capacitatis grē: q̄ hec ei p̄xi-
 stunt a creatione. vñ reliquit q̄ in ipsa voluntate
 sit appropinquare deo p̄ affectū et desideriu: et or-
 dinari ad gram p̄ remotionē ipedimēti: qd̄ quidē
 ipedimētū ē pctm̄: et iō p̄ displicentiā pcti et affectū
 ad deū se aliq3 ad gram p̄parat: et q̄n̄ hec duo effi-
 caciter facit d̄i facere qd̄ in se est: et gram recipit: d̄
 p̄mo hō3 d̄i Ja. Appropinquate deo et appropi-
 quabit vobis. de scōdo Apoc. iij. Si q̄s apuerit mi-
 hi r̄c. ¶ Ad p̄mū q̄ dō q̄ si op̄ deo acceptabile dica-
 tur op̄ meritoziū: tūc planū ē q̄ nec Pharao: nec
 aliq3 i pctō mortali ext̄is p̄t facere op̄ deo acceptū
 si at de op̄ qd̄ ē bonū ex gn̄e et bona intētiōe factū
 dicat op̄ acceptabile deo: t̄c d̄i pharao n̄ potuisse
 nō q̄ oio nō potuerit: s3 p̄ fixationē obstinate vo-
 lūtat̄is ad malū in quā inciderat oīna grā deserē.
 ¶ Ad scōdū dō q̄ volūtas n̄a ē oio p̄disse q̄ respe-
 ctu diuine grē: et nullo mō p̄ua: q̄ ipa volūtas bōa
 q̄ grāz gratū faciēte p̄cedit ex deo nobis puenit q̄
 gratuita sua volūtas nos ad h̄ puocat: v̄l flagell
 v̄l aliq̄ auxilio int̄iori aut ext̄iori: nec t̄m̄ voluntas
 hec ē p̄ua: s3 p̄disse q̄ respectu grē gratū faciēti q̄
 n̄ ē cā ipsi: s3 aliq̄r ad ipaz viā parat. ¶ Ad itiu
 dō q̄ sine grā gratū faciēte n̄ p̄t recte a mortalib⁹
 v̄ta duci s3 q̄ li recte ipoztat rectitudiez ad finē vl
 timū p̄tigitē: p̄t t̄m̄ et sine ea recte aliqd̄ agi rectitu-
 die quā h3 act⁹ ex mā et circūstātijs: et sine obito: s3
 n̄ sine grā q̄ de gratuita dei volūtas. ¶ Ad q̄rtuz
 dō q̄ recta itētiō ad finē vltimū d̄m̄iate p̄ducēs n̄
 p̄t eē s̄n̄ h̄d: s3 t̄m̄ finis vltim⁹. s. de p̄t eē i itētiōe ei⁹
 et q̄ fidē n̄ h3 p̄ gnālē vl nālē cognitōez quā d̄ deo
 h3. vñ et ille q̄ fidē n̄ h3 p̄t se ad fidē h̄ndā p̄par: et
 ad grāz si h3 suā cognitōez pctm̄ sibi displiceat: et i
 dū affc̄s ei⁹ ferat. ¶ Ad ij. q. dō q̄ duplex ē necitas
 s. necitas absoluta et necitas ex suppositōe: d̄ p̄ qd̄
 necitate loq̄ndo n̄ ē necariū eū grāz reipe q̄ se suffi-
 ciēt ad grāz par: q̄ n3 p̄ se necitas h3 quā dū necē ē
 eē n3 necitas coactōis vl phibitōis i h̄is q̄ v̄na vo-
 lūtas sūt cadē p̄t. loq̄ndo at d̄ necitate q̄ ē ex sup-
 positōe diuini p̄positi q̄ p̄p̄ beniuolentiā sue bonitatis

voluit vnicuique eam concitare secundum suam capacitatem: necessarium est quod cuiuslibet materie preparate forma infundatur: non tamen eodem modo est in omnibus formis: quod forme que mediantibus secundis agentibus in manum producantur: necessarium in materia disposita recipiunt necessitate conditionis: nata in comparatione ad deum: cuius virtute cetera agentia agunt: sed necessitate absoluta per comparationem ad agentia prima que necessitate nate agunt: propter ordinem diuinitatis eis impositum que preterire non possunt. forme autem que immediate a deo inducuntur non habent necessitates absolutas ex parte agentis: sed quedam ex parte recipientis sicut in perfectionibus que sunt de eis nate: ut est anima rationalis. forme autem que non debent nate: sicut gratia et virtutes immediate a deo producite nihil habent de necessitate absoluta: sed solum de necessitate ex suppositione diuini ordinis: ut dictum est.

Et per hoc patet responsio ad obiecta: quod per rationes procedunt de necessitate ex suppositione diuini propositi.

Tertium sic procedit:

Utrum gratia infusio non requiritur ad iustificationem: non enim minimum est iustificare quam creare. sed deus creat sine medio. et iustificat sine gratia media.

Ad id in istis mediis vnum potest remoueri sine hoc quod alterum ponatur. sed inter statum gratie et culpe est medium innocencie statum. et potest remoueri culpa per iustificationem sine hoc quod gratia infundatur. Sed nulli dimittit peccatum nisi ratione charitatis: quod charitas est que vniuersa delicta operit: Propter hoc charitas non potest esse sine gratia: quod nunquam est informis. et nec remissio peccatorum potest fieri sine gratie infusione. Utrum vero non sit necessarius ad iustificationem motus liberi arbitrii in deum. ille enim qui trahitur non mouetur liberi arbitrii. sed ille qui venit ad deum per iustificationem trahitur: Io. vi. Nemo venit ad me nisi si pater me traxerit illum. et in iustificatione non est necessarius motus liberi arbitrii. sed sic gratia est a deo: ita et sapientia. sed ad hoc quod aliquis accipiat sapientiam a deo non exigit motus liberi arbitrii. vnde dominus dicit: ut patet in Regum. iij. de Salomone: et Job. iij. dicit: In sono tunc aperit aures viro- rum. et ad gratiam iustificationis suscipiendam non requiritur motus liberi arbitrii. sed per baptismum aliquis iustificatur. sed in baptismo non requiritur motus liberi arbitrii. ad effectum eius suscipiendum: quod pueri et dormientes eius effectum suscipere possunt ut dicit decretal Innocentius. et ad iustificationem non requiritur motus liberi arbitrii in deum. Sed augustinus dicit: Qui creauit te sine te: non iustificabit te sine te. et requiritur motus liberi arbitrii in deum ad iustificationem. Bern. dicit quod donum gratie tamen absque consensu recipientis esse non potest: quod absque gratia dantis. sed consensus non est sine motu liberi arbitrii. et motus liberi arbitrii ad iustificationem requiritur. Utrum vero non sit iste motus liberi arbitrii in deum non sit motus fidei: quod ad hoc quod deus appropinquet nobis per iustificationem: quod nos appropinquamus ei per affectum: sed per affectum facit nos appropinquare deo charitas. et iste motus liberi arbitrii in deum non est fidei: sed charitatis. Et Esa. xxvi. dicit: A timore tuo domine concepimus spiritum salutis. et cum ista concepcio iustificationis fiat: ut quod sit motus timoris non fidei.

Ad id. dispositio et perfectio debet esse in eodem. sed motus fidei est in intellectu: iustificatio autem spiritalis in affectu. et non est motus fidei. Sed Ro. iij. Iustificati per fidem: et Act. xv. fide purificas corda eorum. Iustificatio est operatio gratie puenientis. sed gratia pueniens est fides: ut dicit magister in. n. li. di. xxvij. et motus fidei requiritur in iustificatione. Utrum vero non requiratur motus liberi arbitrii in peccatum siue contritio: Luce. viij. Dimissa si est peccata multa etc. dicit glossa. quod ardeat charitatis rubiginem peccatorum in ea consumpsit. sed ardeat charitatis potest esse sine motu in peccatum. sed ad iustificationem non requiritur motus in peccatum. Iustificatio ad deum potestio est ad bonum quam puerio ad rem temporalem ad malum. sed conuersio ad bonum commutabile sufficiens inducit culpam. et puerio ad deum sufficiens iustificat: et sic non requiritur motus in peccatum. Sed et quod dicit glossa in psal. super illum locum. Sacrificium deo spiritus rectus etc. spiritus rebus tus et puerio est sacrificium in quo peccata solunt. Utrum vero non debeat addi contritio. i. peccatorum remissio: quia effectus non connumerat causam. sed gratia infusio et contritio si causam remissionis peccati. et non connumerari eis. Iustificatio remota puationis nihil aliud est quam puationis habitus. sed culpa est puationis gratie. et idem est remotio culpe et infusio gratie: et ita non debet adiuuare connumerari. Sed contra contra vnum est corruptio alteri: et tamen contra corruptio connumerat. et cum infusio gratie sit remissio culpe contra vnum alteri connumerari. Unde dicit ad. i. q. q. necessitas ponendi virtutem huius in anima infusos est ex hoc quod actus illi qui homini necessarius est ad vitam eternam secundam sunt. sed humane nature facultates: quod propter vires non sufficiunt ad merendum infinitum bonum. sic autem virtudo sufficiens finitatem habet ex obiecto: et per consequens factus suos meritorios aliquo modo infinite virtutis: ut sint tali fini proportionati: ita offensa in deum commissa habet quadam infinitatem ex eo in quem commissa est: et ideo ad culpe remissionem non sufficit humana natura: et propter oportet quod ad eius remissionem: sicut ad merendum vitam eternam gratia infundatur. Ad primum ergo dicitur quod gratia in remissione culpe non se habet sicut agens medium: sed sicut causa formalis qua peccatum remittitur: sicut ignis frigus aufert calorem in subiecto causato: non sicut instrumentum: sed sicut forma contraria: et in creatione etiam est forma naturalis: qua res creata esse formaliter accipit: vel etiam ipsum quo est quicquid sit illud. Ad secundum dicitur quod quauis secundum consecutionem argumenti non se quatur positio gratie ad remotionem. i. negationem culpe: tamen destructio culpe prius existentis non potest fieri nisi per gratiam: quia illa innocentie bonitas que iter utriusque media videtur non sufficeret ad hoc quod dignum redderet ab inunitate persone vel ab infinita offensa commissa: quod quis suffecerit ut imune redderet illam in quem peccatum non precessit. in eo enim quod peccauit requiritur non solum quod peccatum absit actu: sed et quod peccatum prius commissum excipiet: et quodammodo tegat: quod fieri non potest nisi aliquo habente infinitam virtutem.

Ad scō 33. q. dō q. grā que dat ad recte viuendū
 7 pctōz remissionē per pus respicit voluntatē q̄
 alias potētias: per cā. n. peccat 7 recte uiuif: 7 ideo
 o3 q. infusio grē iustificantis sit fm talē modū q̄
 voluntati cōpetat: 7 pp hoc o3 q. a tali infusione
 ois rō violentie excludat: qz violentia voluntas ca-
 par nō est. ad hoc aut q. violentia ab actiōe tollat
 o3 q. patiens cooperet agentī fm modū suū: vñd
 in illis que nata sunt agere requirit q. actiue coo-
 pent: in illis aut q. sunt nata recipe tm: sic mā p̄ia
 sufficit ad violentiā tollendā: nālis inclinatio ad for-
 mā: 7 ex hoc dī gnātio nālis: s3 quātū est ibi dō cō-
 trarietate tantū ē ibi de violentia. vñ qñ voluntas
 nō h3 actū h3 iuz: sic ē in pueris sine violentia volū-
 tatis pōt infundi grā p. sacm: sic pueris baptiza-
 tis 7 sine sacro: sic p3 in factificatis in vtero. s3 qñ
 volūtas h3 suū actū: sic ē i adultis requirit actū vo-
 luntatis ad grāz suscipiendā aiaz ad datorem or-
 dināz: 7 iō ad iustificatiōē q. p. infusioez grē sit re-
 quirif motū li. ar. in deū. ¶ Ad p̄m q. dō q. tractio
 illa de q. ois loquit nō ipōtat coactionē: s3 iduc-
 tiōē vel adiutoriū ad bñ opandū. ¶ Ad scōm
 oīm q. sapiētia magis respicit intellectū q. volun-
 tatē: s3 grā magis voluntatē: vt dictū ē. 7 iō q. itel-
 lectū cogi pōt: nō aut volūtas: ideo ad sapiāz p̄cipi-
 endā: 7 alias intellectū p̄fectiōes nō requirit p̄fesus
 suscipiētis: sic ad p̄fectiōez grē. vñ in sōno sunt re-
 uelatiōes eoz q. ad sapiāz p̄tinet: vt p3 Numeri. ij.
 nō aut grē infusio. ¶ Ad tertū dō q. p. baptismū
 etiā adultū grā suscipe p̄t i. dormiedo: qz quīs
 nō adsit actualis dispō ex actuali motu volūtatē
 adest tm habitualis dispō ex motu li. ar. p̄cedente
 qui dō q. n3 ad grāz p̄cipiendā sufficienti dispōnit:
 7 tūc grā infundit stat: vt dictū ē: qñz aut insuffi-
 cienter: 7 tūc talis insufficiētia nō pōt suppleri:
 nisi p. aliū actū li. ar. vel p. sacm qd ad grāz dispō-
 sitionē opat: vt. s. di. j. dictū ē: 7 pp hoc sine sacro
 nullus adultū iustificari pōt: nisi actuali motu li.
 ar. exite: s3 p. sacm pōt si tm p̄cessit motus lib. ar.
 phibēs fictionē. ¶ Ad tertū. q. dō q. oē qd natūz
 ē ex plurib⁹ sequi attribuit ei qd p̄mū ē: sicut vita
 attribuit aie nutritiue: qz ipa est p̄or inter p̄ncipia
 vite in viuētib⁹ corporalr. s3 dī aīal esse aīal p.
 sensuz p̄mū qui ē tact⁹: vt p3 in. ij. de aīa. vñ si iu-
 stificatio sequit ad motū li. ar. in deū o3 q. attribu-
 at illi motui qui nāl p̄or in iustificatiōe apparet.
 mouet aut mens in deū 7 p. intellectū 7 p. affectū:
 7 hi duo mot⁹ mentis simul esse p̄t quīs nō siml
 cogitari possint: qz vñ ē regula alterius: 7 p. actū
 intellect⁹ p̄ntat suū obiectū voluntati: qz obiectuz
 eius est bonū imaginatū vel intellectū: vt p̄hs dic-
 in ij. de aīa: s3 nāl mot⁹ intellect⁹ p̄cedit: sic obie-
 ctū nāl p̄cedit actū potētie. vñ cū mot⁹ intellect⁹
 in deū sit per fidez: iustificatio motū fidei req̄rit.
 ¶ Ad p̄mū q. dō q. motū li. ar. cū quo grā infū-
 dit o3 accipi in sua vltima p̄fectione: actus autem

fidei perfectus nō est: nisi actu affectus perfecto
 exite. nullus. n. credit nisi qui vult: vt Aug. dicit.
 7 ideo cū actu fidei i iustificatiōe sp. adiungit act⁹
 charitatis: 7 his duob⁹ aīa deo appropinquat. nō
 enī pōt esse dubiū qñ actui charitatis sp. act⁹ fidei
 cōiungat ex quo obiectū per fidē charitati p̄ntat:
 sic etiā intelligere nostz nūq̄ est in actu nisi p. ima-
 ginatiōē in actu exitez. ¶ Ad scōm oīm q. ti-
 mo: est remota dispō ad grām. nūq̄. n. ad grām
 attigit nisi amo: adiungat: nos at loqmur hic de
 dispōne vltima ad grām cū qua grā dat. ¶ Ad
 tertū oīm q. non oportet in eodez esse dispōnez
 7 p̄fectionē in rebus adinuicē ordinatis: qz dis-
 positio facta in p̄or ordinat ad p̄fectionē factā
 i posteriori: sicut mot⁹ imagiatōis ē dispositio ad
 p̄fectionē intellectus: 7 similiter mot⁹ in intelle-
 ctu fact⁹ potest esse dispositio ad motū affect⁹.
 ¶ Ad q̄rtā qōnez oīm q. sicut in generationibus
 naturalib⁹ in quib⁹ vna forma expellit: 7 altera in-
 troduct: p̄pter hoc q. generatio vnus est corrup-
 tio alterius: oportet esse dispōnez ad vtrūqz: ita i
 iustificatiōe qua grā confer: 7 culpa expellit: o3
 esse dispōnez voluntatis s3 p̄p̄riuz actū ad vtrū-
 qz. 7 ideo sicut per motū li. ar. in deū dispōnit ille
 qui iustificat ad grām obtinendā: ita per motuz
 li. ar. i p̄ctm oportet q. ad culpe expulsionē dispō-
 nat: 7 iō in iustificatiōe qua innocēs iustificat:
 oportet esse dispōnem soluz ad grām inducendā
 s3 in iustificatiōe q. iustificat ipius o3 dispōnez esse
 duplicē: vñ ad introducēdu grām. s. motū li. ar.
 in deū: alterā ad expellendā culpā. s. motū li. ar. i
 p̄ctm. ¶ Ad p̄mū q. dō q. seruo: dilectōis dō ne-
 cessitate secuz coniunctuz habet odiuz contrarij:
 7 ideo seruo: dilectōis ad dimissionē culpe non
 operat sine p̄cti detestatione q. directe dimissioni
 culpe r̄deat. ¶ Ad scōz dō q. conuersio ad deū
 sufficit ad grām obtinendā quantū in se est: sicut
 cōuersio ad bonuz cōmutabile sufficit ad culpaz
 sed requirit cōuersio ad p̄ctm quasi remouēs ipe-
 oimentum. Uel oīm q. etiā in peccato conuersio
 non facit culpam sine auersione. 7 s3 o3 duo esse
 in iustificatiōe. ¶ Ad. v. q. dōm q. illa que per ac-
 cidens se habent ad aliquid non includunt ab il-
 lo: remissio aut culpe se habet accidentaliter ad
 grē infusioē: qz accidit ex subiecto in quo culpaz
 inuenit. possit. n. esse infusio grē sine hoc q. culpa
 remitteret: sicut in statu innocentie fuit: 7 in chri-
 sto homine quātū ad p̄mū instans sue cōceptōis
 7 iō infusio grē non includit culpe remissionē. vñ
 cū ad iustificatiōē impj de qua loqmur sit ne-
 cessaria culpe remissio o3 q. cōnumeret grē infu-
 sioni: 7 sic sunt quattuor: que requiruntur in ipa
 iustificatiōe. s. gratie infusio: culpe remissio: mo-
 tus li. ar. in deū: 7 motus li. ar. in peccatum.
 ¶ Ad p̄mū q. dō q. obiectio illa p̄cedit de effectu
 p̄porcionato cause qui intelligit in ipa cā: nō ē at

ita de pcti remissione: vt dictū est. ¶ Ad scdm
dōm q̄ pctm̄ 7 grā nō se hnt sicut affirmatio 7 ne
gatio: vel sicut puatio 7 habitus: q̄ aliq̄s pōt esse
grā distitū: 7 tñ nō habebit pctm̄: sic p̄ de Adā
fm̄ illos qui dicit̄ eū nō fuisse in grā creatū: quia
pctm̄ aliquid ponit vel esse vel fuisse in peccante:
trā eunte. n. actu pcti adhuc pctm̄ p̄cedēs manet
aliquo mō in ip̄o peccante fm̄ q̄ ex eo reus apud
deū efficit: sic ēt act̄ merito: ij manēt: vt. s. di. xliij.
o. ctū est: 7 ideo rō nō p̄cedit.

AD quartū sic proce

dit: Ut q̄ culpe remotio nār p̄cedit grē i
fusione: in psal. vbi sup̄ illud: Sicut in sc̄o appui
tibi. dic̄ glo. nisi quis p̄us deficiat in malo nūq̄ p̄
uenit ad bonū. ¶ Remissio mali culpe est p̄ q̄ p̄
uētio ad bonū grē. ¶ Remissio culpe 7 infusio
grē se hnt: sic illuminatio 7 purgatio. s̄ purgatio
p̄cedit illuminatiōē fm̄ Dio. ¶ 7 remissio culpe p̄
cedit grē infusione. ¶ In qlibet motu recessus
a im̄io a quo p̄cedit accessus ad terminū ad quez
vel tpe si sit mot̄ successiuus: vel saltē nā: si sit mu
tatio s̄bita. s̄ iustificatiōis im̄is a quo ē culpa: ter
min̄ ad que est grā. ¶ Remissio culpe p̄cedit infusi
onē grē. ¶ S̄ est: q̄ cā naturalr p̄cedit effectū
s̄ infusio grē est cā remissiois culpe: q̄ infundēdo
grāz de pctā remittit. ¶ Infusio grē p̄cedit. ¶ Ambro.
dic̄ q̄ perfecta virt̄ in aiaz intrās iniq̄ta
tē tollit. s̄ p̄us ē vnūq̄q̄ naturalr q̄ agat. s̄ p̄us ē
virtus 7 grā q̄ pctm̄ tollat. ¶ Uter̄ v̄ q̄ motus
li. ar. p̄cedat grē infusione: q̄ dispō p̄cedit nār p̄
fectionē. s̄ mot̄ li. ar. ē dispō ad grām. ¶ Nār p̄ce
dit grē infusione. ¶ Grē infusio 7 culpe remis
sio se p̄comitant. s̄ mot̄ p̄tritiōis q̄ ē motus li. ar. i
pctm̄ causat culpe remissione. ¶ ē p̄ q̄ ip̄a: 7 ita
p̄ q̄ grē infusio. ¶ Iustificatio ip̄a: vt ex dōis
p̄: ē culpe remissio. ¶ Illud q̄ sequit̄ ad culpe re
missione sequit̄ ad iustificatiōē. s̄ mot̄ li. ar. nō
sequit̄ ad iustificatiōē: sed est de essentia. ¶ Non se
quit̄ peccati remissio: 7 sic idē q̄ p̄us. ¶ Sed s̄
mot̄ li. ar. f. contritio ē meritorius. ¶ ē informā
grā. s̄ grā informā actū ē p̄: eo cū sit cā et. ¶ Grē
infusio 7 culpe remissio p̄cedūt motū li. ar. ¶ Act̄
p̄m̄ p̄cedit actū 2^m. sed grē infusio 7 culpe re
missio p̄inēt ad actū p̄mū q̄ ē forma: mot̄ aut̄ li.
ar. siue in deū siue in pctm̄ p̄inēt ad actū secūdu
qui est opatio. ¶ p̄: est eis grē infusio. ¶ Uterius
v̄ q̄ mot̄ li. ar. in pctm̄ p̄cedat motū li. ar. in deū
q̄ mot̄ li. ar. in pctm̄ maxie v̄ ad tūndē p̄tinere
s̄ rimor p̄cedit charitatē: vt Aug. dic̄. ¶ 7 mot̄ li.
ar. in pctm̄ p̄cedit motū li. ar. in deū q̄ ē charitat̄.
¶ Mot̄ li. ar. in pctm̄ ē q̄si remouēs phibēa. s̄
nō seq̄t̄ mot̄ ad tūndē debitū: nisi remoto phibē
te: sic p̄ in motu locali. ¶ Mot̄ li. ar. i pctm̄ p̄cedit
motū li. ar. in deū q̄si in finē debitū. ¶ Sed p̄tra
motus lib. arbi. in deum est motus fidei: motus

autē li. ar. in pctm̄ est mot̄ p̄nic. s̄ fides p̄cedit pe
nitētie v̄ritē: sicut. s̄. dicit̄ ē. ¶ v̄ q̄ mot̄ li. ar. in
deū sit p̄: q̄ mot̄ li. ar. in pctm̄. ¶ R̄ndeo dōm ad
p̄mā. q̄ q̄ ois p̄ritas fm̄ ordinē nāse aliq̄ mō re
ducit ad ordinē cause 7 causati: q̄ p̄ncipiū 7 cā si
idē: in cā s̄ asit̄ p̄tingit q̄ idē ē cā 7 cātu: s̄ diuer
su: gen̄ cause: vt p̄ in. ij. phy. 7 in. v̄. meta. sicut
ābulatio ē cā efficiēs sanatiōis: 7 sanatio ē cā final
ābulatiōis. 7 silr de bitudine q̄ ē iter māz 7 formā:
q̄ fm̄ gen̄ cause malis mā est cā forme quasi su
stentans ip̄am: 7 forma est causa materie quasi fa
ciēs eaz esse actu fm̄ genus cause formalis. ex pte
aut̄ cause materialis se tenet fm̄ quandaz reducti
onēz omne illud per q̄ materia efficit̄ p̄ria hui
forme: sicut dispositiōes 7 remotiones impedinē
toruz: 7 ideo in generatione naturali quando cor
ruptio vnus est generatio alterius per hoc q̄ for
ma vna inducit 7 alia expellit: remotio forme p̄e
existentis se tenet ex parte cause materialis: 7 idō
fm̄ ordinēz cause materialis p̄cedit naturaliter
introductionē alteri forme: sed fm̄ ordinēz cause
formalis est contrariū. 7 q̄ forma 7 finis 7 agēs
incidunt in idēz numero vel specie: 7 ideo etiā in
ordine cause efficientis introductio forme p̄io: ē:
q̄ forma p̄io: introducta est silrudo forme agēl
p̄ quaz agēs agit. 7 silr in ordine cause finalis: q̄
nata p̄ncipaliter intēdit itroductionē forme: 7 ad
hāc ordinat̄ expulsiōē ois ei cū quo nō pōt stare
forme introductio: vnde cū grē infusio 7 remissio
culpe: vt ex dicit̄ p̄: se habet sic introductio vni
forme 7 expulsio alteri. ¶ stat q̄ fm̄ ordinē cause
materialis remissio culpe p̄cedit infusione grē: s̄
fm̄ ordinē cause formalis efficientis 7 finalis infu
sio grē nata p̄: est: 7 p̄pter hoc etiā vtrūq̄z inue
nit̄ dicit̄ cā alteri. ¶ infusio. n. grē ē cā remissiois cul
pe p̄ modū cause formalis. s̄ extirpatio vicioz dē
opari virtutū inq̄ressuz p̄ modū cause materialis
¶ Et p̄ hoc p̄z n̄sio ad obiecta. ¶ D. ij. q. dō q̄
de ordine istoz motū li. ar. ad grē infusione 7 re
missione culpe est multiplex opinio. quidā. n. dē
cūt q̄ mot̄ p̄dicti p̄cedūt: 7 cōcedūt q̄ mot̄ li. ar.
in deū ē mot̄ fidei nō formate s̄ informis: 7 mot̄
li. ar. in pctm̄ ē mot̄ attritiōis nō p̄tritiōis: q̄ dē q̄
p̄cedit grāz nō pōt eē p̄ grāz formatū. s̄ b̄ nō pōt
eē q̄ i ip̄o motu p̄tritiōis iustificat̄ penitēs: sic i ip̄o
actu ablutiōis baptismal̄ iustificat̄ puer baptizat̄
tūc at̄ aliq̄s iustificat̄ qñ grāz recipit: vñ sil cū grē
infusioe 7 iustificatiōe est mot̄ p̄tritiōis: s̄ motus
attritiōis p̄cedit q̄si p̄pator̄. nos aut̄ nūc si loq̄
mur de p̄paratorijs ad iustificatiōē: s̄ de his que
intran̄t s̄stantiā ip̄ius. 7 idō quidā dicit̄ q̄ grē infu
sio p̄cedit motū li. ar. in deū 7 in pctm̄: vt possit
eos informare: s̄ culpe remissio sequitur ad vtrū
q̄: sed hoc non potest esse: quia inter gratie infusi
onēz 7 culpe remissioē non cadit mediū: q̄ hoc
est eius effect̄ p̄m̄us 7 p̄ncipalis. ¶ Et p̄terea sicut

ad contritiōis motū requiritur q̄ ad sit gr̄a: ita q̄
 absit culpa: q̄ cū ea esse nō pōt: 7 ideo aliq̄ dicunt
 q̄ gr̄e infusio: 7 culpe remissio p̄cedunt motū p̄di-
 ctos simplr: s̄ hoc etiā nō v̄r v̄l queq̄q̄ vez: quia
 illi motū nō req̄rerent ad iustificatiōē: nisi aliq̄
 causalitatē haberent respectu illius. Et iō oōm ē
 q̄ aliquo mō gr̄e infusio 7 culpe remissio p̄cedūt:
 aliquo aut̄ mō p̄dicti motū: qd̄ p̄ ex silū in gn̄atio-
 ne nāli que ē im̄in' alteratiōis. in eodē enī instanti
 im̄iat alteratio ad dispōez q̄ ē necessitas 7 gn̄atio
 ad formā: 7 t̄m̄ fm̄ ordinē nature vtrūq̄ ē p̄us
 altero aliquo mō: q̄ dispō que est necessitas p̄ce-
 dit formā fm̄ ordinē cause m̄alis: s̄ forma est p̄t
 s̄ ordinē cause formalis: 7 s̄ h̄ic modū illa qua-
 litas cōsumata ē etiā formalis effectus forme sub-
 stantialis: fm̄ q̄ forma substantialis est cā accidē-
 talis: 7 iō cū isti motus q̄ sunt in ip̄a iustificatiōe
 imp̄j sint quasi dispō vltima ad gr̄e susceptionē
 suo modo p̄cedūt quidē in via cause m̄alis: sed se-
 quit̄ in via cause formalis: 7 iō nihil p̄hibet eos
 esse formatos: q̄ hoc ad rōnem 7 perfectionē esse
 formalis pertinet: sicut qualitates que introducū-
 tur simul cū forma substantiali quodamō formā-
 tur p̄ formā substantialē: 7 sic q̄litas p̄dicta an̄ sui
 cōsumationē: 7 forme introductionē non erat for-
 mata: s̄ informis: ita etiā est de motu li. ar. si tam̄
 cōtinuatus in fine p̄ficiat p̄ gr̄e infusione. nec ē incō-
 ueniens: q̄ t̄m̄ sit aliquo mō idēz fm̄ gen' nature
 nō tam̄ est idē fm̄ genus moris. contingit enī v̄nū
 motus fm̄ genus nature esse virtutis 7 v̄icū scōm
 genus moris: sicut p̄ de illo qui cundo ad eccliaz
 mutat intētiōē de malo in bonū. ¶ Et p̄ hoc p̄
 r̄isio ad obiecta. ¶ Ad tertiā. q̄ oōm q̄ motus
 li. ar. in deū: vt ex dictis p̄ directe r̄idet gratie in-
 fusioni: motus aut̄ li. ar. in pctm̄ directe r̄idet re-
 missione culpe: v̄n eadē rō est de ordine istoz ad
 inuicē: 7 de ordine remissionis culpe ad infusioez
 gr̄e. ¶ Ad p̄mū q̄ oōm q̄ aug. loquit̄ de timore
 seruilis cuius actus non est motus li. ar. que ē siml
 cū iustificatiōe: q̄ timor: seruilis non est siml cū
 gr̄a qua iste motū informā: 7 iō rō non est ad p̄po-
 sitū. ¶ Ad scōz oō q̄ rō illa p̄cedit q̄ sit p̄or: i via
 cause m̄alis ad quā reducū remotio impedimētī.
 ¶ Ad tertiū oōm q̄ ordo qui attendit inter vir-
 tutes ē s̄ q̄ eliciūt act' suos qd̄ p̄ modū cause for-
 mal' faciūt: 7 iō rō illa p̄cedit s̄z via cause formal'.

Ad quintū sic proce

dit: Vt q̄ iustificatio imp̄j sit miraculosa:
 q̄ sicut dicit aug. Maius est de ipio facere piū q̄
 creare celū 7 terrā. s̄ creatio celū 7 terre ē miracu-
 losa. s̄ 7 iustificatio ip̄j. ¶ S̄ q̄to ē maior resistē-
 tia tāto ē difficilior actio. s̄ in creatione nō ē aliq̄
 resistētia: q̄ qd̄ nō ē nō pōt resistere. in iustificatiōe
 aut̄ ip̄j ē cōtrarietas resistēs. i. impietas inuen-
 ta in eo. s̄ est difficilior: 7 sic idē qd̄ pri'. ¶ S̄ ois

actio diuina q̄ sit p̄ter ordinē illi' rei in quā op̄at
 est actio miraculosa: sicut p̄ter ordinē cadaueris ē
 q̄ ad vitā reparet: 7 iō resuscitatio mortui diuina
 vtute facta est miraculosa. s̄ q̄ volūtas ad aliqd̄
 trahat s̄ ordinē ip̄ius ē iquātū est libera. cū s̄ i iu-
 stificatiōe imp̄j trahat a deo ad bonū: vt q̄ iustifi-
 catio sit miraculosa. ¶ S̄z: iustificatio nō ē p̄
 sp̄ez p̄ueniēs. s̄ hoc ē de rōne miraculi. s̄ iustifica-
 tio nō ē miraculosa. ¶ S̄z. miracula dicūt q̄ raro
 accidūt. s̄ frequēt̄ aliqui iustificant. s̄ nō ē mira-
 culosa actio. ¶ Alteri v̄r q̄ infusio gr̄e 7 remissio
 culpe nō sunt in eodē instāti. gr̄a enī nō dat nisi di-
 gno. s̄ nullus ē dign' in quo culpa est. s̄ gr̄a dat ei
 a quo culpa iā remota ē: 7 sic nō sunt siml. ¶ S̄z.
 gr̄a adueniēs expellit culpā. s̄ nihil agit nisi post
 q̄ ē: gr̄a aut̄ nō pus est q̄ infit. s̄ ōz q̄ gr̄a p̄t sit in
 subiecto q̄ culpā expellat: 7 ita nō sūt siml tēpore
 gr̄e infusio: 7 culpe remissio. ¶ S̄z. culpa 7 gr̄a nō
 sunt in eodē instanti in aia: q̄ s̄zta nō sunt simul
 in eodē. s̄ instās in quo vltimo est culpa in aia est
 aliud ab illo instāti in quo p̄mo est gr̄a in ip̄sa. sed
 inter quelibet duo instantia est t̄p̄s mediū. s̄ pus
 tēpore expellit culpa ab aia q̄ gr̄a infundatur.
 ¶ Sed s̄: inter pus 7 posterius t̄p̄is cadit tēp̄s
 mediū. s̄ postq̄ culpa est expulsa ab aia nō ē i ip̄a
 nec gr̄a ict̄ an̄q̄ infundat. s̄ si pus t̄p̄e culpa expellat
 q̄ gr̄a infundat erit aliqd̄ t̄p̄s i q̄ aia gr̄a 7 culpa care-
 bit qd̄ ē impossibile: q̄ dato q̄ i illo t̄p̄e moreret: n̄z
 iret ad infernū: neq̄ ad paradisiū finalr qd̄ ē ip̄o-
 sibile. ¶ S̄z. remissio culpe 7 infusio gr̄e se h̄nt in
 iustificatiōe: sic introductio forme 7 expulsio alius
 i gn̄atiōe nāli. s̄ illa duo si i eodē instāti. s̄ 7 hec duo
 p̄batō medie: q̄ im̄in' c' s̄z mor' ē i instāti: s̄ vtzq̄
 p̄dcoz ē im̄in' aliatōis: vt i. vj. phy. dic' omē. s̄ si i
 eodē instāti. ¶ S̄z. v̄r q̄ sit successiua: q̄ null' motū
 ē i instāti. s̄ i ip̄a iustificatiōe ē motū li. ar. s̄ n̄ ē i instā-
 ti: s̄ successiua. ¶ S̄z. sic intellect' ē simplex: ita 7 li. ar.
 ē simplex. s̄ pp̄ simplicitatē intellect' ip̄o s̄ibile ē sil p̄la
 itelligē. s̄ pp̄ simplicitatē li. ar. ip̄o s̄ibile ē li. ar. sil s̄
 ri ad diuersa. s̄ cū i iustificatiōe ip̄j sit motū li. ar. i
 deū 7 i pctm̄ n̄ erit iustificatiō ip̄j i instāti: s̄ succes-
 siua. ¶ S̄z. ip̄o s̄ibile ē idē sil eē 7 n̄ eē. s̄ qd̄ sit n̄ ē i
 p̄manētib': qd̄ ar̄ ē s̄z ē i eis. s̄ ip̄o s̄ibile ē sil fieri
 7 s̄z eē. s̄ iustificatiō ē qd̄dā fieri. s̄ ip̄o s̄ibile ē sil
 iustificāi eē 7 iustificatū eē. s̄ iustificatiō ē successiua
 q̄: in qd̄ s̄ p̄ 7 poster' instās t̄p̄is cadit t̄p̄s mediū
 vt oōm ē. ¶ S̄z. forme q̄ suscipiūt mag' 7 min' n̄ ē
 ducūt s̄bito i s̄bictō. s̄ gr̄a suscipit mag' 7 min'. s̄
 successiue infundit i s̄bictō: 7 sic iustificatiō ē successi-
 ua. ¶ S̄z: efficacior ē vt̄ oina ad agēdū q̄ vt̄ nē
 s̄z vtute nē gn̄atio q̄ sit ignis ē i instāti. s̄ m̄lto formā
 aliq̄ sit iust' vtute diuina i instāti. ¶ S̄z. n̄deo oōm ad
 p̄mā. q̄ q̄ d̄ rōe miraculi s̄z se s̄p̄ti tā s̄: q̄z p̄m̄ ē q̄
 illud qd̄ sit p̄ miraculū sit. s̄. virtutez natē create
 agentis: secundū vt̄ in natura recipiente non sit oē
 do naturalis ad illius susceptionem: sed solum

potentia obedientie ad deum, tertium ut per motum
 consuetum tali effectui ipse effectus inducat. Exemplum
 primum est de gloria corporum in resurrectione ad
 quam natura non attingit. Exemplum secundum
 est de illuminatione ceci in quo non est potentia
 naturalis ad suscipiendum visum. Exemplum tertium est
 de puerione aque in vino per cursus nature. Et
 hec tria aliquo modo se concurrunt ad actum miracu-
 losum: quia nisi visiva potentia non excedat vires nate
 absolute loquendo: quia eam per generationem inducit: tamen
 vires nature considerata in potentia recipientis: et si
 addit potentia absolute aliquam sicut in conversione aquae
 in vinum: tamen per comparationem ad modum fieri neutrum
 adest: et ideo in diffinitione miraculi ponitur arduum quantum
 ad primum. per seipsum. nate quantum ad secundum. insolentum
 quantum ad tertium: et ideo ille effectus qui immediate est a deo
 tamen: et tamen inest recipienti ordo naturalis ad recipiendum illi
 effectum: non per alium modum quam per istum: non erit miracu-
 losus: sicut patet de infusione anime rationalis: et sicut est de iu-
 stificatione impiorum: quia ordo naturalis inest anime ad iusticie
 rectitudinem consequendam: nec alio modo eam consequi potest
 quam a deo immediate: et ideo iustificatio ipsorum de se non est
 miraculosa: sed potest habere aliquid miraculosum adiu-
 ctum quod iustificationi viam parat. Ad primum ergo dicitur
 quod verbum Augustini intelligendum est quantum ad id quod fit: quia
 in creatione fit res secundum esse nate quod est minus quam esse gratie
 quod datur in iustificatione: sed quantum ad modum facien-
 di difficultas est creatio actus: quia potentia non presupponit:
 et tamen de creatione quodam dicunt quod non est mi-
 raculosa: eo quod non est alius modus producendi illas res in
 esse. Ad secundum dicitur quod quantum in subiecto resistit
 actioni duplici. vno modo in quantum agit in ipso agere:
 tunc quod patet in mutuo agentibus et patientibus. alio modo in
 pedimentum prestando in ipso susceptibili ad receptio-
 nem forme. per modum non potest esse aliquid resistens ad omnes
 actus: quia ipse est agens: nullo modo patientis: et ideo resisten-
 tia in actione actus non est nisi ex parte effectus recipientis
 quantum autem impedit ne suum quantum in subiectum recipiat
 formalem non actus: in quantum. scilicet facit potentiam non esse per se
 illi forme: vnde patet quod patet resistit isto modo illud quod oino
 subtrahit potentiam quod posita potentia facit eam non esse
 per se: et ideo difficultas est aliquid facere ex nihilo quam
 ex contrario. hoc autem potest natura. primum autem non potest.
 Ad tertium dicitur quod voluntas non trahit in iustifi-
 cationem per modum coactionis: sed ut libere velit illud ad
 quod de eam mouet. Ad secundam. quod dicitur quod expulsio
 forme dicitur in quantum motus illius qui est ad corruptionem
 ordinat: et introductio forme dicitur sicut in quantum motus
 illius qui precedit generationem: quia tamen generatio quam corruptio
 sunt in quantum motus. oem autem quod mouet quantum est in in quantum mo-
 tus disponit secundum illud ad quod motus ordinat: et ideo cum
 motus corruptio tendat in non esse: generatio vero ad
 esse: quantum forma introducitur forma est: quantum autem expelli-
 tur non est: et quia introduci dicitur forma quantum primo est: ex-
 pelli autem quantum primo non est: non potest esse materia sine forma
 hac vel illa: et ideo sicut est ibi, expulsio vni forme: et

introductio alteri. cum ergo sicut anima non possit esse sine
 culpa vel gratia: sicut est infusio gratie et remissio culpe
 Ad primum ergo dicitur quod sicut albedo nunquam est in non
 albo: quia sua potentia facit album: ita gratia nunquam est in idem
 gno: quia sua potentia facit dignum. et propter hoc non oportet
 quod prius sit dignus quam gratiam habeat. Ad secundum
 dicitur quod gratia non agit ad destructionem culpe per mo-
 dum cause efficientis: sed per modum cause formalis que
 simul est causa suo effectu formali qui est esse hoc: et non
 esse contrarium. Ad tertium dicitur quod quantum anima habet se
 sit. sicut tempus: ut dicitur in libro de causis: tamen actus eius per accidens
 mensurat tempus quod est mensura primum motus: in quantum
 motus anime intellective habet connectionem cum motibus anime
 sensitive qui exercent corporalibus organis et dependunt
 quodammodo ex eis. vnde non videtur dicitur quod alter
 rationes secundum vitam quam nunc agit alio tempore mensurat quam
 illo qui mensurat motum celi: sicut dicebat in libro. de
 motu angeli di. xxxvii. et propter hoc inter quodlibet
 instantis sui temporis et aliud instans est accipere tempore me-
 dium. Et ideo dicitur quod non est assignare ultimum instantis
 in quo est culpa: sed primum in quo non est: sed est assigna-
 re primum instantis in quo est gratia. et quomodo hoc sit patet
 ex his que dicta sunt. s. di. xi. de transubstantiatione pa-
 nis in corpore christi. Ad tertiam dicitur quod dicitur quod triplex
 est modus forme: quedam enim forme sunt que reci-
 piunt magis et minus secundum elongationem a contrario et
 secundum accessum ad eam propria: sicut albedo: et ideo talis
 forma etiam successiue in subiecto recipit: et postquam re-
 cepta est intendit et remittit. quedam autem forma est que
 non recipit magis nec minus: nec sic nec sic: que
 ipso tempore eius est in diuisibili: sicut forma substantialis: et
 talis forma nec recipit successiue in subiecto: nec
 intendit: nec remittit postquam suscepta fuerit. quedam
 autem forma medio modo se habet: quia non recipit magis
 aut minus secundum elongationem a contrario: eo quod nullo modo
 suo contrario commiscibile est: et in hoc conuenit cum
 forma substantiali: sed tamen suscipit magis et minus: sed accessum
 ad suam causam: sicut patet de luce: et ideo talis forma non re-
 cipit successiue in subiecto: sicut nec forma substantialis
 sed tamen postquam inest potest intendi et remitti sicut forma ac-
 cidetalis contrario habens: et talis forma est gratia: quia
 nulla commixtionem patit cum suo opposito: eo quod suum
 oppositum magis habet nam quatuordecim quam alicuius positio-
 nis: sicut et tenebra: et ideo oportet quod recipiat subiecto in subie-
 cto: et tamen potest intendi et remitti secundum accessum ad causam
 gratie. et ideo sicut est in instanti est introductio forme substantialis
 et in eodem instanti expulsio alterius forme: et in eodem in-
 stanti completa dispositio que est necessitas ad formam et per se ter-
 minatur aliam: ita infusio gratie est in instanti: et in eodem instan-
 ti est remissio culpe: et motus li. ar. dicitur quod est dispositio comple-
 ta ad suscipiendam gratiam: et sic totum quod ad iustificationem
 requiritur est in instanti: vnde iustificatio non est successiua: sed
 subita. Ad primum ergo dicitur quod motus dupliciter dicitur: ut
 patet in libro de anima. Est enim quidam motus qui
 est actus imperfecti: qui est exitus de potentia in
 actum: et talis oportet quod sit successiua: quia semper

expectat aliquid in futurum ad perfectionem sue spei: eo quod pars motus est alteri spei a toto motu: ut dicitur in .x. ethi. sicut pars in alteratione de motu qui est ad albedinem cuius pars est motus ad medium colore spei differens: si diuisus accipiat. Alius motus est actus perfecti qui magis operatio est: qui non expectat aliquid in futurum ad complementum sue spei: sicut sentire et talis motus non est successiuus: sed subitus: et si contingat quod talis motus sit in tempore: hoc erit per accidens: quod mensurat in quolibet instanti illi temporis in quo dicitur esse: sicut esse hominem in tempore et in instanti: et talis motus est motus li. ar. de quo loquimur: et id est in instanti. secundo autem est si est motus collatus: quod tunc non possit esse in instanti propter discursum de vno in aliud. Ad secundum dicitur quod intellectus quando intelligit aliquid in ordine ad aliud: intelligit utrumque: non tamen sequitur quod plura intelligat: quod intelligit ea ut vnum: sicut intelligit relationem vnius ad alterum. sicut etiam li. ar. potest simul moueri in diuersa: ita quod in vno per ordinem ad aliud: et propter hoc motus virtutis operatur est simul cum motu virtutis ipsantis: quod motus virtutis ipsante ordinat ad finem virtutis ipsantis: sicut qui vult sustinere mortem propter deum simul mouet li. ar. eius motu fortitudinis: et motu charitatis: qui actus fortitudinis operatur: vnum cum motu li. ar. in peccatum elicitur a peccato ipsantis a charitate sit: quod propter deum delectatur quis peccatum quod commisit: simul utrumque motus esse potest. Ad tertium dicitur quod in mutationibus que sunt in motu: id est in rebus est fieri et factum esse: sicut in mari et in mari esse: sed diuersimode significat in fieri et in factum esse: et id non sequitur quod simul sit et non sit: sed quod habeat esse post non esse. Ad quartum per solutionem ex predictis.

Qd. II.

Unde queritur

de contritione. Et circa hoc queruntur quatuor primo quod sit. Secundo de quod esse debeat. Tertio quanta esse debeat. Quarto de duratione ipsius. Quinto de effectu eius.

Ad primum sic procedit:

Utrum contritio non sit dolor pro peccatis assumptis cum proposito peccati et satisfaciendi: ut quidam dixerunt. Dolor enim in hoc a timore differt: quod dolor est de malo presentis: timor de malo futuro. sed peccata de quibus homo contritus non sunt quoniam contritio: ut ex dictis patet. sed de eis non potest esse dolor. sed Augustinus in libro de ciuitate dei: Dolor est de his que nobis nolentibus accidunt. sed peccata non sunt huiusmodi. sed si dololet de peccatis presentibus: aut vult ea non esse: aut non fuisse. si vult ea non esse: et iam non sunt sed huiusmodi vult. sed magis gaudium est quam dolor. si autem vult ea non fuisse: huiusmodi est impossibile: quod quod factum est: non potest non fuisse. sed voluntas sua stulta est. quod non est de contritione: quod nullus qui huiusmodi operatur est stultus: ut dicitur in .iiij. ethi. sed

contritio nullo modo est dolor. sic in contritione requiritur dolor: ita et pudor: et et gaudium. sed non magis dicitur dolor quam gaudium vel pudor. Contritio omnia peccata sanat. sed peccata peccata sanat. sed contritio dicitur esse peccata omnium peccata. sed quod dicitur peccata sunt dolores: sicut inuidia: accidia. sed contritio non est dolor. Contritio nobis a deo datur sed quod datur non assumitur. sed contritio non est dolor assumptus. Quoniam contritio sequitur confessionem. sed ille qui nunc est confessus de peccato vno non tenet iterum peccare: ut dicitur in .xxij. sed non omnia in contritione esse propositum confitendi. Satisfactio et confessio sunt necessaria ad hoc quod pena remittatur que in contritione remissa non fuit. sed quoniam tota in contritione remittitur. sed non est necessarium quod contritus habeat propositum peccati et satisfaciendi. Alteri vero quod contritio non sit actus virtutis. passiones enim non sunt actus virtutis: quod eis non laudamur: neque vitupamur sicut dicitur in .iiij. ethi. sed dolor est passio. cum ergo contritio sit dolor. vel quod non sit actus virtutis. Dicitur omnis actus virtutis est ab eo qui habet virtutem. sed contritio non significat ut procedens a contrito: sed magis: ut in ipsum ab alio effectu procedit: et sicut copunctio sed quod alio nomine dicitur. sed contritio non est actus virtutis. sic contritio dicitur a teredo: ita et attritio. sed attritio non est actus virtutis vel ab omnibus dicitur. sed nec contritio. actus virtutis sunt enim de ipsis eodem modo: eo quod sunt de lege naturali. sed contritio non vel quod sit eodem modo in veteri et noua lege: quia nec confessio nec satisfactio contra que diuiditur. sed contritio non est actus virtutis. Sed: Nihil est meritum nisi actus virtutis. sed contritio est actus quodammodo meritorius sed est actus virtutis. sic ad virtutem pertinet facere bonum ita declinare a malo: eo quod virtus est iusticie generalis pare: que est omnis virtus sed declinamur a malo per contritionem sed contritio est actus virtutis: sicut actus quibus aliquid boni facimus. Alteri vero quod attritio possit fieri contritio differt enim contritio ab attritione: sicut formatum ab informi. sed si fides informis fit formata. sed attritio potest fieri contritio. sed magis recipit perfectionem et mota parat de se dolor: se habet ad gratiam: sicut magis ad formam: quod gratia informis dicitur dolor: sed dolor qui est peius erat informis culpa existeret que est peius gratie: remota culpa recipiet perfectionem informis a gratia: et sic idem quod peius. illud quod totum esse sue spei habet in instanti: manet idem in diuersis instantibus temporis: sicut esse hominem est idem in instanti generatim: et in omnibus sequentibus. sed motus li. ar. est huiusmodi: ut dicitur in .v. dicitur esse. sed potest manere idem in diuersis instantibus temporis sed est idem numero cum gratia et sine gratia. et sic videtur quod ille motus li. ar. qui prius erat informis: postea posset esse formatus. et sic attritio fiet contritio. Sed: quorum principia sunt diuersa omnino: eorum non potest fieri vnum id quod est alterum. sed attritionis principium est timor: seruilis: contritionis autem timor: initialis. sed attritio non potest fieri contritio. Naturalia non fiunt gratuita secundum communem reprobationem. sed naturale dicitur quod est ante gratiam. et sic attritio inter naturalia computabitur. sed non potest fieri contritio: cum sit gratuitum bonum.

Rideo dōm ad p̄maz q̄ōnē q̄ inicitū oīs peccati est superbia: p̄ quā hō sensui suo inherēs a māda tis dōm recedit: 7 iō o3 q̄ illud q̄ destruit pctm̄: hōiem a sensu discedere faciat. ille autē qui in sēsu suo p̄seuerat rigidus 7 durus p̄ silitudinē vocat. vñ 7 frāgi aliquis dō q̄n a sensu suo deuellit: s3 inē fractionē 7 cōminutionē siue cōtritionē in rebus materialib⁹ vñ hec noīa ad sp̄alia transferunt: hoc interest: vt dō in. iij. etbi. q̄ frāgi dicit aliqua q̄n i magnas ptes diuidit: s3 cōminui vel p̄teri q̄n ad ptes mīmas reducit: hoc q̄d in se solidū erat. 7 q̄ ad dūmissionē pcti redit q̄ hō totalr affectum pcti dimittat p̄ q̄nē q̄ndā cōtinuitatē 7 soliditatē i sēsu suo habebat: iō act⁹ ille q̄ pctm̄ remittit p̄tritio dō p̄ silitudinē: qua q̄dē p̄tritōe plura p̄nt cōsiderari. s. ip̄a s̄ba act⁹: mod⁹ agēdi: p̄ncipiū 7 effect⁹: 7 fm̄ hoc de p̄tritōe inueniūt diuerse dīffōnes tradite. q̄ntū. n. ad ip̄az s̄bam act⁹ dat p̄dca dīffō. 7 q̄ act⁹ p̄tritōis ē act⁹ virtutis 7 ē pars p̄nie sacri: iō manifestat in p̄dicta dīffōne inq̄ntū ē actus virtutis: 7 p̄ hoc q̄ ponit gen⁹ ip̄i. s. dolor 7 obiectū i hoc q̄ dicit p̄ctis: 7 electio que requirit ad actū v̄tutis: in hoc q̄ dicit assūpt⁹: s3 inq̄ntū ē ps sacri: p̄ hoc q̄ tāgit dōdo ip̄i ad alias ptes: cū dicit: cū p̄posito confitēdi 7c. Alia etiā dīffō inuenit q̄ dīffinit cōtritionē s3 q̄ ē act⁹ v̄tutis tm̄: s3 addit ad p̄dca3 dīffōnē oīa p̄trahēs ip̄z ad sp̄ales virtutē. s. p̄nia3 dicit. n. q̄ p̄nia ē dolor voluntari⁹ sp̄ p̄ pctō punitō q̄d dolet cōmississe. in hoc. n. q̄ addit punitio ad sp̄ales virtutē cōtrahit: 7 de v̄tute hui⁹. s. di. xij. dcm̄ ē: q̄ ibi ē posita q̄si s̄lis dīffinitio de p̄nia cui p̄cipue cōpetit rōne cōtritiōis. alia autē dīffinitio inuenit J̄sido. que talis ē: Cōtritiō ē cōpūctio 7 hūilitas mētis cū s̄lachrymis veniēs d̄ recordatōe peccati 7 timore indicij: 7 hec q̄dē tangit rōez noīs in hoc q̄ dicit hūilitas mētis: q̄ sic p̄ sup̄bia aliq̄s i sēsu suo rigid⁹ reddidit: ita p̄ hoc q̄ a sensu suo p̄rit⁹ recedit hūilia: tāgit etiā modū exteriorē in h⁹ q̄ dicit cū s̄lachrymis: 7 p̄ncipiū cōtritiōis in hoc q̄ dicit: veniēs de recordatione 7c. alia sumit ex v̄bis aug. q̄ tangit effectū cōtritiōis. s. Cōtritiō ē dolor remittēs pctm̄. alia sumit ex v̄bis Bre. que tal⁹ ē: Cōtritiō ē humilitas sp̄it⁹ anihilans peccatuz inter sp̄ez 7 timorē. 7 hec tangit rationē nominis: in hoc q̄ dicit q̄ contritiō est humilitas sp̄itue: 7 effect⁹ eius in hoc q̄ dicit anihilans pctm̄: 7 originē in hoc q̄ dicit inī sp̄ez 7 timorē. nec solū ponit causaz p̄ncipalē que ē timor: sed etiā que est sp̄ez sine qua timor desperationē facere possit. ¶ Ad p̄mū q̄ dōm q̄ dolor non est nisi de eo q̄d aliquo mō p̄sens ē: pctm̄ autē p̄teritū 7 si nō sit p̄ns ē tm̄ p̄ns quātuz ad aliq̄ez effectuz eius: vel dispositiōnē ad peccanduz: vel reatū aut maculā: vel etiā damnū tēporis q̄d aliquo modo non potest recu perari etiā penitētia peracta: vel etiā amissionem dignitatis innocentie ad quā nunq̄ redire potest

per quā dicere potuisset: Nō reprehendit me cor meuz in omni vita mea. Cui dōm q̄ peccatū p̄teritū dolorē excitat inquātuz p̄ntialiter i memoria manet: sicut etiā memorādo p̄terita tristitia eis afficimur ac si p̄sentia essēt. Potest etiā dici q̄ sicut memoria que est in intellectua parte non est tantuz p̄terituz: sed etiā p̄sentuz: vt in j. li. di. iij. dicituz est: quāuis memoria que est sensitiue partis: sit tantū p̄terituz: ita dolor qui est in appetitu intellectiue partis: potest esse 7 p̄terituz 7 p̄sentuz: quāuis dolor sensitiue partis tantū sit p̄sentuz: eo q̄ intellect⁹ abstrahit a qualibet tēporis dīffertia: sicut 7 ab alijs cōditionibus materialibus quas sensus cōcernit. ¶ Ad scōm dōm q̄ quāuis peccata quādo acciderūt voluntaria fuerunt tamē quādo de eis cōterimur voluntaria nō sunt 7 iō nobis nolēmbus acciderunt: non quidē scōm voluntarē quā habuim⁹: quādo volebamus: s3 fm̄ illam quā nunc habem⁹: quā vellemus vt nunq̄ fuissent. ¶ Ad tertū dōm q̄ quāuis voluntas cōpleta nō possit esse alicuius sapientis de impossibili: tamē voluntas cōditionata que et velleitas dō: esse pōt de impossibili: quā etiā sapiens velle q̄d impossibile ē si possibile foret: 7 ista volūtas sufficit ad dolozē causanduz: 7 p̄cipue quādo impossibilitas obtinēdi q̄ volūtas ex nobis puenit: 7 sic ē in p̄posito. ¶ Ad q̄rtū dōm q̄ quāuis sit in cōtritiōe gaudiū 7 pudor: tm̄ gaudiū nō respicit dire cte pctm̄: s3 magis ḡaz recuperatā: vñ ē ip̄z dolorē p̄ quē ḡa recuperat: s̄l̄r pudor respicit effectuz pcti q̄ ē igl̄atio: q̄ verecūdia fm̄ p̄hm̄ ē timor in gl̄iatōis: s3 dolor dīrecte ip̄z pctm̄ respicit: 7 iō cōtritiō q̄ ad deletionē pcti ordinat magis dō dolor q̄ aliqd. s. dcoz. ¶ Ad q̄ntū dōz q̄ dolor nō solū oppōit gaudio s3 gen⁹: s3 ē oppōit sp̄alr dolor de bono dolori de malo sic gaudiū de bono gaudio de malo. vñ ēt aliq̄n aliq̄s dolet se p̄ dōluisse: 7 s3 hoc p̄tritiō quāuis sit dolor p̄ sanare pctā q̄ in dolore p̄sistit. vñ dōz q̄ quāuis aliq̄ pctā i dolore cōsistat: tm̄ ill⁹ doloris cā ē delectatio vñ amor illicit⁹ 7 s3 hoc dolor q̄si p̄trario sanari p̄nt. ¶ Ad sextū dōz q̄ p̄tritiō ē a deo solo q̄rtū ad formā qua ifor mat: s3 q̄rtuz ad s̄baz act⁹ est ex li. ar. 7 a deo q̄ opatur i oib⁹ opib⁹ 7 nate 7 volūtati. ¶ Ad septimū dōm q̄ cōtritiō naturalr p̄cedit confessionē: s3 q̄ aliquādo sequat est p̄ accidēs ex defectu penitētis 7 tm̄ nūc ēt dōz hīc p̄positū cōsistēdi si aliqd memorie occurrat q̄d p̄sens nō sit. ¶ Ad octauū dōm q̄ quāuis tota p̄ca possit p̄ p̄tritiōez ditti: tm̄ adhuc necessaria ē p̄fessio 7 satisfactō: tm̄ q̄ hō nō p̄t ee cert⁹ d̄ sua p̄tritiōe q̄ sūt ad totū tollēdū sufficēt: tm̄ q̄ p̄fessio 7 satisfactō sit i p̄cepto: vñ trāsgressor p̄trituere si nō p̄teret 7 satisfaceret. ¶ Ad ij. q. dōz q̄ p̄tritiō s3 p̄phetarē sui nōis nō significat actū v̄tutis: s3 maḡ q̄ndā corpale passiōez: s3 hō nō q̄rit sic d̄ p̄tritiōe: s3 de eo ad q̄d ad signandū hoc nomē p̄ silitudinē

adaptat: sic eni inflatio pprie voluntatis ad malu faciendū importat quātū est de se malū ex genere ita illius voluntatis amhilatio et cōminutio qdā d se importat bonū ex genere: qz hoc est detestari ppriā voluntatē qua pctm̄ cōmissus ē: et iō cōtritio que hec signat ipo:rat aliquā recitudinez voluntatis: et ppr hoc est act' virtutis illi'. s. cui' ē peccatū p̄teritū detestari et destruere. s. pnie: vt pz ex his que in xiiij. oi. dicta sunt. ¶ Ad p̄mū ḡ dō qz in p̄tritione est duplex dolor de pctō: vn' in pte sēsiua q' passio est: et hic nō est essentialr p̄tritio p' ut ē act' virtutis: s; magis effect' ipius: sic eni pnie v' exteriorē penā suo corpōri infligit ad recōpensandū offensā que in deū cōmissa ē offō mēbro: ita etiā et ipi cōcupiscibili penā infert doloris p̄dicci: qz ipsa etiā ad pctm̄ cooperabat: s; tñ hic dolor pot' pertinere ad p̄tritionē inq̄tū est pars sacri qz sacra nō solū in interiorib' actib': s; etiā in exteriorib' et in reb' sensibilib' nata sunt esse. Ali' dolor ē in voluntate qui nihil aliud ē q' displicentia alicuius mali fm q' affect' voluntatis noiant per noia passionū: vt in. iij. li. di. xxvj. dictū ē: et sic cōtritio est dolor p' essentialr: et ē actus virtutis pnie. ¶ Ad scōm dōm q' cōtritio passiva accepta d' ratione sui dicit' passionē alicui corpōri inherentez: s; q' ab alio sit inflata hoc nō dicit' ex rōne sui nominis: sed ex consequenti. s. ex natura patiens qd non est natuz in seipsuz agere: et ideo quādo transfert ad actū voluntatis que seipsuz nata est mouere: saluat ibi similitudo et actionis et passionis in ipsa voluntate. in quātuz eni ille rigor quo ppriaz voluntatē quis secutus est dissoluit: sic ipius voluntatis quasi quedā passio est contritio. in quātū autē nō alio cogente: sed sua sponte hoc accidit seipsuz p̄terere dī. ¶ Ad tertiu dōz q' attritio nō dicit' accessuz ad p̄fectā cōtritionē: vn' in corpōralib' dicit' cū attrita que aliq' mō sunt cōminuta: s; nō perfecte: s; cōtritio dī qñ om̄s ptes trite sūt simul per diuisionē ad minima: et iō significat attritio i sp̄ritualib' quādam displicentiaz de pctis cōmissis: s; nō p̄fectā: p̄tritio aut' p̄fectā. ¶ Ad q̄rtū dōm q' p̄tritio fm q' in se considerat fuit semp eodem mō in qualibet lege: sic eni futuruz pctm̄ semp o3 vitare: ita semp et de cōmissio dolore: sed fm q' importat ordinē ad alias pnie ptes non semper fuit eodē modo: eo q' alie ptes eodem modo nō semp fuerunt: vn' non o3 q' semp eodē modo fuerit propositū p̄fitendi et satisfaciendi qd in diffōne p̄tritionis ponit. ¶ Ad tertā qōnez dōm q' super hoc ē duplex opinio. qdā. n. dicit' q' attritio sit p̄tritio sic fides iformis fit formata. sed hoc vt vī nō pot' esse: qz quia habitus fidei iformis fiat formatus nunq' tamē actus fidei iformis fit act' fidei formate: qz act' ille iformis trāsit et nō manet veniēte charitate: attritio aut' et p̄tritio nō dicit' hituz: s; actū tm̄: hituz eni v̄tutū infusaz: qui volūtatez

respiciūt nō p̄nt esse iformes cū charitatē p̄scōnē vt in. iij. li. dōm ē. vn' anq' ḡa infundat nō ē hituz a quo act' p̄tritōis postea dicit': et sic nullo mō attritio pot' fieri p̄tritio: et hoc alia opinio dicit'.

¶ Ad p̄mū ḡ dōm q' nō est sile de fide et p̄tritioe vt dōm ē. ¶ Ad scōm dōm q' remota p̄uatione a mā q' manet p̄fectione adueniēte formaf mā illa s; dolor ille qui erat iformis nō manet charitate adueniēte: et iō formari nō pot'. Uel dōm q' materie essentia nō h3 originē a forma: sicut actus h3 originē ab habitu quo formaf: vn' non est inconueniēs mām iformari aliqua forma de nouo q' prius non iformabat: sed hoc de actu est ipossibile: sicut ipossibile est q' aliquid idē nūo oriā a principio a quo prius non oriēbat: qz res semel tm̄ in esse procedit. ¶ Ad tertiu dōz q' quīs motus intellectus et voluntatis habeat totā suā sp̄ez in vno instanti: sicut et res p̄manē: tam fm accōmensurat tēpore fm q' cause sue variabiles sunt p' tps. sic eni esse hominē qd est in instanti tēpore mensuratur: et q̄diu cause esse hominis manent eodē: et ipm esse manet: sed mutatis causis mutat illud esse p̄iozi destructo: qz gnatio vni' est corruptio alterius: et silt ipa dispositio voluntatis que talē actū causabat mutat et transit: et actus ille idē non manet: nec semel transiēs pot' itez' resumī.

Decidum sic proce

Ad dī: Uidet q' homo debeat conteri de penis nō soluz de culpis. Aug. eni in li. de pnia dicit' Nemo vitaz eternā desiderat: nisi euz huius vite mortalis peniteat. s; mortalitas vite quedā pena est. ḡ debet penitens etiā de penis conteri. ¶ S. supra hituz est ex verbis aug. q' penitens se debet dolere ex hoc q' virtute se priuauit. sed priuatio v̄tutis quedā pena est. ḡ cōtritio est dolor: et d' penis ¶ S; d' nullus tenet id de quo dolet. s; penitens fm suū nomē penā tenet. ḡ nō dolet de pena: et sic cōtritio que ē dolor p̄nalis nō ē de pena. ¶ Lte' r' videt: q' cōtritio esse debeat de originali: d' peccato eni actuali conteri debem' nō rōne actus inquantuz est ens quoddaz: sed rōne deformitatis: qz actus fm suaz substantiaz bonuz quoddam est et a deo. s; pctm̄ originale habet deformitatez: sic et actuale. ḡ etiā de eo cōteri debemus. ¶ S. per pctm̄ originale hō fuit a deo auersus: qz pena ei' erat carentia diuine visionis. s; cuiuslibet debet displicere se fuisse a deo auersuz. ḡ hō debet habē displicentia pcti originalis: et sic o3 de ipso conteri. ¶ S; d' medicina o3 esse p̄porcionata morbo. s; peccatū originale sine nostra voluntate cōtractuz est. ḡ non requiritur q' per actuz voluntatis qui ē p̄tritio ab ipso purgemur. ¶ Lte' vī: q' nō de omni actuali pctō cōmissio a nobis debeam' p̄teri qz p̄ua d'ijs curant. s; quedā pctā per tristitiā cōmittunt: sicut accidia et inuidia. ḡ medicina eozuz

nō debet esse tristitia que ē cōtritiō: sed gaudiū.

¶ Cōtritiō ē act' voluntatis qui non pōt esse de eo qd cognitioni nō sbiacet. s; quedā pctā sunt q̄ in cognitione nō habem': sicut oblita. q̄ de eis nō pōt esse cōtritiō. **¶** Per voluntariā cōtritiōnē delent illa q̄ per voluntatē cōmittunt. s; īgrantiā voluntariū tollit: vt p; per phm in. iij. ethi. q̄ d' eis que per īgrantiā accidūt nō debet esse cōtritiō.

¶ De illo peccato nō o; esse cōtritiō qd p cōtritiōnē nō tollit. s; quedā pctā sunt que nō tollūtur p cōtritiōnē. s; venialia que adhuc p' cōtritiōis grām manēt. q̄ nō de omnib' pctis pteritis o; esse cōtritiō. **¶** S; pnia ē medicina ptra oia pctā actualia. s; pnia nō est aliquoz. quoz nō sit cōtritiō que est pma pars eius. q̄ de omnib' pctis o; esse cōtritiō. **¶** Nullū pctm remittit nisi qd iustificet. s; ad iustificatiōnē requirit cōtritiō: vt p' dicit' ē. q̄ de quolibet pctō cōteri o;.

¶ Lteri' v;: q' etiā de pctis futuris aliquis debeat cōteri: cōtritiō enī ē act' liberi ar. s; li. ar. magis se extēdit ad futura q' ad pterita: q; electio que ē act' li. ar. ē de ptingētib' futuris: vt d' in. iij. ethi. q̄ cōtritiō ē magis de pctis futis q' de p'itis.

¶ Pctm aggrauat ex pnti effectu: vñ hiero. dicit q' pena arrū nō dū ē definiata: q; adhuc ē possibile aliq; p ei' heresiz corruere: qd' corruētib' semp ei' pena auget. **¶** s; s; ē d' illo q' iudicat homicida si letalr p'cussit: et anq' p'cussus moriā. s; in illo in medio o; peccato: cōteri de pctō. q̄ nō solū fm q' h; q̄ritatē ex p'ito actu: s; et fm q' h; q̄ritatē ex fuso: et sic cōtritiō respicit futurū.

¶ S; p'itio ē p pnie. s; pnia sp respicit pteritū. q̄ cōtritiō: et sic non ē de pctō futuro. **¶** Lteri' v;: q' hō debeat pteri d' peccato alieno. nō enī petit aliq; indulgentiā: nisi de pctō de quo p'ritus ē. s; de pctis alienis indulgentia perit in p'f. Ab alienis parce seruo tuo. q̄ o; hō pteri de pctis alienis.

¶ Hō ex charitate tenet diligē p'ximū: sic seipm. s; pp dilectōes sui et d' mal' suis dolet et bona desiderat. q̄ cū tenemur p'rio desiderare bona q̄: sic et nobis: vñ q' debeam' de culpa ei' dolere: sic et de n'ris. s; p'itio nihil aliud ē q' dolor de pctis. q̄ hō o; pteri de pctis alienis.

¶ S; p'itio act' pnie vtutis ē. s; null' penitet nisi de his q' ipse fecit. q̄ nullus pterit de pctis alienis.

¶ Lteri' v;: q' nō requirat de singulis pctis mortalib' p'itio. ē enī mo' p'itiois in iustificatiōe in istāti. s; in istāti nō pōt hō recogitare singula peccata. q̄ nō o; q' sit p'itio de singulis. **¶** Cōtritiō debet esse de peccatis fm q' auertit a deo: qd' conuersio ad creaturaz sine auersione a deo cōtritiōnē nō requirit. sed omnia peccata mortalia conueniunt in auersione. q̄ contra omnia sufficit vna cōtritiō. **¶** Plus cōueniunt peccata mortalia actualia ad inuicem q' actualia et originale. sed vñ b' baptismus delet omnia actualia et originale. q̄ vna cōtritiō generalis delet omnia pctā

mortalia. **¶** Sed contra: diuersorum morboz diuerse sunt medicine: quia non sanat oculus qd' sanat calcaneus: vt hieronym' dicit. sed cōtritiō est medicina singularis contra vnum tantum mortale. q̄ non sufficit vna cōmūnis de omnibus.

¶ Cōtritiō per confessionem explicat. sed o; singula peccata mortalia confiteri. q̄ de singulis conteri. **¶** R'ideo o; ad p'mam qōnem q' cōtritiō importat: vt dicitur est alicuius duri et integri cōminutiōnē. hec aut' integritas et duritia inuenitur in malo culpe: q; voluntas que est ipsius cā i eo qui male agit in suis terminis stat: nec pcepto legis cedit: et iō huius mali displicentia cōtritiō per similitudinē dicitur: hec aut' similitudo nō pōt adaptari ad malū pene: q; pena simplr dim'nutiōnē dicit: et ideo de malis pene pōt esse dolor: sed non cōtritiō. **¶** Ad p'mū q' o; pnia scōz Aug. debet esse de hac vita mortali: non ratione ipsius mortalitatis: nisi pnia large dicat ois dolor: sed rōne peccatoz ad que ex infirmitate hui' vite deducimur.

¶ Ad scōm o; q' ille dolor q' quis dolet de amissione virtutis per peccatū nō ē essentialiter ipa cōtritiō. sed ē pncipiuz eius: sicut cum aliquis mouet ad dolēdū de aliquo pp malū qd' inde cōsecutus est. **¶** Ad scōm qōnē o; q' cōtritiō: vt dicitur est: est dolor respiciens: et quodāmo cōminuēs voluntatis duritiē: et ideo de illis solis peccatis esse pōt que ex duritia n're voluntatis in nos pueniunt: et q; pctm originale nō n'ra voluntate inductū est: sed ex viciata nature origine contractū: ideo de ipō non pōt esse cōtritiō proprie loquēdo: sed displicentia pōt esse de eo vel dolor.

¶ Ad p'mū q' o; cōtritiō non est de peccato rōne substantie actus tantū: quia ex hoc nō h; rōnē mali: neq; itez rōne deformitatis t'm: q; deformitas de se nō dicit rōnē culpe: sed qn; iponat penā: o; aut' de pctō esse cōtritiō inquantū iponat vtrāq; deformitatē ex actu voluntatis prouenientē: et hoc nō est in pctō originali: et ideo de eo non ē p'itio. **¶** S; s; ad scōm: q; auersio voluntatis ē illa cui debet p'itio. **¶** Ad tertiā. q. dōz q' o; actualis culpa ex hoc cōtingit q' voluntas n'ra legi dei nō cedit: vel eā trāsgrediēdo vel omitendo: vel pter eā agendo. et q; dūz ē qd' h; potētiā vt nō facile patiat: iō in omī actuali pctō duritia quedā est voluntatis: et pp hoc si debeat pctm curari o; q' per cōtritiōnē cōminuētē remittatur.

¶ Ad p'mū q' sicut ex dictis p; p'itio opponit pctō ex pte illa q' ex electōe voluntati pcedit nō sequit' ipiū dīne legi: nō at ex pte ei' qd' ē i pctō materiale: et hoc ē sup qd' cadit electio: cadit at volūtatis electio nō solū sup act' aliaz virtū qd' volūtatis ad suū finē vitē: s; et sup actū p'itū ipi'. Volūtas enī vult se velle aliquid: et sic electio voluntatis cadit supra dolorē illū seu tristitiā q' inuenit' in pctō iudic: et h' mōi siue ille dolor: sit i s'fū siue i

ipa voluntate: et ideo illis peccatis dolor contritionis opponit
Ad secundum dicitur quod obliuio de aliquo potest esse
 dupl'r: aut ita quod total'r a memoria exciderit: et tunc
 non potest aliquis inquirere illud: aut ita quod partim a me-
 moria exciderit: et partim maneat: sic cum recole me ali-
 quid audiuisse in generali: sed nescio quid in speciali: et
 tunc requiro in memoria ad recordandū. et sic hoc
 etiam aliq' partim potest esse obliuio dupl'r: aut ita quod i
 generali in memoria maneat: sed non in speciali: et tunc
 de hoc cogitare ad inueniendū partim: quod de quolibet
 mortali peccato hoc tenet spāl'r cōteri. si aut inuenire
 non possit: sufficit de eo cōteri s'm quod in notitia tene-
 tur: et de hoc non solum de peccato: sed de obliuioe eius
 dolere que ex negligētia cōtingit. si aut partim oio a
 memoria excidit: tunc ex ipotētia faciendū excusaf
 a debito: et sufficit generalis cōtritiō de oī eo in quod
 deū offendit: sed quā impotētia tollit: sicut cum ad me-
 moriaz partim reuocaf: tunc tenet hoc spāl'ter cōteri
 sicut etiam de paupere qui non potest soluere quod de ex-
 cusaf: et tunc tenet cum primo potuerit. **A**d tertium
 dicitur quod si ignorantia oio tolleret voluntatē male agen-
 di excusaret: et non esset peccatū: sed quā non total'r tol-
 lit voluntatē: et tunc a toto non excusaf: sed a tato: et
 ideo de peccato per ignorantia commissio hoc cōteri. **A**d
 .iiij. dicitur quod post cōtritiōe de mortali potest rema-
 nere veniale: sed non per cōtritiōe de veniali: et ideo de
 venialib' est deesse cōtritiō: eo modo quo et pnia: sicut
 .v. dicitur. pcedēti dē e. **A**d .viij. dicitur quod in omnib'
 motorib' et mobilib' ordinatis: ita est quod motor infe-
 rior: h'z motū ppiū: et pter hoc sequit in aliq' mo-
 tū superioris motoris: sic p' in motu planetarum
 qui pter mot' ppios sequunt motum pmi orbis.
 oib' aut virtutib' moralib' motor est ipa prudētia
 que dicitur auriga virtutū: et ideo quilibet virt' moralis
 cum motu ppiio h'z aliqd de motu prudētie: et ideo cum
 pnia sit quedaz virt' moralis: quod est p' iusticie: cu'z
 actu ppiio cōsequit prudētie motū: ppi' aut act'
 est i obiectū ppiuz quod est peccatū commissū: et ideo act'
 pncipalis. s. cōtritiō s'm suā spēz respicit tū peccatū
 pteritū: sed ex pnti respicit futurū: s'm quod h'z aliquid
 de actu prudētie adiunctū: et non tū in illud futurū
 rōne ppiie spēi mouet: et ppi hoc ille qui pteritur
 dolet de peccato pterito: et cauet futurū: sed non dicitur
 esse cōtritiō de peccato futuro: sed magis cautio quod est
 p' prudentie cōtritiōi adiuncta. **A**d p'm dicitur quod
 li. ar. dicitur esse de cōtingentib' futuris s'm quod est de ac-
 ctib': sed non s'm quod est de obiectis actū: quod hoc potest cogitare
 ex li. ar. de reb' pteritis et necessarijs: sed tū
 ipse act' cogitatis s'm quod sub li. ar. cadit cōtingens
 futurū est: et sic etiam act' cōtritiōis cōtingēs futurū est
 s'm quod sub li. ar. cadit: sed obiectū ei potest esse pteritū
Ad secundum dicitur quod ille effect' p'ns qui peccatū aggra-
 uat iaz in actu pcessit vel vt in cā: est tō quā comū-
 sū est totā suā quāritatē hūit: et ex effectū cōsequen-
 te non accrescit aliquid quo ad culpe rationem:
 et si accrescit quo ad penā accidentālē s'm quod plu-

res habebit rōes dolēdi i inferno de pluribus ma-
 lis cōsecutis ex suo peccato: et sic loquitur Hierony.
 vñ non o'z quod cōtritiō sit nisi de peccatis pteritis. **A**d
 v. quod dicitur quod illud idē cōtritur quod prius duruz
 et integrū fuit. vñ p'z quod cōtritiō p peccato sit i eodē in
 quo peccati duritia pcessit: et sic de alienis peccatis non
 est cōtritiō. **A**d p'm ergo dicitur quod ab alienis peccatis
 sibi parci ppheta pcaf iquātū ex p'ortio peccato
 rū aliquis p p'sentiū aliq' imūdicā p'trahit: sicut
 scriptū ē: Lū peruerso puerteris. **A**d secundum dicitur
 quod de peccatis alioz dolere debemus: non tū o'z quod de
 eis pteramur: quod non ois dolor de peccato pterito est
 cōtritiō vt ex d'is p'z. **A**d .vi. dicitur quod cōtritiō potest
 dupliciter p'iderari. s. quātū ad sui pncipiū et quan-
 tū ad terminū. et dico pncipiū cōtritiōis cogitatioe
 qua quis cogitat de peccato et dolet: et si non dolore cō-
 tritiōis saltē dolore attritiōis. terminus aut cōtriti-
 onis est quā dolor ille iā grā i'formaf. quātū ergo ad
 pncipiū cōtritiōis o'z quod sit de singulis peccatis quod in
 memoria h'z: sed quātū ad terminū sufficit quod sit vna
 cōis de oib' tūc ei ille motus agit i vī oīuz dispo-
 sitionū pcedētū: et p hoc p'z rōis ad p'imum.
Ad secundum dicitur quod quāuis oia peccata mortalia pue-
 niant i auersioe: tū differūt i cā et modo auersiois et
 quātitate elongatiōis a deo: et hoc est s'm diuersita-
 tē puerisiois. **A**d .iiij. dicitur quod baptismus agit i vir-
 tute meriti chusti quod habuit i'finitā virtutē ad de-
 ledū oia peccata. et ppter hoc vnus sufficit cōtra oia
 sed i cōtritiōe requiritur cū merito chusti act' n'r: et
 ideo o'z quod singulis peccatis rīdeat sigillatū cū non habe-
 at i'finitā virtutē. vel dicitur quod baptismus est spūalis
 generatio: sed pnia quātū ad cōtritiōe et alias sui
 ptes est spūalis quedā sanatio p modū cuiusdā al-
 teratiōis. p'z aut i generatiōe corporali alicui quod est
 cū corruptiōe alteri' quod vna generatiōe remouent
 oia accētia p'aria rei generate quod erat accētia rei
 corrupte. sed i alteratiōe remouet tū vnū accētia cō-
 trariū accētia ad quod terminat alteratiō. et s'lt' vnus
 baptism' s'lt' delet oia peccata nouā vitā iducēdo. sed
 pntētia non delet oia peccata nisi ad singula seratur
 et ideo o'z de singulis cōteri et cōfiteri.
Ad tertius sic proce-
 dit: Vt quod cōtritiō non sit maior dolor quod esse
 possit in natura. dolor ei est sensus lesiōis. sed alique
 lesiōes magis sentiunt quod lesiō peccati: sicut lesiō vul-
 neris. quod non est maxim' dolor cōtritiō. **A**d .v. ex effectū
 sumim' iudiciū dicitur cā. sed effect' doloris sunt lachry-
 me. cū quod aliqui cōtritiō non emittat lachrymas corpo-
 rales de peccatis quod tū emittit de morte amici vel de per-
 cussioe vel aliquo h' mōi: vñ quod cōtritiō si sit dolor
 maxim'. **A**d .vi. quod aliquid plus h'z de p'mixtiōe cō-
 trariū tato est minus i'cēsū. sed cōtritiōis dolor h'z mē-
 tū de gaudio admixtū: quod cōtritus gaudet de libera-
 tiōe spe vīe et de mltis h' mōi. quod dolor su' est minim'
Ad .vii. dolor cōtritiōis displicentia quod dicitur est. sed multa

sūt q̄ magis displicēt p̄trito q̄ pctā sua p̄terita .
 nō enī velle penā inferni sustinere poti⁹ q̄ pecca
 ret: nec iterū sustinuisse oēs penas ip̄ales: aut etiā
 sustinere: als pauci inueniunt contriti. q̄ dolor cō
 tritiōis nō est maxim⁹. ¶ S3 d̄: fm Aug. Ois do
 lor in amore fundat. s3 amor charitatis in quo sū
 dat dolor cōtritiōis est maxim⁹. q̄ dolor cōtritiōis
 est maxim⁹. ¶ P̄. dolor est de malo. q̄ de magis
 malo d3 esse magis dolor: s3 culpa ē magis maluz
 q̄ pena. q̄ dolor de culpa qui est contritio excedit
 omnē aliuz dolorē. ¶ Alterius v̄ q̄ nō possit eē
 nimis magnus cōtritiōis dolor. nullus. n. dolor: p̄
 eē imoderatio: q̄ ille qui p̄riū subiectū destruit.
 s3 dolor cōtritiōis si ē tant⁹ q̄ mortē vel corruptio
 nez corporis inducit est laudabilis: dicit enī Ansel.
 Utinā sic impingent viscera aie mee vt medulle
 corporis mei exsiccent. 7 Aug. dicit se esse dignuz
 oculos tecare plorando. q̄ dolor cōtritiōis nō p̄
 eē nimis. ¶ P̄. dolor cōtritiōis ex charitatis amo
 re p̄cedit. s3 amor charitatis nō p̄t eē nimis. q̄ nec
 dolor cōtritiōis. ¶ S3 d̄: ois virt⁹ moralis corūpi
 tar p̄ supabundantiā 7 defectū. s3 cōtritiō est actus
 virtutis moralis. s3 p̄ncip̄ sit p̄ iusticie. q̄ p̄t esse
 supflu⁹ dolor: de pctis. ¶ Alteri⁹ v̄ q̄ nō debeat eē
 maior dolor de vno pctō q̄ de alio: Hiero. n. col
 laudat Paulū de hoc q̄ minima pctā plangebat
 sicut magna. q̄ nō magis est dolēdū de vno q̄ de a
 lio. ¶ P̄. mor⁹ cōtritiōis est subit⁹. s3 nō p̄t unus
 mor⁹ eē intēsiō: simul 7 remissio: q̄ p̄tritiō d3 esse
 maior de vno pctō q̄ de alio. ¶ P̄. de pctō p̄ci
 pue ē cōtritiō s3 q̄ a deo auerit. s3 i auersioe oia
 mortalia pctā p̄ueit: q̄ oia tollit gr̄az q̄ aia deo
 cōiungit. q̄ de oib⁹ pctis mortalib⁹ cōlis d3 esse con
 tritio. ¶ S3 d̄: Deu. xxv. d̄: Scdm̄ mēsurā pctā
 erit 7 plagaz modus. s3 cōtritiōi de pctis plage
 cōmēsurant: q̄ contritio h3 p̄positū satisfaciendi
 annexū. q̄ cōtritiō magis d3 esse de vno pctō q̄ de
 alio. ¶ P̄. de hoc d3 hō p̄teri qd̄ debuit vitare. s3
 hō magis debet vitare vnu pctm̄ q̄ aliud: q̄ gra
 uius est si necessitas alterz facienda icūberet. q̄ si
 milt de vno. s3 grauiori magis q̄ de alio dolere.
 ¶ R̄. inde d̄ ad p̄mā. q. q̄ sic. s. dicit̄ ē i cōtritiōe ē
 duplex dolor. Cuius in ipsa volūrate qui ē essentī
 aliter ipsa cōtritiō q̄ nihil aliud est q̄ displicentia
 p̄teriti pcti: 7 dolor tal in cōtritiōe excedit alioa
 dolorē: q̄ quātū aliquid placet tantū cōtrariuz
 eius displicet: finis aut sup oia placet cū oia p̄pter
 ip̄m d̄siderent: 7 iō pctm̄ qd̄ a sine vltio auerit
 sup oia displicere d3. Ali⁹ dolor ē in pte sensitua
 qui causat ex p̄mo dolore v̄ ex necessitate nature
 fm q̄ vires inferiores sequunt motū superiorz: v̄
 ex electōe fm q̄ hō penitēs in seip̄o h3 dolorē exi
 tatur: vt d̄ pctis doleat: 7 neutro mō d3 sit ma
 xim⁹ dolor: q̄ vires inferiores vehementius mouē
 tur ab obiectis p̄rijs: q̄ ex redūdātia superiorum
 viriū: 7 iō quātū opatio supioz viriū ē p̄pinq̄oz

obiectis inferioruz: tāto magis sequūt eaz motū
 7 iō maior dolor est in sensitua pte ex lesione sen
 sibili q̄ sit ille qui in ipsa redundat ex rōne: 7 s̄lt
 maior qui redūdāt ex rōne de co:poralib⁹ delibe
 rante q̄ qui redūdāt ex rōne cōsiderāte spūalia.
 vñ dolor in sensitua pte ex displicētia rōnis pue
 niēs de pctō nō est maior alijs dolorib⁹ q̄ in ipsa si
 7 s̄lt nec dolor q̄ ē volūtatē assūpt⁹: tñ q̄ nō obe
 dit affect⁹ inferiori supiozi ad nutū: vt passio tāta
 sequat in inferiori appetitu: qualē ordinat supioz
 tū etiā q̄ passioēs a rōne assumūt in actib⁹ virtu
 tū fm mēsurā quādā: quā qñz dolor qui ē sine v
 tute nō seruat: sed excedit. ¶ Ad p̄mū q̄ d̄ q̄ sic
 dolor sensitua est de sensu lesionis: ita dolor inte
 rior est d̄ cognitōe alicuius nociui: 7 iō quāz lesio
 pcti scdm̄ sensuz exteriorē nō p̄cipiat: tñ p̄cipit eē
 maxia fm sensuz interiorē rōnis. ¶ Ad scdm̄ d̄
 q̄ corporales imutatioēs imediate p̄sequūt ad pas
 sioēs sensitue p̄tis: 7 eis mediātib⁹ ad affectōes ap
 petitiue supioz: 7 inde ē q̄ ex dolore sensibili vel
 etiā sensibili vicio cit⁹ supfluit lachryme corpora
 les q̄ de dolore spūali cōtritiōis. ¶ Ad tertū d̄
 q̄ gaudiū illud qd̄ d̄ dolore penitēs h3 nō minuit
 displicentiā: q̄ ei nō cōtrariat: s3 auget fm q̄ oia
 opatio auget p̄ p̄riā delectationē: vt d̄ i. x. c̄bi.
 sicut qui delectat in addiscēdo aliquā sciaz mēl⁹
 addiscit: 7 s̄lt q̄ gaudet de displicētia vehemēt⁹
 displicentiā h3 s3 bñ p̄t eē q̄ illud gaudiū tēperat
 dolorē ex rōne in pte sensitua resultantē. ¶ Ad
 q̄rtū d̄ q̄ q̄ritas displicētie de aliq̄ re d3 eē fm q̄
 titatē malicie ip̄is. malicia aut in culpa mortali
 mēsurat ex eo in quē peccat in quātū ē ei indigna:
 7 ex eo qui peccat in quātū ē ei nociua: 7 q̄ hō d3
 plus deū q̄ se diligit: iō plus d3 odire culpā iqtuz
 ē offensa dei q̄ in q̄rtū ē nociua sibi. ē at nociua si
 bi p̄ncipalr iqtū sepat ip̄a a deo: 7 ex hac pte ip̄a
 sepatio a deo q̄ pena qd̄ ē magi d3 displicē q̄ ip̄a
 culpa in q̄rtū h⁹ nocumētū iducit: q̄ qd̄ p̄ alterū
 odit min⁹ odit: s3 min⁹ q̄ culpa in q̄rtū ē offensa in
 in deū. inī oēs at penas attēdit ordo malicie s3 q̄
 titatē nocumētū: 7 iō cū h⁹ sit maximū nocumētū
 quo maximū bonū puat: erit inter penas maxia
 sepatio a deo: 7 etiā alia q̄ritas mali accētialis
 quā d3 in displicētia attēdere s3 rōne p̄ntis 7 p̄nti
 q̄ qd̄ p̄ntis ē tā nō ē: vñ h3 min⁹ d̄ rōne 7 malicie
 7 bonitatis: 7 ide ē q̄ pl⁹ refugit hō sustinē aliqd̄
 mali i p̄nti vel i futuro q̄ horreat de p̄rito: vñ nec
 aliq̄ passio aie directe r̄ndet p̄terito: sic dolor r̄n
 det p̄nti malo 7 timor fuso: 7 p̄ h⁹ de duob⁹ mal
 p̄teritis illud magi abhorret aius cui⁹ maior effcō
 i p̄nti remanet vel in futuz timet: ēt si in p̄rito mi
 nus fuit: 7 q̄ effect⁹ p̄cedētis culpe: nō ita p̄cipit
 qñz sic effect⁹ p̄terite pene: tū q̄ culpa p̄fecta sanaf
 q̄ quedam pena: tū q̄ defect⁹ co:palis ē magis est
 manifest⁹ q̄ spūal: iō hō ēt bñ dispofit⁹ qñz magis
 p̄cipit in se horrozē p̄cedētis pene q̄ p̄cedētī culpe

quibus magis esset paratus pati eandem penam quam committere eandem culpam. et est considerandum in comparatione culpe et pene quod quedam pene inseparabiliter habent coniunctam dei offensam: sicut separatio a deo: quodam etiam additur perpetuitate: sicut pena inferni: pena ergo illa que offensam annexam habet: eodem modo vitanda est: sicut et culpa: sed illa que perpetuitate addit est magis quam culpa simpliciter fugienda: si tamen ab eis separaretur ratio offense: et consideretur tamen ratio pene minus habent de malicia quam culpa in quantum est offensam dei: et pro hoc minus deberet displicere. Sciendum est etiam quod quibus talis debeat esse contritio dispositio non tamen de his tractandum est: quod homo affectus suos non de facili mensurari potest: et quoniam illud quod minus displicet vix magis displicet: quod est proprium in sensibili nocumeto quod magis est nobis notum. **Ad secundam.** quod dicitur quod contritio ex parte doloris qui est in ratione. scilicet displicentia que contritio displicet in quantum est offensam dei non potest esse nimia: sicut nec amor charitatis quo intenso talis displicentia intendit potest esse nimia: sed quantum ad dolorem sensibilem potest esse nimia: sicut et exterior corporis afflictio potest esse nimia: vt. s. di. xv. in questione de te iunio ex verbis Hiero. patuit. in his enim omnibus dicitur ac capi pro mensura conservatio subiecti et bone habitus sufficientis ad ea que agenda incumbunt: et pro hoc dicitur Ro. xij. Rationabile sit obsequium vestrum. **Ad primam.** quod dicitur quod Anselm. desiderabat ex pinguedine deuotiois meo nullas corporales exsiccari non quantum ad humores naturales: sed quantum ad desideria et concupiscentias corporales: Aug. autem quibus dignum se cognosceret amissione exteriorum oculorum: propter contritum: quod quilibet peccator non solum eterna: sed temporalis morte dignus est: non tamen volebat sibi oculos cecare. **Ad secundam.** dicitur quod ratio illa procedit de dolore que est in ratione: tertia autem procedit de dolore sensitivum partem. **De tertia.** quod dicitur quod de contritione dupliciter possumus loqui. vno modo secundum quod significat tunc singulis peccatis respondet: et sic quantum ad dolorem superioris affectus requiritur quod de maiori peccato quis doletur magis: quod ratio doloris est maior in vno quam in alio. scilicet offensam dei: ex magis est inordinato actu de magis offendit. sicut etiam cum maiori culpe maior pena debeat: etiam dolor sensitivum partem habet quod pro peccato ex electi one assumitur: quod pena peccati dicitur esse maior de maiori peccato: secundum autem quod ex ipsatione superioris appetitui innascitur in inferiori attenditur quantitas doloris secundum disponere partem ad recipiendam ipsationem a superiori: et non habet quantum titate partem. alio modo potest accipi contritio secundum quod est similitudo de omnibus: sicut in actu iustificatois: et hec quidem contritio vel ex singulorum consideratione peccatorum procedit: et sic quibus sit actus vni: tamen distinctio peccatorum manet virtute in ipso: vel ad minus habet propositum de singulis cogitandi annexum: et sic etiam habitualis est magis de vno quam de alio. **Ad primam.** quod dicitur quod Paulus non laudat de hoc quod de omnibus peccatis doletur equaliter: sed quod dicitur quod peccatis tamen dolebat ac si essent magna pro comparatione ad alios qui de peccatis doletur: sicut ipse multo amplius de maioribus doluit. **Ad secundam.** dicitur quod in illo contritionis

motu subitaneo quibus non actualis distinctio intentionis respondens diuersis peccatis inueniri possit: tamen inuenit ibi eodem modo: vt dicitur est: et etiam alio modo secundum quod singula peccata ordinem habent ad illud de quo in illa contritione generali contrite dolendum occurrit. scilicet offensam dei. quod enim aliquid totum appetit vel diligit potest etiam diligit partes eius quibus non actu: et hoc modo secundum quod habent ordinem ad totum quodam plus: quodam minus: sic qui aliquam contritionem diligit virtute singulos diligit plus et minus secundum eorum ordinem in bono communi. et sicut qui dolet de hoc quod deum offendat de diuersis implicite dolet diuersimode secundum quod plus vel minus per ea deum offendit.

Ad tertium. dicitur quod quibus quodlibet peccatum mortale a deo auertat: et gratiam tollat: tamen quoddam plus clongat quam aliud in quantum habet maiorem dissonantiam ex sua ordinatio ad ordinem diuine bonitatis quam aliud.

Ad quartum sic procedit.

Ad quartum. dicitur quod non tota hec vita sit contritionis tempus: sic enim de peccato commisso dicitur esse dolor: ita et pudor. sed non pro tota vita durat pudor de peccato: et sic dicit Ambrosius. Nihil habet quod erubescat cui peccatum dimissus est. sed vix pro nec contritio que est dolor de peccato. **Jo. iij.** dicitur quod perfecta charitas foras mittit timorem: quod timor pena habet. sed dolor etiam pena habet. **Jo. i.** statu perfecte charitatis non potest dolor contritionis manere. **Jo. de peccato.** non potest esse dolor qui peccatum est de malo peccati: nisi secundum quod aliquid de peccato in peccati manet. sed quoniam puenit ad aliquem statum in hac vita in quo nihil de peccato manet: non potest esse dolor: non potest esse culpa: non reatus aliquid. sed non potest esse de illo peccato dolere. **Ro. viij.** dicitur quod Diligentibus deum omnia cooperantur in bonum etiam peccata: vt dicitur glo. ibidem. sed non potest remissionem peccati de peccato doleat. **Jo. contritio** est pars peccati satisfactionem diuina. sed non potest esse satisfactio. sed nec potest esse peccatum. **Sed Jo. Aug.** dicitur de peccato: Ubi dolor finis deficit peccati: ubi deficit peccati nihil relinquitur de venia. sed vix cum oporteat veniam cessare non potest esse peccatum: quod oporteat esse dolere de peccato. **Ecc. v.** dicitur de peccati peccatorum: Noli esse sine metu. sed spiritus dicitur habet ad peccatum peccatorum habenda. **Item.** vix quod non expediat continue de peccato dolere expedit enim quibus gaudere: vt patet philosoph. iij. sup. illud: Gaudere in deo spiritus dicitur glo. quod necessarium est gaudere sed non est possibile simul gaudere et dolere. sed non expedit continue de peccato dolere. **Jo. illud** quod est de se malum et fugiendum non est assumendum nisi quatenus est necessarium: vt medicina ad aliquid: sic patet de vltimo et se cetero vltimo. sed tristitia de se mala est: vni dicitur Ecc. xxx. Tristitia longe expelle a te. et dicitur ca: Multos enim occidit tristitia: et non est utilitas in illa. hoc et philosophus dicit expresse in. vij. et. x. sed non potest esse dolere de peccato: nisi quatenus sufficit ad peccatum delendum. sed statim post primam tristitiam contritionis peccatum deletum est. sed non expedit vltimum dolere. **Jo. Ber. dicitur:** Dolor bonus est si non sit continuus. mel enim absinthio admiscendum est

§ vñ qd nō expedit continue dolere. **S**z ē qd
 aug. dicit: Sē p doleat penitēs: 7 de dolore gaudeat
P act' in quib' p'sistit britudo expedit sp' p'ntu
 are quātū possibile ē. s; huiusmōi ē dolor de pctō
 qd p; Matth. v. Beati q' lugēt. § expedit dolere
 continuare quātū est possibile. **U**teri' vñ q' etiā
 p' hāc vitā aie d' pctis p'terāf. amor. n. charitatis
 displicētia de pctō causat: sed p' hāc vitā māet in
 aliq'b' charitas: 7 q'tū ad actū 7 q'tū ad bitū: q; 7
 charitas nūq' excidit: vt p; i. Cor. xii. § manz dis
 plicētia de pctō cōmissio q' essentialr ē p'ritio.
P magis dolēdū ē de culpa q' de pena. s; aie in
 purgatorio dolēt de pena sensibil: 7 de dilatione
 glie. § multo magis dolēt de culpa ab eis cōmissa.
P pena purgatorij est satisfactoria de pctō. s; 7
 satisfactio h; efficacā ex vñ p'ritiois. § p'ritio ma
 net p' hāc vitā. **S**z p'ritio ē p' p'nie sacri. s; 7
 sacra nō manēt p' hanc vitā. § nec p'ritio. **P**
 p'ritio pōt esse tāta q' delet 7 culpā 7 penā. si § aie
 in purgatorio cōteri possēt: possēt vñ p'ritiois eoz
 reatus pene eis dimitti: 7 oīno a pena sensibili li
 berari: qd falsuz est. **R**ndeo dō ad p'mā. q. q' i cō
 tritioe: vt dicitur est: est duplex dolor: vn' rōnis qui
 est detestatio pcti a se cōmissi: alius sensitue p'ris
 qui ex isto cōsequit: 7 quātū ad vtrūq; cōtritiois
 tēpus est tot' p'ntis vite status. quādiu. n. aliq' ē i
 statu vie detestaf incōmoda quib' a p'ntione ad
 terminū vie ipedit vel retardat. vñ cū p' p'tm p're
 rituz vic n're cursus in deū retardet: q; tēp' illud
 qd erat deputatū ad currendū recuperari nō pōt
 vt. s. dicitur ē: o; q' sp' in vite hui' tpe status contri
 tiois maneat quātū ad pcti detestationē. s; etia; 7
 quātū ad sensibilem dolere: qui vt pena a volūtate
 assumit: q; eni hō peccādo penā eternā meruit: 7
 p' eternū deū peccauit: o; pena eterna in t'palē mu
 tata saltē dolor in eterno hōis. i. in statu hui' vite
 remanere: 7 p' hoc dicit Aug. de scō vic. q' de ab
 solucōe hōiez a culpa 7 pena eterna ligat eū viculo
 p'petue detestatiois pcti. **A**d p'mū § dō q' erube
 scētia respicit p'ctm solū in quātū h; turpitudinē:
 7 iō postq' p'ctm quātū ad culpā remissuz ē nō ma
 net pudori locus: manet autē dolori qui nō solū d'
 culpa ē in quātū h; turpitudinē: s; etiā in quātū
 h; nocumētū annexū. **A**d scōm dōm q' tūmor
 feruillū quē charitas foris mittit oppositionē hēt
 ad charitatē rōne sue seruitutis qua penā respicit
 sed dolor: cōtritiois ex charitate causat: vt dicitur ē:
 7 iō nō est sile. **A**d tertiu' dō q' quis per p'nia; 7
 pctō: redeat ad q'iam p'stinā 7 imunitatē a reatu
 pene: nūq' tū redit ad p'stinā dignitatē innocentē
 7 iō sp' ex pctō p'terito aliqd in ipō manet. **A**d
 q'tū dō q' sic hō nō o; facē mala: vt veniant bōa
 ita nō o; gaudē de malis: q; ex eis pueniūt occasi
 onalr bona d'ina. puidētia agēte: q; illoz bonoz
 pctā cā nō fuerūt: s; magis impedimēta. s; diuina
 puidētia ea causauit: 7 de ea o; hō gaudē: d' pctio

aut dolere. **A**d. v. dō q' satisfactio attendit s; 7
 penā taxatā que p' pctis iniūgt o;: 7 iō pōt imitari
 vt nō opōreat vlteri' satisfacc. hec. n. pena p'cipue
 p'portional culpe ex pte cōuersionis ex q' finitatē
 h; s; dolor: cōtritiois rīdet culpe ex pte auersionis
 ex qua h; quādā infinitatē: 7 ita vera p'ritio dēt
 semp' pmanere: nec ē incōueniēs si remoto poste
 riori maneat p'rius. **A**d scōm. q. dō q' hec ē cō
 ditio in actib' virtutū inuenta q' nō pōt in eis ac
 cipi supfluz 7 d'iminuti: vt in. ij. eth. p'bas. vñ cū
 cōtritio quātuz ad id qd est displicēta quedā i ap
 petitū rōnis sit actus p'nie virtutis: nūq' ibi pōt
 esse supfluz: sicut nec quātū ad intētionē: ita nec
 quātuz ad durationē: nisi fm q' actus vnus vtrū
 ipedit actū alterius virtutis magis necessarium p
 tpe illo. vñ quātūcūq; hō p'ntue in actu hui' dis
 plicētie esse possit magis melius ē d'ūmō actibus
 aliaz virtutuz vacet suo tpe s; q' o; sed passioes
 possunt hic supfluz 7 d'iminuti: 7 quātū ad in
 tētionē: 7 quātū ad durationē: 7 iō sicut passio
 doloris qua volūtas assumit o; esse moderate in
 tēta: ita o; moderate durare: ne si nimis duret hō
 i desperationē 7 pusillanimitatē 7 hui' mōi vicia
 labat. **A**d p'mū § dō q' gaudiū seculi ipedit p
 dolere cōtritiois: nō autē gaudiū qd de deo ē: quia
 h; ipm dolere p' mā. **A**d scōz dō q' Ecclesiastic
 loquit de tristitia seculi: 7 p'bas loquit de tristitia q'
 ē passio qua moderate vtendū ē fm q' expedit ad
 finē ad quē assumit. **A**d tertiu' dō q' Ber. loq'
 de dolore qui est passio. **A**d tertiu' q. dō q' in cō
 tritioe tria cōsiderāda sunt. p'mū ē p'ritiois genus
 qd est dolor. scōm ē cōtritiois forma: q; est actus
 virtutis g'ia informaf. tertiu' ē cōtritiois efficacā:
 q; ē meritorius 7 sacramentalis: 7 quodāmodo sa
 tisfactorius. anime § post hanc vitā que in p'mā sē
 cōritioē habere nō possunt: q; carēt dolore: p'p'
 gaudiū plenitudinē. ille vero que sunt in inferno
 carēt cōtritioe: q; si dolore habeant: deficiēt tū eis
 g'ra dolore informans. s; illi qui in purgatorio sūt
 habēt dolore de pctis gratia informatus: sed nō me
 ritorius: q; nō sunt in statu merendi: in hac autē
 vita oīa tria p'dicta inueniri p'nt. **A**d p'mū §
 dōm q' charitas nō causat istū dolere: nisi in illis
 qui doloris capaces sunt. sed plenitudo gaudiū a
 beatis omnē capacitātē doloris excludit: 7 ideo
 quibus charitatē habeant: tamē cōtritioe carent.
Ad scōm dōm q' anime in purgatorio dolent
 de pctis. sed ille dolor nō est cōtritio: quia deest ei
 cōtritiois efficacā. **A**d tertiu' dōm q' pena
 illa quā anime in purgatorio sustinēt nō potest p
 p'ue dici satisfactio: q; satisfactio opus meritorius
 requirit: sed largo modo d' satisfactio pene debi
 te solutio.

Ad quintū sic proce
 dit: Cū q' pcti remissio nō sit cōtritiois

effectus. solus. n. de peccata remittit. sed contritio-
nis nos sum' aliquat' causa: qz actus n' est. g' con-
tritio n' est ca remissiois culpe. ¶ **C**ontritio est
actus virtutis. s3 virtus sequit' culpe remissionez:
qz culpa 7 virtus n' sunt siml' in aia. g' contritio n'
est ca remissiois culpe. ¶ **N**ihil ipedit a pcepti-
one eucharistie nisi culpa. sed contrit' an' confessioez
n' debet accedere ad eucharistia. g' n'odus est con-
secutus remissione culpe. ¶ **S**ed q' est qd' d' i glo.
sup illud pl. Sacrificiu' deo sp'us r'e. contritio cor-
dis est sacrificiu' in quo pct'a soluit'. ¶ **V**irtus
7 vicium eisdē causis corrumpunt 7 generantur: vt
d' in. g. etb. s3 per inordinatū amorē cordis pct'm
comitit'. g' per dolorē ex amore charitatis ordina-
to causatu' soluit': 7 sic pct'm contritio delet. ¶ **L**te-
rius v' q' contritio n' possit totali tollere reatu'z
pene: qz satisfactio 7 confessio ordinat' ad liberatio-
nez a reatu' pene. sed nullus ita pfecte conterit' qn
oporteat eū cōfiteri 7 satisfacere. g' contritio nūq'
est tāta q' delect reatu' totū. ¶ **I**n pnia o3 esse
quedā recōpēratio pene ad culpaz. sed aliq' culpa
per mēbra corporis exercet. g' cū oporteat ad debi-
tā pene recōpensationē vt per que peccat' q's per
hec torquet: v' q' nunq' possit pena talis peccati
per cōtritionē exsolui. ¶ **D**olor cōtritionis est
finitus. s3 pro aliquo pct'o. s. mortali debet pena i
finita. g' nunq' pot' esse tanta cōtritio q' tota penā
delect. ¶ **S**ed cōtra est q' deus plus acceptat cor-
dis affectū q' etiā exteriorē actū. sed per exteriorē
actus absoluit' hō a pena 7 a culpa. g' 7 similit' per
cordis affectū qui est cōtritio. ¶ **E**xemplū hui'
de latrone habet: cui dictū ē: Hodie meū eris in
paradi'o ppi vnicū penitētiē actū: vtz aūē totus
reatus per cōtritionē semp tollat'. s. d. xiiij. q'stū
est: vbi de pnia hocipm querebat'. ¶ **L**teri' videt'
q' cōtritio parua nō sufficiat ad delectōnē mag'z
pct'o: qz cōtritio est medicina pct'i. s3 corporalis
medicina que sanat morbu'z: cozporale minorem:
nō sufficit ad sananduz maiorē. g' mima cōtritio
nō sufficit ad delectū maxima pct'a. ¶ **S**ed o3
est q' oportet de maiorib' pct'is magis cōteri. s3 cō-
tritio nō delet pct'm nisi sit fm q' o3. g' mima cōtri-
tio nō delet omnia pct'a. ¶ **S**ed cōtra: quelibet
grā gratū faciens delet omnē culpā mortale: quia
simul cū ea stare non pot'. sed quelibet contritio
est gratia gratū faciente informata. g' q' tūcūq' sit
parua delet omnē culpā. ¶ **R**ideo o3m ad p'maz
q. q' cōtritio pot' dupl'r cōsiderari: vel inquantūz
est pars sacramēti: vel inquantūz est actus virtutis
7 vtroq'z mō est causa remissionis pct'i: sed diuer-
simode: qz inquantūz est pars sacramēti: pmo ope-
ratur ad remissionē pct'i instrumētāl': sicut 7 de
alijs sacramētis in pma d'f. patuit. inquantūz aut'
est actus virtutis: sic est quasi cā materialis remis-
sionis pct'i: eo q' dispō' est quasi necessitas ad iusti-
ficationē: vt supra dictū est. dispositio aut' reducit

ad causaz materialē: si accipiat dispositio que dis-
ponit māz ad recipienduz. secus aut' ē de dispōne
agētis ad agēdū: qz illa reducit ad gen' cause effici-
entis. ¶ **A**d primū ergo dō q' solus de' ē cā effici-
ens principalis remissiois pct'i: sed cā dispositiua
pot' ē eē ex nobis: 7 sil: cā sacral: qz forme sacroz
sūt vba a nobis plata: que hnt virtutē istralē gra-
tiā inducēdi qua pct'a remittūtur. ¶ **A**d. ij. o3m
q' pct'i remissio vno mō precedit virtutē 7 grē istu-
sionē: 7 alio mō sequitur: 7 scōz hoc q' sequitur a
ctus a virtute elicitus pot' eē cā aliqua remissiois
culpe. ¶ **A**d. iij. dō q' dispōratio eucharistie per-
tinet ad ministros ecclie: 7 ideo ante remissionēz
peccati per ministros ecclie nō debet aliq's ad eu-
charistiam accedere: quāuis sit sibi culpa quo ad
deuz remissa. ¶ **A**d scōam. q. dōm q' intensio con-
tritionis pot' attendi dupl'r. vno modo ex pte cha-
ritatis que displicentiā causat: 7 sic cōtingit tātūz
intendi charitatē in actu q' contritio inde sequēz
merebitur non soluz culpe amotionē: sed etiā ab-
solutionē ab omni pena. alio mō ex parte doloris
sensibilis quez voluntas in contritione excitat: 7
qz ille pena etiā quedā est: tantū potest intendi q'
sufficiat ad delectōnē pene 7 culpe. ¶ **A**d p'mum
g' dōm q' aliquis nō potest esse certus q' contritio
sua sit sufficiens ad delectōnē pene 7 culpe: 7 ideo
tenetur cōfiteri 7 satisfacere: maxime cū contritio
vera non fuerit: nisi pposituz confitēdi habuisset
annexum qd' debet ad effectuz deducti: etiā ppter
pceptuz qd' est de cōfessione datum. ¶ **A**d scōz
dōm q' sicut gaudium interius redundat etiā ad
exteriorē cozporis partes: ita etiā 7 dolor interi-
or ad exteriora mēbra deriuat: vnde dicit' puer.
xviij. Spīritus tristis exsiccat ossa. ¶ **A**d tertiu'
dōm q' dolor cōtritionis quū sit finitus quantū
ad intensioē: sicut ē 7 pena peccato mortali de-
bita finita est: habet tū infinitaz virtutez ex chari-
tate qua informat: 7 fm hoc pot' valere ad delecti-
onez culpe 7 pene. ¶ **A**d tertū. q. dō q' cōtritio vt
sepe dictū est: habet duplicē dolorē: vnū rōnis q' ē
displicentiā pct'i comitit': 7 hic pot' esse adeo puus
q' non sufficiat ad rōnem cōtritionis: vt si minus
displiceret ei pct'm q' debeat displicere separatio
a fine: sicut etiā amor pot' esse ita remissus q' non
sufficit ad rōnem charitatis. aliū dolorē h3 in sen-
su: 7 paruitas huius nō ipedit rōnez contritionis
qz non se habet essentialr ad contritionē: s3 quasi
ex accidenti ei adiungit: 7 itez nō est in p'ate nra
Sic g' dōz q' quātūcūq' puus sit dolor: oimodo
ad cōtritionis rōnem sufficiat: omnē culpā delet.
¶ **A**d p'mū g' dōm q' medicine spūales habent
efficaciāz infinitaz ex virtute infinita que in eis o-
perat: 7 iō illa medicia q' sufficit ad curationē pui
pct'i sufficit etiā ad curationē magni: sicut patet d'
baptismo quo 7 magna 7 parua peccata solunt'
7 similit' est de cōtritione oimodo ad rōnez cōtri-

tionis pertingat. **¶** Ad scdm ddm q hoc sequit ex necessitate q vnus ho plus doleat de peccato maiori q de minori fm q magis repugnat amori qui dolore causat: sed tm si vnus alius haberet tantu de dolore pro maiori quatu ipse hz pro miore sufficeret ad remissionē culpe. **¶** *Questio. III.*

Quēde qritur de confessione. Et circa hoc querūt. v. **¶** Primo de necessitate confessionis. **¶** Secdo qd sit confessio. **¶** Tertio cui sit facienda. **¶** Quarto qualis esse debeat. **¶** Quinto de effectu confessionis.

¶ **A**d primuz sic proce-

ditur: Cū q confessio nō sit necessaria ad salutē. sacrm. n. pnie contra remissionē culpe ordiatuz est. sed culpa per grē infusionē sufficientē remittitur. q ad pniām de pctō agendaz non est necessaria confessio. **¶** **¶** Aliquib' est pctm remissuz sine hoc q confessi legant: sicut pz de Petro 7 d Magdalenā: 7 etiā de Paulo. sed nō est minoris efficacie grā remittēs pctm nūc q tunc fuit. q nec nunc de necessitate salutis ē q homo cōfiteatur. **¶** **¶** Pctm qd ex alio cōtractū est ex alio debet hēre medicinā. q pctm actuale quod ex pprio motu quilibet cōmisit debet ex scipō tm habere medicinā sed h tale pctm ordiat pnia. q confessio non est de necessitate pnie. **¶** **¶** Confessio ad hoc dēsiderat in iudicio: vt fm quātitatē culpe pena infligatur. s; homo pōt sibi ipsi penā infligere maiore q etiā ab alio sibi infligat. q vt q nō sit confessio de necessitate salutis. **¶** **¶** Boc. in li. de cōsola. Si medicina expectas: o; q morbu detegas. s; de necessitate salutis ē q homo de pctis medicinā accipiat. q de necessitate salutis est q morbu p confessionē detegat. **¶** **¶** In iudicio seculari nō est idē iudex 7 reus. s; iudiciū spūale est ordinatuz. q peccator qui est reus nō hz esse sui ipsius iudex: sed ab alio iudicari. 7 ita oportet q ei cōfiteat. **¶** **¶** Lterius vt q sit de iure naturali. Adā. n. 7 Layn nō tenebāt nisi ad pcepta legis nature. sed respēdunt de h' q pctm suū nō sunt pcessi. q confessio pcti est de lege naturali. **¶** **¶** Pcepta illa que manent in lege veteri 7 noua sunt de iure naturali. sed confessio fuit i lege veteri: vñ dicit Eia. xliij. Narra siqd habes: vt iustificeris. q est de lege naturali. **¶** **¶** Job nō erat subiect' nisi legi naturali. sed ipse pctā cōfitebatur: vt pz per hoc qd ipse d se dicit: Job. xxxi. Si abscondi vt homo pctm meū. q est de lege naturali. **¶** **¶** Iudo. dicit q ius naturale ē idē apud omnes. sed confessio nō est eodem modo apud oēs q nō est de iure naturali. **¶** **¶** Confessio fit ei q hz clauēs. sed clauēs ecclesie non sunt de naturalis iuris institutione. q nec confessio. **¶** **¶** Lterius videt q non omnes ad confessionē teneant: qz sicut dicit

Hiero. Penitentia est secūda tabula post naufragiū. sed aliqui post baptisimū naufragiū nō sūt passi. q eis non cōpetit penitētia: 7 sic nec confessio que est penitentie pars. **¶** **¶** Confessio facienda est iudici in quolibet foro. sed aliqui sunt qui nō habent hominē iudicē supra se. q non tenent ad confessionē. **¶** **¶** Aliquis est qui non habet peccata nisi venialia. sed de illis non tenet homo cōfiteri q non quilibet tenetur ad confessionē. **¶** **¶** S; ptra est: quia confessio contra satisfactionē 7 contritionem diuidit. sed omnes tenentur ad contritionē 7 satisfactionem. q 7 omnes tenent ad confessionē. **¶** **¶** hoc patet ex decretali de penitētis 7 remissionib': vbi dicit q vtriusq; sexus cū ad annos discretionis venerint debent pctā cōfiteri. **¶** **¶** Lterius videt q statim teneat cōfiteri: dicit. n. Hugo de sancto vic. Si necessitas non est que pterdat cōtēptus non excusat. sed quilibet tenet vitare cōtēptum. q quilibet tenet statim cōfiteri cū potest. **¶** **¶** quilibet tenet plus facere ad euadendum a morbo spiritali q ad euadendum a morbo corporali. sed aliquis infirmus corporali nō sine dōmento salutis medicum requirere tardat. q videt q nō possit esse sine detrimento salutis q aliquis sacerdoti cuius copiaz habet de pctō cōfiteat. **¶** **¶** illud qd sine timore debet: statim debet. s; sine timore o; hō pssiones deo. q tenet ad statim. **¶** **¶** in decretali simul dat tpus dēmiatū de confessione 7 de eucharistie pceptiōe. sed aliquis nō peccat si nō percipiat eucharistiā ante tpus a iure dēmiatū. q non peccat si nō añ tps illud pssitatur. **¶** **¶** quicūq; omittit illud ad qd ex pcepto tenet peccat mortalit'. si q aliquis nō statim pssit qñ hz copiaz sacerdotis si ad cōfiteandū statim tenet peccaret mortalit': 7 eadē rōne in alio tpe: et sic dēinceps 7 ita mltā mortalia pctā hō icurreret p vna pnie dilaione: qd videt incōueniens. **¶** **¶** Lterius vt q possit cū aliquo dispensari ne pssit hoi. pcepta eni que sunt de iure positiuo subiacēt dispensatiōi pator' eccle. sed pssio est huiusmodi: vt ex dictis patz. q pōt dispensari cū aliquo vt nō pssit. **¶** **¶** illud qd ab hoie institutuz est pōt etiā ab hoie dispensatione recipi. s; pssio nō legit a deo instituta: sed ab hoie: Jac. v. Cōfitemi alterutrū peccata vra. habet autē papa ptatez dispensandi in his q p aplos instituta sūt: sicut pz de bigamis. q etiā pōt cū aliquo dispensare ne pssit. **¶** **¶** Sed h: pnia cuius ps est pssio ē sacrm necessitatis: sic 7 bapuz m'. cū q i baptisimo nullus dispensare possit: nec in pssioe aliq's dispensat poterit. **¶** **¶** Iudeo ddm ad. i. qōnez. q passio chusti sine cui' vtrute nec actuale nec originale pctm dimittit in nobis opaf p sacramētoz susceptionē q ex ipsa effi. acia habet: ideo ad culpe remissionē 7 actualis 7 originalis reqrit sacrm eccle: vel actu susceptuz: vel saltē voto qñ articulus necessitatis nō pceptus sacrm excludit:

et p̄ illa sacra q̄ ordinant cōtra culpā cu3 q̄ salus esse non preest sūt de necessitate salutis: et iō sic baptis̄m̄ quo delect originale ē de necitate salutis: ita et p̄nie sacm̄ sicut aut aliq̄s per hoc q̄ baptis̄m̄ petit se mis̄ria ecclie s̄biicit ad q̄s p̄tinet disp̄satiō sacri: ita ē p̄ hoc q̄ fatec p̄ctm̄ suū se mis̄tro ecclie s̄biicit: vt p̄ sacm̄ p̄nie ab eo disp̄satiū remissioez p̄sequat: qui cōgruū remediū adhibere nō p̄t: nisi p̄ctm̄ cōḡscat qd̄ sit p̄ cōfessionē peccātis: et iō p̄fessio ē d̄ necessitate salutis eius qui in p̄ctm̄ actuale mortale cecidit. ¶ Ad p̄mū q̄ dō q̄ ē infusio sufficit ad culpe remissioez: s; p̄ culpā remissā adhuc ē pctōz debitor pene tp̄alis: s; ad gr̄e infusione cōsequēdā ordinata sūt gr̄e sacra: an̄ q̄z susceptioē vt actu vt p̄posito aliq̄s ḡz nō p̄sequit: sic i baptis̄mo p̄z: et iō ē d̄ p̄fessioez: et vltimū p̄fessioez erube scētā et vi clauū quib; se p̄tēt: s; satisfactio nē iūctā quā sacerdos moderat s; q̄litate criminūz sibi p̄ p̄fessionē innotescētū pena tp̄alis expiat: s; tñ ex hoc q̄ operat p̄fessio ad pene remissioez nō h̄z q̄ sit de necessitate salutis: q; pena ista ē tp̄al ad quā p̄culpe remissione aliq̄s ligat remanet vñ sine hoc q̄ in p̄nti via expiat: cēt via salutis s; h̄z q̄ sit de necitate salutis: ex hoc q̄ ad remissioē culpe mō p̄dicto opaf. ¶ Ad scōz dō q̄ rī n̄ legaf illoz p̄fessio: potuit tñ fieri. m̄ta. n. sūt sc̄a que nō sūt scripta: et p̄tea ch̄: istus h̄z p̄tatez excellentie in sacris: vñ sine his que ad sacm̄ p̄tinet p̄tēt sac̄ p̄fessio. ¶ Ad itū dō q̄ p̄ctm̄ qd̄ ex altero d̄ctū ē. s. originale pōt oio ab extrinseco remediū h̄re vt in puulis p̄z: s; p̄ctm̄ actuale qd̄ ex se ip̄o q̄s q̄ p̄m̄s nō pōt expiari nisi aliqd̄ cooperat illi qui peccauit: s; tñ n̄ sufficit ad p̄ctm̄ expiandum ex se ip̄o: sicut sufficienter peccatuz comisit: eo q̄ peccatū ex p̄tē p̄uersionis ē finitū ex q̄ p̄te peccator i ip̄z inducit: s; ex p̄te auersiois h̄z infinitatē ex q̄ p̄te o3 q̄ p̄cti remissio incipiat: q; qd̄ ē vltimū in generatōe ē p̄mū in resolutōe: vt d̄: in. iij. et̄. et iō o3 q̄ ē p̄ctm̄ actuale ex alio medicinā h̄eat. ¶ Ad 4. dō q̄ satisfactio nō sufficeret ad expiādū penā pcti ex q̄ntitate pene que in satisfactōe iponit: sed sufficit inq̄ntū ē ps sacri vtutē sacralēz h̄ns: et ideo o3 q̄ p̄ disp̄satores sacro3z iponat: et iō necia ē cōfessio. ¶ Ad scōz dōz q̄ sic i p̄ma di. dictū ē: sacra sūt quedā fidei p̄fessioes: vñ o3 ea fidei eē p̄portioata. fides at̄ ē. s. cognitiōem rōnis nālī: vñ ēt et sacra sunt. s. rōnis nālī dīctamīa: et q; ius nāle est qd̄ nō opinio genuit: s; inata quedā vis iheruit vt Tull; dicit: iō sacra nō sunt de iure nālī: s; d̄ iur̄ dīno qd̄ ē sup̄ranāle: et q̄n̄z etiā nāle d̄r fm̄ q̄ culz rei illud ē nāle qd̄ ei a suo creatore ipōit: tñ p̄p̄te nālīa dicit q̄ ex p̄ncip̄s nāle causant. sup̄ra nām aut q̄ ip̄e de sibi referuat sine nāte misterio opan̄da: siue in operatiōib; miraculoz: siue in reuelatiōib; mysterioz: siue i institutiōib; sacro3z: et sic cōfessio que sacralē necitatē h̄z nō est de iure nālī: s; dīno.

¶ Ad p̄mū q̄ dō q̄ Adā vituperat de hoc q̄ p̄ctm̄ suū corā deo nō recoguit. cōfessio. n. q̄ sit deo p̄ recognitionē pcti ē de iure nāli. n̄c autē loq̄mur de p̄fessioe q̄ sit hōi. ¶ Uel dōz q̄ confiteri p̄ctm̄ in casu ē de iure nālī. s. cū q̄s in iudicio p̄stetur a iudice interrogat: tūc. n. nō o3 m̄tiri p̄ctm̄ excusando vt negādo: de q̄ Adā et Layn vitupaf s; p̄fessio q̄ sit hōi sp̄dte ad remissioē pctōz consequēdā a deo nō est de iure nālī. ¶ Ad scōm dō q̄ p̄cepta legis nāte manēt eodē mō in lege moyfi et in lege noua: s; p̄fessio q̄ sit aliquat̄ cēt in lege moyfi: nō tñ eodē mō: sic in lege noua: nec sicut i lege nāte. in lege. n. nāte sufficiebat interior: recognitiō pcti apud deū: sed in lege moyfi oportebat aliq̄ signo exteriori p̄ctm̄ p̄stari: sic p̄ oblationē hostie p̄ pctō ex q̄ etiā hōi inotescere poterat cu3 peccasse: nō aut oportebat q̄ sp̄ale p̄ctm̄ a se p̄m̄s s; manifestaret: aut pcti circūstātia: sic in noua lege o3. ¶ Ad tertiu dō q̄ Job loquit̄ de illa abscōsione pcti quā facit in iudicio deph̄nsus p̄ctm̄ negādo aut excusando: vt ex glo. ibidē h̄rī pōt. ¶ Ad itū. q. dō q̄ ad cōfessionē dupl̄ obligamur ¶ Uno mō ex iure dīno ex h̄ ip̄o q̄ ē medicina: et fm̄ hoc nō oēs tenent ad cōfessionē: s; illi tñ q̄ p̄ctm̄ mortale incurrūt p̄ baptis̄m̄. alio mō ex p̄cepto iuris positui: et sic tenent oēs ex ista institutione ecclie edita in cōcilio generali s; Innocētio. iij. tū vt quilibet se pctōz recogsceret: q; oēs peccauerūt et egēt gr̄a dei: tū vt cū malou reuerētia ad eucharistiā accedat: tū vt eccliaz rectorib; sui s̄bditi inotescāt ne lupus inter gregez lateat. ¶ Ad p̄mū q̄ dō q̄ q̄uis hō in hac vita p̄ baptis̄m̄ naufragiū eua dere possit qd̄ ē p̄ctm̄ mortale: nō tñ pōt eua dē venialia quib; ad naufragiū dispōnit cōtra que ēt p̄nia ordinat: et iō manet p̄nie locus etiā in illis q̄ nō mortāl̄ peccāt: et p̄ p̄nie p̄fessiois. ¶ Ad scōm dō q̄ nullus est qui nō habeat iudicē christū cui p̄ suū vicariū p̄fiteri o3 qui q̄uis eo inferior sit inq̄ tū ip̄e flat; ē tñ eo est superior in quātū pctō: est ip̄e et ille christi m̄ster. ¶ Ad tertiu dō q̄ ex vi sacri nō tenet aliquis venialia p̄fiteri: s; ex institutiōe ecclie: qñ nō h̄z alia q̄ cōfiteat: vt pōt dici fm̄ quosdā q̄ ex decretali p̄dicta nō obligant: nisi illi qui h̄nt pctā mortālī qd̄ p̄z ex hoc q̄ dicit: q; o3 oia pctā p̄fiteri: qd̄ de v̄tal. b̄ intelligi nō pōt: q; null' oia p̄fiteri p̄t: et fm̄ h̄t ille q̄ nō h̄z mortālī nō tenet ad cōfessionē venialū: s; sufficit ad p̄ceptū ecclie iplēdū: vt se sacerdoti rep̄ntet: et se ondat absq; cōscia mortālī eē: et hoc ei p̄ cōfessioē reputat. ¶ Ad q̄rtā. q. dō q̄ cū p̄posito cōfitemdi sit an̄ n̄ r̄u p̄ritioē: tūc tenet aliquis ad hoc p̄positū: qñ ad p̄ritōez tenet. s. qñ p̄ctā memoriē occurrūt cū p̄cipue in piculo mortis existit: aut in aliq̄ articulo in q̄ sine pcti remissione p̄ctm̄ oporteat cū incurrere: sicut cū tenet ad celebriādū si desit copia sacerdotis saltē cōteri tenet: et h̄re p̄positū p̄fiteri

sed ad confessionem actuali faciendam obligat aliquis
dupl. vno mo p accns. s. qñ ad aliquid tenet qd
non pot sine pctō facere nisi confessus: tñc. n. cofite
ri tenet: sicut si debeat eucharistiā pcipē ad quaz
nullus post pctm mortale nisi confessus accedet o3
copia sacerdotis oblata: 7 necessitate n vrgēte: 7 i
de vēit obligatio qua ecclia oēs obligat ad semel
in anno cofitenduz: q: instituit vt semel in ano. s.
i pascha oēs sacra cōionē accipiāt: 7 iō añ tps illō
cofiteri tenentur. Alio mo obligat aliqs ad pfessione
nē p se: 7 sic vř eadē rō eē d pfessione 7 d baptismo
differendo: q: vř qz ē sacm necessitatis. ad bap
tismū aut pcipiēdū n tenet aliqs statī postq h3 p
positū baptisimū ita q peccet mortalit nisi statī ba
ptizet: nec ē aliqd tps dēterminatū vltra qd si ba
ptismū differat pctm mortale icurrat. s3 pot vřige
re q i dilatioē baptisimū erit pctm mortale vel nō
erit: 7 h pēfādū ē ex cā dillatōis: q: sic dicit phs in.
viii. phy. Volūtas n retardat facē op volūtū nisi p
pter aliquā cām rōnabilē. vñ si cā dilatōis bap
tisimū mortale anexū habeat: vřpote si ppter cō
tēptū vel aliquid huiusmōi baptisimū differat: dī
latio erit pctm mortale: als nō: 7 iō idē vř esse de
confessione que nō est maioris necitatis q bap
tismus: 7 q: ea que sunt de necitate salutis tenet hō
in hac vita iplere: iō si periculū mortis imineat ēt
p se loquendo obligat aliquis ad confessionē faciē
dā tñc vel baptisimū suscipiendū: 7 ppter hoc etiā3
Jac. simul pceptū edidit de confessione faciēda 7
extrema vnctioē suscipiēda: 7 iō vř pphabilis eoz
opinio qui dicit q nō tenet homo ad statū3 cofite
dū: q: quis periculosū sit differre. Alij aut dicunt q
tenet pteritus ad statū3 cofitendū debita opportuni
tate oblata fm rectā rōnez: nec obstat q decretal
terminū pferat vt semel in anno cofiteat: q: ecclia
nō indulget dilatioē: sed phibet negligētiā3 i ma
iori dilatioē: vnde per decretalē illā nō excusat a
culpa dilatioē quātū ad for cōfite: s3 excusat a
pena quātū ad for ecclie: vt nō puet debita sepul
tura: si morte puent fuerit añ tēp illud. s3 hoc vř
nimis ouz: q: pcepta affirmatiua nō obligant ad
statū: s3 ad tēp dēterminatū: nō quidē ex hoc q tñc cō
mode ipleri pnt: q: sic si nō daret aliqs elemosynā
d supfluo qñcūq3 paup offeret peccaret mortalr:
qd falsū ē: s3 ex hoc q tēp necitate vrgētē adducit
7 iō nō o3 q si statū3 oblata opportunitate n cofite
at ēt si maior opportunitas expectet aliquis pec
cet mortalr: sed qñ ex articulo tēporis necitas con
fessiois inducit: nec hoc est ex indulgētia ecclie q
nō teneat ad statū: s3 ex nā pcepti affirmatiui: vñ
añ ecclie statutū etiā min d debebat. qdā vō dicūt
q seculares nō tenent añ qdragesimale tps pferri
qd ē eis pnie tēp: s3 religiosi tenent ad statū: q: to
tū tps ē eis pnie tēp: s3 hoc nihil ē: q: religiosi nō
tenent ad alia q alij hōies: nisi ad que se ex voto
obligauerūt. Ad pñū g dō q Hugo loquit de

illis qui sine sacro decedūt. Ad scdm dō q nō ē
de necitate salutis corporalis q statī medicū qrat
nisi quādo necitas curatiois icūbit: 7 silt ē de mor
bo spūali. Ad tertū dōm q retētio rei aliene
inuito dño cōtrariat pcepto negatiuo qd obligat
sp 7 ad sp: 7 iō tenet statī ad reddēdū sec aut ē de
impletione pcepti affirmatiui: qd obligat semper
sed nō ad sp: vñ nō tenet aliquis ad statū3 iplenduz
Ad v. qōnez dōm q ministri ecclie instituunt i
ecclia diuinit fundata: 7 iō institutio ecclie p sup
ponit ad operationē mistroz: sicut op creatiois
p supponit ad op nature: 7 q: ecclia fundat i fide
7 sacris: iō ad mistros ecclie nec nouos articulos
fidei edere: aut editos remouere: aut noua sacra i
stituire: aut instituta remouere pntet: s3 hoc est
pntis excellētie que soli debet chřsto: qui ē ecclie
fundamentū: 7 iō sicut papa nō pot dispēare vt
aliquis sine baptismo saluet: ita q nec saluet sine
confessione fm q obligat ex ipsa vi sacri: sed pot dispē
pēare in confessione fm q obligat de pcepto ecclie:
vt possit aliquis diut confessionē differre q ab ec
clesia institutū sit. Ad pñū g dō q pcepta iur
diuini nō min obligat q pcepta iuris naturalis.
vñ sicut nō pot dispēari in iure naturali: ita nec
in iure posituo diuino. Ad scdm dō q pceptū
de confessione nō ē ab hōie puro institutū quō sit
a Jacobo pmlgatū: sed a deo institutionē habuit
q: uia expressa institutio ipius nō legat: tñ quedā3
pfiguratio ipius inuenit: 7 in hoc qd Jobi cofite
bant pctā qui baptismo ipius ad gram chřsti pte
parabant: 7 in hoc etiā q dñs sacerdotibus lepro
sos trāsmisit: qui q: uis non essent noui testamēti
sacerdotes: tamē in eis noui testamēti sacerdotū
significabatur.

Ad secundum sic pro
cedit: Ut q Aug. incōuenienter confessio
nē diffiniat dicēs: Confessio est p quā morbus latē
spe venie aperit. morb. n. 3 quē confessio ordinat
pctm ē. s3 pctm aliqñ ē apertū. g non debuit dicē
morbu latentē esse cui confessio est medicina. P
ncipiū pnie est timor: vt in. xiiij. di. dictū est. sed
pfectio ē ps pnie. g nō debuit p cā confessionis ponē
sp: sed magis timorem. P. illud qd sub sigillo
pōit n aperit: s3 claudis magis. s3 pctm qd qd cofi
tes s3 sigillo pfectiois ponit. g nō aperit in confessio
ne pctm: sed magis claudis. P. innēniunt qdā3
alie diffinitōes ab ista differētes. Grego. n. dicit q
confessio ē pctō3 detestatio 7 ruptio vulneris. qdā
vō dicūt q confessio ē legitīa corā sacerdote pctō3
declaratio. qdā aut sic: Confessio ē sacralis deliquē
tis accusatio ex crubescētia: 7 per clauē ecclie sa
tisfactoria obligans ad peragēdā pniā intūctā
g vř q passignata causa non omnia cōtineat que
in his cōtinent: 7 ita q insufficiens sit. Lterius
vř q confessio non sit actus virtutis. omnis. n. act

virtutis est de iure naturali: qz ad virtutes apti sumus a nā: vt phs dicit in .ij. eth. s3 cōfessio non est de iure nāli. s3 nō est act' virtutis. ¶ **S.** act' virtutis magis pōt cōuenire inocēti q̄ ei qui peccauit. sed cōfessio pcti de qua loq̄mur nō pōt inocēti cōuenire. s3 nō est act' virtutis. ¶ **S.** gra q̄ ē in sacris aliq̄ mō differt a gra que ē in virtutib' & donis: vt in p̄ma di. dictū ē. s3 cōfessio ē sacri ps. s3 nō ē act' virtutis. ¶ **S.** p̄cepta legis sūt de actib' virtutū. s3 cōfessio cadit s̄ p̄cepto. s3 est act' virtutis. ¶ **S.** nō meremur nisi actib' virtutū. s3 p̄fessio ē meritoria: qz aperit celū: vt i lra mag' dicit. s3 vt q' sit act' virtutis. ¶ **S.** vtr' vt q' cōfessio nō sit actus p̄nie virtutis: qz act' illi' virtutis est q̄ est cā eius. sed cā cōfessiois est spes venie: vt ex diffōne iudica apparet. s3 videt q' sit act' spei & nō p̄nie. ¶ **S.** verit' cūdia est pars repantie: vt in .iij. li. di. xxxij. dictū est. s3 p̄fessio ex erubescētia operat: vt ex p̄passignata diffōne apparet. s3 est act' repantie nō p̄nie. ¶ **S.** act' p̄nie inuit' oīne misericordie. s3 p̄fessio magis inuit' sapie p̄p' veritatē q̄ in ipa cē o3. s3 nō est act' p̄nie. ¶ **S.** ad p̄niaz monet articulus de iudicio p̄ timorē q' p̄nie ougo est. sed ad p̄fessionē monet articulus de vita eterna: qz est p̄p' spes venie. s3 nō est act' p̄nie. ¶ **S.** ad virtutē veritatis pertinet vt oīdat se quis talē qual est. s3 hoc facit cōfiteas. s3 ē act' virtutis q' d' veritas & nō p̄nie. ¶ **S.** p̄nia ordinat' ad destructionē pcti. s3 ad hoc idē p̄fessio ordinat'. s3 est act' p̄nie. ¶ **S.** vnde oīm ad p̄ma. q. q' in actu p̄fessiois plura p̄siderada occurrūt: p̄ ipa s̄ba act' siue gen' eius qd' ē manifestatio quedā: 2' de quo fit. l. pctm: 3' cui fiat. l. sacerdos: 4' cā ei. l. spes venie: 5' effect' eius. l. absolutio a p̄e pene & obligatio ad aliā p̄e exsoluēdā. in p̄ma s̄ diffōne Aug. tangit' & s̄ba actus in aptione: & de q' sit cōfessio cū d' morb' latē: & cā in spe venie: & in alijs diffōnib' tangunt' aliqua d' illis q̄nqz assignat': vt cui liber inspicit' p3. ¶ **S.** Ad p̄mū s̄ oīm q' q̄uis sacerdos aliquādo sciat e' pctm' vt hō: nō tñ scit vt christi vicarius: sicut etiā iudex aliquādo scit a liquid: vt hō qd' nescit vt iudex: & quātū ad hoc p̄ p̄fessionē aperitur. Vel oīm q' q̄uis act' pcti exterior in aperto sit: actus tñ interior qui p̄ncipalior est in occulto est: & ideo o3 q' per cōfessionē apiat. ¶ **S.** Ad scdm' o3 q' cōfessio p̄supponit charitatez qz iā viu' aliquis efficit: vt in lra dicit. p̄tritio autē est in qua dat' charitas. timor' autē scrullis qui est sine spe est p̄cur' ad charitatē. sed hñs charitatez magis mouet ex spe q' ex timore. & iō cā p̄fessiois pot' ponit' spes q' venia. ¶ **S.** Ad tertiu' dō q' pctm' in cōfessione aperit' sacerdoti. & claudit' alijs cōfessiois sigillo. ¶ **S.** Ad q̄rtū dōm q' nō o3 i q̄libet diffōne oia tāgere q̄ ad rē diffinitā cōcurrūt: & iō inueniunt' quedā diffōnes siue assignationes date pene vnā cām: quedā pene aliā. ¶ **S.** Ad scdaz. q. oīm q' ad hoc q' aliquis dicat act' virtutis: vt p'

dictū ē: sufficit q' in sui rōne aliqua cōditioez impli-
cet que ad virtutē ptineat: q̄uis aut' nō oia q̄ ad v-
tutē requirūt iporet p̄fessio: tñ iporat ex suo no-
mie manifestationē alicui' qd' in p̄scia tenet aliq̄.
sic. n. simul in vnū os & cor p̄ueniūt. si. n. qd' aliq̄d
p̄ferat ore qd' corde nō teneat: nō p̄fessio: s3 fictio
d' hec aut' p̄ditio ad virtutē ptinet: vt aliquis ore
cōfiteat qd' corde tenet: & iō p̄fessio ē bonū ex genē
& ē act' virtutis: s3 tñ pōt male fieri nisi alijs debū
circūstātis vestiat. ¶ **S.** Ad p̄mū s̄ oīm q' ad con-
fessionē veri debito mō faciēdā vbi o3 & cui o3 in
generalī inclināt rō nālis: & fm hoc p̄fessio est de
iure nāli: s3 determinatio circūstātiaz: q̄n & quō &
quid p̄fiteri oporteat: & cui hoc est ex institutiōe
iuris diuini in p̄fessioe de qua loq̄mur: & sic patet
q' ius nāle inclināt ad cōfessionē mediāte iure diuino
quo circūstātie decimant': sicut pene ē i oib' que s̄
de iure positūo. ¶ **S.** Ad scdm' dō q' illi' virtutis
cui' obiectū ē pctm' cōmissuz q̄uis hituz possit in-
nocēs h̄re: tñ actū nō h3 innocētia p̄manēt: vt. s.
de p̄nia dictū ē: & iō etiā p̄fessio pctoz de qua nūc
loq̄mur nō p̄ctit inocēti q̄uis sit act' virtutis.
¶ **S.** Ad tertiu' dōz q' q̄uis gra sacroz & gra virtu-
tuz sit alia & alia: nō tñ sūt p̄nie: s3 dispate: & iō nō
est incōueniēs vt idē sit actus virtutis s3 q' ex li. ar.
gra informata p̄cedit: & sit sacrm vel ps sacri s3 q'
est medicina in remediū pcti ordinata. ¶ **S.** Ad itiaz
q̄onez oīm q' in virtutib' hoc p̄siderandū ē q' q̄n
s̄ obiectū virtutis addit' sp̄alio rō boni. & difficil'
requirūt sp̄alis virtus: sicut magis sūp' ad magni-
ficentiā ptinet: q̄uis cōter sūp' medicos & do-
natōes pertineat ad liberalitatē: vt p3 in .ij. & .iij.
eth. & s̄l' est in p̄fessione veri: que q̄uis ad verita-
tis virtutē pticat absolute: tñ s3 q' aliqua rō boni
addit' ad aliā virtutē ptinere incipit: & iō dicit phs
i. iij. eth. q' p̄fessio que fit in iudicijs nō ptinet ad
veritatis virtutē: s3 magis ad iusticiā. & s̄l' p̄fessio
bñficiōz dei in laudē diuinā nō ptinet ad virtutē
veritatis: sed ad virtutē latric: & ita ē p̄fessio pec-
catoz ad remissionē eoz p̄sequendā nō pertinet
elicitue ad virtutē veritatis: vt quidā dicūt: s3 ad
virtutē p̄nie: iperatiue aut' ad multas virtutes per-
tinere pōt fm q' in finē multaz virtutū trahit' p̄
p̄fessionis act'. ¶ **S.** Ad p̄mū s̄ dō q' spes est cā cō-
fessionis nō sicut eliciens: sed sicut iperās. ¶ **S.** Ad
scdm' dō q' erubescētia in illa diffōne nō ponit' q̄si
cā p̄fessiois cū magis nata sit ipedire cōfessionis
actū: s3 q̄si cōcausa ad liberādū a pena inquantū
ipā erubescētia pena quedā ē: & sic ēt clausē ecclie
cōcausē p̄fessiois ad hoc sūt. ¶ **S.** Ad 3^m dō q' scōz
quādā adaptiōne p̄es p̄nie trib' attributis p̄sōa
rū adaptari p̄nt: vt p̄tritio mic v' bonitati r̄nde
at p̄pter dolorē de malo: cōfessio sapientie p̄pter
ye iratis manifestatiōez: satisfactio potēte p̄p'
satisfaciēdi laborē. & quia cōtritiō ē p̄ma p̄nie p̄
efficaciaz alijs partib' p̄bēs: iō eodez mō iudicat

de tota pnia: sicut de p̄tritione. ¶ Ad q̄rtū dō q̄
q̄ cōfessio magis ex spe procedit q̄ ex timore: vt
dictū ē: tō magis innitit articulo de vita eina que
respicit spes q̄ articulo de iudicio que respicit ti-
mor: q̄uis pnia rōne cōtritiōis cōuerſo se habeat

Ad q̄ntū p̄ solutio ex dictis.

Ad tertium sic proce-

dit: Vt q̄ nō sit necessariū sacerdoti cōfiteri. Ad
p̄fessionē. n. nō obligamur: nisi ex diuina institu-
tione. sed diuina institutio nobis p̄ponit: Jac. v.
Confitemi alterutq̄ rē. vbi nō sit mētio de sacer-
dote. q̄ nō ōz cōfiteri sacerdoti. ¶ P̄. pnia est sa-
cramētū necessitatis: sicut 7 baptisimus. s̄ in bap-
tismo p̄p̄i sacri necessitatis est minister quilibz hō
q̄ 7 in pnia. q̄ sufficit cuiuslibet cōfiteri. ¶ P̄. p̄fessio
ad hoc ē necessaria: vt taxet penitēti satisfactiōis
modus. s̄ aliqui aliquis n̄ sacerdos discretus posset
penitēti dare satisfactiōis modū q̄ multi sacer-
dotes. q̄ nō est necessariū q̄ cōfessio fiat sacerdoti.

¶ P̄. cōfessio ad hoc est ordinata in ecclia: vt re-
ctores pecoz suoz vultū cognoscāt. s̄ q̄n̄z rector
sive prelatus nō est sacerdos. q̄ cōfessio nō sp̄ fa-
cienda est sacerdoti. ¶ S̄z̄: absolutio penitēti
p̄p̄i quā sit cōfessio nō pertinet nisi ad sacerdotes
quibz clauis ecclie cōmissa sunt. q̄ cōfessio ōz fieri
sacerdoti. ¶ P̄. p̄fessio p̄figuratur in lazarū mortui
uiuificatiōe. s̄ dñs solis discipulis p̄cepit: vt lazarū
soluerent: vt p̄z Jo. xi. q̄ sacerdotibz facienda ē cō-
fessio.

¶ Alterius v̄ q̄ in nullo casu liceat alijs q̄
sacerdotibz cōfiteri: q̄ p̄fessio sacralis accusatio ē:
vt ex sup̄ap̄osita d̄ffōe h̄r. sed disp̄fatio sacri ad
illū tm̄ p̄tinet qui est sacri m̄ster. cū q̄ m̄ster sacri
p̄nie sit sacerdos: v̄ q̄ nulli aliq̄ sit p̄fessio faciēda.

¶ P̄. p̄fessio in quibz iudicio ad sniaz ordinat. sed
snia in foro p̄tensio nō a suo iudice lata nulla est
7 iō nec faciēda est p̄fessio nisi iudici. s̄ iudex i fo-
ro p̄scie nō est nisi sacerdos qui h̄z p̄tēz ligādi 7
soluendi. q̄ nō est aliq̄ p̄fessio faciēda. ¶ P̄. in bap-
tismo q̄ quilibet baptizare p̄r: si baptizat laicus
sine necessitate non ōz a sacerdote baptismū itera-
ri. s̄ si aliquis p̄fiteat laico in casu necessitatis itez
ōz sacerdoti cōfiteri: si articulū necitatis euadat.
q̄ p̄fessio sacerdotis nō p̄t fieri laico in casu neces-
sitatis. ¶ S̄z̄ est: qd̄ in l̄ra determinat. ¶ Alteri
v̄ q̄ extra casuz necitatis nō posset aliquis nō sa-
cerdos p̄fessionē venialiū audire: q̄ sacrm̄ aliq̄d
cōmittit disp̄nsandū laico rōne necitatis. s̄ p̄fes-
sio venialiū nō est de necitate salutis: vt. s̄. dictū ē
q̄ nō cōmittit laico.

¶ P̄. s̄ venialia ordinat ex-
trema vnctio: sic 7 pnia. s̄ illa nō p̄t dari a laico
vt p̄z Jac. vlti. q̄ nec p̄fessio venialiū p̄t ei fieri.

¶ S̄z̄ est: qd̄ dicit Beda in l̄ra. ¶ Alteri videt
q̄ non sit necium q̄ hō cōfiteat propo sacerdoti.
Bre. n. dicit: Aplico moderamie: 7 pietat̄ officio
a nobis constitutus est: q̄ sacerdotibus monachis

aploz figuraz tenentibz liceat p̄dicare: baptizare:
cōione daf: p̄ p̄ctoibz ōzaf: pniaz ip̄dere: atz p̄cā
soluere. s̄ moachi nō si p̄p̄i sacerdotes aliq̄z cū n̄
h̄eant curā aiāz. q̄ cū p̄fessio fiat p̄p̄ absolutiōne
sufficit q̄ fiat cuiusq̄ sacerdoti. ¶ P̄. sic sacerdos
ē huius sacri m̄ster: ita 7 eucharstie. s̄ q̄z sacerdos
p̄t p̄ficere. q̄ quilibet sacerdos p̄t sacrm̄ p̄nie mini-
strare. q̄ nō ōz q̄ fiat p̄p̄o sacerdoti. ¶ P̄. illud ad
qd̄ deimiate tenemur nō ē in n̄ra electōe p̄stitu-
tū: s̄ sacerdos cui p̄fiteri debem̄ ē in n̄ra electōe p̄sti-
tutus: vt p̄z per Aug. in l̄ra. dicit. n. Qui vult cō-
fiteri p̄ctm̄: vt inueniat grāz querat sacerdotē qui
sciat ligare 7 soluere. q̄ v̄ q̄ nō sit necium q̄ sacer-
doti p̄p̄o aliquis p̄fiteat. ¶ P̄. quidā sūt sic plati
qui nō vident h̄re p̄p̄iū sacerdotē cū nō habeant
superiōrē. sed isti tenent ad p̄fessionē. q̄ nō sp̄ tenet
hō p̄fiteri p̄p̄io sacerdoti. ¶ P̄. illud qd̄ est insti-
tutū pro charitate cōtra charitatē non militat: vt
Ber. dicit. sed p̄fessio que pro charitate instituta ē
cōtra charitatē militaret: si homo ad p̄fiteādū vni
sacerdoti esset obligatus: vt puta si p̄cto: sciat sa-
cerdotē suū hereticū vel sollicitatorē ad malū aut
fragilē qui ad p̄ctm̄ qd̄ d̄s ei p̄fiteat sit p̄n̄: vel si re-
uelator: eē p̄fessiois p̄babil̄ existimat: vel si p̄ctm̄
p̄ ip̄m̄ cōmissuz sit: de quo quis p̄fiteri ōz. q̄ v̄ q̄
nō sp̄ oporteat p̄fiteri p̄p̄o sacerdoti. ¶ P̄. in eo
qd̄ est necessariū ad salutē nō sunt hoies artandi
ne impediant a via salutis: sed magna artatio v̄
si oporteat vni hōi p̄fiteri de necessitate: 7 p̄ hoc
multi p̄nt a p̄fessioe retrahi: vel timore: vel vere-
cūdia: vel aliquo huiusmodi. q̄ cū p̄fessio sit de ne-
cessitate salutis nō debēt hoies ad hoc artari: vt
videt q̄ p̄p̄o sacerdoti p̄fiteant. ¶ S̄z̄ ē decretal
Innocenti: qui instituit q̄ oēs vtriusq̄ sex̄ semel in
āno p̄p̄o sacerdoti p̄fiteat. ¶ P̄. sic se h̄z ep̄us ad
diocēz suā: ita sacerdos ad suā prochia. s̄ nō h̄z
vni ep̄o in diocēsi alteri ep̄ale offm̄ exercē s̄z̄ sta-
tuta canonū. q̄ nec h̄z vni sacerdoti prochianū al-
teri audire. ¶ Alteri v̄ q̄ nō possit aliq̄s aliq̄ p̄
p̄o sacerdoti p̄fiteri: et ex p̄uilegio v̄l mādato iup-
toris: q̄ nō p̄t aliq̄d p̄uilegiū indulgeri i p̄iudiciū
alteri. s̄ h̄ ē in p̄iudiciū alteri sacerdotis si alius
p̄fessionē s̄bditi audiat. q̄ nō p̄t p̄ p̄uilegiū v̄l lice-
tia seu mādātū sup̄iori obtineri. ¶ P̄. illud p̄ qd̄
ipedit vniū mādātū nō p̄t p̄ mādātū v̄l p̄uilegiū
alicui hōis p̄cedi. s̄ mādātū diuinū ē ad rectores
eccliaz: vt diligētē vultū pecoris sui aḡscāt: p̄cē.
xxvi. qd̄ ipedit si aliq̄ ip̄e p̄fessionē ei audiat. q̄
h̄ nō p̄t p̄ alicui hōis p̄uilegiū v̄l mādātū ordinarī
¶ P̄. ille q̄ audit p̄fessioes alicui ē p̄pus iudex ei
als nō possit eū ligare 7 soluē. s̄ vni hōis nō p̄nt
eē plures p̄p̄i iudices v̄l p̄p̄i sacerdotes: q̄ tūc tene-
ret pluribz obedire: qd̄ cēt impossibile si d̄ria p̄cipēt
v̄l icōpossibilia. q̄ nō p̄t alicui aliq̄s p̄fiteri nisi p̄
p̄o sacerdoti: et ex sup̄ioris licētia. ¶ P̄. iniurias
facit sacro qui sacrm̄ iterat super eandē materiā

vel ad min' inutilr facit. s; qui p'fessus est ali' sacerdoti tenet itez p'fiteri p'po sacerdoti si petar: q; n' est absolutus ab obedientia qua ei tenet ad hoc. s; n' pot' licite fieri q' ali' q' p'po sacerdoti cofiteat.

S3: ea que sunt ordinis pnt hnti silem ordi ne comitti ab eo qui illa facere pot'. s; superior: vt eps pot' audire p'fessionē illius qui est de prochia alicui' p'byteri: q; etiā aliqñ aliqua sibi referuat: cū sit pncipalior: rector. s; pot' comiter alicui sacerdoti alteri q' ipse audiat. **P**. qdqd pot' infirio: pot' supior. sed ipse sacerdos pot' dare licentiā suo prochiano q' alteri p'fiteat. s; multo fort' hoc ei superior pot'. **P**. p'tates quā hz sacerdos i populo hz ab epō. s; ex illa p'tate pot' p'fessionē audire. s; ex eadē rōne alius cui epus p'tatez cōcedit.

Rideo ad p'mā. q. q' g'ra que in sacris dat a capite in mēbra descendit: et iō solus est ille mīster sacramētoz in quib' g'ra dat qui hz ministeriū sup corp' christi vez: qd solus sacerdos est qui cōsecrare eucharistiā pot': et iō cū in sacro p'nie g'ra cōferat: solus sacerdos est minister hui' sacri: et ideo ei soli faciēda ē sacralis p'fessio que mīstro ecclie dz fieri. **A**d p'mū q' dō q' Jaco. loquitur ex p'suppositōe diuine institutiōis. et q; diuine institutiō p'cesserat de p'fessioe sacerdotib' faciēda: per h' q' eis p'tatez remittēdi p'ctā in aplis dedit: vt p' Jo. xx. iō intelligendū ē q' Jacob' sacerdotib' p'fessio nē esse faciēda monuit. **A**d scōz dō q' baptis mus ē magis sacm necitatis q' p'nie sacm q' ad p'fessionē et absolutōez: q; qñz baptisim' p'termitit non posset sine periculo salutis eterne: vt pater in pueris qui nōdū hnt vsuz rōnis: sed nō est ita de p'fessioe et absolutōe q' tñ ad adultos pertinet in quib' p'ritio cū p'posito p'itēdi et desiderio absolutiōis sufficit ad liberandū a morte eterna: et iō nō est sile dō baptisimo et p'fessioe. **A**d tū dō q' sic dictū ē in satisfactōe nō solū attendēda ē q'ntitas p'ne: s; et v' ei' f'z q' ē ps sacri: et sic requirit sacroz di sp'atorē: quū ē ab aliō q' a sacerdote q'ntitas p'ne taxari possit. **A**d q'rtū dō q' cogscere vultū pecoris ad duo neciuz ē. p' q' coordinēt gregi chri' sti: et sic cogscē vultū pecoris p'tinet ad curā et solici tudinē pastoralē: q' icūbit qñz illis q' nō sūt sacerdo tes. scō ad hoc q' p'uideat ei p'ueniēs medicamen tū salutis: et sic cogscere vultū pecoris p'tinet ad eū cui' ē medicamētū salutis. s. sacz eucharistiē et alia p'bere. s. ad sacerdotē: et ad talē cognitionē pecoris p'fessio ordinat. **A**d. ij. q. dō q' sic baptisim' est sa cramētū necitatis: ita et p'nia. baptisim' aut' q' ē sa cramētū necitatis hz duplicē mīstrū: vnum cui ex offō baptigare incūbit. s. sacerdotē: aliū cui rōne necitatis dispensatio baptisimi cōmittit: et ita ē mī nister p'nie cui p'fessio ē faciēda ex offō ē sacerdos s; i necitate et laic' vicē sacerdoti supplet: vt ei cō fessio fieri possit. **A**d p'm' q' dō q' i sacro p'nie nō so lū est aliqd ex pte mīstri. s. absolutio et satisfactiōis

iniunctio: s; et aliqd ex pte ipsius q' suscipit sacz qd ē et de eētia sacri: sic p'ritio et p'fessio. satisfactio aut' iā incipit eē a mīstro inq'tū eā iniūgit: et a pe nitēte inq'tū eā implet: et ad plenitudinē sacri vtz qz dz p'currere qñ possibile ē: s; qñ necitas iminet dz facere penitēs qd ex pte sua ē. s. p'teri et p'fiteri cui pot': q' quū sacm p'ficere nō possit: vt faciat id qd ē ex pte sacerdotis absolutiōe. s. tñ defectū sacer dotis: sūm' sacerdos supplet: nihilomin' p'fessio la ico ex desiderio sacerdotis scā sacralis ē qdāmō: quū nō sit sacm p'fectū: q; deest ei id qd ē ex pte sacerdotis. **A**d. ij. dō q' quū laic' nō sit iudex ei' qui ei cōfiteat absolute: tñ rōne necitatis accipit iudiciū sup cū fm q' cōfiteat ex desiderio sacerdoti se ei s'bdit. **A**d tertiu' dō q' p' sacra hō nō soluz deo: sed etiā ecclie dz q' recōciliat. ecclie aut' recōci liari nō pot' nisi satisfactio ecclie ad eū pueniat. i baptisimo aut' satisfactio ecclie ad hoiez puenit p ipm' elemētū exterius adhibitu' qd verbo vite si gnificat fm formā ecclie a q'ntiqz: et ideo ex quo se mel baptigatus est a quocūqz nō dz q' itez bapti getur: sed in p'nia ecclie satisfactio non puenit ad hominē nisi p' mīstrū: q; nō ē ibi aliqd elemētū corporale exterius adhibitu' qd ex satisfactōe i uisibile g'raz p'ferat: et iō quū ille qui laico p'fessus ē in articulo necitatis p'fecutus sit veniā a deo: eo q' p'positū p'itēdi fm mādātū dei qd cōcepit: sicut potuit implet: nō tñ adhuc ecclie recōciliat' est vt ad sacra ecclie admitti debeat: nisi p'us a sacerdo te absoluat: sic ille qui baptisimo flamis baptigat' ē ad eucharistiā nō admittit: et iō dz q' itez p'fiteat sacerdoti cū copiā h'ie potuerit: et p'cipue q' vt dictū ē sacm p'nie p'fectū nō fuit: vñ dz q' p'ficiat: vt ex ipa p'ceptōe sacri pleniorē effectū p'fēat: et vt mādātuz de p'nie sacro recipiēdo implet. **A**d. iij. qdō dō q' per p'ctū veniale hō nec a deo nec a sa cramētis ecclie separat: et iō non indiget noue grē collatōe ad eius dimissiōez: nec indiget recōciliati one ad eccliaz: et p'p' hoc nō dz q' venialia aliquis sacerdoti p'fiteat: q; ipa p'fessio laico facta sacrale qdā est: quū nō sit sacm p'fectū et ex charitate p'cedens: et talib' natū est veniale remitti: sic p' ton sionē pectoris et per aquā bñdictā. **E**t per h' p'z solutio ad p'mū: q; venialia nō indigent sacri p'ceptōe ad dimissionē sui: s; sufficit ibi aliqd sacra le: vt aqua bñdicta: vel aliqd h' mōi. **A**d scōm dō q' extrema vnctio non dat directe p' veniale: nec aliqd sacm: vt. s. oi. ij. dictū ē. **A**d. iij. q. dō q' alia sacra nō consistūt in hoc q' ad sacm acce dens aliquid agat: sed solū vt recipiat: sicut patet in baptisimo et h' mōi: sed act' recipiēti requirit ad percipiendū vtilitatē sacri in eo qui est sue volun tatis arbiter p'stitutus: quasi remouēs p'hibens. s. fictionē: s; in p'nia actus accedētis ad sacramētū ē de substantia sacramētū: eo q' p'ritio p'fessio et sa tisfactio sunt p'nie partes que sunt actus penitētis

acc^o aut^o nri cū in nobis pncipiū habeat nō pnt no
bis ab alio dispēfari nisi p iperū. vñ o3 q ille qui
dispensator hui^o sacri cōstituit sit talis qui possit i
perare aliqd agendū. iperū at nō ppetit alicui in
aliū nisi qui h3 sup eū iurisdictionē: 7 iō de neces
sitate hui^o sacri est nō solū vt minister habeat or
dinē: sicut in alijs sacris: s3 etiā q habeat iurisdic
tionē: 7 iō sic ille qui nō ē sacerdos nō pōt h^o sacz
pferre: ita nec ille qui nō h3 iurisdictionē: 7 pp h^o
o3 sic sacerdoti: ita ppo sacerdoti p fessione fieri
cū. n. sacerdos nō absoluat nisi ligado ad aliquid
faciendū ille solus pōt absolvere q pōt p iperū
ad aliqd faciendū ligare. ¶ Ad p mū q dō q Bre.
loqitur de illis monachis q iurisdictionē hnt: vt
pote quib^o alicui^o parochie cura ē cōmissa: de qb^o
aliqui dicebāt q hoc ipō q monachi crāt n pote
rāt absolvere 7 pnias iniungere: qd saluz ē. ¶ Ad
scōm dōm q sacm eucharistie nō requirit ipiuz
in aliquē hoiez: sic aut^o ē in hoc sacro: vt dictū est:
7 iō rō non sequit: 7 tñ nō h3 eucharistia ab alio
q a ppo sacerdote accipere: q quis sit vez sacz qd
ab eo pcpit. ¶ Ad tertū dō q electio discreti sa
cerdotis nō ē nobis cōmissa: vt nro arbitrio faciē
da: s3 de licētia superioris: si forte p^o sacerdos esset
min^o idone^o ad apponēdū pctō salutare remediū.
¶ Ad qrtū dōm q qz p^o flatu incubit sacra dispē
fare: que nō nisi mundi tractare debēt: iō cōcessū
est eis a iure q pnt sibi eligere ppos p fessores: qui
quātū ad hoc sūt eis superiores: sic ē vn^o medicus
ab alio curat: nō iquātū ē medic^o: s3 iquātū ē ifirm^o
¶ Ad qntū dō q in casib^o illis in quib^o pbabilit
timet penitēs piculū sibi vel sacerdoti ex cōfessio
ne ei facta o3 recurrere ad superiorē: vel ab eodē pe
tere licētia alteri p fessio: q si licētia hēc nō possit
idē ē iudiciū qd d illo q nō h3 copā sacerdoti: vñ
magis o3 eligē laico p fiteri: nec in h^o trāsgreditur
aliqs pceptū ecclie: qz pcepta iuris positivi nō se
extēdūt vltra intētionē p ficientis: que ē finis pce
pti. hec aut^o ē charitas fm aplm. nec itez sit aliq i
iuria sacerdoti: qz pncipiū meret amittē qui con
cessa sibi abutit p^o. ¶ Ad sextū dōm q in hoc
q o3 ppo sacerdoti p fiteri nō artat via salutis: s3
sufficiens ad salutē via statuit. peccaret autē sacer
dos si nō esset facilis ad pbendā licētia p fiteri al
teri: qz multi sunt adeo ifirmi q pot^o sine p fessioe
morerent q tali sacerdoti p fiterent. vñ illi qui sūt
nimis solliciti: vt p ficias sūditoz p p fessione sciat
multis laqueū dānatōis inqciūt: 7 p pns sibi ipie.
¶ Ad v. q. dō q sacerdos aliquis pot dupl^o ipedi
ri ne alicui^o p fessione audiat. Cno^o ppi defectū iu
risdictionis. Alio^o ppi ipedimētū executōis ordis: sic
excōicati 7 degradati 7 hui^o mōi. quicūqz aut^o hēt
iurisdictionē pōt ea que sunt iurisdictionis cōmittē
7 iō si aliquis ipediat q alteri^o p fessione audire n
possit p iurisdictionis defectū: pōt sibi p quēcūqz
iurisdictionē hntez imediatā in illos cōmitti q cō

fessione audiat: 7 absoluat siue p ipm sacerdotē
siue p episcopū siue p papā. si aut^o ppi executōis
ordinis ipedimētū audire nō possit: pōt sibi pcedi
q p fessione audiat p cū qui ipedimētū amouere
pōt. ¶ Ad p mū q dōm q p iudiciū nō sit alicui
nisi sbrabat qd ē in fauorē ipius indultū. iurisdic
tionis aut^o p^o nō ē cōmissa alicui hōi in fauorem
sui: s3 in utilitatē plebis 7 ad honorē dei: 7 iō si su
periorib^o p^o flatu expedire videat ad salutē plebis 7
ad honorē dei pmouendū qd alijs qui sunt iurid
ictionis cōmittat: in nullo sit p iudiciū inferioribus
p^o flatu: nisi illis qui querūt q sua sunt: nō que iesu
christi: 7 qui gregi p^o sunt: nō vt eas pascāt: s3 vt ab
eis pascant. ¶ Ad scōm dō q rector ecclie debet
vultū peccatoris sui agnoscere dupl^o. Cno modo p
solicita exterioris puerfatiōis cōsiderationē qua
inuigilare o3 sup greges sibi cōmissos: 7 in hac co
gnitiōe nō o3 q credat subdito: s3 certitudinē scī i
quātū pōt inquirat. Alio modo per confessionis
manifestationē: 7 quātū ad hanc cognitionē nō p^o
maiores certitudinē accipere q vt subdito credat
q: hoc ē ad subueniendū cōscientie ip^oius: vnde i
foro cōfessionis credit hēmi 7 p^o se 7 contra se:
non aut^o in foro exterioris iudiciū: 7 ideo ad hanc
cognitionē sufficit q credat subdito dicenti se ali
absolvere valētī confessū fuisse: 7 sic p3 q talis co
gnitiō peccatoris p p uilegiū alicui indultū de p fessio
ne audiēda nō ipedit. ¶ Ad tertū dōm q icōue
niēs cēt si duo equal^o sup eadē plebē p fiterent:
s3 q duo quoz vn^o alio pncipalior: ē sup eadē ple
bē cōstituant nō ē icōueniens: 7 fm hoc sup eadē
plebē imediate sūt: 7 sacerdos prochialis 7 eps 7
papa 7 qlibet eoz pōt ea que sunt iurisdictionis ad
ipm p^ontia alteri cōmittē: s3 si superior cōmittat q
7 pncipalior: ē: dupl^o pōt cōmittē: aut ita q cū vi
ce sui p fiterit: sic papa 7 eps suos pncipales p fiteri
unt: 7 tūc tal^o ē pncipalior q inferior p^ont: sic pnci
rius pape q eps 7 pncipalior q sacerdos prochi
alis: 7 magis tenet ei p fiteri obedire. Alio^o vt cū co
adiutorē ill^o sacerdoti p fiterit: 7 q coadiutor: or
dinat ad eū cui adiutor: dat: iō coadiutor: ē minus
pncipal: 7 iō penitēs nō tñ obedire tenet ei q^o p
po sacerdoti. ¶ Ad qrtū dō q nullus tenet p fite
ri pctā q nō h3: 7 iō si aliqs pncipalior q^o v^o al^o ab
epo cōmissione hnti p fessus fuerit cū sint sibi di
missa pctā 7 q ad deū 7 q ad eccliam: nō tenet ea
p fiteri ppo sacerdoti q^o tūc pccat: s3 pp statuti
ecclie de p fessioe faciēda ppo sacerdoti semel i a
no eodē mō se o3 hēc: sic ille qui h3 solū venialia:
tal^o. n. o3 solū venialia p fiteri: vt quidā dicūt: v^o
ēt p fiteri se a pctō mortali imunē: 7 sacerdos i fo
ro p scie ei credere tenet: si tñ itez p fiteri tenet n
frustra pmo p fessus fuisse: quia quanto plurib^o
sacerdotibus confiteretur quis: tanto plus de pena
ei remitteretur: tum ex erubescencia confessionis
que in penam satisfactoria3 computat: tum ex vi

clauis: vñ toties possit aliquis cōfiteri q̄ ab oi pe
na liberaret: nec reiteratio iniuriā facit sacramēto
nisi illi in quo sanctificatio adhibet: vel p̄ chara
cteris imp̄sionē: vel p̄ materie cōsecrationē: q̄ruz
neutrū est in p̄nia: vñ bonū est q̄ ille qui aucte epi
cōfessionē audit inducat cōfiterē q̄ cōfiteat: p̄po sa
cerdoti: q̄d si noluerit nibilomin' eū absoluer' o3.

AD quartum sic pro

Accedit: Ut q̄ cōfessio eē nō possit iformis:
Eccl' enī. xvij. dī: A mortuo velut qui nō ē perit
cōfessio. s3 ille qui nō h3 charitatē est mortu': q̄a
ip̄a est aie vita. q̄ absq3 charitate nō pōt eē cōfessio
cōfessio diuidit̄ cōtritionē ⁊ satisfactiōē
s3 cōtritio ⁊ satisfactio nūq̄ p̄nt extra charitatem
fieri. q̄ nec cōfessio. cōfessio in cōfessione o3 q̄ os cor
di cōcordet: q̄ hoc ip̄m nomē cōfessionis requirit.
s3 ille q̄ adhuc manet in affectu pcti q̄d cōfiteat nō
h3 cor oī cōfome: q̄ cor de pctm tenet q̄d ore dā
nat. q̄ talis nō cōfiteat. s3 q̄: quilibet tenet ad cō
fessionē mortaliū. sed si aliquis semel cōfessus est
etiā in mortali cōfessio nō tenet vltē: ad p̄fitendum
eadē pctā: q̄ cū nullus sciat se charitatē h̄re null'
sciret se cōfessus fuisse: q̄ nō est de necessitate cōfessi
onis q̄ sit charitate formata. **U**ter' v' q̄ non
oporteat cōfessionē eē integrā: vt. i. oia pctā vni sa
cerdoti cōfiteat aliq3: q̄ erubescētia facit ad diu
tionē pene. s3 q̄to plurib' sacerdotib' quis cōfiteat
tāto maiore erubescētia patit. q̄ fructuosior erit
cōfessio si plurib' sacerdotib' diuidat. cōfessi
o ad hoc necia ē in p̄nia: vt pena fm arbitriū sa
cerdotis pctō taxet. s3 sufficiens pena pōt ipōnī a di
uersis sacerdotib' de diuersis pctis. q̄ nō o3 vni sa
cerdoti oia pctā cōfiteri. cōfessio p̄t cōtingere q̄ cō
fessionē factā ⁊ satisfactiōē p̄fectā recordet quis
alicui' pcti mortalis: q̄ oī cōfitebat i memoria nō
habebat: ⁊ t̄nc copiaz p̄p̄ sacerdotis cui p̄mo cō
fessus fuerit h̄re nō poterit. q̄ poterit illud soluz
pctm alteri cōfiteri: ⁊ sic diuersa pctā diuersis sa
cerdotib' cōfitebit. cōfessio sacerdoti nō o3 fieri cōfessi
o de pctis nisi p̄p̄ absolutiōē. s3 q̄n3 sacerdos q̄
cōfessionē audit pōt de quibusdā pctis absoluer' n̄
de oib'. q̄ ad min' in tali casu nō o3 q̄ cōfessio sit in
tegra. s3 h̄: hypocrisis est ip̄edimētū p̄nie: vt i
p̄cedēti di. dictū ē. s3 diuidere cōfessionē ad hypo
crisim p̄tinet: vt aug. dicit. q̄ cōfessio o3 eē integra.
cōfessio ē p̄nie pars. s3 p̄nia o3 eē integra: vt
in. xx. di. magr' oñdit. q̄ ⁊ cōfessio. **U**ter' v' q̄
possit per aliū quis cōfiteri vel p̄ scriptū: q̄ cōfessio
ad hoc necia ē: vt p̄ cā p̄cia penitētis sacerdoti p̄ā
dat. s3 hō pōt etiā p̄ aliū vel p̄ scriptū suā cōfessionē
sacerdoti manifestare. q̄ sufficit p̄ scriptū vel p̄ ali
uz cōfiteri. cōfessio quidā nō intelligunt a p̄p̄s sacer
dotib' p̄p̄ lingue diuersitate: ⁊ tales nō p̄nt nisi
p̄ alios cōfiteri. q̄ non est de necitate sacri q̄ p̄ seip3
q̄ cōfiteat: ⁊ ita v' q̄ si p̄ aliū q̄s cōfessus fuerit

qualitercūq3 q̄ sufficiat ei ad salutē. **U**ter' de ne
cessitate sacri ē q̄ hō p̄po sacerdoti cōfiteat: vt ex
dictis p3. s3 alī p̄pus sacerdos ē absens cui non p̄t
penitētia p̄p̄a voce loqui. possit aut per scriptū suā
conscientiā ei manifestare. q̄ videt q̄ per scriptū ei
suā conscientiā trāsmittere debeat. **S**ed h̄: hō
tenet ad cōfessionē pctōz: sicut ad cōfessionē si
dei. sed cōfessio fidei ē ore faciēda: vt p3 Ro. x. q̄
⁊ cōfessio peccatoz. **U**ter' qui per seipm pecca
uit per seipm debet penitere. sed cōfessio ē p̄nie
pars. q̄ penitens debet cōfiteri p̄p̄a voce.
Uter' videt q̄ ille conditiones. xvj. que a ma
gistris assignant his versibus contēte non requi
rant ad cōfessionē. Sit simplex: humilis: cōfessio
pura: fidelis: Atq3 frequens: nuda: discretā: libē:
verecūda. Integra: secreta: lachrymabilis: accele
rata. Fortis: ⁊ accusans: ⁊ sit parere parata. fides
enī ⁊ simplicitas ⁊ fortitudo sunt q̄d per se virtutes.
q̄ non debent poni conditiones cōfessionis.
Uter' pur' ē q̄d nō habet p̄mixtiōē: s̄l̄r simplex
compositionē ⁊ mixtiōē aufert. q̄ supflue vtq3
ponit. cōfessio p̄ctm semel cōmissuz nullus tenet cō
fiteri nisi semel. q̄ si homo p̄ctm nō iterat non o3
q̄ sit p̄nia frequens. cōfessio ordinat ad sa
tisfactionē. sed satisfactio quandoq3 est publica. q̄
⁊ cōfessio non sp̄ debet eē secreta. **U**ter' illud q̄d
non est in potestate nostra non requirit a nobis.
sed lachrymas emittere nō est in potestate nostra
q̄ non requiritur a cōfiteat. **R**ideo oīm ad
p̄nam questionē q̄ cōfessio est actus virtutis ⁊
pars sacramēti. fm aut q̄ est actus virtutis ē act'
meritorius p̄p̄ie: ⁊ sic cōfessio non valet sine
charitate que est principium merendi. sed fm q̄
est pars sacramēti sic ordinat cōfitemem ad sa
cerdotem qui habet clauē ecclesie qui per cō
fessionem conscientiam cōfitemis cognoscit: ⁊
fm hoc cōfessio etiā potest esse in eo qui nō ē con
tritus: q̄ pōt pctā sua sacerdoti innotescere ⁊ cla
uib' ecclesie se subijcere: ⁊ quāuis tunc nō percipiat
absolutiōis fructū: tamē recedente fictione p̄cipe
incipiet: sicut etiā ē ⁊ in alijs sacramētis: vnde nō
tenet iterare cōfessionē qui fict' accedit: sed tenet
postmodū fictionē suā cōfiteri. **A**d p̄mū q̄
dicenduz q̄ auctoritas illa intelligenda est quāuis
ad fructum cōfessionis percipienduz: quez null'
extra charitatem existens percipit. **A**d scōm
dicenduz q̄ cōtritio ⁊ satisfactio fiunt deo: s3 cō
fessio sit homini: ⁊ ideo de rōne cōtritionis ⁊ sa
tisfactionis est q̄ homo sit deo per charitatē vni
tus: non autē de ratione cōfessionis. **A**d ter
tium dicenduz q̄ ille qui peccata que habet nar
rat vere loquitur: ⁊ sic cor concordat verbis quā
tum ad substantiam cōfessionis: quāuis cor di
scordet a cōfessionis fine. **A**d secundam q̄
stionem dicendum q̄ in medicina corporali ope
tet q̄ medicus non solum vnum morbum corra

que medicina dare oꝛ cognoscat: s; etiã vniuersali
ter totã habitudinẽ ipsius infirmi: eo q̃ vn' morbo
ex adiunctiõẽ alteri' aggrauat: 7 medicina que vn'
morbo cõpeteret alteri nocumẽtũ p̃staret: 7 sũr e
in pctis: q; vnũ aggrauat ex adiunctiõẽ alterius: 7
illud qd vnũ pctõ esset cõueniẽs medicina alteri i'
centiũ p̃staret: cũ qñz aliquis cõtrarijs pctis infir
ctus sit: vt Grego. in pastorali docet: 7 iõ de necita
te cõfessionis est q̃ homo oia pctã cõfiteat que in
memoria hz: qd si nõ facit nõ est cõfessio: s; cõfessi
onis simulatio. ¶ Ad p̃mũ q̃ dõ q̃ si crubescen
tia sit multiplicior quãdo diuidit diuersa peccata
diuersis: tamẽ oẽs siml nõ sunt ita magne: sic illa
vna qua quis oia pctã sua siml cõfiteat: q; vnũ pec
catũ per se cõsideratũ nõ ita demõstrat malã dis
positionẽ peccatis: sicut qñ cũ plurib' alijs cõside
rat: q; in vnũ pctm̃ aliquis qñz ex ignorantia vel
infirmitate labit: s; multitudo pctõz demõstrat
maliciã peccatis vel magnã corruptionẽ eiusdem
¶ Ad scõm dõ q̃ pena a diuersis sacerdotib' im
posita nõ esset sufficiens: q; quilibet cõsideraret tã
tũ vnũ pctm̃ per se 7 nõ grauitatẽ ipsius quã hẽt
ex adiunctiõẽ alteri': 7 qñz pena que p̃ vnũ pctm̃
daret eẽt p̃motiua alteri' pcti. ¶ Sacerdos p̃fessio
nẽ audies vicẽ dei gerit: 7 iõ oꝛ ei hoc mō fieri cõ
fessio: sicut fit deo in cõtritiõẽ: vñ sicut nõ eẽt con
tritiõ nisi q̃s de oib' cõtereret: ita nõ esset cõfessio
nisi quis de oib' q̃ memoriẽ occurrũt cõfiteatur.
¶ Ad tertiu' dõ q̃ quidã dicũt q̃ qñ aliq̃s recor
dat eoz que p̃t' oblit' fuit oꝛ itez et ea que p̃fess'
fuerat p̃fiteri: 7 p̃cipue si nõ p̃t eundẽ hie cui añ
p̃fessus fuerat qui oia cogit: vt tot' culpe q̃ritas
vni sacerdoti innotescat: s; hoc nõ vñ necessariũ: q; p̃
pctm̃ hz q̃ritatẽ 7 ex seipõ 7 ex adiunctiõẽ alteri'
pctõz aut de qb' p̃fessus e manifestauit q̃ritatem
quã ex seipõ hnt. ad hoc aut q̃ sacerdos vtranq; q̃
q̃ritatẽ hu' pcti cui' fuerat oblit' cogit: sufficit
q̃ hoc pctm̃ cõfiteas dicat explicite: 7 alia in gene
rali dicẽdo: q̃ cũ alia multa cõfiteret hu' mōi ob
lit' fuit. ¶ Ad q̃rtũ dõ q̃ etiã si sacerdos nõ pos
sit de oib' absoluere: tenet sibi oia p̃fiteri: vt quãti
tatẽ tot' culpe cogit: 7 de illis de quibus nõ p̃t
absoluere ad superiorẽ remittat. ¶ Ad tertiu' qd'
nẽ dõ q̃ cõfessio nõ solũ est act' virtutis: s; etiã p̃
sacri. q̃uis aut ad cã fm̃ q̃ est actus virtutis suffi
ceret qualrcũq; fieret: 7 si nõ esset tãta difficultas
in vno modo sicut in alio: tñ fm̃ q̃ est p̃s sacri hz
determinatũ actũ: sic 7 alia sacra hnt determinatã
mãz: 7 sic in baptismo ad significadã interiorẽ ab
lutionẽ assumit illud estuz cui' e maxim' vsus i ab
luendo: ita in hitu sacrali ad manifestandũ oĩdia
te assumit ille act' quo maxime cõsueuimus mani
festare. f. per p̃pitiũ vbu; alq; n. modi sũt inducti i
supplemẽtũ istius. ¶ Ad p̃mũ q̃ dõ q̃ sicut i bap
tismo non sufficit qualrcũq; abluere: s; per estuz
determinatũ: ita nec in p̃nia sufficit q̃rcũq; pctã

manifestare: s; oꝛ q̃ per actũ deimiatũ maifestet.
¶ Ad scõm dõ q̃ in eo qui vsuz lingue non habz
sicut mutus vel qui est alterius lingue sufficit q̃ p
scriptũ aut nutuz aut interpretz cõfiteat: q; non
exigit ab homie plus q̃ possit: q̃uis homo nõ de
beat baptismũ accipere nisi in aqua: q; aqua est
oĩno ab exteriori 7 nobis ab alio exhibet: sed act'
cõfessiois est a nobis: 7 iõ qñ non possumus vno
modo debem' fm̃ q̃ possum' cõfiteri. ¶ Ad itũz
dõ q̃ in abntia p̃pitiũ sacerdotis p̃t etiã laico fieri
cõfessio: 7 ideo nõ oꝛ q̃ per scriptũ fiat: q; plus p̃
tinet ad necitatẽ p̃fessiois act' q̃ ille cui fit cõfessio
¶ Ad q̃rtã qõnez dõ q̃ dictaz cõditionũ: quedãz
sunt de necitate cõfessionis: quedã de bñ eẽ ipsius.
Ea aut que sũt de necessitate cõfessionis: vel cõpe
tũt ei fm̃ q̃ est act' virtutis: vel fm̃ q̃ est p̃s sacri.
si p̃mo mō: aut rõne virtutis in genere: aut rõne
spalis virtutis cuius est act'. ex ipa aut rõne actus
virtutis in genere sũt. iij. cõditões: vt i. ij. et. d. f.
¶ P̃ma e vt aliq̃s sit sciẽs: 7 q̃rtũ ad hoc cõfessio d' eẽ
õscreta fm̃ q̃ in actu ois virtutis prudẽtia req̃
rit. est aut hec õscretio vt maiora cũ maiori pon
dere cõfiteat. Scõda cõditio est vt sit eligẽs: q; act'
virtutis debet esse voluntariũ: 7 q̃rtũ ad h' dicit libes.
Tertia cõditio e vt p̃t hoc. f. debiti finẽ operet:
7 quãtũ ad hoc dicit q̃ oꝛ esse p̃nia pura: vt. f. rec. a
sit in tẽtio. Quarta e vt imobilr operet: 7 q̃rtũ ad
hoc dicit q̃ oꝛ esse fortis: vt. f. p̃t verecũdiã non
dimittat. est aut cõfessio act' p̃nie virtutis: q̃ quidẽ
p̃niciũ sumit in honore turpitudinis pcti: 7 q̃rtũ
ad hoc cõfessio oꝛ esse verecũda: vt. f. nõ se iactet
de pctis p̃t aliquã seculi vanitatẽ admixtaz. scõdo
p̃gredit ad dolozẽ de pctõ cõmissõ: 7 quãtũ ad h'
oꝛ esse lachrymabilis. tertio in abiectõẽ sui termi
nat: 7 quãtũ ad hoc oꝛ eẽ humiliã: vt se miserũ cõ
fiteat 7 infirmũ: s; ex p̃pã rõne hu' act' q̃ e p̃fessio
hz q̃ sit manifestatiua: q̃ quidẽ manifestatio per
iij. ipediri p̃t. p̃ p̃ falsitatẽ: 7 quãtũ ad h' dicit fide
lis. i. vera. scõdo p̃ obscuritatẽ: 7 p̃ hoc dicit nuda:
vt nõ inuoluat obscuritate vboz. tertio p̃ multipli
cationẽ vboz: 7 p̃ hoc dicit q̃ sit simplex: vt non
recitet in cõfessione nisi q̃ ad quãtitatẽ pcti p̃t.
quarto vt non subtrahat aliquid de his que ma
nifestanda sunt: 7 cõtra hoc dicit integra. Scõm
aut q̃ confessio e pars sacri sic concernit iudiciũz
sacerdotis qui est mĩster sacri: vñ oportet q̃ sit ac
cusans ex parte cõfiteas: parere parata per cõpa
rationẽ ad sacerdotẽ: secreta quãtũ ad cõditionẽ
foi in q̃ de occultis cõscie agit: s; bñ eẽ cõfessiois
e q̃ sit frequens: 7 q̃ sit accelerata. ¶ Ad p̃mũ q̃ dõ
q̃ nõ e icõueniẽs q̃ p̃ditio vni' virtutis in actu alteri'
iuciat q̃ ab ipa impat: vel q; mediũ qd e vn' virtutis
p̃ncipaliter etiã alie virtutes p̃ p̃ticipationẽ hnt.
¶ Ad secundum dicendum q̃ hec cõditio pura
intentionis excludit peruersitatem a qua homo
mundatur: sed simplex alieni admixtionem.

Ad 3^m dō qd hoc nō ē de necessitate p̄fessionis: s3 de bene cē. Ad 4^m dō qd ppter scandalū alio rū qui p̄it ex peccatis auditis ad malū inclinari nō d3 p̄fessio fieri in publico: s3 in occulto. et pena at satisfactoria n̄ scādaliqat ita aliq3: qz qn3 p̄ puo v̄ nullo pctō silia epa satisfactoria fuit. Ad. v. dōm qd intelligendum ē de lachrymis mentis.

AD quintum sic pio

cedit: videt qd p̄fessio nō liberat a morte pcti: p̄fessio. n. p̄tritionē sequit. sed p̄tritio sufficiens delet culpā. ergo cōfessio nō liberat a morte pcti. S. sicut mortale ē culpa ita etiā veniale. s3 p̄ p̄fessionē fit veniale qd prius erat mortale vt in lra dicit. qd per p̄fessionē nō remittit culpa: s3 culpa in culpa mutat. Sed p̄tra: p̄fessio ē pars sacramēti p̄nie. sed p̄nia a culpa liberat. qd p̄fessio.

Uterius v̄ qd p̄fessio non liberat aliquo mō a pena: qz peccato nō debet nisi pena eterna vel tpa lis. sed pena etia p̄ p̄tritionē dimittit: pena autē tpa lis p̄ satisfactionē. qd p̄ p̄fessionē nihil dimittitur de pena. S. voluntas p̄ facto reputat: vt in lra dicit. sed ille qd p̄fessus est hūit p̄positū p̄fessionē. ergo t̄m valuit sibi sicut si fuisset p̄fessus: et ita p̄ p̄fessionē quā p̄ ea facit nihil de pena dimittit. Sed p̄tra: p̄fessio penam h3. s3 per alia opera p̄nalitā expiat pena pctō debita. qd p̄ confessionē.

Uterius videt qd nō aperiat p̄dīū: qz diuersoz diuersi sūt effectus. sed ap̄rio p̄dīū est effectus baptisimi. ergo nō est effectus p̄fessionis. S. in id qd clausus ē ante apertionē intrari nō pot. s3 ante cōfessionē moriens p̄dīū intrare pot. qd p̄fessio nō aperit paradīū. Sed p̄ p̄fessio facit hoies subici clauib' ecclie. sed p̄ eas apitur p̄dīū. ergo et per p̄fessionē. Uterius videt qd p̄fessionis effectus ponit nō debeat qz tribuat spes salutis: qz spes ex oibus meritorijs actib' puenit: et sic nō v̄ esse p̄rius effectus p̄fessionis. S. p̄ tribulationē ad spem puenim': vt patz Ro. v. sed tribulationē homo p̄cipue in satisfactōe sustinet. ergo tribuere spes salutis magis est satisfactōis qd p̄fessionis. Sed p̄: p̄ p̄fessionē homo fit humilior et mitior sicut in lra m̄ḡ dicit. sed p̄ hoc homo accipit spes salutis. qd p̄fessionis effectus ē tribuere spes salutis.

R̄ndeo dōm ad. j. qōnem qd p̄nia inquātū est sacramētū p̄cipue in p̄fessione p̄ficiat: qz p̄ eam hō ministri ecclie se subdit qui sūt sacroz dispensatores. Contritio. n. votū p̄fessionis an̄ctum h3: et satisfactio p̄ iudicio sacerdotis cui sit p̄fessio taxatur: et qz i sacro p̄nie grā infūdīt p̄ quā fit remissio pctoz sicut i baptisimo: ideo eodē mō p̄fessio ex vi absolūtōis p̄iuncte remittit culpā sicut baptisimus. liberat. n. baptisim' a morte pcti nō solū scdm qd actus p̄cipit sed etiā sicut i voto hētur: sic patet in illis qui itz sanctificati ad baptisimū accedunt: et si aliquis impedimentum nō p̄staret ex ipa

collatione baptisimi grām p̄sequeret remittētem peccata si pus sibi remissa nō fuisset. Et s̄l̄r dōm est de p̄fessione adiuncta absolūtione: qd scōz qd i voto p̄tētis p̄cessit a culpa liberauit: postmodū aut in actu p̄fessionis et absolūtōis grā auget: et ē remissio pctoz daret si p̄cedens dolor de pctis nō sufficiens ad cōtritionē fuisset: et ipse tūc obicē grē nō preberet: et iō sicut de baptisimo dō qd liberat a morte: ita et de cōfessione dici pot. Ad p̄mū qd dōm qd cōtritio habet votū confessionis adiunctū: et iō eo modo liberat a culpa penitētes: sic desiderū baptisimi baptizandos. Ad scōz dō qd veniale non sumit pio culpa: s3 pio pena de facili expiabili: vnde nō sequit qd culpa in culpā cōuertat: s3 penit' annihilat. Df. n. veniale triplr. Uno mō ex genere sicut verbū ociosuz. alio mō ex causa. i. venie causā in se h̄ns: sicut pctm̄ ex infirmitate. alio mō ex euentu: sic h' accipit: qz per confessionē h' euenit qd de culpa p̄terita hō veniaz consequatur

Ad scōam. q. dō qd cōfessio simul cū absolūtōe habet v̄z liberandū a pena duplr. vno mō ex ipa vi absolūtōis: et sic quidē liberat in voto etia a pena eterna: sicut et a culpa: que quidē pena est pena cōdēnans et ex toto exterminans a quo homo liberatus manet adhuc obligatus ad penaz tēporalē: scdm qd pena est medicina purgans et promo uens: et hec pena restat in purgatorio patēda etiā his qui a pena inferni liberati sunt: que quidē pena est improporionata virib' penitētis in h' mundo viuētis: sed per v̄z clauū intantū diminuitur qd p̄porionata virib' penitētis remanet: ita qd satisfaciēdo se in hac vita purgare potest. Alio modo diminuit penā ex ipsa natura act' p̄fessionis qui h3 penā erubescētē an̄ctā: et iō quanto aliquis plures d' eisdē pctis p̄fessit tāto magis pena diminuit

Et per hoc p̄ r̄fissio ad p̄mū. Ad scōm dōz qd voluntas pro facto non reputat in his que sunt ab alio: sicut ē de baptisimo. nō enī t̄m valet voluntas suscipiendi baptisimū: sicut ipsius susceptio: sed reputat voluntas pro facto in his que sunt oio ab hoie: et iterū quātū ad p̄mū essentialē: non at quantū ad pene remotionē et huiusmōi: respectu et attendit meritū accitāl' et scōario: et iō cōfessus et absolūt' minus in purgatorio punitet qd cōtritus t̄m. Ad. iij. q. dō qd a paradīū introitu p̄hibet aliq3 p̄ culpā et fatū pene: et qz hec impedimēta cōfessio amouet: vt ex dicit p̄: et iō d' paradīū aperire. Ad p̄mū qd dō qd quis baptisim' et p̄nia sint diuersa sacra: t̄m agūt i vi vni' passiois chūsti: p̄ quā p̄dīū adit' ē ap̄l'. Ad. ij. dō qd an̄ votū p̄fessionis p̄dīū claus' erat peccatū mortāl': quā p̄ ea p̄ p̄tōz votū p̄fessionis ipontātē ap̄l' sit et an̄ p̄fessionēz actual' scāz: n̄ t̄m obstaculū reat' ē totali remotum ante confessionēz et satisfactōnem.

Ad q̄rtā. q. dō qd spes remissiois pctoz non est nobis nisi p̄ chūstū: et qz hō p̄ p̄fessionē se subicit

clauib' ecclie ex passione christi virtuti habentib' lo di q' p'fessio spes salutis tribuit. ¶ Ad p'mū q' dō q' ex actib' nō pōt esse spes salutis pncipalr: s; ex grā redēptōis: q' p'fessio grā redēptōis iūitit' iō spē salutis tribuit nō solū vt actus meritorius sed vt sacramētū ps. ¶ Ad scōm dō q' tribulatio spē salutis tribuit per experimētū pprie virtutis et purgationē a pena: s; cōfessio etiā modo p'dco. ¶ Sicut enī quidā. Tertia opinio ē quā magister nō tangit q' dimittat culpa per cōtritionē sub cōditione. s. si p'fiteat: s; hec opinio min' hz de rōne q' alie: q' stat' salutis nō dependet ex futuro: quia sicut dī Eccl. xij. Lignū vbi ceciderit ibi erit. vnd' nihil est dictū q' hō ad statū salutis per dimissio- nēz pcti reducat sub cōditione cōfessiois simplr. ¶ Clotū p' operatiōe iudicat. hoc intelligendū ē tā in bonis q' in malis qū est votū plēnū: ita q' ni hil ab executōe retardat nisi ipotētia. si at opatio adiuncta addat aliquid ad volūtate: sicut in illis operib' que hnt in ipō actu delectationē volūtate puocantē: tūc operatio addit etiā quātū ad meri- tū vel demeritū substantiale: alio nō: sed superaddit opatio quātū ad aliqd adiunctū qd est vilitas p'ns actuz in bōis vt effect' eius: vel nocumētū in malis. ¶ Nō dī si ore. q' videt q' nō redatur oris p'fessio. Et dōm q' ipse genuit' habz votuz vocalis p'fessionis adiunctuz. ¶ Nemo pōt p'fiteri. s. p'fessio- ne efficaci ad salutē. ¶ Que nō ē via corpis rē. nō o3 q' sit similitudo q'ntū ad oia: sed soluz q'ntuz ad hoc q' sicut aia corpi sensuz et motū p'ber p' h' q' est in corpe: ita de' aie spiritualit' quā inhabitat p' grām. ¶ Non pōt d'sq' rē. hec tria purgantia sic distinguūt: q' baptismus purgat a culpa originali et actuali: sed p'ntā q'ntuz ad p'ritiōez a culpa actu- ali t'n: cōfessio autē actu exercita directe a pena. Nemo dicat occulte. ita sed q' sacerdoti nō mani- festet. ¶ Si erubui in p'spectu rē. q' videt q' liceat publice p'fiteri. Et dōm q' n'ra l'ra q' verior est hz: si abscondi vt hō pctm meuz: in quo negat absco- sio q' mandatū dei facta. Sustinēdo autē l'ram q' h' ponit. dōm q' nō l3 publice p'fiteri nisi forte sit pec- catū manifestū: q' talis hūilitas p'ximo p'udica- ret qui ex pctō manifestato posset scandalizari: sed satisfactio in manifestato facta q'dāmodo pctm in cō- spectu ppli p'fiteat. Uel dōm: q' loq't de p'fessioe fa- cta in iudicio et nō de cōfessione sacramētali. Nullus debite grauioris. hec auctas et sequēs oñ- dunt q' sine satisfactioe pctm nō dimittit. qd etiā hec opinio dicebat. ¶ Quibusdā visus ē rē. hoc qd ponit h' p' opinione heresis ē: nō q' explicite sit p'ra aliqū articuluz vel p'cedēs v' sequēs ad ipz sed iplicite aliqd p'rium fidei cōtinet: q' seqtur q' clauēs ecclie nō sint necērie ad salutē: et in t'libus oñq' determinetur p' eccliam q' ex eis seq't aliqd cō- trariū fidei nō iudicat heresē esse: et sic mgi et Bra- tian' hoc p' opinione ponūt: s; nūc p' determina-

tionē ecclie sub Innoc. iij. factā heresē reputanda est. ¶ Reuela viā tuā rē. hic nō loq't de reuelatio- ne sacrāli: sed de reuelatiōe q' fit in supplicatione orōnis. ¶ Nō dico vt p'fitearis ea rē. q. n. p'fiteat sacerdoti rē. nō p'fiteat ei vt p'seruo sed vt oco. In se volūtate excoicatiois rē. nō q' aliq's scām excoicare possit: sed excoicatio hic large pōitur p' volūtaria cōhibitione q' aliquis se subtrahit a sa- cris ex hūilitate. ¶ Justicia. n. sola dānat. hic lo- q'ur Aug. ex hypostesi. i. si deus tm iusticia vtretur q' nos sine misericordia: q' ad grām ips' post pctm sine mīa redire nō possum'. ¶ Quāto plu- rib' p'fiteat nō diuidēs pctā sed itegre oib' p' seqtur aut maiorē veniā saltez p'pter erubescētā et sacer- dotis incoicatioem: vel etiā ex vi clauū vt q'dā dī- cunt: sed de hoc i' p'p'ina di' dicef. ¶ Qui sciat ligare et soluet. hec scia rē nō sit maior tm tāta de- ber eē vt sciat distinguere inf' pctm et non pctm: et pctm mortale et veniale: et si in aliq' cōt' dubitatio posset ad discretiores recurrere. Ponuntur autē multe conditiones alie que ad p'fessioez req'unt vt p'fiteat alligat q' his versib' cōtinet. Confessor dulcis: affabilis atq' suauis. Prudēs: discret': mi- tis: pius atq' benign'. ¶ Nō peccat sacerdos rē. q' tales executioem ordinis nō habēt: et iurisdic- tione carēt: et loq'ur de diuisione p' heresiz: aut sal- ma: aut excoicatioem. ¶ Dis. XVIII.

De querisole

In p'ca rē. Postq' deimina- uit mgi de p'ria q'ntū ad to- tuz et ptes eius: hic incipit de- terminare de p'rate ministroz q'bus hui' sacri dispensatio ē commissā. Et diuidit in p'ca duas. in p'ca determinat de ipsa p'rate q' clauēs ecclie dicūt. in 2ª determinat de hntibus clauēs. xix. di. ibi Postq' oñsum ē rē. P'ria in duas. in p'ria mo- uet rōnem ex p'dictis de p'rate ministroz. in 2ª dei- minat eā ondens qd dicant clauēs ecclie et ad qd se extendāt: ibi Clauēs iste nō sūt rē. Et hec pars i- duas. in p'ria determinat de clauib' ecclie ordina- tis ad pctōz remissionē. in scōa determinat de qui- busdā circa pctm exātibus p' q'z ablatioez pctm remitti dī: ibi Hic q'rit q' sit illa rē. P'ria in duas. in p'ria determinat de clauib': in 2^a de effectu earū: ibi Sed q'rit vtrū a pctō rē. Circa p'rimū duo fac' p'imo oñdit qd sint clauēs. 2° oñdit qd sit vsus earū: ibi Usus vō haz rē. ¶ Sed q'rit vtrū a pec- cato rē. Hic inq'rit de effectu clauū. Et diuidit in ptes duas. in p'ima oñdit q' p'tās clauū nō se ex- tendit ad remissionē culpe: q' hoc solius dei ē. in scōa oñdit per quē modū sacerdotes dicunt pctā remittē: ibi. Nec iō tm negam'. Circa p'm' tria fac'. p'rio ponit opinione quorūsdam qui dicebant q' potestas clauū se extēdit ad remissionēz pene eme-

quis nō se extendat ad remissionē culpe Secūdo
pōit aliā que dicit q̄ ad neutz̄ hozz se extēdit: ibi
Alij vero dicit̄ q̄. Tertio p̄firmat hāc sc̄daz̄ opti
mionē cui cōfēt̄ per rōnes 7 auctes: ibi Qui sine
rō suffragat̄. Nec idē t̄m. Dic inquir̄it modum
qm̄o sacerdotes dicant̄ pctā remittere. Et circa h̄
tria facit. P̄rio oñdit p̄ auctes q̄ sacerdotes aliq̄
mō pctā remittūt. Sc̄do oñdit q̄ sacerdotes alit̄
q̄ de pctā remittūt: ibi Dic sane dicit̄. Tertio mo
uet quādā dubitatōez̄ ex modis assignatis: ibi Se
cūdū hos ligādī 7 soluedī r̄. Circa sc̄dōz̄ tria facit
p̄rio oñdit qm̄o se habeat sacerdos in ligando 7
soluendo q̄tū ad culpā. sc̄do qm̄o se habeat q̄
tū ad penā in foro p̄scie inuigēdā: ibi Ligant̄ q̄qz̄
sacerdotes r̄. tertio q̄tū ad penā excoicatiois q̄
infligūt in foro p̄tēioso: ibi Est 7 ali' modus r̄.

It est duplex q̄. P̄ria de clauibus
Sc̄da de excoicatioe. Circa p̄mum
querunt̄ tria. P̄rio de clauib' fm̄ se
Sc̄do de remissioe pctōz̄ ad quam
ordinant̄ clauis. Tertio de effectu

clauum.

Ad primuz sic proce

dit: Ut q̄ clauis in ecclia esse nō debeant
nō. n. requirūt clauis ad intrādū domū cui' ostiū
est aptū. s̄ Apoc. iij. dicit̄: Uidi 7 ecce in celo ostiū
aptū: qd̄ christus ē qui de seipō dicit̄ Jo. x. Ego suz̄
ostiū. q̄ ad intrōdūcēdū in celū ecclia clauib' non
indiget. P̄. clauis est ad aperiedū 7 claudēdū
s̄ hoc solus christus est qui aperit 7 nemo claudit
claudit 7 nemo aperit: Apoc. iij. q̄ ecclie in ministris
suis clauis nō h̄t. P̄. cuiusqz̄ claudit celū ape
rit infernū: 7 ex̄io. q̄ q̄qz̄ h̄z clauis celi h̄z clauis
inferni. s̄ ecclia nō d̄ h̄c clauis inferni q̄ nec cla
uis celi h̄z. S̄ q̄ d̄ dicit̄ Matth. xvi. Tibi da
bo clauis regni celoz̄. P̄. ois dispēfator d̄ h̄c
clauis eoz̄ q̄ dispēfat. s̄ ministri ecclie sūt dispē
fatores d̄noz̄ mysterioz̄: vt p̄. j. Cor. iij. q̄ debēt
h̄c clauis. Uter' v' q̄ clauis nō sūt p̄tās ligādī
7 soluedī q̄ ecclia sic iudex dignos recipere indignos
excludere d̄z a regno: vt ex l̄fa h̄: 7 ex glo. Hiero.
Matth. xvi. P̄tās. n. spūalis i sacro collata ē idēz̄
qd̄ character: vt. s̄. di. iij. dicit̄ ē. s̄ clauis 7 chara
cter nō vident̄ idē esse: q̄ p̄ characterē hō deo cō
parat̄: per clauis aut̄ ad s̄bditos. q̄ clauis n̄ ē p̄tās
P̄. ecclia sic iudex nō d̄ nisi ille qui h̄z iurisdi
ctionē q̄ siml' cū ordīne nō dat. s̄ clauis in ordinis
susceptione p̄ferūt. q̄ n̄ debuit d̄ ecclia sic iudice
in diffōne clauis mērio fieri. P̄. ad id qd̄ aliq̄s
h̄z ex seipō nō indiget aliqua p̄tate actiua p̄ quaz̄
inducat ad actū. s̄ eoz̄ q̄ aliquis est d̄gn' ad re
gnū admittit̄. q̄ nō p̄tinet ad p̄tate clauis dignos
ad regnū admittere. P̄. pctōes indigni sunt re
gno. s̄ ecclia pro pctōib' oīat: vt ad regnū perue
niat. q̄ nō excludit̄ indignos: s̄ magis admittit̄ q̄tū

in se ē. P̄. in oib' agentib' ordinatis vltim' firmis
p̄tinet ad p̄ncipale agentē: nō ad agēs instrale. sed
p̄ncipale agēs ad salutē hoīs ē d̄. q̄ ad deū p̄tinet
ad regnū admittere: qd̄ ē vltim' finis: 7 nō ad h̄
tez clauis qui ē sic instrū vel minister. Uter' v'
v' q̄ nō sint due clauis: s̄ t̄m vna. ad vnā. n. serā
nō requirūt nisi vna clauis. s̄ serā ad quā amouē
dā ordinant̄ ecclie clauis ē pctm̄. q̄ contra vnum
pctm̄ nō indiget ecclia duabus clauibus. P̄. s̄
clauis in collatōe ordinis p̄ferunt. s̄ scia nō est ex
infusione sp̄: s̄ q̄z̄ ex acquisitōe: nec ab oib' ordi
natis h̄: 7 a quibusdā nō ordinatis h̄. q̄ scia nō ē
clauis: 7 sic ē t̄m vna clauis. s̄ p̄tās iudicādī. P̄.
p̄tās quā h̄z sacerdos sup corp' mysticū dependet
ex p̄tate quā h̄z sup corp' christi vez̄. s̄ p̄tās p̄fici
ēdi corp' christi vez̄ ē vna t̄m. q̄ clauis q̄ ē p̄tās re
spiciēs corp' christi mysticū ē vna t̄m. S̄ q̄ v'
q̄ sint plures q̄ due: q̄ sic ad actuz hoīs requirūt
potētia 7 scia: ita et voluntas. s̄ scia discernendī
ponit̄ clauis: 7 s̄līr potētia iudicādī. q̄ 7 voluntas
absoluēdī deberet dici clauis. P̄. tota trinitas
pctā remittit. s̄ sacerdos per clauis ē minister re
missiois pctōz̄. q̄ d̄z h̄c tres clauis: vt trinitati cō
figuret. R̄. ideo d̄ ad p̄mā. q̄ in corp' alibus
d̄ clauis instrū q̄ ostiū ap̄t. regni aut̄ ostiū nobis
claudit per pctm̄: 7 q̄tū ad maculaz̄: 7 quātuz̄ ad
reatū pene: 7 iō p̄tās q̄ tale obstaculū regni remo
uet d̄ clauis. hec aut̄ p̄tās est quidē in deo trinita
te per auctez̄: 7 iō d̄ a quibusdā q̄ h̄z clauē auct̄
s̄ in christo hoie fuit hec p̄tās ad remouēdū p̄di
ctū obstaculū p̄ meritū passiois: q̄ etiā d̄ sanuaz̄
aperire: 7 iō d̄ h̄c fm̄ q̄sdā clauis excellentie sed
q̄ ex latere dormientis in cruce sacra fluxerunt:
quib' ecclia fabricat̄: ideo in sacris ecclie efficacā
passiois manet: 7 p̄pter hoc etiā in ministris ecclie
qui sūt dispēfatores sacroz̄ p̄tās aliqua manet ad
p̄dicatū obstaculū remouendū nō p̄p̄ria virtute: s̄
v̄tute d̄ina 7 passiois christi: 7 hec p̄tās metapho
rice clauis ecclie d̄ que est clauis ecclie ministerij.
Ad p̄mū q̄ d̄ ostiū celi quātū ē de se sp̄ est
aptū: s̄ alicui clausuz d̄ p̄ ipedimētū intrandi i
celū qd̄ in ipō ē. ipedimētuz aut̄ toti' hūane nāe
ex pctō p̄mī hoīs consecutuz per passionē christi
amotuz est: 7 iō Jobes post passionē vidit in celo
ostiū apertū: s̄ adhuc q̄tidie alicui manet clausū
per pctm̄ originale qd̄ cōtrahit: vel actuale qd̄ cō
mittit: 7 p̄pter hoc indiget sacris 7 clauib' ecclie
Ad sc̄m d̄ q̄ hoc intelligit̄ de clauis ne qua
lymbū clausit ne aliquis vltra in illud descēdat: 7
de aptione qua paradisu aperuit remoto ipedi
mēto nate p̄ suā passionē. Ad 3^m d̄ q̄ clauis i
ferni q̄ aperit 7 claudit ē p̄tās q̄z̄ p̄ferēdī p̄ quā
hōi ap̄t infernū: vt d̄ pctō educof qd̄ ē inferni por
ta: 7 claudit ne hō vltra in pctm̄ labat̄ q̄ia sustēta
tus. q̄z̄ at̄ p̄ferre solius dei ē: 7 ideo clauē inferni
sibi soli retinuit. sed clauis regni est potestas etiaz̄

dimittedi reatu pene p que ho a reg phibet : 7 io magis pot dari hoi clavis regni q clavis inferni : si. n. idē sūt : vt ex dictis pz. aliqua. n. ex inferno e ducit p remissione eterne pene qui nō in instanti in regnū introducū ppter reatu ipalis pene que manet. Uel dō vt quidā dicit q idē ē clavis inferni 7 celi : qz ex h' ipō q alicui apit vnū claudit altez sz denoiat a digniori. **H** d scōaz. q. dō q sz phm in. ij. de aia : Potētie p act' diffiniunt : vn cū clavis sit ptās quedā : vt dicit' ē : o3 q p actū siue vsū suū diffiniat : 7 q in actu obiectū exprimat a quo spēz recipit actū : 7 modus agēdi ex quo apparet potētia ordinata. act' aut ptātis spūalis nō est : vt celū aperiat absolute : qz tā apertū est : vt dicit' est : sed vt quātū ad hunc aperiat : qd quidē ordinate fieri nō pot : nisi idoneitate eius cui apertū ē celū pēfata : 7 io in pēfata diffōne clavis ponit gen' .f. potestas : 7 sbiectū ptātis .f. iudex eccl'astic' : 7 act' .f. excludere 7 recipere fm duos act' mālīs clavis aperire 7 claudere : cui' obiectū tāgit in hoc q dicit a regno : mod' aut in hoc q dicit dignitas 7 indignitas in illis in quos act' exercet pēfata. **A**d p'm' dō q ad duo quoz vnū ē cā alter' vna ptās ordīnat' : sic in igne caloz ad calefaciēdū 7 dissoluēdū. 7 qz oīs grā 7 remissio in corpore mystico ex capite suo puenit : io eadē ptās esse vī p essentiā : qz sacerdos cōficere pot : 7 qua pot ligare 7 soluere si iurisdictione adsit : nec differt nisi rōne fm q ad vī ueros effect' cōpat' : sic etiā ignis dī fm aliā rōne calefactiu' 7 liquefactiu' . 7 qz nihil est aliud character ordinis sacerdotalis q ptās exercēdi illud ad qd pncipal' ordo sacerdotij ordiat : sustinēdo o3 q sit idē qd spūal' ptās : io character 7 ptās cōficiēdi 7 ptās clauis est vnū 7 idē per essentiā : sed differt rōne. **A**d scōm dō q oīs ptās spūal' dat cū aliqua cōsecratōe : 7 io clavis cū ordine dat : sz executio clavis indiget mā debita q est plebs sbiecta per iurisdictionē : 7 io anq' iurisdictionē habeat habet claves : sz n' h3 actū clauis : 7 qz clavis per actū diffinit' : io in diffōne clavis ponit aliqd ad iurisdictionē pertinēs. **A**d tertiu' dō q ali' qd pot esse dignus aliq' dupl' : aut ita q ipm hōidius habeat : 7 sic quilibz dignus iā habet celū aptoz aut ita q insit ei aliqua cōgruitas ad h' qd ei def' : 7 sic dignos quib' nōdū totalr apertū est celū potestas clauis recipit. **A**d qrtū dō q sicut deus nō obdurat impietēdo maliciā : sed nō cōferēdo grāz ita sacerdos dī excludere nō q impedimētū ad intrā dū ponat : sz q impedimētū positū nō amouet : qz ipse amouere nō pot nisi p'us de' amouerit : 7 io rogat deus : vt ipse absoluat : vt sic sacerdotis absolutio locū habeat. **A**d .v. dō q act' sacerdotis nō ē imēdiate sup regnū : sz sup sacra : quib' hō ad regnū pertinet. **H** d tertiā. q. dō q in oi actu qui requirit idoneitatē ex pte recipientis : duo sunt necessaria ei qui d3 actū illū exercere .f. iudiciū

de idoneitate recipientis : 7 expletio act' : 7 io etiā in actu iusticie p que reddit alicui hoc quo dign' ē o3 esse iudiciū q discernat an iste sit dign' : 7 ipsa redditiō : 7 ad vtrūqz hozz auctoritas quedā siue ptās exigat. nō enī dare possum' nisi qd i ptāte habem' . nec iudiciū dicit' pot nisi vi coactiua habeat : eo q iudiciū iā ad vnū deimiat : q qdē deimiano in speculatiuis sit per virtutē primoz pncipioz quib' resisti nō pot : 7 in reb' practiciis per viz iperatiuā in iudicante exitem. 7 qz act' clavis requirit idoneitatē in eo in que exercet : qz recipit p clauē iudex eccl'astic' dignos : 7 excludit indignos : vt ex dicta diffōne pz : io indiget iudicio discretōis quo idoneitatē iudicat : 7 ipō receptōis actu : 7 ad vtrūqz hozz ptās qdā siue auctoritas requirit : 7 sz h' due claves distinguūt : quoz vna pūnet ad iudiciū de idoneitate eius qui absoluendus est : 7 alia ad ipsā absolutionē : 7 he due claves nō distinguūt nisi in essentia auctoritatis qua vtrūqz ex officio sibi cōpetit : sed ex cōparatione ad act' quoz vn' aliū p'supponit. **A**d p'mū dō q ad vna serā aperīenda vna clavis imēdiate ordinat' : sz nō est inconueniēs q vna ad actū alterius ordinat' : 7 sic est in pposito. scōa enī clavis que dī ptās ligandi 7 solutendi : est que imēdiate serā aperit pcti : sed clavis que dī scia ondit cui aperienda sit clavis illa : **A**d scōm dō q circa clauē scie duplex fuit opinio. quidā .n. dixerūt q scia fm q est habit' acquirit' vel infusus dī hec clavis : 7 q nō est pncipalis clavis : sed in ordine ad aliā clauē clavis dī : 7 ideo qū est sine alia clauē clavis nō dī : sicut i viro literato qui non est sacerdos. 7 sūr etiā qnqz hac clauē aliqui sacerdotēs carēt : qz non hnt sciam : neqz acquiritā : neqz infusaz qua absoluere 7 ligare possunt : sed qnqz industria nālī ad hoc vtunt q sz eos clauē dī : 7 sic clavis scie quā cū ordine nō tradat' : tradit tū cū ordine q sit clavis qd p' nō erat 7 hec vī opinio magri fuisse : sed hec nō vī verbū euangelij concordare : que claves Petro dandas pmittit : 7 ita nō solū vna : sed due in ordine dat. Et p' hoc alia opinio est q scia q ē hitus non est clavis : sz auctoritas actū scie exercēdi : q qnqz sine scia est : qnqz aut scia sine ipa : sicut pz etiā in iudiciis secularib' . aliqz .n. est iudex hns auctoritatē iudicādi qui nō h3 iuris sciaz : 7 aliqz ecouerso h3 sciaz iuris qui nō h3 auctoritatē . 7 qz act' iudicij ad quos qz ex auctoritate suscepta obligat : nō at ex scia habitā sine vtrūqz bñ fieri nō pot : ideo auctoritas iudicandī que clavis est sine scia non pot sine pctō accipi : sed scia sine auctoritate sine pctō haberi pot. **A**d tertiu' dō q ptās p'ficiēdi ē ad ad vnū tm actū aliū genēis : 7 io n' pūnerat clauibus nec multiplicat sic ptās clauis q ē ad diuersos act' quibz sz auct' cētā sit vna : vt dōzē. **A**d 4. dō q velle vnicuiqz ē libez : 7 io ad volēō n' exigat auctoritas : 7 ppter hoc voluntas nō ponit clavis

Ad qntū dōm q trinitas tota eodē modo re-
mittit pctā: sicut vna psona: 7 iō nō o3 q sacerdos
qui minister est trinitatis clauēs habeat tres: 7 p-
cipue cū volūtas que spūsfcto appropriat clauēs
nō requirat: vt dictū est.

Ad secundum sic pro

cedit: Vt q macula aliqd positūe in aīa
sit. si enī est puatio tm̄ non erit puatio nisi eius qd
per pctm̄ auferat. s3 hec ē grā. q cū oē pctm̄ gratiaz
auferat: oīm pctōz erit vna macula: 7 sic secūduz
pctm̄ nullā maculā aīe adq̄ciet p̄ter maculā p̄mi
pcti. ¶ Puatio que ex pctō in aīa relīquit d̄
cecitas vel tenebra que ad intellectū pertinet. sed
hec macula non est huiusmodi: cū ad affectū per-
tincere videat. q macula nō ē puatio tm̄: s3 aliqd
pōit. ¶ Puatio quā quis ex actu alicuius imūdi
contrahit que 7 contagio d̄: aliqd positūe ē. sed
macula pcti etiā cōragio d̄: q est aliqd positūe.
¶ Puatio grē quedā pena ē. s3 in pctō macula
contra penas vel reatum diuiditur. ergo macula
nō ē puatio tantū grē: 7 sic idē qd prius. ¶ Sed q
ex peccato nō remanet positūe aliqd in aīa nisi
dispo v̄l hitus que consequit pctm̄ ex parte act̄
ex quo aliqd ponit. sed macula non est dispo
ex actu causata nec habitus: quod patet ex hoc q
dispositio 7 habitus possunt sine grā destrui per
contrarias consuetudinē que forte habitū p̄trarij
vicij inducit expellente contrariū habitū 7 dispo
sitionē: macula autē sine grā n̄ auferit. q macula nō
ponit aliqd positūe in aīa. ¶ Alterius v̄l q pec-
catū nūq̄ possit remitti quo ad maculā: qz ex hoc
ipso q aliquis peccauit pulchritudinē innocentie
amisit. sed nō pōt hanc pulchritudinē recuperare
nisi cōtingeret ipm̄ non peccasse. q cū hoc sit oīno
ipossibile: ipossibile est q alicui pctm̄ remittat: q
ad maculā. ¶ Ex hoc ipso hō turpitudinē quā
dam hēt q tēp̄ debitū seruitio creatoris in pctm̄
expēdit. sed tēp̄ illud qd iam effluxit recuperari
nō pōt. q nec macula mundari. ¶ S3 qd d̄
ep̄. vj. q christus cōiunxit sibi ecclīaz nō habēt
maculā: nec rugā. sed aliqui sunt mēbra ecclīe q
q̄nqz maculati fuerūt. q pctm̄ quo ad maculā re-
mitti pōt. ¶ Alterius v̄l q si remittat pctm̄ quo
ad maculā q remittat q ad oēm penā: qz remota
causa remouet effect̄. sed cā quā aliquis erat re-
pene est macula culpe. q remota macula remouet
pena. ¶ Puatio absqz culpa ex̄ns puniē inū-
ste puniē. sed ille cui remissus est pctm̄ quo ad ma-
culā est absqz culpa. q iniuste puniē: 7 ita videt
q nō sit aliqua pena dign̄: 7 sit sibi reat̄ pene re-
missus. ¶ Sed q pctm̄ non puniē per hoc q re-
mittit quo ad maculā. sed omni pctō debet pena
fm̄ diuinā iusticiā. q etiā post dimissionē culpe ali-
quis pene reat̄ remanere pōt. ¶ R̄ ideo dōm ad
p̄mā qōnē q ex hoc aliqd maculātū d̄: qz debi-

te pulchritudinis patit̄ detrinētū. v̄ n̄ macula fm̄
q huiusmodi nō habet q aliqd ponat: s3 p cōpa-
tionē ad illud qd pulchritudinis detrinētū cau-
sat aliqd q̄nqz ponere d̄: sicut aliqd in facie i-
ductū qd cando: ē faciei tegat aut priuat. pulchri-
tudo autē aīe consistit in assimilatiōe ip̄ius ad deūz
ad quē formari debet per claritatē grē ab eo susce-
ptā: sicut autē perceptio claritatis corporalis a so-
le prohibet a nobis per aliqd obstaculū interpo-
sitū: ita etiā claritas grē phibet ab anima per pec-
catū cōmissūz qd diuidit inter nos 7 deū: vt dicit
Esa. lix. vñ ipsa macula quātūz in se ē nō pōit de
essentia sua nisi puatiōez grē: sed ponit vt causāz
obstaculū peccati qd obstat ad grē receptionē: 7
7 ppter hec etiā macula tenebra d̄ rōne predictē
similitudinē. ¶ Ad p̄mū q dōm q quāuis quantū
ad ip̄am puatiōez grē non differat macule pecca-
toz: differunt tamē quantū ad causāz ex qua ma-
cula consequit̄: 7 fm̄ hoc etiā qdlibet pctm̄ vnam
maculam addit in quātū nouū obstaculū gratie
ponit. ¶ Ad scdm̄ dōm q grā est in essentia aīe
ex qua vires cognitīue 7 affectīue pcedunt: 7 ideo
grē lumē 7 intellectū dirigit 7 affectūz mouet: sed
peccatū in vtroqz defectū inducit: in intellectum
quidēz: qz omne peccatū ex errore est fm̄ Ambro
7 fm̄ p̄m: Omnis malus ignorās. 7 p̄ncipaliter
i affectu: qz omne pctm̄ i voluntate est: 7 ideo ma-
cula 7 quantū ad ip̄am puatiōnē: 7 quantū ad
causāz. s. pctm̄ 7 intellectū 7 affectūz respicit: s3 p̄n-
cipalē affectūz: vnde nō est incōueniens si macula
7 cecitas 7 tenebra dicat̄. ¶ Ad tertū dōm q ma-
cula dicit̄ contagio non quātū ad puatiōnē ip̄az
sed quātū ad cām puatiōnis: qz ex h̄ ipso q pctm̄
affectum quodāmodo tangit puatio dicta in ip̄o
consequit̄. ¶ Ad q̄rtū dōm q macula quantūz
ad causāz diuidit̄ ab omni pena: s3 quantū ad pu-
uatiōnē ip̄a diuidit̄ a pena inflicta: nō autē a pena
que pctm̄ cōcomitat̄. ¶ Ad scdm̄ qōnē dōm q ma-
cula obscuritatis ex interpositiōe causata nō pōt
auferri nisi obstaculū interpositū amoueat: pctm̄
autē qd erat obstaculū interpositū phibēs grē cla-
ritatē nō pōt remoueri: vt factū nō sit: sed vt effēz
auertēdi deū a nobis nō habeat: qui p̄p̄ auersio-
nē qua ab eo auersū p̄p̄ pctm̄ futm̄ a nobis auer-
sus manebat: 7 iō s3 hoc q se ad nos sua benigni-
tate cōuertit: d̄ pctm̄ n̄m remittere: sic nos offensā
alicui remittim̄: cū ad eūz ppter offensāz p̄teritaz
vltēris malivolentiam non seruamus: que qui-
dem in deum secundum effectum accipiēda sunt
vt in tertio libro distincti. xxxij. dictum est: 7 pro-
pter hoc etiā deus remittendo peccatūz dicitur
ipsum tegere: quasi non aspiciens ad p̄teritum
peccatum: vt ratione eius gratiam nobis denegat
¶ Ad p̄mū ergo dicendum q quāuis non
reparetur pulchritudo aīe quātū ad aliqd accēs
qd erat dignitas innocentie: repat̄ tamē quantūz

ad decore gr̄e que restituit. ¶ Et sicut dicitur ad scdm
qz nō semp hō recuperat oīa dāna q̄ passus ē vel
tpis vel aliorū: sed recuperat amissā pulchritudi-
nē quātū ad essētiā decoris spectat. ¶ Ad. iij. q̄dēz
dō q̄ in pctō duo sūt. s. p̄uersio ad p̄mutabile bo-
nū: 7 auersio ab incōmutabili bono: 7 scdm hoc
duo sūt effect' pcti: vn' ē indignatio dei ad nos auē-
sioni pcti respōdens: aliū ē pena iordinatā p̄uer-
sionē ordinās. 7 qz p̄ in pctō ex pte nra ē p̄uersio:
7 qd ē prius i generatiōe ē posteri' i destructione
iō ex parte dei prius ē recōciliatio ip̄ius ad nos: 7
scdm hoc ē liberatio a debito pene. s. p̄a est ou-
plex. s. exterminā hostes: 7 talis pena ex recōcilia-
tiōe ipsa remouet. alia pena ē q̄ corrigit ciuē 7 fili-
um vel amicu: 7 debiti ei' pōt remanere recōcilia-
tiōe iā facta: 7 iō sil' cū pctm̄ remittit' quo ad ma-
culā: remittit' que ad penā eternā q̄ ē extermināō
s. nō quo ad penā tpalē q̄ ē corrigeō. ¶ Ad pu-
gō dō q̄ sicut act' p̄p̄ria fuit cā macule: 7 tñ trāscū-
te actu nō trāsit macula ita act' mediāte macula
fuit cā debiti pene: 7 iō nō o3 q̄ cessāte macula de-
bitū pene cesset: qz cessāte prius effectū nō o3 q̄ ces-
set scdm. ¶ Ad scdm dō q̄ iste cui remissa ē cul-
pa quātū ad maculā adhuc dignus ē ppter actūz
quē p̄misit penā sustinere quātū nō sit dignus a
deo alienus esse.

De tertium sic proce

dit: Ut q̄ potestas clauūz se extendat ad
remissionē culpe: Jo. xx. dicitur discipulis: Quoz re-
miseritis pctā remittunt' eis. s. hoc nō dicitur quātū
ad manifestationē tñ: vt magr in lra dicit: qz sic
sacerdos noui testamēti nō hiet maiorē ptātez q̄
sacerdos veteris testamēti. q̄ exercet ptāte i culpe
remissionē. ¶ P̄. in pnia daf gr̄a ad remissionēz
pcti. s. hui' sacri dispensator: est sacerdos ex vi cla-
uiūz. q̄ cū gr̄a nō opponat pctō ex parte pene: sed
ex parte culpe: v' q̄ sacerdos ad remissionē culpe
operet' ex vi clauūz. ¶ P̄. maiorē virtutē recipit
sacerdos ex sua consecrationē q̄ aqua baptisimi
ex sua sanctificationē. s. aqua baptisimi hāc vi acci-
pit: vt corpus tangat 7 cor abluat fm aug. q̄ mltō
forti' sacerdos in sui cōsecratōe hāc ptātez accipit
vt cor a culpe macula abluere possit. ¶ Sed q̄
magr dixit di. v. q̄ de hanc ptātez nō cōtulit mini-
stro q̄ ad interiorē mūdationē cooperaret ei. sed si
pctā quo ad culpā remitteret cooperaret ei in mū-
dationē interiori. q̄ ptās clauūz nō se extendit ad
culpe dūmissionē. ¶ P̄. pctm̄ nō dimittit' nisi
per sp̄m̄ sc̄m̄. sed dare sp̄m̄ sc̄m̄ nō est alicuius
hōis: vt in. j. li. magr dixit di. xiiij. q̄ nec pctā remit-
tere quo ad culpā. ¶ Lterius v' q̄ nō possit
remittere pctm̄ quo ad penā. pctō. n. debet pena
eterna 7 tpalis. sed adhuc post absolutionē sacer-
dotis manet penitens obligatus ad penā tpalez i
purgatorio vel in hoc mundo faciendam. q̄ non

dimittit aliquo mō penā. ¶ P̄. sacerdos nō pōt
p̄iudicare diuine iusticie. s. ex diuina iusticia ta-
rata est pena penitenti quā debet subire. q̄ sacer-
dos de ea nō pōt aliqd remittere. ¶ P̄. ille qui
paruū pctm̄ comisit non est min' suscepti' effica
clauūz q̄ ille qui comisit maius pctm̄. s. aliquid
de pena per officiu sacerdotis de maiou pctō di-
mittitur: impossibile est esse aliqd paruū pctm̄ cui
nō debeat plus de pena q̄ illud qd de maiori pec-
cato dimissus est. q̄ poterit totā penā illius parui
pcti dimittere: qd falsū est. ¶ P̄. tota pena tpal'
pctō debita est vnus rōnis. si q̄ per p̄mā absolu-
tiōē dimittat aliquid de pena: 7 per scdm ab eo-
de3 pctō absolutionē poterit aliquid remittere: sic
tñ poterit multiplicari absolutio q̄ vi clauūz to-
ta pena tolleret: cū scdm absolutio nō sit minoris
efficacie q̄ p̄mā: 7 sic pctm̄ remanebit oīno impu-
nitū: qd est incōueniens. ¶ Sed q̄: clauūz ptās ē
ad ligandū 7 soluendū. sed pōt sacerdos inuigere
penā tēporalē. q̄ pōt absoluerē a pena. ¶ P̄. sa-
cerdos nō pōt dimittere pctm̄ quātū ad culpā: vt
in lra dicit: nec quātū ad penā eternā pari rōne. si q̄
nō pōt remittere quātū ad penā tēporalē: nullo
modo remittere poterit: qd est oīno cōtrariū de-
ctis euāgelij. ¶ Lter' v' q̄ sacerdos per ptātem
clauūz ligare nō possit. virtutes enī sacramētales
ordinant' cōtra pctm̄: vt medicina. sed ligare nō ē
medicina peccati: sed magis aggrauatio morbi vt
v' q̄ sacerdos per vi clauūz que est via sacramētal'
nō pōt ligare. ¶ P̄. sicut absoluerē vel aperire
est amouere obstaculū: ita ligare est obstaculū po-
nere. sed obstaculū regni pctm̄ ē: qd nobis ex alio
imponi nō pōt: qz nō nisi voluntate peccat. q̄ sa-
cerdos ligare nō pōt. ¶ P̄. clauē ex passioe chri-
sti efficacā habet. sed ligare nō est effectus passio-
nis. q̄ ex clauūz ptāte: nō pōt sacerdos ligare. ¶ Sed
q̄ dicit' Matth. xvi. Quicūq̄ ligaueris sup t̄ra
erit ligatū 7 in celis. ¶ P̄. ptātes rōnales sunt ad
opposita. sed ptās clauūz est ptās rōnalis cū habe-
at discretionē adiunctā. q̄ hz se ad opposita. q̄ si
pōt soluere pōt 7 ligare. ¶ Lterius v' q̄ possit
ligare 7 soluere fm p̄p̄rium arbitriūz: Hiero. enī
dicit: Mensurā tēpis in agendo p̄niaz nō satis ap-
te p̄figunt canones p̄ vnoquoqz crimine vt de su-
gulis dicat: qualr vnuq̄dē sit emēdandū. s. magr
arbitrio sacerdotis intelligētis relinquendū statu-
unt. q̄ v' q̄ ip̄e fm suū arbitriūz possit ligare 7 sol-
uere. ¶ P̄. dñs laudauit villicū iniquitatis q̄ pu-
deter fecisset: qz debitorū' oīi sui remisisset largi-
ter. sed deus magis p̄nū est ad miserendū q̄ aliqd
dñs tēporalis. q̄ v' q̄ laudabilior sit quātū plus d'
pena dimiserit. ¶ P̄. oīs ch̄isti actio nra est istru-
ctio. sed ip̄e quibusdam peccatib' nullam penam
imposuit: sed solum emendationē vite: vt patz de
adultera Jo. viij. q̄ v' q̄ ad arbitriūz suū possit
etiā sacerdos qui est vicariūz ch̄isti penam totūz

dimittere vel pte. **S**3 3: Bre. dicit: falsa pniaz
 dicim⁹ que no fm auctez sanctoz patz p qlitate
 criminis imponit. q vt q no oino sit in arbitrio sacer
 dotis. **A**d actu clauis requirit discretio. s3 si
 esset oino in voluntate sacerdotis dimittere 7 im
 ponere de pena quatu vellet: no esset ibi necia dis
 cretio: qz nuq ibi discretio posset accidere. q n e
 oino in arbitrio sacerdotis. **R**ideo do ad piaz
 qone q sacra fm dug. ex sanctificatioe inuisibile
 gram cotinet. sed hec sanctificatio qnz ad necita
 te sacri requirit ta in materia q in ministro: sicut
 pz in cofirmatioe: 7 tuc vis sacralis e in vtroqz co
 iuncti. qnz aut ex necitate sacri non requirit: nisi
 sanctificatio materie: sicut est in baptismo: qz no
 habet ministrum determinatum quatu ad sui necita
 te: 7 tuc tota vis sacralis consistit i materia: qnz
 vero de necitate sacri requirit cofsecratio vel sanctifi
 catio ministri sine aliqua sanctificatioe materie: 7
 tunc tota vis sacralis consistit in ministro: sicut 7 i
 pnia: vn eode mo se h3 ptas clauis que est in sa
 cerdote ad effectum sacri pnie: sicut se h3 vt q e i aq
 bapmi ad effectum bapmi. bapm at 7 sacm pnie
 coueniut quodam mo in effectu: qz vtriusqz culpa
 ordinat directe: qd no est de alijs sacris. sed in h
 differunt: qz sacm pnie eo q habet actus suscipi
 entis quasi materiales: no pot dari nisi adultis in
 quib⁹ requirit pparatio ad suscipiendum effectum sa
 cramento: sed bapm qnz dat adultis 7 qnz pu
 eris 7 alijs carentib⁹ vsu ronis: 7 io per bapm
 dat gra 7 remissio pctoz pueris sine aliqua sui p
 paratione pcedente: no aut adultis in quib⁹ pxi
 git pparatio remouens fictione: que quide ppara
 tio qnz pcedit sufficiens ad gre susceptione anq b
 pism actu pcpia: sed no ante votu bapismi p
 tepus ppalate veritatis. qnz aut talis pparatio te
 pore no pcedit: sed e simul cu bapismi susceptione
 7 tuc per bapismi susceptione gra remissiois cul
 pe cofert: sed p pnie sacm nuq dat gra: nisi ppa
 ratio adsit vel prius fuerit: vn virtus clauis opaf
 ad culpe remissionem: vel in voto exns: vel et i actu
 se exercens: sicut 7 aqua bapismi. sed sicut bapm
 mus non agit vt pncipale agens: s3 vt instrm no qd
 ptinges ad ipaz gre susceptione causanda et instru
 metali: s3 dispones ad gra p qua fit remissio cul
 pe: ita e de pte clauis. vn solus de remittit p se
 culpa: 7 i virtute ei agit instrumetalr: 7 bapm
 vt instrm iaiatu: 7 sacerdos vt instrm aiatu: qd of
 seru fm psm in. vij. eth. 7 io sacerdos agit vt mi
 nister. 7 sic pz q ptas clauis ordinat aliquo modo
 ad remissionem culpe: no sicut causans: sed sicut dis
 ponens ad ea. vn si ante absolutionem aliquis non
 fuisset pfecte dispositus ad gra suscipienda in ipa
 confessione 7 absolutione sacrali gram psequer si
 obice no poneret. si. n. clauis nullo mo ad culpe
 remissionem ordinaret: sed ad dimissionem pene tm:
 vt quida dicit: no exiget votu suscipiendi effectum

clauis ad culpe remissionem: sic n exiget votu susci
 piendi alia sacra que no ordinant ad culpa: sed 3
 pena. sed hoc facit videri q no ordinant ad culpe
 dimissionem: qz semp vsus clauis ad hoc q effectum
 habeat reqrit pparationem ex pte recipienti sacm
 7 sicut videret de bapismo si nuq daret nisi adult
Ad pnu q odz q sicut magr dicit in lra: sacer
 dotib⁹ comissa e ptas remittendi pctas: no vt ppa v
 tute remittat: qz hoc dei est: sed vt operatione dei
 remittentis onduat tag mistri. sed hoc contingit
 trib⁹ modis. Uno modo vt onduat ea no pntez: s3
 pmittat futurz sine hoc q aliquid opent ad ipaz:
 7 sic sacra veteri legis operatione dei significabat:
 vn 7 sacerdos veteris legis ondebat tm: 7 nihil o
 perabat. Alio modo vt significet pntez 7 nihil o
 perent ad ea: 7 sic quida dicit q sacra noue legis
 significet collationem gie qua de in ipsa sacroz col
 latione dat sine hoc q in sacramentis sit aliqua vt
 operas ad gram: 7 fm hanc opinionem que in pma
 di. tacta est et ptas clauis esset tm ondes diuinaz
 operatione in remissione culpe in ipsa sacri colla
 tione facta. Tertio mo vt significet diuinam opera
 tionem in remissione culpe pntez: 7 ad ipaz aliqd di
 spositiue 7 instrumetalr operent: 7 sic fm alia opi
 nione que sustinet coius sacra noue legis emuda
 tionem onduat diuinu factaz: 7 hoc modo et sacer
 dos noui testameti ondit absolutos a culpa: qz p
 portionalr oz loqui de sacris 7 pte ministroz.
 nec obstat qn claus eccle ad remissionem culpe di
 sponat: qz culpa ia remissa e: sicut nec q bapm
 disponat quatu in se est in eo qui iam sanctificat⁹
 est. **A**d scdm dom q neq sacm pnie: neq sa
 cramentu bapismi operado pertingit directe ad
 gram nec ad culpe remissionem: sed dispositiue.
Unde eti patet rnsio ad tertium. **A**lie rones
 onduat q ad remissionem culpe direte clauis ptas
 non operet ad concedendu. **A**d. ij. qonem dom
 q idez iudiciu est de effectu que ptas clauis actua
 liter exercita complet in eo in quo cotritio tepore
 pcessit: 7 de effectu bapismi qui ia habeti gram
 dat. aliquis. n. per fide 7 cotritione pcedente bap
 tismu gram remissionis pctoz quantu ad culpa
 cose. utus est: sed quado actualr postea bapismu
 suscipit gra auget: 7 a reatu pene totalr absoluit:
 eo q fit particeps passionis christi. 7 sicut ille qui
 per contritionez cosecutus est remissionem pctoz:
 quatu ad culpa: 7 per pns quantuz ad reatu pe
 ne eterne que siml cu culpa dimittit ex vt clauis
 ex passione christi efficaciam habentiu auget gra
 7 pena remittitur temporalis: cuius reat⁹ adhuc
 remanserat post culpe remissionem no tamē totus:
 sicut in bapismo: sed pars eius: eo q in bapismo
 homo regenerat configuratus passioni christi to
 taliter efficaciam passionis christi que sufficit ad
 omnem pena delendam in se suscipiend: vt nihil de p
 oris peccati actualis pena remaneat: quia non oz

alicui imputari ad penam: nisi quod ipsemet fecit. in baptismo autem homo nouam vitam accipiens fit per gratiam baptismalem nouus homo: et ideo nullus reus pene remanet in eo pro precedenti peccato. sed in penam homo non mutat in aliam vitam: quia non est regeneratio: sed sanatio quedam: ideo ex vi clauium quae operatur in sacramento penitentiae non tota pena remittitur: sed aliquid de pena temporali cuius reatus post absolutionem a pena eterna remanere potuit: ut dictum est. nec solus a pena illa quam habet vel suscipit ab ea penitens in confitendo: ut quidam dicunt: quia sic confessio et sacerdotalis absolutio non essent nisi in onus quod non competit sacramentis nouae legis: sed etiam de illa pena que in purgatorio debet aliquid remitti ut minus a purgatorio puniatur absolutus ante satisfactionem decedens quam si ante absolutionem decederet. **Ad primum** ergo dicitur quod non remittitur pena tota temporalis: sed partes et ideo adhuc manet obligatio ad penam satisfactoriam. **Ad secundum** dicitur quod passio christi sufficiens satisfecit pro peccatis totius mundi: et ideo sine iudicio diuine iusticie aliquid de pena sibi debita remitti potest secundum quod effectus passionis ad ipsum per sacra ecclesie pertingit. **Ad tertium** dicitur quod pro quolibet peccato oportet aliquam penam satisfactoriam remanere: per quam medicina contra peccatum praestetur: et ideo quauis virtute absolutio dimittit aliqua quantitas pene debite per aliquo magno peccato: non oportet tanta quantitas pene dimittatur respectu cuiuslibet peccati: quia aliquod peccatum habet remanere oio sine pena: sed virtute clauium de penis singulorum peccatorum proportionaliter dimittitur. **Ad quartum** dicitur quod quidam dicunt quod in peccato absolutio tamen dimittit vi clauium quantum dicitur potest: sed tamen valet iterata confessio: tamen per instructionem: tamen per maiorem certitudinem: tamen per inaccessionem peccatorum: tamen per verecundie meritum. sed habet non verum: quia tamen hec esset ratio confessionem iterandi: non tamen esset ratio iterandi absolutionem: praecipue in eo qui non habet aliquam causam dubitacionis de precedenti absolutione ita. non poterit dubitare post secundam absolutionem: sic per primam: sic videmus quod sacramentum extreme unctionis non iteratur super eundem morbum: eo quod totum quod per sacramentum fieri potuit semel factum est: et peccata in secunda confessione non requireret quod haberet clauis ille cui fit confessio si nihil ibi vis clauium operatur: et ideo dicitur quod etiam in secunda absolutione vis clauium de pena remittitur: quia in secunda absolutione gratia fertur augmentum: et quanto maior gratia recipitur minus de impunitate peccati precedentis manet: et ideo minor pena purgandi debet. unde etiam in prima absolutione alicui plus et minus de pena dimittitur vi clauium secundum quod plus se ad gratiam disponit: et potest esse tanta dispositio quod etiam ex vi contritionis tota pena tollitur: ut praedictum est. unde etiam non est inconueniens si per frequentem confessionem etiam tota pena tollatur ut peccatum oio remaneat impunitum per quo pena christi satisfecit. **Ad tertiam** quoniam dicitur quod operatio sacerdotis in visu clauium: est conformis dei operationi cuius minister est: de autem habet operationem et in culpa et in

pena: sed in culpa ad soluendum quidem directe: ad ligandum autem indirecte in quantum obdurare oportet: dum gratiam non largitur. sed in penam habet operationem directe quantum ad virtutes: quia et pena parit: et penam infligit. sicut ergo sacerdos etiam in absolucendo ex vi clauium habeat aliquam operationem ordinatam ad culpae dimissionem non iam dicto: non tamen ligando aliquam operationem habet in culpa: nisi ligare dicatur in quantum non absoluit: sed ligatos ostendit: sed in penam habet potestatem et ligandi et soluendi: soluit. non a pena quam dimittit: sed ligat ad penam que remanet. Sed ad hanc ligare dupliciter dicitur: uno modo considerando ipsam quantitate pene in coram: et sic non ligat nisi in quantum non soluit. sed ligatum ostendit. alio modo considerando penam hanc vel illam determinate: et sic ligat ad penam ligando eam. **Ad primum** ergo dicitur quod illud residuum pene ad quod obligat est medicina purgans peccati impunitatem. **Ad secundum** dicitur quod obstaculum regni non solum peccatum est: sed etiam pena quam quilibet sacerdos imponat dicitur est. **Ad tertium** dicitur quod et passio christi obligat nos ad penam aliquam per quam ei commemoratur. **Ad quartum** dicitur quod sacerdos operatur in visu clauium sicut in firmum et minister dei. nullum autem in firmum habet efficaciam actum nisi secundum quod mouet a principali agente et ideo dicitur Dio. in fi. Eccl. hierar. quod sacerdotibus videtur est virtutibus hierar. chieis quoniam diuinitas eos mouerit: in cuius signum Matth. xvi. ante potestatem clauium Petro tradita sit mentio de reuelatione ei facta diuinitatis: et Jo. xx. praemittitur potestati remissionis apostolica dante spiritu sancti donum quo filij dei agunt: unde sicque propter istum motum diuinum uti sua potestate praesuperit non consequeretur effectum ut Dio. dicit: et propter hoc a diuino ordine auerteret: et sic culpam incurreret. et quia pene satisfactorie infligende ut medicinae sunt: sicut medicinae in arte determinate non omnibus competunt: sed variande sunt secundum arbitrium medici non propria voluntate sequentis: sed medicinae sciam: ita pene satisfactorie in canone determinate non competunt omnibus: sed variande sunt secundum arbitrium sacerdotis diuino instinctu regulatum: sic autem medicus aliquis prudens non dat medicinam ita efficacem quam ad morbi curacionem sufficit: ne per debilitatem nascatur periculum oriat: ita sacerdos diuino instinctu morbum non solum per totam penam que uni peccato debet infligit: ne infirmum aliquis ex magnitudine pene despetat et a penam totaliter recedat. **Ad primum** ergo dicitur quod arbitrium illud debet esse diuino instinctu regulatum. **Ad secundum** dicitur quod et de hoc laudatur vilius quod prudens fecit: et ideo in remissione pene debite discretio adhibenda est. **Ad tertium** dicitur quod christus habuit potestatem excellentem in sacris: unde ipse ex auctoritate penam totam vel partes poterat dimittere sicut volebat. nec est simile de his quod operantur tamen ut ministri. **Questio. II.**

Unde queritur

de excoicatione. Et circa hoc queritur quatuor. Primo de ipsa excoicatione. Secundo quis possit excoicari

Tertio de modo excommunicationis. Quarto de coicatione cum excommunicatione. Quinto de absolutione ab excoicatione.

Ad primum sic pro

cedit: Ut q' incopetes sit hec d'ffo excoica-
tionis a quibusda posita: Excoicatio est separatō
a coioe ecclie quo ad fructū 7 suffragia generalia.
suffragia. n. ecclie valēt eis pro quib' fuit. s3 ecclia
orat pro eis qui extra eccliaz sunt: sic p hereticis
7 paganis. g etiā p excoicatis qui extra eccliaz sūt
7 sic eis suffragia ecclie valent. ¶ Nullus amittit
suffragia ecclie nisi per culpa. s3 excoicatio nō
est culpa: s3 pena. g p excoicatione nō sepat aliq's
a suffragiis ecclie coib'. ¶ Fruct' ecclie nō videt
aliud esse q' suffragia. nō. n. pōt intelligi de fructu
bonoz 7 p'aliuz: q' hec excoicatis nō auferunt. g i'
cōueniēter vtzqz ponit. ¶ Excoicatio minor
quedā excoicatio est. s3 p ea hō nō pōt suffragia
ecclie. g d'ffo nō est cois. ¶ Aterius v' q' ecclia
nullus debeat excoicare: q' excoicatio maledictio
quedā est. s3 Ro. xij. phibemur maledicē. g ecclia
excoicare nō o3. ¶ Ecclia militās o3 imitare
trūphantē. s3 vt in epla Jude legit Michael cuz
altercare d' corpore moysi cū diabolo nō ē ausus
iudiciū blasphemie inferre: s3 ait: 'Impet tibi de'
g nec ecclia militās o3 alicui iudiciū maledictiois
vel excoicationis inferre. ¶ Nullus ē in manum
hostis tradēd' nisi oio despat'. s3 p excoicationez
tradit aliquis i manū sathane. vt p3. j. Loz. v. cū
g de nemie sit desperandū in vita ista: ecclia nullū
o3 excoicare. ¶ S3 ē q' apls. j. Loz. v. Mādat
quedā excoicari. ¶ Matth. xviij. of de illo q'
eccliaz audire cōtēnit: Sic tibi sic ethnie' 7 publi-
canus. s3 ethnici sūt extra eccliaz. g 7 illi qui eccliaz
audire cōtēnunt p excoicatione extra eccliaz sunt
ponēdi. ¶ Ater' v' q' nullus pro aliquo tēporali
dāno debeat excoicari: q' pena nō o3 excedē culpā
s3 pena excoicatiois est puatio alicui' boni spūalis
qd oib' bonis p'ali' p'eminet. g p' p'ali' nullus ē
excoicād'. ¶ Null' malū p malo reddē debent'
fm apli pceptū. s3 hoc esset malū p malo reddere
si p tali dāno quis excoicaret. g nullo h' o3 fieri.
¶ S3 ē q' Petr' Ananiā 7 Saphirā p defrau-
datione p'ij agri snia mortis dānavit. g 7 ecclie s3
p p'ali' dānis excoicare. ¶ Ater' v' q' excoica-
tio iniuste lata nullo mō effectū habeat: q' per ex-
coicatione p'ectō 7 gra dei s'irabit que nō iniuste
s'irabi pōt. g excoicatio iniuste lata nō h3 effectū.
¶ Hiero. dic' q' h' est de supclio phariseorum
estimare esse ligatum vel solutū qui ligat vl soluit
iniuste. s3 eoz supcliu erat supbū 7 erroneū. g ex-
coicatio iniusta nullū h3 effectū. ¶ S3 ē: s3 Bre.
Precepta pastoris siue iusta siue iniusta tūmenda
sunt: non aut' essent e' mēda nisi aliquid nocerēt
etiā iniusta. g 7c. Rūdeo dō ad pmā. q. q' ille q' p

baptismū i ecclia ponit ad duo ascribit. s. ad cetū
fidelū: 7 ad sacroꝝ p'icipationē: 7 hoc scōz p'sup
ponit p'mū: q' in sacris p'icipadiis etiā fideles coī-
cant: 7 iō aliquis pōt extra eccliaz fieri p' excoica-
tionē duplr. vno ita q' separet t'm a p'icipatione
sacroꝝ: 7 hec erit excoicatio minor. alio ita q' ex-
cludat ab vtroqz: 7 sic erit excoicatio maior q' hic
d'ffinit: nō aut' pōt esse tertiu. s. q' excludat a coio-
ne fidelū: 7 nō a p'icipatioe sacroꝝ: rōne iā d'ca:
q' f. fideles in sacris coīcant. s3 coīcatio fidelū est
duplex: quedā in spūalib': sic mutue o'ones sūt 7
cōuetus ad sacra p'icipēda: quedā in corporalib'
actib' legitimis: qui qdē legitimi act' 7 licita cōmu-
nio his v'sib' cōtinēt: Si pro delictis anathema. q's
efficiat. Or: orare: vale: coio: mensa negaf. os. f. ne
det ofculū. orare: ne cū excoicatis orem'. vale: ne
salutenē. coio: ne. f. in sacris cum ipsis aliq's coīcet
mensa negaf: ne aliquis cū eis comedat. p'missa g
d'ffo impoztat sepationē a sacris in hoc q' d'ic' q'
tū a fructu: 7 a coione fidelū: q' tū ad spūalia: i h'
q' dicit 7 suffragia ecclie coia. alia aut' d'ffo iuenit
que dat fm sepationē ab vtrūqz actib': que talis
ē: Excoicatio est a qualibet licita coione legitimo
actu sepatio. ¶ Ad p'mū g dōm q' pro infidelib'
orat: sed ipsi fructū orōnis non percipiunt nisi ad
fidez conuertant. s'ir 7 pro excoicatis orari potest
q'uis nō inter o'ones q' p' mēbris ecclie sūt: 7 tū
fructū nō p'icipāt q' d'iu in excoicatioe manēt: sed
orat: vt det eis spūs p'nie vt ab excoicatioe solūāt.
¶ Ad scōm dōm q' suffragia alicui' valēt alicui
fm q' ei cōtinuāt. Pōt aut' actio vni' alteri p'inu-
ari duplr. vno ex vi charitatis que oēs fideles cō-
nectit: vt sint vni' in deo: sic of in p'l. p'iceps ego
sū oīuz 7c. 7 hāc cōtinuationē excoicatio nō iter-
cipit: q' iuste excoicari quis nō pōt nisi pro culpa
mortali p' quā iā a charitate diuisus est: etiā si nō
excoicet. iniusta aut' excoicatio charitatem alicui
auferre nō pōt: cū sit de maxis bonis que nō p'it
alicui iniusto auferri. alio p' intētionē suffragia fa-
cientis que in aliquē fert p' quo sūt. 7 hāc cōtinu-
ationē excoicatio intercipit: q' ecclia p' excoicatio-
nis sniaz sepat excoicatos ab vniuersitate fidelū
p' quib' suffragia facit. vñ suffragia ecclie ei n' p'sūt
q' pro tota ecclia sūt: nec ex p'sona ecclie o'io p' eis
inter mēbra ecclie fieri pōt: quis aliqua p'sona p'ri-
uata possit ad eius cōuersionē aliqd' suffragiū p' i-
tentionē dirigere. ¶ Ad tertiu dōm q' fruct' spū-
alis ecclie nō solū est ex suffragiis: s3 etiā ex p'cepti-
one sacroꝝ 7 ex cōiunctu fidelū. ¶ Ad quartū
dōm q' minor excoicatio nō h3 p'fectā rōnez excoi-
catiois: sed aliquid ipius p'icipat: 7 iō n' o3 q' ei to-
taliter excoicationis d'ffo cōueniat: s3 solū quo ad
aliquid. ¶ Ad scōam qōnez dōm q' iudiciū ecclie
cōfo: me o3 esse iudicio dei. de' aut' multipl'r p'ctō-
res punit: vt eos ad bonū trahat. vno flagellis ca-
stigando. alio' hoiez sibi relinquendo: vt auxilijs

subtrahit quibus a malo spediēbat suā infirmitatē cognoscat et humilis ad deū redeat a quo supbus abcessit: et quantū ad utrūq; ecclia in excoicatio- nis snia diuinū iudiciū imitat. iquātū. n. et a cōio- ne fidelīū separat vt erubescat: imitat diuinū iu- diciū quo per flagella castigat. inquātū aut a sus- fragiis et alijs spūalib' separat: imitat diuinū iudi- cium quo homiez sibi relinquit: vt per humilitatē seipm cognoscat ad deū redeat. ¶ Ad p̄mū q̄ dō q̄ maledictio pōt esse duplr. vno mō ita q̄ i malo qd irrogat vel dicit p̄ intencionē sistat: et sic maledi- ctio oib' modis phibita est. alio mō ita q̄ malum qd quidē maledicendo iprecat ad bonū illius or- dinet qui maledicit: et sic maledictio qn̄z est licita et salutifera: sicut et medicus aliqd nocumentum infert infirmo: vt sectionē per quā ab infirmitate liberet. ¶ Ad scōm dō q̄ diabolus incorrigibilis est: et iō nō est susceptibilis alicui' boni per excoica- tiōis penā. ¶ Ad tertiu dō q̄ ex hoc ipso q̄ aliqd suffragiū ecclie p̄iuat iplex incōmodū icurrit p̄ tria que quis ex suffragiis ecclie cōsequit. valēt ei ad augmentū gr̄e eis qui hnt: vel ad merendū eis qui nō hnt: et quantū ad hoc maḡ in lra dicit q̄ gr̄a dei per excoicationē s̄trahit. valent etiā ad custodiā virtutis: et quātū ad hoc dicit q̄ p̄ctio s̄trahit: nō q̄ oīno dei p̄uidētia excludat: sed q̄ ab illa p̄ctioe qua filios ecclie specialiori mō custodit. valēt ad defendēdū ab hoste: et q̄ntū ad hoc dicit q̄ diabolo maior p̄as seuiendi in ipm dat et spūalr et corporalr. vnde in p̄mitiua ecclia qn̄ oportebat per signa ad fidez hoies inuitare: sic spūalr sancti donū visibili signo manifestabat: ita et excoicatio corporali vexatiōe a diabolo innotesce- bat. nec est incōueniēs si ille qui nō est desperatus hosti dat: q̄ nō dat ei quasi dānandus: sed quasi corrigēdus: cū in p̄tate ecclie sit ex eius manu i m̄ eripere cū voluerit. ¶ Ad iij. q. dō q̄ per excoica- tiōē iudex ecclia sic excoicatos excludit a regno quodamō. vñ cū nō debeat excludere nisi idignos vt ex diffōne clauis patuit: nec aliquis reddat idi- gnus nisi per p̄ctm̄ mortale amiserit charitatez q̄ est via ducēs ad regnū: iō nullus excoicari debet: nisi p̄ pctō mortali. et q̄ in dānificando aliquem corporalr vel in reb' mortalib' aliquis mortaliter peccat et i charitatē facit: iō pro dāno tpali illato ecclia aliquē excoicare pōt. sed q̄ excoicatio ē gra- uissima penaz: pene autē medicine sunt. fm̄ p̄m̄ in. ij. et h. Sapientis autē medici est a leuiorib' me- dicinis incipere et min' periculois: iō excoicatio i- fligi nō d̄z: et pro pctō mortali nisi contumax fue- rit: vel nō veniēdo ab iudiciū: vel añ terminationē iudicij sine licētia recedēdo: vel demeritiōi nō pa- rēdo: tūc. n. p̄ q̄ monit' fuerit: si obedire cōtēpfit cōtinax reputat: et excoicari d̄z a iudice tā nō hntē qd i ipz faciat apli. ¶ Ad p̄mū et dō q̄ culpe q̄ titas nō mēsurat ex nocumēto qd q̄ facit: s̄z ex vo-

lūtate qua facit i charitatē agēs: et iō q̄uis pena excoicatiōis excedat nocumētū: nō tñ excedit q̄ti- tatē culpe. ¶ Ad scōz dō q̄ cū aliqd p̄ pena aliqua corrigi nō reddat ei malū: s̄z bonū: q̄ pene medi- cine sūt: vt dictū ē. ¶ Ad q̄rtā. q. dō q̄ excoicatio pōt dici iusta duplr. vno ex pte excoicatis: sicut cū ex odio vel ira excoicat: et tūc excoicatio nūlo- min' h̄z effectū suū q̄uis ille q̄ excoicat peccet: q̄ iste iuste patit: q̄uis ille iniuste faciat. alio mō ex pte ipsius excoicatis: vel q̄ cā excoicatiōis ē idēbi- ta: vel q̄ inferi snia iuri ordine p̄termissio: et tūc si sit talis error ex pte snie q̄ sniaz nullā faciat esse nō h̄z effectū q̄ nō ē excoicatio. si autē sniaz nō a- nullet h̄z effectū suū: et d̄z excoicat' hūilr obedir: et erit ei ad meritū: et vel absolutionē petē ab excoi- cātē: vel ad superiorē iudicē recurrere: si autē cōiē- neret cōiפו mortalr peccaret. p̄tingit autē qn̄z q̄ ē debita cā ex pte excoicatis que nō ē debita ex pte excoicatis: sic cū aliqd p̄ falso crimie in iudicio p̄- bato excoicat: et tūc si humilr sustia et hūilr me- ritū recōp̄sat excoicatis dānū. ¶ Ad p̄mū q̄ dō q̄ q̄uis hō gr̄az dei iuste amittere nō possit: pōt tñ iniuste amittere illa que ex pte nra sūt q̄ ad gr̄az dei d̄sponit: sic p̄z si s̄trahat alicui doctrine ver- bū qd ei debet: et h̄ mō excoicatio gr̄az dei s̄tra- here d̄z: vt ex p̄dictis p̄z. ¶ Ad scōz dō q̄ hiero. loquit q̄ntū ad culpas et nō q̄ntū ad penas: que p̄nt ēt iniuste infligi a rectoribus eccliaz.

Ad secundū sic pro- cedit: Vt q̄ q̄libz sacerdos possit excoica- re. excoicatio. n. est act' clauis. sed q̄libet sacerdos h̄z clauis. q̄ quilibet pōt excoicare. ¶ P̄. ma' est absoluerē et ligare in foro p̄nie q̄ in foro iudicij. s̄z quilibet sacerdos pōt sibi s̄ditos in foro p̄niali absoluerē et ligare. q̄ etiā pōt sibi s̄ditos quilibet sacerdos excoicare. ¶ S̄z d̄z: ea i q̄b' iminet picu- lū sunt maiorib' reseruāda. s̄z pena excoicatiōis est valde piculosa: nisi cū moderamie fiat. q̄ nō d̄z cui libet cōmitti sacerdoti. ¶ Lter' v' q̄ nō sacerdo- tes excoicare nō possunt: q̄ excoicatio ē act' clauis vt in lra d̄z. s̄z nō sacerdotes nō hnt clauis. q̄ non p̄nt excoicare. ¶ P̄. plus requirit ad excoicatiōes q̄ ad absolutionē in foro p̄nie. s̄z nō sacerdos i fo- ro p̄nie absoluerē n̄ pōt. q̄ nec excoicationē iſtere. ¶ S̄z d̄z est q̄ archidiaconi legati et clerici excoi- cant: qui qn̄z nō sūt sacerdotes. q̄ nō solū sacerdo- tes excoicare p̄nt. ¶ Lter' v' q̄ excoicat' vel sus- p̄sus excoicare possit. ille. n. qui ē excoicat' vel sus- p̄sus: n̄z ordinē n̄z iurisdictionē amittit: q̄ n̄z re- ordinat cū absoluit: n̄z cura ei itez cōmittit. s̄z ex- coicatio nō req̄rit nisi ordinē vel iurisdictionē. q̄ ēt excoicat' et susp̄sus excoicare p̄nt. ¶ P̄. ma' ē p̄ficē corp' ch̄risti q̄ excoicat'. s̄z excoicati p̄ficē p̄nt vt. s. ol. xij. d̄z ē. q̄ p̄nt excoicare. ¶ S̄z d̄z: ligat' corporalr nō pōt aliū ligare. s̄z vinculū spūale est

forti q̄ corporeale. q̄ excōicat' nō pōt excōicare: cū
 excōicatio sit vinculū spūale. **R**ñdeo dō ad p̄mā
 .q. q̄ in foro cōscie causa agit inter hoies 7 deum:
 in foro aut̄ exterioris iudicij cā agit hoies ad hoies
 7 iō absolutio vel ligatio que vnū hoies obligat q̄
 ad deū tm̄: p̄tinet ad for̄ p̄nic: s; illa que hominē
 obligat i comparatōe ad alios hoies ad for̄ publi-
 cū exterioris iudicij p̄tinet. 7 q; per excōicationes
 hō a cōione fidelitū separaf: iō excōicatio ad for̄z
 exterioris p̄tinet: 7 illi soli p̄nt excōicare qui habēt
 iurisdictionē in foro iudiciali: 7 p̄ hoc soli ep̄i, p̄
 p̄ia aucte 7 maior: es plati fm̄ cōiores opinionem
 p̄nt excōicare: s; p̄sb̄ yteri pochiales nō nisi ex cō-
 missiōe eis facta: vel in ceteris casib': sic in furto 7
 rapina 7 hui' mōi: in quib' est eis a iure concessus
 q̄ excōicare possint. Alij aut̄ dixerūt q̄ etiā sacer-
 dotes pochiales p̄nt excōicare: s; p̄dicta opinio ē
 rōnabilior. **A**d p̄mū q̄ dōz q̄ excōicatio nō est
 actus clauis directe: sed magis respectu exterioris
 iudicij. sed snia excōicatiois q̄uis in exteriori iudi-
 cio pmulget: q; tm̄ aliquo mō p̄tinet ad adituz re-
 gni fm̄ q̄ ecclia militans est via ad triūphantē: iō
 ē talis iurisdictionē p̄ qua hō excōicare pōt clauis
 pōt dicit: 7 fm̄ hoc a quibusdā distinguit q̄ est cla-
 uis ordinis quā oēs sacerdotes hñt: 7 clauis iuris-
 dictionis in foro iudiciali quā hñt soli iudices exte-
 rioris for̄: vtrāq; tm̄ de Petro cōtulit: Matth. xvj
 et ab ipso in alios descendit q̄ vtrāq; hñt. **A**d
 scōm dō q̄ sacerdotes parochiales hñt quidē iur-
 dictionē in s̄bditos suos quātū ad for̄ cōscie: s; n̄
 quātū ad for̄ iudicialē: q; nō p̄nt corā eis cōueni-
 ri in cāis cōtēntiosis: 7 iō excōicare nō p̄nt: s; absol-
 uere p̄nt i foro p̄niali. 7 q̄uis for̄ p̄niale sit dignū
 tm̄ in foro iudiciali maior solēntas requirit: q; in
 eo o; q̄ nō solū deo: s; ē hōi satisfiat. **A**d. ij. q. q.
 dō q̄ facta in quib' grā p̄ferē dispērare ad solos sa-
 cerdotes p̄tinet: 7 iō ipsi soli p̄nt absoluere 7 liga-
 re in foro p̄niali: s; excōicatio nō directe respicit
 grā: s; ex p̄nti in quātū hō suffragiū ecclie p̄uat
 que ad grām disponūt: vel in grā cōseruāt: 7 iō ē
 nō sacerdotes oīmō iurisdictionē habeāt in foro
 cōtēntioso p̄nt excōicare. **A**d p̄mū q̄ dō q̄ q̄uis
 nō habeāt clauē ordinis: hñt tm̄ clauē iurisdictionis
Ad scōm dō q̄ ista duo se hñt: sicut excedētia
 7 excessa: 7 iō alicui cōpetit vnū cui nō competit
 aliud. **A**d. iij. q. dō q̄ vsus iurisdictionis est in cō-
 paratōe ad aliū hoiem: 7 iō cū ois excōicat' a cōi-
 one fidelitū separaf: quilibet excōicat' vsu iurisdic-
 tionis p̄uat. 7 q; excōicatio est iurisdictionis p̄uatio
 iō excōicat' excōicare nō pōt: 7 eadē rō est de sus-
 pēso a iurisdictione. si. n. sit suspēsus ab ordine tātm̄
 tūc n̄ p̄t ea q̄ sūt ordinis: s; p̄t ea q̄ sūt iurisdictionis
 7 ecōuerso si sit suspēsus a iurisdictione: 7 nō ab or-
 dine. si aut̄ ab vtroq; tūc neutz pōt. **A**d p̄mū
 q̄ dō q̄ q̄uis nō amittat iurisdictionē: amittit tm̄
 iurisdictionis vsū. **A**d scōm dō q̄ cōficere seq̄

ptate characteri q̄ idelibil' ē: 7 iō hō exq̄ characta-
 re ordis h; sp̄ pōt p̄ficē: s; nō sp̄ ei liceat. sec' ar̄ ē dō
 excōicatōe q̄ iurisdictionē seq̄: q̄ auferrī p̄t 7 ligāi

Ad tertium sic proce-

dit: Ut q̄ aliq̄s possit seip̄z vel equalē vl'
 supiorē excōicare: q; agel' dei maior erat Paulo:
 Matth. xi. Qui maior ē i reḡ celoz maior est illi q̄
 nemo in natos muliez maior. sed Paulus excō-
 municauit angelum de celo: vt patz Gal. j. q̄ hō
 pōt supiorē excōicare. **P**. sacerdos alii excōicat
 in generali p̄ furto vel p̄ aliq̄ hui' mōi. s; pōt p̄tin-
 gere q̄ ipsemet fecit vel supiorē vel equalē. q̄ aliquis
 pōt se vel equalē vel supiorē excōicare. **P**. ali-
 q̄s pōt supiorē absoluere in foro p̄niali vel cōle sic
 cū ep̄i suis s̄bditis p̄tēt: 7 cū vnus sacerdos alteri
 venialia p̄tēt. q̄ vt q̄ etiā excōicare aliq̄s supiorē
 vel equalē possit. **S**z: excōicatio est act' iuris-
 dictionis. s; aliquis nō h; in se iurisdictionē: q; i ca-
 de cā nō pōt quis esse re' 7 iudex: nec itez i supio-
 rē aut equalē. q̄ nō pōt aliq̄s supiorē vel equalē
 aut se excōicare. **L**teri' v' q̄ i aliquā vniuersi-
 tatē snia excōicatiois ferri possit. p̄tingit. n. q̄ aliq̄
 vniuersitas sibi in malicia colligat. sed p̄ malicia
 in qua aliq̄s p̄tmax extiterit o; excōicatio ferri.
 q̄ pōt in aliquā vniuersitatē ferri excōicatio.
P. illud q̄ est grauissimū i excōicatōe est sepa-
 tio a sacris ecclie. sed aliq̄n tota ciuitas interdicat
 a diuinis. q̄ 7 excōicari aliqua vniuersitas potest.
Sz ē glo. Aug. Matth. xij. q̄ dicit q̄ p̄nceps
 7 multitudo nō est excōicada. **L**teri' v' q̄ ille
 qui semel ē excōicat' vlti' excōicari nō possit. j.
 Loz. v. dicit ap̄le: Quid mihi ē de his qui foris
 sūt iudicare: s; excōicati iā sūt extra eccliaz. q̄ sup-
 eos ecclia iudiciū nō h; vt possit eos itez excōica-
 re. **P**. excōicatio ē sepatio quedā a diuinis 7 a
 cōione fidelitū. s; p̄ q̄ ē aliq̄s p̄uat' aliquo nō pōt
 itez illo p̄uari. q̄ vn' excōicat' nō o; itez excōicari
Sz: excōicatio q̄dā pena est 7 medicinale re-
 mediū. s; pena 7 medicine iterat cū cā extigit. q̄ 7
 excōicatio iterari pōt. **R**ñdeo dō ad p̄mā. q. q̄
 cū p̄ iurisdictionē aliq̄s p̄tuitat in gradu superi-
 oritatis respectu eius in quē h; iurisdictionē: q; ē
 iudex et' iō nullus h; in seip̄sū vel supiorē vl' eq̄
 lē iurisdictionē: 7 p̄ p̄ns nullus pōt seip̄m excōica-
 re vel supiorē vel equalē. **A**d p̄mū q̄ dō q̄ ap̄lus
 loquit s̄b hypostesi. i. si poneret agelus peccare: sic
 enī nō est ap̄lo supior: sed inferior: nec ē inconue-
 niens q̄ in cōditionalib': quaz antecedētia ip̄sibi
 līa sūt 7 p̄ntia ip̄sibilia sint. **A**d scōm dō q̄ i
 tali casu nullus excōicat: q; par in parē nullū hēt
 iperitū. **A**d tertiu dō q̄ absolutio 7 ligatio i fo-
 ro p̄fessionis est quo ad deū tm̄ apud quē aliquis
 alio inferior reddit per p̄tm̄. s; excōicatio ē in iu-
 dicio exteriori in quo aliquis nō amittit supiorita-
 tē ex h' ip̄o q̄ peccat: vnde nō ē silis rō de vtroq;

foto: et tñ in foto p̄fessiois aliq̄s nō p̄t sc̄ip̄z absol
 uere: nec sup̄iore nec equalē de mortali: nisi ex cō
 missioe sibi facta. d̄ venialib⁹ at̄ p̄t: q̄ venialia ex
 quibuslibet sac̄ris gr̄az p̄ferentib⁹ remittunt. vñ
 remissio venialiu⁹ sequit̄ p̄tate ord̄inis. **Ad. ij. q. q.**
 d̄m q̄ excōicari nō d̄ aliq̄s: nisi p̄ pctō mortali
 pctm̄ aut̄ i actu p̄sistit: act⁹ aut̄ nō ē cōitatis: s̄ sin
 gulariū p̄sonaz: vt frequēter: et iō singuli d̄ cōitate
 excōicari p̄nt: nō aut̄ ip̄a cōitas: et̄ ē q̄n̄z act⁹ sit
 tot⁹ alicui⁹ multitudis: vt q̄n̄ multi nauī trahunt
 quā nullus trahere possit: nō tñ ē pbabile q̄ aliq̄
 cōitas ita tota ad malū p̄sentiat q̄n̄ aliqui sint di
 sentiētes. et q̄ nō ē dei qui iudicat oēs irā: vt d̄ d̄
 net iustū cū ip̄io: vt d̄. Sen. xix. iō ecclia q̄ iudiciū
 dei imitari d̄ fati p̄uide statuit: vt tota cōitas nō
 excōicet: ne collecti c̄iganis sil̄ eradicez et triticū.
Ad p̄mū q̄ p̄z solutio ex d̄ctis. **Ad sc̄d̄z d̄**
 q̄ suspēio nō tāta pena ē q̄ta excōicatio: q̄ suspē
 si n̄ fraudat̄ ecclie suffragiis sic excōicati. vñ ēt ali
 q̄s s̄n pctō p̄p̄o suspēdit: sic et totuz regnū sup̄pōit
 iudicio p̄ pctis regi: et iō n̄ ē sile de excōicatioe et su
 sp̄siōe. **Ad. iij. q. d̄** q̄ ille q̄ excōicat⁹ ē vna excōi
 catioe p̄ itez excōicari p̄ eiusdē excōmunicatiois
 itatōez ad maiorē sui p̄fusione: vt vñ sic a pctō resi
 liat: vt p̄p̄ alias cās: et tūc tot sūt p̄ncipales excōica
 tōes q̄t cāc p̄ q̄b⁹ aliq̄s excōicat. **Ad p̄mū q̄ d̄** q̄
 ap̄ls loquit̄ d̄ pagāis et alijs infidelib⁹ q̄ n̄ h̄nt cha
 racterē p̄ quē anūerati sūt in pp̄lo dei. s̄ q̄ chara
 cter baptismal⁹ q̄ q̄s pp̄lo dei anūerat̄ ē idelibil
 iō sp̄ remāet aliquo de ecclia baptizat⁹: et sic semp
 ecclia de ip̄o iudicare p̄t. **Ad sc̄d̄z d̄** q̄ puatio
 quīs nō recipiat magis et min⁹ fm̄ se: recipit tam
 magis et min⁹ s̄z cās suā: et s̄z h̄ excōicatio p̄t irari
 et magis ē elōgat⁹ a suffragiis ecclie q̄ plurice ē ex
 cōicat⁹ q̄ qui semel tñ.

Ad quartum sic pro

cedit: Ut q̄ liceat excōicatio cōicare i p̄f
 cozpozalib⁹. excōicatio. n. ē act⁹ clausū. s̄z p̄tās cla
 uis se extēdit ad sp̄ūalia tñ. q̄ p̄ excōicatioez nō p̄
 hibet q̄n̄ vñ aliū in cozpozalib⁹ cōicare possit. **Ad.**
 q̄d̄ ē institutū p̄ caractare s̄ charitate nō militat
 s̄z ex p̄cepto charitat̄ tenemur iūmic sbuic̄: q̄d̄ s̄n
 aliq̄ cōicatioe fieri nō p̄t. s̄z aliq̄ excōicatio i coz
 pozalib⁹ cōicat. **Sz d̄** q̄d̄ d̄. i. **Loz. v. Lū** eius
 mōi nec cibū sumē. **Uter⁹** vñ q̄ p̄cipās excōica
 to nō sit excōicat⁹. p̄ ē. n. sepat⁹ ab ecclia gētil⁹ q̄
 excōicat⁹. s̄z ille qui p̄cipat gētili aut̄ iudeo nō est
 excōicat⁹. q̄ nec ille qui p̄cipat christiano excōica
 to. **Ad.** si ille q̄ p̄cipat alicui excōicatio ē excōi
 cat⁹: eadē rōne q̄ p̄cipat p̄cipatū erit excōicatus
 et sic in infinitū p̄cedet: q̄d̄ videt̄ absurdū. q̄ nō ē ex
 cōicat⁹ qui excōicatio p̄cipat. **Sz d̄** est q̄ excōi
 cat⁹ positus est extra cōione. q̄ qui ei cōicat a cōio
 ne ecclie recedit: et sic vñ q̄ sit excōicat⁹. **Uter⁹**
 vñ q̄ p̄cipare. cū excōicatio in casib⁹ nō p̄cessis sp̄

sit pctm̄ mortale: q̄ decretal⁹ q̄dā r̄ndz q̄ p̄p̄ tiorē
 mortis nō d̄ aliq̄s excōicatio cōicare: q̄ aliq̄ d̄t
 pus sbire mortē q̄ mortali peccet. **Sz** bec rō nul
 la esset nisi p̄cipare excōicatio est pctm̄ mortale
 q̄ r̄. **Ad.** facere s̄ p̄ceptū ecclie ē pctm̄ mortale.
 s̄z ecclia p̄cipit q̄ excōicatio null⁹ cōicet. q̄ p̄cipat
 cū excōicatio est pctm̄ mortale. **Ad.** null⁹ arceet a
 p̄ceptōe eucharistie p̄ pctō veniali. s̄z ille qui p̄tici
 pat excōicatio in casib⁹ nō p̄cessis arceet a p̄ceptōe
 eucharistie: q̄ incurrit miorē excōicatioez. q̄ p̄tici
 p̄as excōicatio in casib⁹ nō p̄cessis peccat mortali.
Ad. nullus d̄ excōicari maior excōicatioe: nisi
 p̄ pctō mortali. s̄z aliq̄s p̄t fm̄ iura excōicari ma
 iori excōicatioe p̄p̄ h̄ q̄ excōicatio p̄cipat. q̄ p̄tici
 pare excōicatio ē pctm̄ mortale. **Sz d̄:** a peccato
 mortali null⁹ p̄t absoluere nisi habeat sup̄ eū iur
 risdictionē. s̄z p̄t absoluere a p̄ticipatōe excōicati
 onis quilibet sacerdos. q̄ nō est pctm̄ mortale. **Ad.**
 p̄ mēlura pcti d̄ cē p̄nie mod⁹. s̄z p̄ p̄ticipatōe ex
 cōicatiois s̄z cōez p̄fuetudinē n̄ ponit̄ pena debita
 pctō mortali: s̄z magis debita veniali. q̄ ē pctm̄ ve
 niale. **Ad.** n̄deo d̄ ad p̄mā. q. q̄ sic p̄d̄m̄ ē duplex
 est excōicatio. vna ē mior q̄ sepat tñ a p̄ticipatōe
 sacroz: et iō excōicatio tali excōicatioe cōicare nō s̄z
 cōicare: s̄z nō s̄z ei sacra p̄ferre. alia ē maior excōi
 catio: et bec sepat hoiez a sacris ecclie: et a cōione
 fidelium: et iō excōicatio tali excōicatioe cōicare nō s̄z
 Sz q̄ ecclia excōicationē ad medelā: et nō ad inte
 ritū inducit: excipit̄ ab hac gn̄alitate q̄dā i q̄b⁹
 cōicare s̄z. i. i his q̄ p̄tinet ad salutē: q̄ de talib⁹ h̄
 licite cū excōicatio loqui p̄t: et et alia vba interfe
 rere: vt facili⁹ salutis vba ex familiaritate recipiat
 Excipit̄ et q̄dā p̄fone ad q̄s sp̄alr p̄tict p̄uisio ex
 cōicati: scilicet vxor: seruus: filius: rusticus: et ser
 uicus: s̄z hoc intelligēdū ē de filijs nō emācipatis
 als teneret vitare p̄tēs. de alijs aut̄ intelligit̄ q̄ s̄z ex
 cōicatio cōicare: si aut̄ excōicatioez se ei sbiderunt:
 nō aut̄ si p̄. quidā aut̄ intelligit̄ ecōuerso. s. q̄ su
 p̄iores p̄nt licite cōicare inferioribus. aliq̄ vñ d̄dicūt
 s̄z ad min⁹ in his eis cōicare debēt i q̄b⁹ eis sūt obli
 gati: q̄ sic inferiores obligat̄ ad obsequiū sup̄ioruz
 ita sup̄iores ad p̄uidētā inferioruz. sūt et q̄dā casus
 excepti: sic q̄n̄ iurat̄ excōicatio: et q̄n̄ aliqui sūt pe
 grini et viatores in ira excōicatioez q̄ licite p̄nt ab
 eis emere: vt et accipe elemosyna. et silr si aliq̄s vt
 deat excōicatu in nēitate: q̄ tūc ex p̄cepto chari
 tatis tenet ei p̄uidere: et bec h̄ vñ p̄tinet. Utile lex
 hūile res iqrata necē. vt vile refat ad vba salutē:
 lex ad m̄imoniū: hūile ad sbiectionē. cetera pat̄.
Ad p̄mū q̄ d̄ q̄ cozpozalia ad sp̄ūalia ordinan
 tur: et iō p̄tās que se extēdit ad sp̄ūalia et ad coz
 pozalia p̄t se extēdere: sic ars q̄ ē de sine ipat de
 his q̄ sūt ad finē. **Ad sc̄d̄m d̄** q̄ in illo casu in
 q̄ aliq̄s ex p̄cepto charitatis cōicare tenet n̄ p̄hibe
 tur cōio: vt ex d̄ctis p̄z. **Ad. ij. q. d̄** q̄ excōicatio
 p̄t inferri in aliquē dupl̄: aut ita q̄ ipse sit excōi

catuſ cu oib' ei picipantib' : 7 tuc no e dubiu q d
 cuſq picipat ei e excoicat' maiori excoicatione. aut
 e excoicatus ſimplr : 7 tuc aut picipat aliquis ei i
 crimie pbendo ei coſiliu 7 auxiliu 7 fauore : 7 ſic
 itez e excoicat' maiori excoicatione. aut picipat in
 alijs: ſicut in vbo vel oſculo vel meſa: 7 ſic e excoi
 cat' minori excoicatione. ¶ Ad pnu q d q ecclia
 no ita intedit corrigre infideles ſicut fideles quoz
 cura ſibi incubir: 7 io no ita arceat a coſione infide
 liu: ſicut a coſione fidelu illoz quos excoicat ſup
 quos hz aliq' p'ate. ¶ Ad ſcom d d q excoica
 to miori excoicatione hz coicare: 7 ſic excoicatio no
 traſit in tertia pſona. ¶ Ad tertia qone d d q dda
 dicit q qncuz aliq' picipat excoicato vel vbo vl
 qcuſq dicitoz modo: fm qd ei coicare no hz pec
 cat mortalr: niſi in caſib' exceptis a iure. ſz qz hoc
 v' valde graue q h' p vno vbo leui q excoicatur
 alloquit mortalr peccet: 7 mult' excoicates laqz
 oanaoſis injerent qd in eos torqueret: io aliq' p
 babili' v' q no ſp peccat mortalr: ſz ſolu qn i cri
 mie ſibi picipat: vl in dnis vel in p'ceptu ecclie.

¶ Ad pnu q d d q decretalis illa loquit de p'ci
 patione in dnis. Vel d d q ſilis ro e de pcto mor
 tali 7 de veniali quatu ad hoc: qz ſicut pctm mor
 tale no pot bn fieri: ita nec veniale: 7 io ſicut ho
 dz pus ſuſtinere morte: qz peccet mortalr: ita eti
 qz q peccet venialr: illo mo debiti q dz veniale vi
 tare. ¶ Ad ſcom d d q p'ceptu ecclie directe reſpi
 cit ſp'alia: 7 ex p'nti legitimos actus: 7 io q coicat
 eis in dnis facit q p'ceptu 7 peccat mortalr: q aut
 picipat ei in alijs facit p'ter p'ceptu 7 peccat veia
 liter. ¶ Ad tertiū d d q eti aliq' ſine culpa
 qnz ab euchariftia artat: ſic p' in ſuſp'ſis vel iter
 dicit: qz tales pene qnz alicui p culpa alteri' q i eis
 puniſ inferu. ¶ Ad qrtū d d q quis picipat ex
 coicato ſit pctm veniale: tñ picipare ei p'ncipit e
 pctm mortalr: 7 p hoc pot aliq' excoicari ſz iura

AD quintū sic proce

dit: U' q d q ſacerdos poſſit ſbditu ſuuz
 ab excoicatione abſoluere. ma' .n. eſt vinculu pcti
 q excoicationis. ſz qz ſacerdos pot ſbditu ſuuz a
 a pcto abſoluere. q multo ſon' ab excoicatione.
 ¶ P. remota ca remouet effect'. ſz excoicationis ca
 e pctm mortale. q cu poſſit qz ſacerdos a pcto illo
 mortali abſoluere. poſſit ab excoicatione ſiſ. ¶ S'z
 eiudē p'atis e excoicare 7 excoicatu abſoluere. ſz
 ſacerdotes inferiores no pnt ſuos ſbditos excoica
 re. q nec abſoluere. ¶ Lterius v' q nullus poſſit
 abſolui iuit'. ſp'alia. n. no pferuſ iuito alicui. ſed
 abſolutio ab excoicatione e bñficiu ſp'iale. q no pot
 p'ſtari iuito. ¶ P. excoicationis ca e p'umacia. ſed
 qn aliq' no vult abſolui excoicatoez p'tenſ: tuc e
 maxie p'umax. q no pot abſolui. ¶ S'z: excoica
 tio q volutate alicui pot inferri. ſz q q voluntatez
 eueniuſ e' q volutate amoueri pnt: ſic p'z d bonis

fortune. q excoicatio pot tolli ab aliquo inuito.

¶ Lterius v' q aliquis no poſſit abſolui ab vna
 excoicatione: niſi abſoluat ab oib'. effect'. n. dz p'p'o
 tionari ſue cauſe. ſz ca excoicationis e pctm. cu ergo
 aliqua no poſſit abſolui ab vno pcto niſi ab oib'
 abſoluat: nec in excoicatione hoc ee poſſit. ¶ P. ex
 coicationis abſolutio in ecclia ſit. ſz ille qui vna ex
 coicatione e irretit' e extra eccliaz. q q' d'iu vna ma
 ner ab alia abſolui n' p' . ¶ S'z: excoicatio qda
 pena e. ſz ab vna p'ea aliq' liberat alia remanete.
 q ab vna excoicatione alia remanete qd abſolui pot
 ¶ R'ndeo d d ad pma. q. q a miori excoicatione quilz
 pt abſoluere qui ſt abſoluere a pcto p'icipatois.
 ſi at e maior: aut e lata a iudice: 7 ſic ille q tulit: vl
 ei' ſupior pt abſoluere. vel e lata a iure: 7 tuc c'pe:
 vl etiā ſacerdos pt abſoluere: excepti ſex caſib' qd
 ſibi iuris d'itor. ſ. papa reſuauit. p'm' e cu aliquis
 injerit man' in clericu: vel religioſu. ſc'ds e de illo q
 incedit eccliaz: 7 e denūciat'. tert' e de illo q fragit
 eccliaz: 7 denūciat'. e. quart' e de illo q in dnis ſciē
 coicat excoicatis noialr a papa. qnt' d illo q falſat
 ſ'as aplice ſedis. ſext' de illo q excoicatis in crimie
 coicat. no. n. dz abſolui niſi ab eo q excoicauit etiā
 ſi no ſit ei' ſbdit': niſi p'p' difficultate accededi ad
 ſp'z abſolueret ab c'po vl a p'po ſacerdote p'ſtita iu
 ratoria cautioe q pareret m'adato illi' iudicis qui
 ſniaz tulit. a pmo aut caſu. vij. excipiunt. p'm' e in
 articulo mortis i q a qlibz excoicatione pot qd a qz
 ſacerdote abſolui. ſc'ds ſi ſit oſtiar' alicui' potēſ
 7 no ex odio vel p'poſito p'cuſſit. tert' ſi p'cuties ſit
 mlier. quart' ſi ſit ſu': 7 dñs lederet de eius abñtia
 qui no e i culpa. qnt' ſi regularis regularē niſi ſit e
 nozmis exceſſus. ſext' ſi ſit paup'. ſeptim' ſi ſit ipu
 bes vel ſenex vl valitudinar'. octau' ſi heat inimi
 citias capitales. ſit at aliq' caſus. vij. in qb' p'cuties
 clericu excoicatione no incurrit. p'm' ſi ca diſciplie
 vt mag' vl plat' p'cuſſerit. ſc'ds ſi iocoſa leuitate.
 tert' ſi iuenerit cu turp' agēte cu vxore vl matre
 vl ſoroze vel filia. quart' ſi ſtati vi repellat. qnt' ſi
 ignoret eu ee clericu. ſext' ſi inueniat eu in apoſta
 ſia p' trinā admōitioez. ſeptim' ſi traſſert ſe cleric'
 ad actū penie' d'riuz vt fiat miles vel ad bigamia
 traſeat. ¶ Ad pnu q d d q q'is vinculu pcti ſit
 ma' ſimplr q excoicationis: tñ q ad aliquid viculū
 excoicationis e ma' inquantū no ſolu obligat q ad
 deu: ſz etiā in facie ecclie: 7 io in abſoluedo ab ex
 coicatione requirit iuriſdictio in exteriori foro: non
 aut i abſolutōe a pcto: nec exigit cautio iuramēti
 ſic exigit in abſolutōe ab excoicatione. p iuramētuz
 eni p'rouerſie que ſit in hoies imianſ fm apl'm.
 ¶ Ad 2' d d q cu excoicat' no ſit p'iceps ſac'oz
 ecclie ſacerdos no pot abſolueſ excoicatu a culpa
 niſi ſit pus abſolut' ab excoicatione. ¶ Ad. ij. q. d d m
 q malu culpe 7 pene differuſ in hoc q culpe p'nci
 piū in nobis eſt: qz oē pctm volūtariū e. pene aut
 p'ncipiū qnz eſt extra noſ: no aut requirit ad penā

q̄ sit voluntaria: imo magis de rōne pene est p̄ vo-
luntate esse: 7 iō sicut pctā nō cōmittunt nisi volū-
tate: ita nō remittūt alicui inuito: s; excōicatio sic
i aliquē inuitū ferri pōt: ita 7 inuit' ab ea absolui
poterit. ¶ Ad p̄mū q̄ dō q̄ ppositio h; veritatez
de illis bonis spūalib' que in voluntate nra cōsi-
stūt: sicut sunt virtutes: q; nō pnt a nolentib' p̄di:
scia. n. q̄uis sit spūale bonū: tñ etiā pōt a nolēte p
infirmatē amitti: 7 iō rō nō ē ad ppositū. ¶ Ad
scōz dō q̄ etiā manēte cōtumacia pōt aliq; discre-
te excōicationē iuste latā remittere: si videat salutē
ill' expedire in cui' medicinā excōicatio lata est.

Ad tertiā. q. dō q̄ excōicatioes nō hnt cōnexiōz
in aliquo: 7 iō possibile est q̄ aliq; ab vna absol-
uat 7 in altera remaneat. S; circa hoc sciendū est
q̄ aliquis qñz est excōicat' plurib' excōicatioib' ab
vno iudice: 7 tūc qñ absoluit ab vna intelligit ab
oibus absolui nisi hriuz expmat: vel nisi in causa
qua q̄s ab olutionē ipetrat de vno tm casu excōi-
catōis cū pro pluribus excōicatus sit. qñq; ē excō-
municatus a diuersis iudicibus: 7 tūc absolutus a
ab vna excōmunicatione non propi hoc est abso-
lutus ab altera: nisi oēs ali' ad pctōez eius excōi-
catōez suā pfirmauerit: vel nisi oēs vni demādent
absolutionē. ¶ Ad p̄mū q̄ dō q̄ oia pctā hnt cō-
nexionē in auertōe voluntatis a deo cuz q̄ nō pōt
esse pctōz remissio: 7 iō vnū pctm sine altero re-
mitti nō pōt. s; excōicatioes non hnt aliquā talem
p̄nexionē: nec iterū absolutio ab excōicatione ipe-
dit p̄p̄ voluntatis p̄rietatē: vt dictū ē: 7 iō rō nō se-
quit. ¶ Ad scōm dōz q̄ sicut plurib' de cāis erat
aliquis extra eccliaz: ita possibile ē q̄ ista separatio
remoueat quātū ad vnā cām: 7 remaneat q̄tū ad
alterā. ¶ Excōis vtrūq; nō habet. q; 7 si bēant or-
dinē: amittūt tñ iurisdictionē ab ecclia p̄cisi.

¶ Verū dei pctā dimittit. s. aucre: s; sacerdos in
quātū sacm p̄bet misterio: inquātū autē penā ipo-
nit sic idē ipe iudex dī. ¶ Nullius p̄tatis iura ex-
ercet: vt. s. actio eius ad interiores maculas mun-
danas ptingat. ¶ Ecclie charitas 7c. vī nō esse
ad ppositū: q; hic nō agit de dimissione per mo-
dū meriti: s; de dimissioe p modū sacri. 7 dōz q̄
meritū ecclie ē sub disp̄latōe clauū: 7 iō tā ex me-
rito christi q̄ alioz q̄ sūt de ecclia ecclie clauē effi-
caciaz hnt. ¶ Pctm dī tenebra: q; intellect' obtū-
dit. Cōtra: mlti pctōes iueniunt q̄ hnt optimū in-
tellectū ad capiēdū. Et dō q̄ sequit de obtusioe in-
tellect' practici s; q̄ oīs mal' ē iqrās: 7 nō de obtu-
sioe intellect' speculatiui. ¶ Dis. XIX.

Qstqz ostesū

ē que sint clauē 7c. Postq̄
deimāuit mgr de clauib' s; s;
se: hic icipit deimāre q̄z sit
hīe clauē. Et diuidit in ptes
duas. In p̄ma oñdit q̄ sacer-

dotū sit clauē hīe. In scōa mouet quāsdā dubita-
tiōes p̄ hec: ibi S; nō vī q̄ oēs 7c. 7 hec ps diuisi-
dit in duas. i p̄ma mouet dubitatōez de clauē scie
in scōa de clauē p̄tatis: ibi Lūq; tā p̄stet 7c. 7 hec
ps diuidit in duas fm duas opinionēs quas i hac
dubitatōe tangit. scōa incipit ibi Alijs aut vī 7c.
7 hec diuidit in tres. in p̄o ponit opinionē. in scōa
pfirmat eā: ibi Q; vō habeat p̄tate 7c. in t̄tia r̄mo-
uet quedā que huic opinionē vident esse p̄ria: ibi
Huic aut Augu. 7c. Et circa hoc duo facit. P̄mo
ponit obiectionē qua vī oñdi q̄ nō solis sacerdotib'
vīas clauū cōpetit: scōo q̄ malis sacerdotib'
nō cōpetit: quoz vtrūq; ē p̄ scōaz opinionē q̄ vī
ē: ibi P̄missis vō snie. 7 circa hec tria facit. p̄mo
ponit obiectionē. scōo alioz solutionē ponit: ibi
S; illud capm 7c. tertio solutionē p̄p̄az ex dictis
p̄us colligit: ibi Illud aut mala 7c. Circa scōduz
duo facit. p̄mo ponit solutionē ad aucre p̄p̄ete-
ductā qua quidā ponūt. scōo ex incidētī qlis esse
debeat qui recte d; p̄tate clauū vī: ibi Qualem
aut oportet 7c.

Hic est duplex qō. P̄ria de habēnd'
clauē. Scōa de conceptōe f̄na.
Circā p̄mū tria querūt. P̄mo q̄z
sit hīe clauē. Secundo qui possūt
clauibus vī. Tertio in quez possūt
sacerdos clauibus vī.

AD p̄mū sic proce-

Aditur: Ut q̄ sacerdos legis clauē habuit.
Clauis. n. est sequela ordinis. s; ipi habuerūt ordi-
nē ex q̄ sacerdotēs dicebant. q̄ habuerūt clauē sa-
cerdotēs legales. ¶ P̄. sicut. s. mgr dīc clauē sūt
due. s. sciētia discernēdi 7 potentia iudicādi. s; ad
vīrāq; aucre: sacerdotēs legales habebāt. q̄ ha-
bebāt clauē. ¶ P̄. sacerdos legalis habebat aliq̄
p̄tate sup reliquū pplm nō tpalē: q; sic p̄tā regnā
nō fuisset distincta a sacerdotali. q̄ spūales: 7 hoc ē
clauis. q̄ habuerūt clauē. ¶ S; p̄: clauē ordināt
ad aperiēdū regnū celoꝝ: qd aperiū nō potuit
aī christi passiōe. q̄ sacerdos legalis clauē non
habuit. ¶ P̄. sacra veteris legis grāz n̄ p̄ferēbāt. s;
adit' regni celestis aperiū nō pōt nisi p grāz. q̄ per
illa sacra nō poterat aperiū: 7 sic ē sacerdos q̄ mi-
nister coꝝ erat clauē regni celestis non habebat.

¶ Alteri vī q̄ christus nō habuerit clauē. clauis
enī charactarē ordinis cōsequit: vt p̄us dictū ē. s;
christus nō habuit charactarē: vt. s. di. iij. dictūz
ē. q̄ nō habuit clauē. ¶ P̄. christ' habuit in sacris
p̄tatez excellentie: vt effectuz sacri sine sacralibus
posset conferre. sed clauis ē quoddā sacrale. q̄ nō
indigebat clauē: 7 sic frustra eā habuisset. ¶ Sed
p̄ est qd Apo. iij. dī: Qui h; clauē David 7c.

¶ Alteri videt q̄ nō soli sacerdotes clauē habe-
ant. dī. n. Jūdo. q̄ ostiarij inter bonos 7 malos
habent iudiciuz: dignos recipiūt 7 indignos rep̄ciūt

sed hec est diffō clauū: vt ex dictis pz. q̄ nō solūz sacerdotes: sed etiā ostiarij clauēs habent. ¶ S. clauēs sacerdotib' dant' oū per vnctionē prātē diuinit' accipiunt. s; reges etiā prātē in pplm fidelez diuinit' hnt: 7 vnctione sanctificant. q̄ nō soli hnt clauēs sacerdotē. ¶ S. sacerdotiū est ordo vni singulari p̄sone cōueniēs. s; clauē aliqñ videt h̄re tota vna cōgregatio: q; quedā capla ex cōcōcātiōez ferre p̄nt: qd ad prātēz clauūz pertinet. q̄ nō soli sacerdotes clauē hnt. ¶ S. mulier nō est sacerdotalis ordinis susceptiua: q; ei docere nō cōpetit s; aplm. j. loz. xiiij. sed aliq̄e mulieres vident h̄re clauē: sicut abbatisse q̄ hnt spūales prātēz in sb̄ditas. q̄ nō solū sacerdotes clauē hnt. ¶ S; est qd ab̄io. oic: d' ius. f. ligādi 7 soluēdi sol sacerdotib' cōcessuz est. ¶ S. per prātēz clauūz efficiē aliquis mediū inter populū 7 deū. s; hoc tm̄ cōpetit sacerdotibus qui cōstituantur in his que sunt ad deū vt offerat dona 7 sacrificia p̄ peccis: vt d̄ Heb. v. q̄ soli sacerdotes clauē hnt. ¶ R̄ideo oīm ad p̄mā. q. q̄ quidā dixerūt q̄ in veteri lege erat clauēs apud sacerdotes: q; eis erat cōmissuz iponere penā pro delicto: vt d̄ Leuiti. v. qd ad clauēs pertinere v̄: s; fuerūt tūc incōplete: nūc autē per ch̄stū in sacerdotib' noue legis perfecte sunt. sed hoc v̄ esse intentionē apli in epla ad Heb. ix. tbi. n. sacerdotiū ch̄sti p̄fertur sacerdotio legali: p̄ h̄ q̄ ch̄stus assistit pontifex futuro 7 bonoz: ad tabernaculū celeste introducens per p̄p̄riū sanguīez nō manufactū in qd introducebat sacerdotium veteris legis per sanguīē hircoz 7 tauroz: vnde pz q̄ prās illius sacerdotij nō se extēdebat ad celestia: sed ad figuras celestiu: 7 ideo fm̄ alios oōz q̄ nō habebant clauēs: sed in eis figura clauium p̄cessit. ¶ Ad p̄mū q̄ d̄ q̄ clauis regni celestis cōsequit' ad sacerdotiū quo hō in celestia introduci tur: nō autē talis erat ordo sacerdotij leuitici: 7 iō clauēs celi nō habuerūt: sed clauēs terreni tabernaculi. ¶ Ad scōm oīm q̄ sacerdotes veteris legis habebant auctēz discernendi 7 iudicandi: s; nō vt admitteret homo ab eis iudicatus in celestia: sed in figuras celestiu. ¶ Ad tertiu oīm q̄ habebant spiriuales prātēz qua per sacramentalia legalia nō a culpis: sed ab irregularitatib' homines purgabant vt ad manufactū tabernaculū aditus purgato per eas pateret. ¶ Ad. ij. q. d̄ q̄ v̄tus aliq̄id agendi est in instro 7 in per se agēte nō eodē mō: s; i p̄ se agēte perfect'. potestas autē clauūz quaz nos habemus 7 alioz sacramētozū virtus est instrumentalis: sed in ch̄sto est sicut in per se agente ad salutē nostram: per auctem quib' inquantū est de': sed per meritū inquantū est hō clauis autē de rōne sua exprimit potestātē aperiendi 7 claudendi: siue aliq̄is aperiat quasi principale agens siue quasi minister: 7 ideo in ch̄sto o; ponere clauē: sed altero modo q̄ sit in eius ministris: 7 ideo oicē q̄ habet clauē excellētie. ¶ Ad p̄mū q̄ d̄ q̄ caracter de sua rōne dicit aliq̄id ab aliquo derivatū: 7 ideo potestas clauūz que ē in nobis a ch̄sto derivata sequitur caracterem quo ch̄sto conformamur: sed in ch̄sto nō sequitur caracterē: sed p̄ncipalē formāz. ¶ Ad scōz oīm q̄ clauis illa quaz ch̄stus habuit nō erat sacralis: s; sacral clauis p̄ncipiū. ¶ Ad tertiā. q. oīm q̄ clauis est duplex: vna que se extendit ad ipm̄ celūz imēdiate remouēdo impedimenta introitus in celū per dimissionē peccati: 7 hec vocatur clauis ordinis: 7 hanc soli sacerdotes habēt: quia ipsi soli ordinant' populo in his que directe sunt ad deū. Alia clauis est que nō directe se extendit ad ipm̄ celūz: s; mediante militante ecclia p̄ quaz aliq̄is ad celū vadit oū per eā aliq̄is excludit: vel admittit ad cōfortiū ecclie militantis p̄ ex cōcōcātionē 7 absolutionē: 7 hec vocat' clauis iurisdictionis in foro causaz: 7 iō hanc etiā nō sacerdotes habere possunt: sicut archidiaconi 7 clerici 7 aliq̄ qui ex cōcōcare possunt: vt supra dictū est: sed nō p̄p̄rie dicit' clauis celi: s; quedā dispositio ad ipsā. ¶ Ad p̄mū q̄ d̄ q̄ ostiarij habent clauē custodiendi ea que in tēplo materiali cōtinent: 7 hnt iudiciū a tali tēplo excludendi 7 amittendi: nō quidē sua auctoritate iudicantes qui sint digni: vel indigni: sed iudiciū sacerdotis exequentes: vt sic quodāmodo executores potestatis sacerdotalis videantur. ¶ Ad scōm oīm q̄ reges nō habēt aliquam potestātē in spiriualib': 7 ideo clauem regni celestis nō accipiunt: sed solūz in temporalib' que etiā nisi a deo nō esse potest: vt pz Ro. xiiij. nec per vnctionē in aliquo sacro ordine cōsecrant: sed excellentia potestatis ipsoz a ch̄sto descendere significat: 7 vt ipsi sub ch̄sto in populo ch̄stiano regnent. ¶ Ad tertiū oīm q̄ sicut in politicis quādoq; iudex habet potestātē totaz sicut est in regno: quādoq; autē multi in diuersis officijs cōstituti: vel etiā ex equo: vt patet in. viij. etbi. ita etiā spiriualis iurisdictionis potest' haberi ab vno solo: sicut ab episcopo: 7 a plurib' simul: sicut a capitulo: 7 sic habent clauē iurisdictionis: nō tm̄ clauē ordinis omnes simul. ¶ Ad quartū oīm q̄ mulier fm̄ apostolum est in statu sublectiōis: 7 ideo ipsa nō potest habere aliquam iurisdictionem spiriualem: quia etiāz secunduz p̄m̄ in octauo etbi. Corruptio vrb̄anitatē est quādo ad mulierem peruenit dominium. vnde mulier nō habet neq; clauem ordinis neq; clauem iurisdictionis. sed mulieri cōmittitur aliq̄is vsus clauūz: sicut habere correptionem in subditas mulieres propter periculūz qd iminere possēt: si viri mulieribus cohabitarent.

Ad secundum sic proceditur: Videtur q̄ etiāz sancti homines

non sacerdotes vsuz clauuū habeāt : absolutio . n .
 ⁊ ligatio que fit p clauē efficaciam h3 ex merito
 passionis chꝛisti . s3 illi maxie passioni chꝛisti con
 formant qui p patientiā ⁊ alias vtutes chꝛisti pas
 suz sequūt . s3 vt qd et si nō habeāt sacerdotalez or
 dine qd possint ligare ⁊ soluere . ¶ Heb . xij . of
 sine vlla dīctōe qd min⁹ ē a maiori bñdicat . sed in
 spūalib⁹ fm Aug . hoc ē maius esse qd mel⁹ esse . s3
 meliores qui . f . hñt plus de charitate pñt alios be
 nedicere absoluēdo : ⁊ sic idē qd prius . ¶ S3 tra
 cti⁹ est potētia eius est actio fm pñm . sed clauis q
 est ptās spūalialis est tantū sacerdotum . s3 ⁊ vsus
 eius nō nisi sacerdotib⁹ cōuenire pōt . ¶ Lteri⁹ vñ
 qd mali sacerdotes vsuz clauuū nō habeāt : Jo . xx .
 Ubi vsus clauuū aplis tradit spūsancti donū pre
 mittit . s3 mali nō hñt spūsanctū . s3 nō hñt vsuz
 clauuū . ¶ S . nullus sapiens rex dīspēsationē sui
 thesauri suo inimico cōmittit . s3 vsus clauuū i dis
 pensatōe pñt thesauri celestis regis qui ē ipa sa
 piētia . s3 mali qui p pctm se ei⁹ hostes nō hñt vsuz
 clauuū . ¶ Aug . dicit qd sacm grē dat de⁹ etiā
 per malos : ipsaz vō grām nō nisi per seipm vel p
 factos suos : ⁊ iō remissionē pctōz per seipz facit
 vel p ipi⁹ colūbe mēbra . sed remissio pctōz ē vsus
 clauuū s3 pctōres qui nō sunt colūbe mēbra vsus
 clauuū nō habēt . ¶ S . intercessio mali sacerdo
 tis nō h3 aliquā efficacā ad recōciliandū : quia s3
 Greg . Cū is qui displicet ad intercedendū mittit
 irati aius ad dēteriora puocat . s3 vsus clauuū fit p
 quandā intercessionē : vt p3 in forma absolutōis
 sicut . s . dictū ē . s3 nō habēt efficacē vsus clauuū .
 ¶ S3 nō nullus pōt scire de alio an sit in statu sa
 luti . si s3 nullus posset vñ clauuū in absoluēdo
 nisi exñs in statu salutis : nullus sciret se esse abso
 lutū : qd est valde incōueniēs . ¶ S . iniquitas mi
 nistri nō pōt auferre liberalitatē dñi . s3 sacerdos ē
 solū mīster . s3 nō pōt sua maliciā donū a deo trās
 missuz per eū nobis auferre . ¶ Lteri⁹ vñ qd scisma
 tici ⁊ heretici excoīcati ⁊ suspēsi ⁊ degradati vsū
 clauuū habeāt . sicut . n . ptās clauuū depēdet ab or
 dine : ita ⁊ ptās cōficiēdi . s3 nō pñt amittē vsū ptā
 tis cōficiēdi : qd si cōficiunt cōfectū ē : q̄uis peccent
 cōficiētes : vt . s . di . xij . dictū ē . s3 etiā nō pñt amit
 tere vsuz clauuū . ¶ S . oīs ptās spūalialis actiua i eo
 qui h3 vsuz li . ar . exiit in actū qñ vult . s3 ptās clau
 uū adhuc manet in pdictis : qd cū nō det nisi in or
 dine nō oportet reordinari eos qñ ad eccliaz re
 deunt . s3 cū sit potētia actiua pñt in actū ei⁹ exiit cū
 voluerint . ¶ S . spūalīs grā magis ipedit p culpā
 qd p penā . s3 excoīcatio ⁊ suspēnsio ⁊ degradatio
 sunt pene qdā . cū s3 pp culpā nō amittat aliqd vsū
 clauuū : vt qd nec pp ista . ¶ S3 Aug . dicit qd ecclē
 charitas pctā dimittit . charitas autē est q̄ fac ecclē
 vnionē . cū s3 pdicti sint ab ecclē vnioē diuisi : vt qd
 vsuz clauuū nō habeāt in remittendis pctis . ¶ S
 nullus absoluit a pctō fm hoc qd peccat . s3 aliqd a

pdictis absolutiōe pctōz pctēs peccat s3 pceptuz
 ecclē faciēs . s3 per eos a pctō absolui nō pōt : ⁊ sic
 idē qd prius . ¶ Rñdeo dō ad pñm . q . qd agēs p se ⁊
 agēs instrale in hoc differūt : qd agēs instrale nō in
 ducit in effectu similitudinē suā : s3 similitudinē pncipal
 agētis . pncipale autē agēs inducit similitudinē suā : ⁊
 iō ex hoc aliquid cōstituit pncipale agēs qd habet
 aliquā formā quā in alterū trāsfundē pōt : nō autē
 ex hoc cōstituit agēs instrale : s3 ex hoc qd est appli
 catū a pncipali agēte ad effcū aliqd inducendū .
 cū s3 in actu clauuū pncipale agēs sit chꝛistus vt
 de⁹ p auctez : ⁊ vt hō p meritū ex ipa plenitudine
 dine bonitatis in eo : ⁊ ex pfectōe grē consequit qd
 possit in actū clauuū : s3 hō al⁹ nō pōt in actū cla
 uū sicut per se agēs : qd nec ipē alteri grāz qd remit
 tunt pctā dare pōt : nec sufficienter me . eri : ⁊ iō nō
 est nisi sicut agēs instrale . vñ ⁊ ille qui effectuz cla
 uū cōsequit nō assilat vtētī clauib⁹ : sed chꝛisto : ⁊
 pp hoc quātūcūqz aliqd habeat de grā nō pōt p
 ringē ad effectū clauuū nisi applicet ad hoc vt mī
 ster per ordinis susceptionē . ¶ Ad pñm s3 dōz qd
 sic inter instrū ⁊ effcū nō exigūt similitudo fm cōue
 niētā in forma : s3 fm pportionē instrū ad effectuz
 ita etiā nec inter instrū ⁊ pncipale agēs : ⁊ talis
 similitudo est in sanctis hoīb⁹ ad chꝛistū passuz : ⁊ tal
 similitudo eis vsuz clauuū nō cōfert . ¶ Ad scdm dō
 qd q̄uis purus hō nō possit alteri ex cōdigno grāz
 mereri : tñ vñ⁹ meritū pōt cooperari ad salutē al
 terius : ⁊ iō duplex ē bñdictio . vna que est ab ipō
 hoīe puro sicut merente p ppiū actū : ⁊ talis pōt
 fieri a quolibet scō in quo chꝛistus bitat p grāz : ⁊
 hec requirit maioritātē bonitatis ad munus iquā
 tū meret hui⁹ mōi . alia ē bñdictio qua hō benedi
 cit : vt bñdictioē que ē ex merito chꝛisti instrale
 alicui applicā : ⁊ q̄uis ad hanc requirit maioritās
 ordinis : ⁊ nō virtutis . ¶ Ad . ij . q . dō qd sic partici
 patio forme que ē inducēda in effectu nō facit in
 strumētū : ita nec sbractio talis forme tollit vsuz
 instrū : ⁊ iō cū hō sit tm instrū agēs in vsū clauuū
 quātūcūqz p pctm sit grā puat p quā sit remissio
 pctōz nullo tm mō puat vsū clauuū . ¶ Ad pñm
 s3 dō qd donū spūsancti exigūt ad vsū clauuū : non
 vt sine q̄ fieri nō possit : s3 qd line eo incōgrue sit ex
 pre vtētis quāuis subyctēs se clauib⁹ effcū clauuū
 psequat . ¶ Ad scōz dō qd rex terren⁹ in thesauro
 suo defraudari ⁊ decipi pōt : ⁊ iō hosti dispēsatoz
 ei⁹ nō cōmittit . s3 rex celestis defraudari nō pōt : qd
 totū ad ipius honorē cedit et qd aliqd clauib⁹ male
 vtunt : qd nouit ex malis bona elicere : ⁊ p malos
 et multa bona facē : ⁊ iō nō ē sile . ¶ Ad tertū dō
 qd Aug . loquit de remissione pctōz s3 qd sci hoīes
 coopant ad ipaz : nō ex vi clauuū : s3 ex merito con
 grui : ⁊ iō dicit qd et p malos sacramenta mīstrat
 ⁊ inter alia sacra et absolutio qd ē vsus clauuū ppu
 tari dōz : sed per mēbra colūbe . i . p scōs hoīes facit
 remissionē pctōz inquantū coz intercessiombus

pecta remittit. vel pot dicit qd mēbra colūbe noiat oēs ab ecclia nō p̄cios. q. n. ab eis sacra recipiunt grām cōsequūt: nō aut qui recipiūt ab illis q̄ sunt ab ecclia p̄cios: q̄ hoc ip̄o peccant excepto baptis- mo quē in casu nēditatis h̄t ab excoicatio recipē.

¶ Ad q̄rtū dō q̄ intercessio quā sacerdos malus ex ppria p̄sona facit nō h̄t efficaciam: s̄ illa quā facit ut mīster ecclie h̄t efficaciam ex merito christi: vtro- q̄ tñ mō dō intercessio sacerdotis pp̄lo subiecto p̄desse. **¶** Ad iij. q. dō q̄ in oib̄ p̄dictis manet clauii p̄tās quātū ad essentiam: s̄ vsus ipedit ex defectū manē. cū. n. vsus clauū p̄lationē in v̄tēte requirat respectu e⁹ i quē v̄tēte. v̄t. s̄. dicitū ē: p̄p̄a mā in quā exercet vsus clauū est hō s̄bditus. 7 q̄: p̄ ordinati onē ecclie vnus subditū alteri: iō ē p̄ ecclie p̄clator p̄t s̄trahī alicui ille qui erat ei subditus. v̄nō cū ecclia hereticos 7 scismaticos 7 alios huiusmodi p̄tinet subtrahēdo subditos vel simplicit̄ vel q̄rtū ad aliquid: quantū ad hoc quo p̄uati sunt non possunt vsus clauū habere. **¶** Ad p̄mū q̄ dō q̄ materia sacramēti eucharistie in quā sua potē- tatez exercet sacerdos non est homo: sed panis tri- ticeus: 7 in baptismo homo simpliciter. v̄nde sic si subtraheret heretico panis triticeus conficē nō posset: ita nec si subtrahat p̄latio absoluerē potēt potēt tamē baptizare 7 cōficere q̄uis ad sui dā- nationē. **¶** Ad scōm dō q̄ p̄positio habet veri- tatem quādo nō deest materia: sicut ē in p̄posito.

¶ Ad tertū dōm q̄ ex ip̄a culpa non subtrahit materia: sicut per aliquā penā. v̄nde pena nō ipe- dit per contrarietate ad effectū inducendus: sed ratione dicta.

AD tertū sic proce

dit: Ut q̄ sacerdos possit vti clauē quā h̄t i quēlibet hoīez. p̄tās. n. clauū i sacerdotē deſcē- dit ex illa dñi auctoritate qua dicit: Accipite sp̄ūz sanctū: quoruꝝ remisistis p̄ctā remittunt̄ eis. sed illud indeterminate dixit de oibus. q̄ habēs clauē in dēterminatē potēt ea vti in quoslibz. **¶** S̄. clauis cō- poralis que aperit v̄nā serā aperit oēs alias eiusdē modi. s̄ omne p̄ctū cū libet hoīs ē eiusdē rōnis obstaculū respectu introit⁹ celi. q̄ si potēt vnū hoīez sacerdos per clauē quā h̄t absoluerē: potēt 7 q̄libet alios. **¶** S̄. sacerdotū testamēti noui ē p̄fectus q̄ veteris. s̄ sacerdos veteris testamēti potat vti sua p̄tate quā habebat discernēdi inter leprā 7 leprā i differenter in om̄es. q̄ multo fortius sacerdos euā- gelic⁹ potēt vti sua p̄tate in oēs. **¶** S̄. est qd dicit̄ .xvi. q. i. Nulli sacerdotū h̄t p̄chianū alterius ab- soluere aut ligare. q̄ non quilibz potēt quēlibet ab- soluere. **¶** S̄. iudiciū sp̄uale dō esse ordinatū q̄ tē- porale. sed in iudicio tp̄ali non dō quilibet iudex quēlibet iudicat. q̄ cū vsus clauū sit iudiciū q̄ddā nō potēt sacerdos quilibet sua clauī in quēlibet vti

¶ Alterius v̄t q̄ sacerdos nō possit sp̄ suū s̄bditū

absoluere: sicut enī Aug. in l̄ra dicit: Nullus offō sacerdotis vti dō nisi imunis ab illis sit que i alijs iudicat. sed q̄ncō cōtingit q̄ sacerdos est particeps criminis qd s̄bditus suus cōmisit: sicut cū mulierez s̄bditā coguit. q̄ v̄t q̄ nō possit semp in suos subdi- tos p̄tate clauūz vti. **¶** S̄. per p̄tate clauūz hō ab omnib̄ defectib̄ curat. sed q̄ncō alicui peccato annexus est irregularitatis defectus: vel excoicati- onis snia a qua simplex sacerdos liberare nō potēt q̄ videt q̄ nō possit vti clauūz p̄tate in illos q̄ tali- bus irretiti sunt. **¶** S̄. sacerdotū n̄ri iudiciū 7 po- testas per iudiciū veteris sacerdotū figuratū ē. s̄ minoub̄ iudicib̄ fm legēz nō om̄ia cōpetebat dis- cutere: sed ad superiores recurrēbat: vt of. Exo. .xxv. Siquid ortū fuerit inter vos q̄nōis 7c. q̄ v̄t q̄ nec sacerdos dō grauib̄ p̄ctis possit subditū suū absoluerē: sed debeat ad superiorē remittere.

¶ Sed dō: cuiusq̄ cōmittit̄ p̄ncipale cōmittitur 7 accessoriūz. sed sacerdotibus cōmittit̄ q̄ s̄bditū suis eucharistia dispensat ad quā ordinat̄ abso- lutio a p̄ctis quibuscūq̄. q̄ sacerdos ab omnibus p̄ctis potēt subditū suū absoluerē quātū est dō cla- uū p̄tate. **¶** S̄. gra oē p̄ctū tollit q̄rtūcūq̄ sit p̄- ua. s̄ sacerdos sacramēta dispensat quib̄ gra daf q̄ quātū est de p̄tate clauū de omnib̄ p̄ctis absol- uere potēt. **¶** Alterius v̄t q̄ aliquis nō possit vti cla- uib̄ in sui superiorē. act. n. sacralis quilibet req̄- rit propriā materiā. sed p̄p̄a māria vsus clauū: vt dicitū ē: est p̄sona s̄biecta. q̄ in eo qui nō ē subditus nō potēt clauib̄ sacerdos vti. **¶** S̄. ecclia militans imitat̄ triūphantē. sed in celesti ecclia inferior āge- lus nūq̄ purgat aut illuminat aut perficit superiorē q̄ nec aliquis sacerdos inferior potēt vti actione hie- rarchica que ē p̄ absolutionē in superiorē. **¶** S̄. iudiciū p̄scie dō esse ordinatū q̄ iudiciū exterioris sou. sed in exteriori foro inferior nō potēt excoicaf̄ aut absoluerē superiorē. q̄ v̄t q̄ nec in foro p̄nali.

¶ S̄. superior p̄lat⁹ etiā circūdatus ē infirmī- tate: 7 contingit ip̄m peccare. sed remediū dō p̄ctis est p̄tās clauū. q̄ cū ip̄e nō possit in seip̄z vti clauē q̄ non potēt esse sum̄ iudex 7 reus: v̄t q̄ possit infe- rior in ip̄m clauis p̄tate vti. **¶** S̄. absolutio q̄ sit p̄ virtutē clauū ordinat̄ ad perceptionē eucharis- tie. sed inferior potēt superiorē eucharistia disp̄sare si petat. q̄ 7 clauū p̄tate in ip̄m vti si se ei s̄biectū

¶ R̄. inde dō ad p̄mā. q. q̄ ea que circa singularia opari dō nō eodē mō omnib̄ cōpetūt. v̄nde sic p̄ gnālta medicine p̄cepta dō adhiberi medicos qd p̄cepta v̄tā medicine singulis infirmis s̄z q̄ debēt aptēt: ita i q̄libet p̄ncipatu p̄ter illū qui v̄t p̄cep- ta legis tradit dō esse aliquos qui ea singulis fm q̄ debent adaptēt: 7 propter hoc etiā in celesti hie- rarchia sub potestatib̄ qui indistincte p̄sunt po- nunt p̄ncipatus qui singulis puincijs distribuūt: 7 sub his angeli qui singulis hominibus in custo- diā deputant: vt p̄z ex his que di. xx. dicta sunt in

.ij. li. vii. et ita dicitur esse in platione ecclesie militantis: ut apud aliquem esset platio indistincte in omnes: et sub hoc essent alij qui super diuersos distinctam potestatem acciperent. et quia usus clauis requirit aliquam plationis potestatem per quam ille in quem usus clauis coicatur efficit materia propria illius actus: ideo ille qui habet indistinctam potestatem super omnes potestatem in clauibus in quolibet: illi autem qui sub eodem distinctas potestates acceperunt: non in quolibet possunt uti clauibus: sed in eos tantum qui eis in forte venerunt: nisi in necessitatis articulo ubi nemini sacramenta sunt deneganda. ¶ Ad primum ergo dicitur quod ad absolutionem a peccato requiritur duplex potestas. scilicet potestas ordinis et potestas iurisdictionis. prima quidem potestas est equaliter in omnibus sacerdotibus: non autem secunda: et ideo ubi dominus Jo. xx. dedit omnibus apostolis communiter potestatem remittendi peccata: intelligit de potestate que consequitur ordinem. unde et sacerdotibus quando ordinant illa verba dicunt: sed Petro dedit singulariter potestatem remittendi peccata: Matth. xvj. ut intelligat quod ipse per alios habet potestatem iurisdictionis. potestas autem ordinis quantum est de se se extendit ad omnes absoluentes: et ideo determinate dominus dixit: Quorum remiseris peccata. intelligens tantum quod usus illius potestatis esse deberet superposita potestate Petro collata secundum ipsius ordinationem. ¶ Ad secundum dicitur quod etiam clauis materialis non potest aperire nisi serua propria: nec aliqua virtus actiua potest agere nisi in materia propria. maxima autem propria potestatis ordinis efficit aliquis per iurisdictionem: et ideo non potest aliquis clauem uti ad eum in quem iurisdictionem non dat. ¶ Ad tertium dicitur quod populus israel in populus erat: et unus tantum templum habebat: unde non oportebat sacerdotum iurisdictiones distinguere: sicut in ecclesia in qua congregantur diuersi populi et nationes. ¶ Ad secundum dicitur quod potestas ordinis quantum est de se se extendit se ad omnia peccata remittenda. sed quod ad usus huius potestatis: ut dictum est requiritur iurisdictionem que a maioribus in inferiores descendit: ideo potest superior aliqua sibi reseruare in quibus iudicium inferiori non committat: alioquin de quolibet peccato potest simplex sacerdos iurisdictionem habere absolueri. Sunt autem quatuor casus in quibus dicitur quod simplex sacerdos ad superiores potestatem remittat. Primum est quando est solennis imponenda pena: quod eius minister proprius episcopus est: ut supra dicitur. xliij. dictum est. scilicet de excoicationis quando inferior sacerdos non potest absolueri. tertius quando inuenit irregularitatem contractam pro cuius dispensatione dicitur ad superiores remittere. quartus de incendiariis. quintus quando est consuetudo in aliquo episcopatu quod enormia crimina ad terrorem christi reseruantur: quod consuetudo dat vel aufert in talibus potestatem. ¶ Ad primum ergo dicitur quod in tali casu: nec sacerdos debet audire confessionem mulieris cum qua peccauit de illo peccato: sed deberet ad alium remittere: nec illa deberet ei confiteri: sed deberet licentiam petere ad alium

eundi: vel ad superiores recurrere: si ille licentiam deneret: tunc propter periculum: tunc quod est minoris verecundia si tantum absolueret absolutus esset. quod non. Augustinus dicit quod non debet esse in eodem crimine: intelligendum est secundum congruitatem: non secundum necessitatem sacramenti. ¶ Ad secundum dicitur quod pena ab omnibus defectibus culpe liberat: non autem ab omnibus defectibus: quia adhuc post peractam penitentiam de homicidio aliquis remanet irregularis. unde sacerdos potest de crimine absolueri et pro pena amouenda ad superiores remittere: nisi in excoicatione: quia ab solutio ab ipsa debet precedere absolutionem a peccato: quia quod diu aliquis est excoicatus non potest recipere aliquod ecclesie sacramentum. ¶ Ad tertium dicitur quod ratio illa procedit quantum ad hoc in quibus sibi superiores potestates iurisdictionis reseruant. ¶ Ad tertiam quoniam dicitur quod potestas clauis quantum est de se se extendit se ad omnes: ut dictum est. sed quod in aliquibus sacerdos non possit potestatem clauis uti: contingit ex hoc quod eius potestas est ad aliquos specialiter limitata. unde ille qui limitauit potestatem extendere in quem voluerit: et propter hoc etiam potest sibi dare potestatem in seipsum quod ipse in seipsum uti clauis potestatem non possit: quod potestas clauis requiritur per maiorem aliquem subiectum: et ita alius: sibi ipsi eni aliquis subiectus esse non potest. ¶ Ad primum ergo dicitur quod quantum ad episcopum quod simplex sacerdos absoluit sit superior eo simpliciter: tamen est inferior eo in quantum se ei ut peccatorum sacerdoti subiecit. ¶ Ad secundum dicitur quod in angelis non potest accidere aliqua defectus: ratio est inferioribus suis superiores subditus: sicut accidit in hominibus: et ideo non est simile. ¶ Ad tertium dicitur quod iudicium exterius est sibi hoies: sibi iudicium confessio est quod ad deum apud quem redduntur aliquis minor ex hoc quod peccat: non autem apud hominem platonem: et ideo in exteriori iudicio: sic nullus in seipso finis dare potest excoicationis: ita nec alteri committit nec se excoicare: sibi in foro conscientie potest alteri committit suam absolutorem quod ipse uti non possit. Uel dicitur quod absolutio in foro conscientie est principium potestatis clauis: et ex parte respicit iurisdictionem: sibi excoicatio respicit totalem iurisdictionem: quantum autem ad potestatem ordinis omnes sunt eque: non autem quantum ad iurisdictionem: et ideo non est simile.

Quod II.

Quando queritur de correptione scriptura. Et circa hoc quod sunt tria. Primum quod sit. Secundo cuius sit. Tertio de modo et ordine ipsius.

Ad primum sic procedit. Ubi quod male assignat quod dicitur de correptione scriptura data. correptio scriptura est admonitio scriptura de emendatione delictorum scriptura charitate: admonitio. non ut esse idem quod ad mentem reducere: et sic non est nisi obliuio. sibi correptio scriptura non est tantum de peccatis obliuio: sed male ponitur in diffinitione eius admonitio. ¶ Secundum. correptio in quandam violentiam sonat: quia idem videtur esse

corripere q̄ simul rapere. q̄ cū admonitio in quā
 dā leuitate sonet: videt q̄ correptio nō sit admoni
 tio. ¶ S. eius v̄ esse correptio cuius ē corripere. s̄
 hoc est solius dei: cū corrigere dicat siml regere q̄
 solius dei est: vt p̄ p̄ouer. xvi. Deo est prepara
 re aīaz: ⁊ dñi ē dirigere gressus suos. q̄ nō debuit
 dicere q̄ sit fratris. ¶ Admonitio v̄ pertinere
 ad aliquid faciendū vel euitandū. sed emendatio
 delictoz pertinet ad aliqd factū iā v̄l omīssū. q̄ v̄
 q̄ correptio nō possit esse de emendatōe admōitio
 ¶ S. que grauiora sunt magis indigēt emendatōe
 sed transgressōes sūt grauiiores omīssionib⁹ in ge
 nere loquēdo. cū q̄ nōie delicti importet omīssio:
 nōie autē pcti transgressio: vt in. ij. di. xliij. dictū
 est: v̄ q̄ magis debeat dici de emendatōe pctoz q̄
 delictoz. ¶ S. fīna correptio v̄ esse opus iusti
 cie: vt p̄ p̄ glo. Rab. Matth. xvij. sup illud: Si
 peccauerit in te ⁊c. dicit. n. peccatē celo iusticie cō
 rigam⁹: ⁊ penitētiā viscerā misericordie pādāmus.
 q̄ debet dicere ex iusticia pcedēs magis q̄ ex cha
 ritate. ¶ S. nō dō ad hoc q̄ hō recte gradat in
 via salutis: tria sūt ei impendēda ab eo qui ipius
 curā gerit. p̄mo vt in finē rectū ordinet: ⁊ quantū
 ad hoc dō: supior inferiorē sibi cōmissuz dirigere.
 scōo vt ei cautēla adhibeat ne a via ad finē ducent
 te discedat: ⁊ quantū ad hoc dō: eū regere. tertio vt
 si p̄tingat eū discedere q̄ ad viā rectā reducat: ⁊
 quantū ad hoc dō: ipm corrigere. q̄nq̄ quidē vt re
 ctitudo iusticie fiat ab eo: q̄n. s. ille qui deliquit
 emendat ex cura sibi ip̄sa. q̄nq̄ autē vt rectitudo ius
 ticie de eo fiat per penas iusticias: etiā si ille non
 corrigat ex parte sua. s̄ aliquis a via rectitudis di
 scedes dupl̄ pot ad viā rectitudis reduci s̄ p̄m
 in. x. et̄. vno per timorē turpis: aut odii ipius vt
 cū quis turpitudinē pcti abominat ⁊ cōfusionez ex
 inde cōsequētē. Alio per timorē ⁊ odii trīstis: sic
 cū quis p̄ penas illatas p̄ pctis vel q̄s timet iferri
 resilit a pctō. ⁊ q̄ iste scōs mod⁹ ē cū q̄dā violētia
 iō correptio dō: q̄si vsq̄ ad rectitudinē pducēs. sed
 p̄mus mod⁹ p̄prie dō: correctio. illa. n. rapi dicunt
 que s̄bito auferūt. v̄ ē syllaba corrip̄ dō: q̄ rapit
 ⁊ q̄si s̄bito p̄nūciat: ⁊ p̄ hoc q̄n hō ex hoc soluz
 q̄ ei turpitudō pcti ondit ⁊ ad meliōra q̄s cū hoz
 tat ip̄e per se ad viā rectitudinis reuertit corrip̄
 dō: ex quo p̄ q̄ scōs modus solis p̄lati cōpetit q̄
 ru: v̄ba vi coactiua h̄nt per instictionē penaz. s̄
 p̄m mod⁹ p̄latōis ordinē nō requir̄: q̄nq̄ etiā p̄la
 tōis ordo ipm requirat: q̄ scōs mod⁹ adhiberi nō
 o: nisi vbi p̄m locū n̄ h̄z ē a p̄latio: ⁊ iō correptio
 q̄n p̄ter ordinē p̄latōis sit vocat fīna: q̄ in p̄dicta
 assignatōe notificat p̄ tria q̄ ibi ponunt. s. ac⁹ ip̄e
 cū dō. Admonitio fīis. fīna cū dicit: De emenda
 tōe delictoz. p̄ncipiū cū dicit: fīna charitate. p̄e
 dens. ¶ Ad p̄mū q̄ dō: q̄ aliquis pot reduci ad
 mentē suā dupl̄. vno quantū ad cognitionē specu
 latia: alio quantū ad cognitionē practica q̄ p

ignorantiaz electōis interceptis: ⁊ sic dupl̄: aliq̄ usq̄
 ad mentē reducit. vno cū coactōe quadā: vel scōs
 sicut cū quis puni: vel v̄bis h̄ntib⁹ vi coactiua: sic
 cū aliqd alicui p̄cipit: ⁊ hoc ad corrigēdū p̄tinet.
 Alio per v̄ba t̄m q̄ vi coactiua nō h̄nt: ⁊ talia v̄ba
 admonitoria dicunt: ⁊ iō cū h̄c modus ad corri
 pientē pertineat correptio nihil est aliud q̄ admo
 nitio: ⁊ eiusdē potētie actus est admonitio cui⁹ est
 imperiū. ¶ Ad scōm dō q̄ corripere dō a rapien
 do quantū ad hoc q̄ statū ⁊ s̄bito rapina exercet:
 nō aut inquantū rapina habet aliquā violentiā
 nisi quantū ad hoc q̄ corripēs a sua voluntate q̄
 peccauit auertere peccantē nititur: ⁊ sic aliqd est
 ibi s̄le violētie f̄m q̄ id q̄ est cōtrariuz voluntati
 violentū dō. ¶ Ad tertiu dō q̄ iā ex dictis p̄ q̄
 alicui⁹ pot esse corripere cuius nō est corrigere. sed
 omnis cuius est corrigere etiam est dirigere siqui
 dem dirigere importet solū ordinationē alicuius
 in finē. si aut importet p̄ductionē ad finē sic solius
 dei ē: q̄ eius solius est impedimēta auferre: vt al
 quis ad finē nō ipedit⁹ perueniat. ¶ Ad quartuz
 dō q̄ de pctō p̄terito pot esse aliquis act⁹ p̄ns vel
 futur⁹: ⁊ iō q̄uis emendatio sit de pctō p̄terito: t̄m
 ipsa emendatō aliq̄n pot esse faciēda ad hoc: ⁊ iō
 de ipsa emendatōe pot esse admonitio: vt dicatur
 emendatio reuersio pctōis ad statū recte operati
 onis que est correptionis fīnis. ¶ Ad. v. dō q̄ nul
 lus mouet ex odio vel timore turpis: nisi ille cui iā
 inest aliqua voluntas pulchri ⁊ boni: ⁊ iō cū cor
 reptio p̄cedat ex hac via vt dictū ē: p̄pe illi ⁊ p̄tēt
 vt corripat q̄ h̄z p̄positū bōi: a q̄ in v̄l p̄p̄gratiā
 vel p̄p̄ aliqua desidiā auerit: ⁊ iō magis p̄p̄prie
 respicit omīssionē que etiā in ipsa transgressione cō
 siderari pot q̄ transgressiois p̄ueritatē: ⁊ p̄pter
 hoc cōueniētius dō delictoz q̄ pctoz. ¶ Ad. vi.
 dō q̄ in hoc q̄ aliquis peccat ledit iusticia ⁊ ledit
 peccans: ⁊ s̄ hoc ille qui peccantem arguit duo
 pot attendere. s. ad lesionē iusticie: s̄ hoc p̄p̄rie est
 eius cui cōmissa custodia iusticie que ē cōe bonuz
 s. p̄lati qui est p̄sona publica: ⁊ iterū ad lesionem
 peccantis: ⁊ hoc ē p̄p̄rie eius cui cōpetit defectib⁹
 eius s̄buenire. ⁊ quia hoc est p̄p̄tuz amicitie que
 scōz p̄h̄z i. s̄. et̄. mag s̄buenire facit aīco i dāns
 v̄tutū q̄ i dāns exterioruz rez: iō d̄irecte p̄tinet ad
 charitatē. vnde quāuis correctio sit actus iusticie:
 tamen correptio est actus charitatis sine miseri
 cordie. quia tamen bonum p̄uatu: debet ad bo
 num publicum ordinari: sicut ad finem: ideo etiā
 corripēns ex charitate ad lesionez iusticie aliquo
 mō respicit: ⁊ s̄ hoc intelligēda est glo. inducta.

Ad secundum sic pro
 ceditur: Videtur q̄ non quilibet ex pre
 cepto ad correptionem fraternam teneatur. dicit
 enīz Hieronym⁹: sacerdotes studeant illud euāge
 licum implere: Si peccauerit in te frater tuus ⁊c.

q̄ v̄ q̄ soli sacerdotes ad hoc teneant. ¶ **S.** q̄cūz
 aliquē corripit curā ill' gerit. s̄z soli plati tenēt ex
 p̄cepto curā de s̄bdit' h̄ie. q̄ soli ip̄i tenent ex p̄ce
 p̄to ad corripiedū. ¶ **S.** ad p̄cepta obligat aliq̄s
 ip̄: ad p̄silia aut nō nisi in aliquo casu sp̄ali. s̄z ad
 corripiedū nō obligat aliquis nisi in casu necessi
 tatis: als opozteret hoiez oīa negocia sua dimitte
 vt correptoi iūsteret: cū q̄tidie corripiedū occurrat
 q̄ correptio s̄rna nō cadit sub p̄cepto: s̄z sub p̄silio
 ¶ **S.** hō p̄p̄i votū religiois nō absoluit a p̄ceptis
 dei. si q̄ hō quilz ex p̄cepto tenet s̄rez corripere:
 v̄ q̄ religiosi deberēt de claustro suo exire ad cor
 ripiedū secularia delinquētes q̄d falluz ē: q̄ sic re
 ligionis obseruātia p̄iret. ¶ **S.** hō nō oīz excitare
 sibi odiū p̄tini: q̄ s̄re dicit: Nō ē timēdū ne his
 qui arguit p̄tuncias inferat: s̄z timēdū ne tract'
 ad odiū deterior fiat. s̄z frequē ex correptōe odiūz
 generat: q̄ veritas odiū parit. q̄ non tenet hō ad
 corripiedū. ¶ **S.** ibi oīz hō corripit vbi h̄z arbitriū
 sic dicit glo. Matth. xvij. sup illud: Si peccauerit
 in te r̄. si. n. in deū peccauit nō ē n̄i arbitriū. cum
 q̄ oē p̄ctm̄ sit in deū: nō possum' de p̄cto corripere
 ¶ **S.** sup illud Matth. xvij. Si peccauerit in
 te r̄. dicit glo. Ita peccat q̄ s̄rem suū peccat videt
 r̄ tacer: sicut qui peccat nō indulget. sed ad indul
 gēdū peccatū oēs ex p̄cepto charitatis tenēt. q̄ r̄ ad
 corripiedū delinquētes. ¶ **S.** elemosyna sp̄ualis
 sunt mag' necērie q̄ corporales. s̄z elemosyna cor
 poralis ē sub p̄cepto: vt. s̄. di. xv. dcm̄ ē. q̄ correctō
 peccatū cū sit sp̄ualis elemosyna: vt ibi dicitur est.
 ¶ **Uter'** v̄ q̄ peccator corripies nō peccat. i. Jo. i.
 Si dixerim' q̄ p̄ctm̄ nō hēm' nō s̄ipos' seducim'. si
 q̄ p̄ctōis nō ē corripere: null' potit alterū corripere
 ¶ **S.** nullus p̄p̄ p̄ctm̄ excusat ab obfuaōe p̄cepti
 q̄ p̄ctō: tenet ad corripiedū cū sit in p̄cepto: r̄ si n̄
 corripit peccat. si q̄ peccatō corripet cēt p̄plex' q̄d
 ē incōueniēs. ¶ **S.** elemosyna corporalis ē minus
 necia q̄ sp̄ualis. s̄z p̄ctō: dās elemosynā corporale
 nō peccat. q̄ nec corripiedū: cū correptio sit sp̄ual
 elemosyna: vt dicitur ē. ¶ **S.** maius ē docē sacram
 scripturā q̄ aliquē singularit' admonere: q̄ h' cur'
 libet ē: s̄z nō illud. s̄z vt quidā dicit docens sacra
 scriptas non peccat q̄uis in p̄cto existat. q̄ multo
 min' corripies ex charitate s̄rez peccat q̄uis ipse i
 p̄cto existat. ¶ **S.** q̄cūz aliquē corripit q̄damō
 ip̄z iudicat. s̄z qui iudicat in alio q̄d comisit seip̄z
 p̄dēnat: vt p̄z Ro. ij. q̄ p̄ctō: corripiedū alio peccat
 ¶ **S.** p̄bs dicit in. x. et̄. q̄ s̄mōes q̄ sūt de morib'
 cū dissonat his q̄ vidēt s̄z sensū in eo q̄ eos dic' cō
 tēnūt r̄ vitatē inrūmūt. s̄z in p̄ctōre q̄ corripit aliu
 de p̄cto ea q̄ vidēt de ip̄o ad sensū dissonat. s̄mōi
 bus. q̄ inrūmūt in quātū in se ē vitatē. s̄z hoc ē p̄ctm̄
 q̄ talis corripiedū peccat. ¶ **Uter'** v̄ q̄ aliq̄s n̄ te
 neat corripere plati suū: Gal. ij. sup illud: In facie
 eius restitit. dicit glo. vt par. q̄ si par nō fuisset non
 potuisset eū corripere: r̄ ita v̄ q̄ s̄rna correptio n̄

nō se extendit ad platos. ¶ **S.** Dio. in eplis suis
 arguit Demophilū monachū de hoc q̄ sacerdo
 tē corripuerat: q̄ erat eo supior. q̄ s̄rna correptio
 nō se extendit ad supiores. ¶ **S.** q̄. Re. vi. Oīa le
 git' p̄cull' a dño: q̄ arcā tetigit. s̄z p̄ arcā significa
 bat prelatu: p̄ Oīa subditus. q̄ peccat subditus
 corripiedū plati. ¶ **S.** Sre. dicit i pastorali: Ad
 monēdi sūt s̄bditi: ne p̄positoꝝ suoz vitā temere
 iudicēt: siq̄d eos fortasse agere resp̄sibile vident
 q̄ v̄ q̄ sit temeritatis plati arguē delinq̄ntē. ¶ **S.**
 Sre. dicit: Scōꝝ vitā corrigere nō p̄sumat nisi de
 se meliora sentit. sed hoc v̄ esse p̄sumptuosuz q̄
 hō de se sentiat meliora q̄ de prelato suo. q̄ nō sūt
 corripiedū. ¶ **S.** Sed q̄ correptio s̄rna cū sit sp̄ualis
 elemosyna op' misericordie ē. s̄z misericordia maxie
 plato debet qui in maximo piculo p̄stitū' ē. vnde
 Aug. dicit in regula: Nō solū aut v̄ri: s̄z etiā ip̄ius
 l. prelati misim' q̄ inter vos q̄to in loco superiori
 tāto in piculo maioris versat. q̄ correptio s̄rna se ex
 tendit etiā ad platos. ¶ **S.** Eccl. xvij. or. Q̄ deus
 mādauit vnicuiq̄ de p̄ximo suo. s̄z prelat' n̄ p̄i
 mus ē. q̄ eū corripere debem' si delinq̄t. ¶ **S.** n̄ deo
 dō ad p̄mā. q̄ p̄ legis diue p̄cepta hoies sufficiēt
 in hac vita ordinant: sicut aut in exercitu: vt p̄ba
 dic' in. xj. meta. ē duplex ordo: vn' q̄ tot' exercit' ad
 duce ordinat: ali' q̄ singuli de exercitu ordinat ad
 inuicē: ita r̄ in cōuersatione hui' vite oīm qui i ali
 qua cōitate p̄gregant: est duplex ordo: vn' ad pla
 tū: alius singuloꝝ ad inuicē: vn' vterq̄ ordo debz
 p̄cepto diuine legis institui. ordo aut plati ad s̄b
 ditū p̄sistit in hoc vt oēs s̄bditi ad bonū cōe q̄d p̄
 lat' intendere oīz intendant: r̄ q̄ plati eos ad h' diri
 gat. ordo aut singuloꝝ ad inuicē ē vt vn' q̄q̄z ali
 auxiliū p̄beat ad bonū suū consequendū. vn' sit
 platis ex p̄cepto incūbit vt s̄bditoꝝ curas gerat
 r̄ subditis vt prelatis obediāt: ita r̄ coequalibz ad
 inuicē vt sibi inuicē auxiliū ferant: nō solū in cor
 poralib': s̄z etiā in sp̄ualibus magis: r̄ ideo cū ma
 ximū auxiliū homi per cōreptionē in sp̄ualib'
 adhibeat: p̄ceptū diue legis ad hoc se extendere
 debet. ¶ **S.** Ad p̄mū q̄ dō q̄ Hiero. loquit de corre
 ptione cui adiungit cōreptio: q̄d p̄z ex hoc q̄d sub
 iungit: Que est enī misericordia parcere vni r̄ oēs i
 discrimē adducere. r̄ talis correptio solū prelatis
 cōpetit. ¶ **S.** Ad scōꝝ dō q̄ curā alicuius aliq̄s sum
 plr habere pot: r̄ fm quid. simplr quidē curā ali
 cuius h̄z cuius dispositioni totū regimē vite ip̄ius
 subdit: q̄ p̄uidētia r̄ cura respiciūt ordinē ad finē
 ad quē hō per totā vitā suā intēdit: r̄ sic curā al
 teri' nō h̄z aliquis nisi prelatu qui h̄z p̄ hoc sup
 s̄bdituz imperiū: sed s̄z quid quātū ad aliquid vt
 ad subueniendū in aliquo particulari casu quili
 bet habet curam alterius: quia vnicuiq̄ manda
 uit deus de p̄ximo suo Eccl. xvij. r̄ secunduz aplm̄
 .j. Loꝝ. xij. Per se inuicē sollicita sūt membra.
 ¶ **S.** Ad tertiu dicens q̄ etiam p̄cepta affirmā

Semoia

tua non obligant ad semper quavis semper obli-
 gent: et id ad illud ad quod in aliquo casu implendum
 obligamur: et non in alio: non est consilium: sed preceptum
 quod: si illud non obligat: nisi per hoc quod in preceptum
 transit ex aliquo accidenti. tunc autem ad quod obligat est
 cum delinques occurrit ipsi corripienti et corripit post
 commode et spatium emendatio: et non est aliter cui ex officio
 incumbat corripere: vel si ille cui incumbit negligens appearat
 in corrigendo. si. n. non speraret emendatio: sed magis
 deterioratio pro impatientia corrigendi excusaret a
 precepto. si si placet diligens appareret ad corrigendum
 subditum suum. ¶ Ad quartum dicitur quod quidam dicitur quod mo-
 nachus non debet exire claustrum ut corripiat delinquentes
 quod vacat operi meliori. scilicet repletio. sed hoc non videtur
 quod etiam aliquis a precepto abstrahit: ut saluti proxi-
 morum subueniat: et id dicitur quod si monacho opportuni-
 tas corripicendi aduenit ipse etiam corripere tenetur: sed
 non tenetur querere delinquentem exiens claustrum: aut
 ordinis sui statuta frangere: ne ipse in periculum incidat
 a quo alium liberare tenetur. ¶ Ad v. dicitur quod si vitan-
 dus est ne ex correptione sequatur odium ex nostra culpa. scilicet
 ex indiscreta correptione. si autem ad odium prouocet ex quo
 deberet ad delectationem incitari: non est curandum prae-
 pue quam eius peccatum in damnum aliorum vergit: vel est da-
 num sequens vel peccatum ipsum est grauius odium quod in nos
 excitatur: vel quam speramus quod odium paulatim tepescet
 et tunc correptione sequitur: quod sicut dicitur Chrysostomus. Meli-
 est odium propter deum quam amicitia que est propter ipsum. cum. n.
 propter ipsum amamur debitorum dei sumus: cum odio propter
 ipsum habemur: debitorum eius nobis factum. ¶ Ad
 .vi. dicitur quod glo. intelligenda est quod peccat in deum. i. solo
 deo sciens: vel loquitur non contra ad correptionem: sed contra
 tunc ad remissionem que sequitur: quod illud quod est ex parte
 nostra possumus remittere: sed non quod est ex parte dei.
 ¶ Ad secundam. quod dicitur quod circa hoc est duplex opinio.
 quidam. n. dicitur quod ille qui est in simili peccato vel maioris:
 non potest alium corripere siue illud notorium sit siue oc-
 cultum: propter hoc quod alterius iudicium seipsum sciamus profert.
 alij autem dicitur quod si sit peccatum occultum absque peccato potest
 corripere: non autem si sit notorium. utraque autem opinio
 quantum ad aliquid vera est. dupliciter. n. aliquis corripit pro
 vno ex officio: scilicet prelati corripuit: et sic videtur opinio
 huius veritate: quod quicumque aliquis indigne vitis officio suo
 peccat. ille autem qui est in mortali peccato est occulto indigne
 vitis officio prelati: vnde peccat corripicendo: vel quod ad ali-
 lundum propter officium exequitur. alio aliquis corripit ex zelo cha-
 ritatis non ut ecclesie mister: et tunc in correptione non potest
 esse peccatum nisi ratione scandalum quod non consurgit: nisi de
 peccato notorio: et si hoc secunda opinio habet veritatem. vnde
 siue prelati siue subditi est in peccato notorio ex his aliquem
 peccare viderit potest eum admonere non pro modo cor-
 ripicentis: sed pro modo rogantis: ut exemplo suo non inci-
 tet ad malum. ¶ Ad primum dicitur quod peccatum veniale non
 reddit aliquem indignum executione officii sacri: sicut
 peccatum mortale: nec ita natus est scandalizare: quod ab eis
 nullus inuenit in unis: et id ex his in peccato veniali non

peccat et si de eodem corripiat nisi probabiliter ex corre-
 ptione scandalum sequi videat: et de hoc peccato. scilicet veniali
 loquitur auctas inducta. ¶ Ad secundum dicitur quod peccatum non
 est propter: nec tamen absoluit a precepto corripicendi. pro. n.
 peccatum dimittit vel officium resignare: aut et huius peccatū
 suū recognoscens alium admonere rogando: et
 tunc non peccat. ¶ Ad tertium dicitur quod in elemosyna com-
 potali non inuenit aliquis dissensus ad vitam: qua in
 peccato viuunt: sicut de correptione dicitur est: et id peccat
 corripicendo elemosynam dans non scandalizat: sic corripic-
 do scandalum generat. ¶ Ad quartum dicitur quod docere sa-
 cram scripturam dupliciter contingit. vno ex officio prelati
 sicut qui predicat docet. non. n. sed alicui predicare nisi
 officium prelati habeat: vel ex auctore alicui prelati habeat
 beatus. Ro. x. Quis predicabit nisi mittat. Alio modo
 ex officio magistrorum: sicut magistri theol. docent. dicitur
 quod quidam quod ille qui primo docet peccat mortaliter si sit
 in peccato mortali notorio: non autem ille qui secundo docet
 sed hoc est falsum: quod eorum qui docent sacram scripturam est
 idem finis: et eorum qui sacram scripturam ediderunt. vnde
 cum ad hoc ordinem scripture editio: ut ad vitam eternam
 pueniat: ut per Jo. x. Quicumque ipedit sine doctrine
 docendo peccat. ipedit autem qui sacram scripturam in peccato
 docet: quod ore se profitemi nosse deus: factis autem negat. et
 dicitur quod ille qui est in peccato notorio peccat siue sic siue sic
 doceat: sed ille qui est in peccato occulto peccat si primo
 modo doceat: non autem si secundo. Et quod alie rationes videtur con-
 cludere quod nullo modo corripere liceat ei qui est in peccato
 ideo dicitur ad. v. quod ex hoc ipso quod aliquis alium corri-
 picendo iudicat si in eodem peccato sit: seipsum condemnat. i.
 condemnabile seipsum ostendit: non tamen nouam causam danna-
 rionis supradicit. ¶ Ad sextum dicitur quod ratio illa procedit de
 peccato manifesto. ¶ Ad tertiam rationem dicitur quod quidam di-
 cunt quod correptione fraterna non se extendit ad prela-
 tos: tum quia debet homo os ponere in celum: tum
 quia de facili scandalizari possunt prelati: si a sub-
 ditis corripiantur. sed hoc nihil est: quia prelati in-
 quantum peccant non sunt celum: et secundum hoc
 eis correptione debetur: nec iteque qui eos charitate
 corripit in eos os ponit. i. contra eos: sed pro eis: quod
 ad utilitatem eorum eos admonet: nec iterum presu-
 mere debet quis de prelato quod iniuste scandalizet:
 nisi contrarius constiterit: quia ipsi sunt in statu per-
 fectionis: scandalum autem passiuum non conuenit
 perfectis: sed pusillis. et ideo dicitur quod prelati
 ex hoc quod est persona publica et vice dei super sub-
 ditos gerens non amittit ea que sunt propria illius
 singularis persone: et ideo omnia illa que debent
 alicui ex affectu sermo quod ad omnes homines habentur: et prelati
 debent: sic et ipse alius debet ea que affectu charita-
 tis exposulat: nec ab his ratione prelationis excu-
 satur. et idem secundum alios preceptum de fraterna correptione
 one etiam ad prelatos se extendit: ut corripiantur a
 subditis: et sicut eis que sunt charitatis ad subditos
 prelati taliter gerere debent: ut nullum auctoritatis
 preiudicium generent: neque nimium fuerit humilitas regendi

frangat auctas: vt Aug. dicit: Ita correptio ad
 platos talr d; fieri ne aliquid reuerētie sbrabat:
 7 iō d; .j. Lūmo. Seniore ne increpaueris: s; ob-
 secre vt patrē. ¶ Ad p̄mū d; d; q; Paulus in sa-
 cie Petro corā oib; restitit: sicut ibidē d; : hoc autē
 excedit modū s; ne correptiois q; platis a sbrat de
 bet. nō. n. plati a sbratis corā multitudine: s; hūi-
 liter in puato complēdi sūt: nisi imieret piculū si-
 dei: tūc. n. plar' minor' fieret si in infidelitate labe-
 ret: 7 sbrat' fidelis maior. ¶ Ad scōm d; d; q; mo-
 nachus ille arguit de hoc q; iniuste corripuit sacē
 dotē recte agentē: 7 de hoc q; correptionē vsq; ad
 correptionē extēdit penā inferēdo: q; sacerdotē p-
 cussit 7 eū ab ecclia amouit. quāuis autē plati sunt
 complēdi a sbratis: nō tū est eis pena infligēda: sed
 recurrēda ad supiorē denūciādo: vel si nō h; sup-
 iorē recurrat ad deū qui eū emēdet vel de medio
 sbrabat. ¶ Ad tertiū d; d; q; tāgere arca; n̄ erat
 leuitas: s; sacerdotū: 7 iō Osa p̄cussus fuit: q; of-
 ficiū supioris vsuparuit. s; s; rna correptio nō scq̄t
 officii: s; affectū charitatis: 7 iō nō concludit rō de
 s; rna correptione: sed de correptione q; ē a platis ad-
 hibēda quā sbrat' platis nō pōt adhibē. ¶ Ad
 4^m d; d; q; Grego. phibet iudiciū temeritatis: ne. f.
 aliquis plato; facta de facili in malū conuertat:
 vel de eis corā alijs obloquat: nō autē iudiciū fra-
 ne correptiois phibet cū reuerentia factū. ¶ Ad
 q̄ntū d; d; q; quā p̄sumptuosū sit q; aliq; simplr se
 alteri p̄ferat in bonitate: p̄cipue factō viro: tū nō
 est p̄sumptuosū q̄ntū ad aliq; factū si plar' nō faciat
 illud de se meliora sentire.

Ad tertium sic proce

dit: Ut q; nō oporteat q; s; rna admonitio
 p̄cedat denūciationē ecclie faciendā: q; fm Aug.
 in li. de mēdacio: Ex factis factoz; colligim' qd in
 scriptis sentire debeam'. s; christus denūciāuit iu-
 doz; discipulis an admōitionē factā: vt p; Jo. xij
 silr' Petr' dānauit Ananiā 7 Saphirā an aliquā
 admōitionē: vt p; Act. v. similr' Paulus rep̄hē-
 dit Petrū corā oib; nulla monitioē secreta p̄cedē-
 te. q; v; q; nō sp̄ admōitio s; rna d; p̄cedere denū-
 ciationē ecclie faciendā. ¶ S. maior' piculo magis
 d; hō obuiare. s; aliq; mal' piculū imiet si p̄ctm
 nō publice q; sit malū isamatio vni' hois: q; pec-
 caroz; latēs pōt multos corrupere i fide vs; morib;:
 qd non posset facere in publicū ei' p̄ctō deducto:
 aut ē infamat multitudo si p̄ctm vn' de multitu-
 dine cōmittat: nec talis infamia abolet: nisi p; pe-
 nā p̄cti q; nō pōt inferri: nisi p̄ctm ad publicū de-
 ducat. q; nec sp̄ d; denūciationē admōitio p̄cedē
 ¶ S. accusare in ca. est dicē ecclie: s; religiosi fre-
 quēter se inuicē accusāt in ca. nulla admōitione
 p̄cedēte. q; nō d; q; sp̄ admōitio denūciationē p̄-
 cedat. ¶ S. grauior via p̄cedēdi d; crimia ē si per
 accusationē: vel ē p; inquisitionē p̄cedat q; si p; de

nūciationē: q; ē maloz; pena infligūt. s; aliq; pōt
 p̄cedere ad accusationē nō p̄cedente admōitionē
 inquisitionē tū facta: sic Innoc. iij. dicit in decretali. q;
 nec denūciationē o; q; admōitio p̄cedat. ¶ S.
 null' tenet alteri obedire d; p̄ceptū d; nū. sed si pla-
 tus p̄cipet alicui sciētī crimē fr̄is sui q; ei diceret: te
 neres dicere an admōitionē: 7 silr' si p̄cipet illi q;
 crimē cōmisit: tū plar' peccaret querēdo: q; fm o; d;
 d; nē iuris petis iuramentū de veritate dicēda etiā
 in ca. criminali ab eo qui accusat. q; v; q; nō sit d; ne-
 cessitate p̄cepti q; admōitio denūciationē p̄cedat
 ¶ S; est qd dicit glo. Matth. xviij. sup illud: Si
 peccauerit in te 7c. hoc ordine vitare scādala de-
 bem'. s; debitū ē ex p̄cepto obligate. q; ordo corre-
 ptiois est in p̄cepto. ¶ S. p̄ hoc s; rna correptio
 ē in p̄cepto: vt hō fr̄ez suū a p̄ctō eripiat: sed q; nō
 fr̄i daret p̄cti occasio si statim in publicū p̄deret. vñ
 glo. dicit ibidē: Corripe ip̄m inter te 7c. ne publice
 corrept' verecūdiā p̄dat: quā p̄dita in p̄ctō rema-
 neat. q; fm necessitate p̄cepti d; admōitio puata
 denūciationē p̄cedere. ¶ Lter' v; q; incōueniēter
 in ordine correptiois ponat testū inductio: q; aut
 iste correptiois ordo intelligit de p̄ctō publico: aut
 occulto. si de publico nō d; inducere testes: q; ma-
 nifestū ē. si de occulto nō d; manifestari nesciēdo
 q; sic esset hō p̄ditoz; criminis. q; v; q; nullo mō te-
 stiu; adhibitio requirat. ¶ S. Aug. dicit in regula
 vbi ordinē s; rna correptiois ponit: dicit q; alijs. f. te-
 stib; p̄ctm fr̄is demōstrat p; quos cōuincēdus est si
 negauerit. s; aliquis nō pōt cōuinci p; vñ testem:
 q; in ore duoz; vel triū testiu; d; stare oē vbi. q; in-
 cōueniēter d; q; testis vnus vel duo adhibeant:
 q; sp̄ debet esse duo ad min'. ¶ S. correptio etiā
 d; fieri de p̄ctō semel factō: sed ad illud qd iā factū
 est nō pōt abiberi testes: vt videāt qui nō viderūt
 q; nō reit: rat de facili: aut si reiterat p̄ctō: si
 bi a corripere cauet ne etiā ip̄e videre possit peccā-
 tē nedū nisi alios inducat ad videndū: nec iteruz;
 d; ille qui p̄ctm fr̄is scit ei dare aliquā occasioez;
 p̄ctm iteradi: vt dep̄hēdi possit: q; sic ip̄e esset p̄cti
 p̄cipex. q; v; q; testū inductio nō requirat ad cor-
 reptionē. ¶ S. dicit plato est dicē ecclie. s; Aug.
 dicit in regula q; anteq; alijs demōstrat p; quos cō-
 uincēdus ē si negauerit pus p̄posito d; d; nō: si ne-
 glexerit admōit' corrigi. q; v; q; testiu; adhibitio
 nō debeat p̄cedere denūciationē: s; sequi. ¶ Li'
 v; q; correptio quantū ad monitionē secretā debz;
 eē dura Matth. iij. Jobes baptista dixit genimia
 vipaz; q; fuit dur' s; rna correptio. q; v; q; debeat a
 liq; alterz; dure corrigē. ¶ S. Tit. i. d; : Argue illos
 dure. ¶ S. ad cōreptoz; s; rna icitat ira p; gelū. s; ira
 aspitate h; q; d; aliq; aspe corrigi. ¶ S; Sal.
 vi. Vos qui sp̄iales estis instruite hui' mōi in spi-
 ritu lenitatis. q; v; q; nō debeat dure corrigi. ¶ S.
 Aug. dicit: Corripiat iustus in misericordia: 7 ar-
 guat. q; debet esse leuis correptio.

Rindeo dō ad p̄mā. q. q. fm̄ p̄m̄ in. v. et̄. min⁹
malū ex hoc q̄ p̄eligit respectu magi mali accipit
rōnez magis boni: 7 iō medicus corporalis hoiez
si pōt ab infirmitate totalr liberat. si aut̄ non pōt
eligit min⁹ malū vt occurrat magis malo: sic apu-
tare vnū mēbz ne totū corp⁹ ificiat: 7 hūc ordiez
oñs suari p̄cepit: cū pctōib⁹ corūpiēdo spūalr me-
dicamur. pctō: aut̄ ex pctō duo mala icurrit: ino-
cētie dānū: 7 fame d̄spēdiū: 7 iō pa⁹ tētādū est vt
talr inocētie restituat: q̄ fama ēt p̄seruet sin aut̄ si
o3 negligi fama vt p̄scia repet̄: fame ēt d̄spēdio s̄b
ueniri alr nō pōt: o3 q̄tū pōt vt. f. p̄ paud: 7 p̄ ea
multis crimē p̄dat: 7 iō oñs hūc ordinē corūpiēdi
statuit vt p̄ fr̄ corūpiat secreto: vt sic 7 inocētiā re-
cupet: 7 famā nō p̄dat. q̄ si hec medicina n̄ fuerit
efficax debet paucis oñdi: vt nō totalr fama p̄dat
7 deinde si nō corūpiat o3 oīno fama negligi 7 i pu-
blicū p̄dī. q̄ si ēt publica corūptio vel admonitio
nō p̄fuerit o3 oīno abscindi iudicio eccl̄ie vt sit sic
ethnic⁹ 7 publican⁹. Et iō dō q̄ sic corūptio f̄ma
cadit in p̄cepto: ita 7 corūptiois ordo. ¶ Ad p̄m̄
q̄ dō q̄ in obseruatōe p̄ceptoz sp̄ ad intētiōnē p̄ci-
piētis: 7 rōnē p̄cepti attēdēdū ē: iō aut̄ oñs p̄cepit
vt secreta admonitio publicā denūciationē p̄cede-
ret vt expectaret emēdatio vite: 7 fame p̄ceret pec-
catoris. 7 q̄ oñs sciebat iudā nō emēdādū fore si
ip̄m admoneret: s; magis exaspandū: q̄ nō ē p̄ba-
bile q̄ v̄ba admonerēt quē tot miracula v̄sa non
mouerāt: iō ip̄m non p̄monuit. 7 q̄ ēt sciebat ex
h̄ forte magis exaspandū 7 deteriorē fieri: nec tñ ē
sille de ip̄o 7 nobis: q̄ ip̄a secreta cordiū sciebat 7
futuros euentus: nō aut̄ nos: 7 iō nisi certissimis si-
gnis appareat icorūpibilitas 7 exaspatio ip̄i? s̄ufa
non o3 fraīna admonitio p̄termitti. De Petro at̄
oīm est q̄ forte pctm̄ eoz erat publicū vel statz
publicādū: vel forte sciebat monitioē ip̄is nō va-
liturā: vel etiā cōsilio spūssancti fecit ad terrores:
q̄ hoc cōpetebat statui p̄mitiue eccl̄ie: ne veniret
eius auctas in cōtēptū. De Paulo aut̄ p̄z r̄isio: q̄
Petr⁹ corā oib⁹ peccauit: iō oportebat cū corā oī-
bus redargul. hīc aut̄ ordo seruādus est in pctis
occultis: vñ d̄: Si peccauerit in te. i. te solo sciēte.
¶ Ad scōm dō q̄ in pctis denūciādis p̄siderādū
est vtz pctm̄ sit oīno occultū: aut ad noticiā alio-
rū deuenerit: aut in p̄mptu sit vt deuēniat. si autē
pctm̄ iā ad noticiā alioz deuenerit: tūc o3 denūci-
ari ei qui h3 p̄tates corrigēdi: vt qui sūt scādali-
tī de culpa edificetur de pena. si aut̄ nondū in pu-
blicū deuēnit: sed ē in via deuēniēdi: tūc etiā denū-
ciandū ē vt scādalo futuro occurrat. si aut̄ sit oīo
occultū: tūc cōsiderandū est vtz emēdatio peccā-
tis expectari p̄babilr possit aut nō: qd̄ quidē faci-
le aduertī poterit si cōsideret vtz aliq̄s ex electōe
vel passione peccauit siue ex malicia vel infirmita-
te qd̄ idē est: qd̄ quidē p̄pēdi pōt ex p̄ditōe peccātī
7 ex iatōe act⁹: q̄ si aliq̄s freq̄ntē 7 q̄si ip̄rohibite

line freno in aliq̄ pctm̄ lapsus est: signū est q̄ ex
malicia vel electōe peccat: 7 nō facile emēdet. si
aut̄ semel occasione peccādi oblata in p̄ tñ ruit:
7 postea tristitiā 7 verecūdiā de pctō oñderit: si-
gnū est q̄ sit peccatū ex passione vel ex infirmita-
te 7 de q̄ de facili emēdet. si q̄ emēdatio speret: o3
admonitio p̄cedere 7 denūciatio differri quousq̄
videat quomodo emēdat peccator: nisi forte im-
mineret occasio silis in peccatū ruēdi: quā tamē
declinare nō vellet admonit⁹: tūc enī deberet p̄-
lato denūciari ne in precipitiū iret. si aut̄ n̄ speret
emēdatio: tūc cōsiderandū est an illud peccatū
sit infectiuū alioz: sicut est heresis vel fornicatio:
vel aliquid hui⁹ modi: aut etiā cedat in aliq̄ dā-
nū alterius: sicut furtūz v̄ homicidiū 7 hui⁹ mōi.
si enī non cedat in dānū alterius: nec sit infectiuū
pctm̄: tūc pōt denūciatio deferri quousq̄ videat
admonitiois effect⁹ p̄cipue si emēdatioē p̄mittit
si aut̄ est infectiuū alioz debet denūciari p̄lato:
vt gregi suo caueat: sicut. n. dicit Hiero. Que mi-
sericordia ē parcere vni 7 multos i discrimē addu-
cere: polluit p̄pls ex vno pctōe: sicut ex vna oue
morbida vniuersus grex. semp. n. bonū multoz
o3 p̄ferri bono vnius: vñ etiā fama vnius negligi
debet vt innocentia vel fama multitudinis p̄ser-
uet. si aut̄ vergat in dānūz corporale alterius o3
fieri cōparatio illius dāni ad dānūz fame istius: 7
illi dāno qd̄ preponderat obuiandū magis.
¶ Ad tertiu dō q̄ de leuib⁹ peccatis nō surgit
infamia nec scandaluz: 7 iō de talibus non est vis
siquis in capitulo accuset admonitioē p̄missa
nisi forte probabilit̄ credi possit q̄ tali accusatiōe
magis deteriorat qui corrigit: 7 collegio etiā non
multū p̄sit: cuius bonuz semp p̄ponenduz est bo-
no vnius. vñ 7 aliq̄ etiā si peccantis emēdatio
nō expectet: pōt aliquis corā multitudine accusa-
ri si p̄fect⁹ multitudinis credatur. s; de pctis ex q̄-
bus posset infamia surgere: nō deberet aliquis in
publico accusari: nisi alijs p̄missis que ordo fr̄ne
correctionis deponit: 7 graui⁹ peccaret accusans:
sicut frat̄e suū infamās. ¶ Ad q̄rtū dō q̄ etiā ad
accusatiōē vt quidā dicit p̄cedi nō o3 fm̄ foruz
cōscientie monitioē nō p̄missa: nec emēdatioē
expectata: nisi forte maiori piculo obuiandū vide-
atur: aut pctm̄ sit publicū: q̄uis fm̄ foruz causaruz
non requirat q̄ accusatiōē p̄cedat admonitio: s; solū
inquisitio. inquisitio vero nō ē faciēda nisi d̄
notorio pctō: q̄ o3 q̄ inq̄sitiōē p̄cedat clamosa
iūnuatio: 7 ideo secreta admonitio nō requiritur
de necessitate. ¶ Clē dō s; alios q̄ in accusatiōe nō
agit ad emēdatioē peccātis: s; ad bonū cōe. s. iu-
sticiā cōseruandā per punitioē delinquentis: 7 iō
accusatio in iudicio bona cōscia potest fieri: etiā si
admonitio non p̄cedat: nec est contra p̄ceptuz
domini: quod intelligitur quando agitur ad emē-
datioē peccantis.

¶ Ad. v. dōm q̄ p̄ceptū alicui factū a plato suo de pctō alteri publicādo: in eo casu in quo publicari nō d̄z: p̄t fieri vel in iudicio vel extra iudiciūz si extra iudiciū peccat p̄cipiēs: nec ille cui p̄cipitur obedire tenet. si autē in iudicio ordine iuris exigente iudex alicui p̄cipiat vt pctm̄ suū vel alteri? p̄fiteatur: nō peccat p̄cipiēdo: q̄ ip̄e nō exigit: s̄z accusans cui iudex ius reddere d̄z: tūc tenet q̄ p̄fitei ad p̄ceptū iudicis pctm̄ suū vel alteri? vel appellatione si d̄ ordinē iuris ei p̄cipiat: tūc publicas pctm̄ occultū vitat malū malū. s̄ discipline iuri enumeratōez: tū iudex deberet dissimlar q̄ntū possit: ne tale p̄ceptū faceret saluo ordine iuris: t̄ p̄cipue in ca. vbi magis p̄ equitate p̄cedendū est: q̄ fm̄ rigorez iuris. **¶** Ad scōdam q̄onez dōm q̄ qm̄ medicina leuis a qua incipiēdū est nō p̄ficiat: tūc d̄z medic' efficaciorē medicinā apponere: nō tū statū efficacissimā: s̄z paulatī p̄cedendū est: vt q̄minus pōt fieri grauef ille cui medicari volum': t̄ iō si p̄ma medicina. s̄. admonitio p̄cedens secreta nō p̄sit: q̄ peccatū iterari v̄: d̄z ad v̄teriora p̄cedi: vt pauc' oñdāf: t̄ talib' qui p̄nt p̄desse: t̄ quib' nō creditur q̄ obsunt diffamādo: t̄ illi p̄ncipaliter adhibēt vt ad moneāt: scōdo vt admōitōis facte sint testes: tertio vt negātē corā ecclia cōicant: vt Aug. dicit in regula p̄t' tñ. s̄. q̄ in publicū p̄dāf alteri v̄ tertio d̄mōstrēt vt duoz vel triuz possit ore cōuinci. **¶** Ad p̄mū q̄ dōm q̄ quidā dicit q̄ iste mod' corupiedū seruandus est qm̄ pctm̄ nō est oīno publicū: nec oīno occultū: sed ab aliquib' scitū. vñ dicit q̄ nō p̄nt aliq̄ aduocari: nisi qui sciūt: ad quos etiā p̄t̄ret correptio. sic. n. exponit: Si peccauerit in te. i. te solo sciēte: frater tu' corripe eū inter t̄ ip̄z solū: si te audierit lucrat' es fr̄ez tuū. si te nō audierit t̄ nullus alius sciat nō debes v̄ltra p̄cedere: si autēz aliqui aliq̄ sciāt adhibe tecū t̄. s̄z hoc non videt esse fm̄ intentionē euāgelij: q̄ si illi qui adhibent alias sciūssent: non d̄z eos adhibere ad videnduz sed statū per eos possēt conuinci. Et p̄t̄ea hiero. dicit q̄ non est misericordia parcere vni t̄ omnia in discrimē adducere: q̄d fieret: si pctm̄ q̄d est aliq̄ nociuū non publicat ad correptionē. vñ patz q̄ si pctm̄ in alioz detrimētū vergat q̄ d̄z aliq̄ dicit q̄ tūcūq̄ sit occultū: t̄ etiā si non vergat in detrimētū alteri? nisi in illi' qui peccat: vt p̄z fm̄ Augu. in regula vbi sic dicit: Innocentes non estis si fr̄es vestros quos indicādo corrigere potestis tacēdo perire p̄mittatis. nec ex hoc aliquis efficiat p̄ditoz crimis: q̄ nō manifestat crimē ad infamandū: s̄z ad corrigendū. **¶** Ad scōdam dōm q̄ vnus testis in ducit ad admonendū: s̄z duo ad cōuincendū. Vel dōm q̄ ip̄e denūciās cū vno teste sufficit ad denūciandū: q̄ per hoc fit aliqua p̄sūptio iudici: s̄z ad decisionē cause requirunt duo testes. **¶** Ad t̄riū dōm q̄ non pōt intelligi q̄ aliquis ex p̄cedenti monitione non sit emendatus: nisi per b' q̄ actuz

iterat. vñ ad hoc inducendi sūt testes: vt actū iteratū videant: vt p̄z per Aug. qui dicit: P̄t' alteri vel tertio demōstrandū. s̄. actū pcti: nō tū d̄z aliq̄ occasio p̄beri vt pctm̄ iteret intentione cōuicēdi: q̄ non sunt faciēda mala vt veniant bona: si tū act' iterati oñdi testib' nō possint: debēt tū adhiberi vt corā ip̄is recognoscat: vel saltē vt ip̄i admonēat: vt obiurgatio plurimoz eū corrigat: vt ibid' glo. dicit: t̄ has duas cās glo. tangit ibidēz super illud: Adhibe tecuz t̄. studio corrigēdi vel conuincēdi. **¶** Ad quartū d̄z q̄ platus pōt dupl' cōsiderari: aut fm̄ q̄ iudicio p̄sident: t̄ sic dicere p̄lato est dicere ecclie: t̄ sic prius debēt testes adhiberi q̄ plato dicat. aut extra iudiciūz existens: t̄ sic dicere p̄lato nō est dicere ecclie: sed p̄sonē q̄ pōt p̄desse: t̄ nō obesse: q̄ nullus magis pōt p̄desse q̄ platus: t̄ fm̄ hoc d̄z prius dicit plato q̄ testib' ostendi aliq̄: vt quāto min' pōt fieri publicetur: t̄ tūc platus adhibet quasi vñ de testib'. talis. n. d̄z esse ordo correptionis fraterne quē Aug. in regula tradit: vt cū quis oculi petulantiā: vel aliud pctm̄ q̄dēq̄ in fratre suo aduertit: statū admonere d̄z: ne cepta p̄grediantur: s̄z de primo corrigant: q̄d si post admonitionē itēz vel tertio id facere videat tūc d̄z quasi vulneratus sanādus manifestari: sed anteq̄ in publicū p̄dāf q̄d fit cū ecclie dicit: prius d̄z alteri vel tertio demōstrari: q̄d ē adhibere vnuz vel duos testes t̄ inter eos quib' oñdi debet: anq̄ aliq̄ ostendatur per quos cōuincendus est si negauerit: prius p̄posito debet ostendi post admonitōez vt secretus correptus non innotescat ceteris: t̄ ita primo debet admoneri: secundo p̄lato ostendi: tertio testes adhiberi: quarto in publicū p̄duci conuincendus si negauerit: sed duo media dominus sub vno comprehendit. **¶** Ad t̄rtiaz q̄onez dicendum q̄ secunduz Gregorius in pastorali: Nō nulla peccata sunt leuiter corrigēda: nam cū nō malicia: sed ignātia sola v̄ infirmitate delinquit necesse est vt magno moderamine ipsa delicti correptio temperetur. nōnulla autē sunt vehemēti increpanda: vt cum culpa ab actore non agnoscat quanti sit ponderis ab increpantis ore sentiantur: t̄ cū quis sibi maluz q̄d perpetravit leuigat: hoc contra se grauiter ex corupientis asperitate perimiscat. t̄ quāuis ille loquatur de correptionē que p̄latis cōp̄tit: tū etiā in correptionē que ab aliq̄ fit: hoc etiā est obseruanduz: quāuis fraterna correptio semp magis debeat ad leuitatē accedere: q̄ non ex auctoritate officij: sed ex charitatis affectu exhibetur. Et per hoc patet solutio ad obiecta. **¶** Moyses t̄ Aaron sacerdotes. Moyses sacerdos dicit non officio oblationes offerēdi: sed q̄ sacra primitus populo dedit immediate a deo accepta psal. Moyses t̄ Aaron in sacerdotibus eius. **¶** Lum esset pontifex anni illius propheta uit. **¶** Sciendum q̄ in verbo Laipbe fuerunt

quattuor: pmo inspiratio imissa per qua utilitas
 passionis christi cordi eius inspirata fuit a spiritu
 sancto. scdo intellectus que ipse ex illa inspiratione
 concepit. tertio intentio exprumendi intellectum suum:
 et ad effectum pducendi. quarto vba ipa plata. pmo
 quide fuit quedam participatio pphetie. scdm fuit
 falsus intellectus a seipso. tertiu fuit iniqua intentio.
 quartu fuit vera locutio: quis non fm intellectum
 eius: et id pmo fuit a spiritu sancto: no aut scdo neq
 tertium: sed quartu aliquat fuit a spiritu sancto re
 gulate vba illius vt psonaret inspiratioi ab eo sce
 ¶ Nullus officio sacerdotis etc. hoc intelligenduz
 e o mortalib: q: sacerdos pot sine pcto de illis ve
 nialib' absolueri in quib' ipse est: q: per ea no red
 dit executioe officij indign'. ¶ Ideo liberauit pec
 catoru etc. i. ex hoc occasione liberatiois e' sup' sit.
 ¶ Diliges q' iuestigatoz etc. S3: Defecerunt scru
 tates scrutatio qui scrutati sunt iniquitates: vt dicit i
 psal. q' vt q' sacerdos no debeat perferuari p' sciaz
 s'bditoz. Et do q' sacerdos debet perferuari con
 sciaz pctois in p'fessione q' si medic' vuln': et iudex
 cam: q' frequenter que p' p'fessione p'fitea taceret in
 rogat' reuelat: s3 in interrogatioib' faciendis tria
 sunt attendeda: pmo vt quilibet pcto: interroget b
 pctis que cosueuerunt in hoib' illi' p' ditionis abuda
 re: no. n. o3 q' a milite querat de pcto clericoz: aut
 religiosoz: aut ecouerso. scdo vt no fiat explicita
 interrogatio d' pctis: nisi de illis que oib' manifesta
 sunt. de alijs aut adinuentionib' pctoz: ita o3 a longi
 quo fieri interrogatio: vt si comisit dicat: et si non
 comisit no adducat. tertio vt de pctis p'cipue car
 nalib' no descadat nimis ad p'clares circustancias
 q' hui' moi delectabilia q' to magis in spali coside
 rant magis p'cupiscencia nata sunt mouere: vt of in
 .iij. etb. et io pot contingere vt p'fessor: talia querens
 et sibi et cositenti noceat: et sic q'q' deficiat i suo scru
 tinio iniquitates scrutates. ¶ Maledic' bndictio
 nib' v'ris: que. s. ita sunt v're q' no dei. ¶ Dif. XX.

Sciendum est

Sciendum est etia q' tps pnie etc. Postq
 determinauit mgr de pnia et
 de p'tate mistoz quib' co
 petit dispensatio hui' facti:
 hic decimat quedam q' pniaz
 psequit. et diuidit in partes
 duas. in pma decimat tpe pnie: in scda decimat q'
 daz que ad defectu pnie p'tinet. xxij. ois. ibi Lūqz
 multis auentib' etc. P'ria in duas. in pma ondit tps
 pnie vsqz ad suu vite esse. in scda mouet quasda3
 q'ones que ex p'dictis ortu hnt. xxj. ois. ibi Solet
 etia queri etc. P'ria i duas. in pma ondit q' tps pe
 nitentie durat vsqz ad fine vite. in scda ondit qualr
 sit agendu cu illis qui in fine penitet: ibi Solet et
 queri etc. P'uma in duas: in pma ondit quo hi q'
 in fine vite sue penitet psequit remissione pctoz:

quis adhuc sint debitor: es pene tpalis qua in pur
 gatorio post morte sustinebit. in scda ondit q' ea
 de pena debet eis qui qlitercuqz in hac vita condi
 gna satisfactione no iplet: ibi Si vero querit o ill
 etc. Circa p'mu tria facit. pmo ondit q' vsqz ad fine
 vite manet pnie loc'. scdo obicit i p'nu: ibi Aug'
 t'n de pnia differentib' etc. tertio soluit: ibi S3 q're
 hoc dixerit etc. vbi ex v'bis Aug. ondit quare non
 sit pnia differeda vsqz ad fine vite pp duo. pmo p
 pter p'cedi difficultate: scdo pp pena purgatoij
 que restat: ibi Sed vsi couersus peccauerit etc.
 ¶ Si vero querit de illis etc. Hic ondit q' pena
 purgatoij restat post hac vita eis qui hic p'digna
 satisfactione no agut. Et circa hoc duo facit. pmo
 ondit hoc de illis qui pniaz iniuncta n' expler. scdo
 ondit ide de illis quib' condigna satisfactio no est i
 iuncta: ibi Si vero de illo querit etc. ¶ Solet etia
 queri etc. hic ondit qualr sit agendu cu illis qui in
 fine penitet. Et circa hoc duo facit. pmo ondit h'
 q'ntu ad satisfactionis iniunctione: scdo q'ntu ad reco
 ciliatione. ¶ Sciendu et q' tpe etc. vbi duo fac. p'
 ostendit q' tempore vltime necessitatis non est re
 conciliatio deneganda penitenti. scdo ostendit
 q' alio tempore simplex sacerdos recociliare peni
 tentez non potest inconsulto ep'o: ibi Non debet
 tamen etc.

Hic d'ns queruntur. P'imo vtrum
 aliqui in extremo vite sue per pniaz
 possit consequi veniam peccatorum
 Secundo de pena quam sacerdos ad
 satisfaciendum imponit. ¶ Tertio de relaxati
 one huiusmodi pene per indulgentias. Quarto
 quis possit indulgentias facere. Quinto quibus
 prosint.

Ad primuz sic proce

Ad primuz sic proce dit: Ut q' in extremo vite sue aliq's penite
 no possit. q' Mach. x. of de Antiocho: Orabat
 scelest' on3 a q' no erat misericordia cosecutur'. h' at
 in fine vite sue erat. q' vt q' in fine penitentes venia
 no psequit. ¶ P' ois ve penites pct'a dimittit. sed
 ille q' i fine vite penitet no dimittit pct'a: s3 a pctis
 dimittit: q' tunc vult pniaz age q'n peccare no pot:
 vt in littera dicit. q' videt q' tunc no coseq't venia.
 ¶ P' p'itio que est pars pnie h3 anexuz ppositu
 p'fitei et satisfaciendi. s3 h' ppositu hie no pot q' in
 fine penitet: q' nullus pponit qd scit sibi ipossibile
 q' no pot p'teri: et ita n' psequit venia. ¶ S3 q' e: q'
 latro in fine vite sue penitens misericordia iuenit
 audiens: Hodie mecu eris in paradiso. ¶ P' sapia
 dei et misericordia vicit huanā malicia. sed ho pot
 vsqz ad extremu vite peccare. q' pot vsqz tunc de
 pctis p' dina misericordiam veniam consequi.

¶ Alterius videtur q' in fine vite penitens non
 possit a quolibet sacerdote absolui: quia ad abso
 lutionem requirit aliqua iurisdicctio: vt dictuz est.

3 sacerdos nō acquirat iurisdictionē sup illū qui i
 sine penitet. q̄ nō pōt eū in sine absoluerē. ¶ P.
 ille qui sacm̄ baptisimī in articulo mortis ab alio
 q̄ pprio sacerdote recipit: nō o3 itez a pprio sacer
 dote baptisari. si q̄ quilibet sacerdos in articulo
 mortis posset absoluerē a quolibet pctō nō debet
 penitēs si euadit ad suū sacerdotē recurrere qd̄ fal
 suz est: qz alias sacerdos nō haberet cognitionē de
 vultu peccoris sui. ¶ P. in articulo mortis sic h3 sa
 cerdoti alieno baptisare: ita 7 nō sacerdoti. h3 nō
 sacerdos nūqz pōt absoluerē in foro p̄niali. q̄ nec
 sacerdos in articulo mortis eū qui nō est sibi sub
 dītus. ¶ S3: nēcitas spūalis ē maior q̄ corp̄alis
 h3 aliquis in nēcitate vltima pōt alioz reb' vti: et i
 uitis oñs ad sbueniēdū corp̄ali nēcitati. q̄ in
 articulo mortis ad sbueniēdū spūali nēcitati pōt
 a nō suo sacerdote absolui. ¶ P. ad idē sunt au
 ctoritates in lra posite. ¶ Uterius vī q̄ penitētib'
 in sine non reseruet aliqua pena post mortē. deus
 enī cū sit sūme misericors nō exigit ab hoīe pl' q̄
 facere posset. sed iste qui in sine vite sue penituit:
 nihil aliud facere potuit pro tpe illo q̄ cōteri 7 cō
 fiteri qd̄ etiā fecit. q̄ videt q̄ nihil ab eo post hanc
 vitā requirat p pctis de quib' penituit. ¶ P. pena
 purgatorij excedit omnē penā hui' mūdi: vt i lra
 dī. sed pena ad quā obligat penitēs p' cōfessionē
 7 absolutionē nō est tanta q̄te sunt multe pene iu
 ste alterius vite. q̄ iniuste cū penitēte agit si p' hanc
 vitā puniat in purgatorio post absolutionē. ¶ P.
 nō est aliqd̄ pctm̄ tā grande qd̄ p penas in hac vi
 ta inflctas nō posset totalr̄ expiari oūmō aliquis
 patienter sustineret: qz tribulatio purgationē fac
 vt p3 Ro. v. h3 moīs est maxima penāz. q̄ si aliqd̄
 p̄tritus patienti mortē sustinet nō remanet ei aliqd̄
 pena post hanc vitāz. ¶ S3: iusticia dīna exigit
 vt pctm̄ aut a deo aut ab hoīe pūat. h3 hui' pctm̄
 qui in sine penitet nō punitū est: nec a deo nec ab
 hoīe in hac vita. q̄ o3 q̄ p' hanc vitā puniatur.
 ¶ P. nullus ex negligentia o3 cōmodū reportat.
 sed iste qui in sine p̄niam distulit ex negligentia si
 statz post pctm̄ adhuc sanus penituisse sustinuit
 ser penā. q̄ multo fortius qm̄ p̄niam distulit vsqz i
 sine vite adhuc reus est pene. R̄ deo o3 ad p̄mā
 qd̄nes q̄ de' qui dat oib' abundānt nulli gratiam
 denegat: qui qd̄ in se est facit vt se ad grām p̄per.
 hec autē sp̄atio sic. s. di. xvij. oīctū ē: sit p motū li.
 ar. vñ q̄dū manet hoī vsus li. ar. in hac vita in q̄
 nōdū ē cōfirmatū ad maluz pōt se p̄pare ad grāz
 de pctis dolendo: 7 grām remissionis pctōz cōse
 quit. ¶ Ad p̄mū q̄ o3 q̄ veniā consecutus fuis
 set si vere penituisse: h3 nō habuit verā p̄niam: qz
 si ex amore iusticie de pctis cōmissis dolebat: sed
 timore pene quā expectabat: vel dolore pene quā
 sustinbat: 7 hoc etiā multis in sine penitentibus
 contingit: quia nō est facile vt affectus quē homo
 toto tempore vite sue inclinavit in aliquid: subito

ad contrariū retrahat: nec tñ est impossibile: q̄a
 li. ar. nō cogit ex habitu acquisito: nec puidencie
 dei pōt termin' p̄figi per quā etiā in extremo vite
 vere p̄niam mor' inspirat q̄nqz. ¶ Ad scōm o3 q̄
 Aug. in verbis illis oñdit q̄ p̄niam quāz aliquis in
 sine vite agit non est certū signū salutis: 7 non q̄
 non possit esse etiā tunc efficax ad salutē qd̄ icer
 tū est quādo aliquis de pctō qd̄ facere iam nō pōt
 penitet: vtz voluntatē peccandi amiserit: qd̄ ma
 gis manifestuz est de illo qui peccare adhuc pōt si
 peniteat q̄ voluntatē mutauit: tñ etiā qm̄ aliquis
 non pōt vltra peccare: pōt voluntatē mutare vt
 nolit qd̄ prius voluit: etiā si posset. ¶ Ad tertij
 tuz satisfactōis 7 p̄fessōis: vt. l. velit si posset: 7 ta
 le p̄posituz etiā de impossibili esse pōt. ¶ Ad d. ii.
 .q. o3 q̄ quilibet sacerdos q̄tū ē de vrate clauis
 h3 p̄tatez indifferēti in oēs 7 q̄tū ad oia pctā: sed
 q̄ nō possit oēs ab oib' pctis absoluerē: h' ē qz per
 ordinationē ecclie h3 iurisdictionē limitatā: vt oio
 nullā h3. h3 qz nēcitas legē non h3: iō qm̄ articulus
 nēcitatis iminet p ecclie ordinationē nō impedit
 qm̄ absoluerē possit: ex quo h3 clauis etiā sacrā
 7 tñ p̄sequit ex absolutōe alter' sic si a p̄po sacer
 dote absolueret: nec solū a pctis pōt tūc a quibz la
 cerdote absolui: sed etiā ab excoīcatōe a quibz la
 lata: qz hec absolutio etiā ad iurisdictionē p̄tinet
 que p legē ordinationē ecclie coartat. ¶ Ad p̄mū
 q̄ o3 q̄ aliquis pōt vti iurisdictionē alter' ex
 voluntate: qz ea que iurisdictionē sunt cōmitti p̄t.
 vnde qz ecclia acceptat vt quilibet sacerdos absol
 uere possit in articulo mortis: ideo ex hoc ipso qd̄
 iurisdictionē h3 vsuz: q̄uis iurisdictionē caret.
 ¶ Ad scōm o3 q̄ non o3 cū recurrere ad p̄puz
 sacerdotē: vt iterū a pctis soluat a quib' in articu
 lo mortis absolutus est: sed vt innocēscat ei q̄ ē ab
 solutus: nec silr o3 q̄ absolutus ab excoīcatōe ad
 iudicē vadat qui alias absoluerē potuisset absolu
 tionē pctens: h3 satisfactōnē offerēs. ¶ Ad tertij
 o3 q̄ baptisimus h3 efficacā ex ipsa sanctificati
 one matric: 7 iō a quibz conferatur alicui ille sa
 cramentū recipit: sed vis sacrālis p̄niam distulit in san
 ctificatione ministri: 7 iō ille qui laico p̄fessōis
 impleat qd̄ ex parte sua est de sacrāli p̄fessōe: tñ
 sacrālez absolutionē nō consequit: 7 iō aliquid va
 let ei quātū ad oīm̄inationē pene que fit per con
 fessōis merituz 7 penam: sed non consequit oīm̄i
 nationē illā pene que est ex vi clauis: 7 iō o3 q̄
 iterum sacerdoti cōfiteat: 7 magis sic confessus de
 cedens punitur post hanc vitā q̄ si fuisset sacer
 doti confessus. ¶ Ad d. ii. q. o3 q̄ pena post re
 missionē culpe exigitur vt inequalitas iniusticie
 cōmissē ad equalitatē reducat: equalitas autē
 quantitatem p̄sequitur. vnde sicut ad ordinatio
 nem culpe exigitur q̄ pena pro culpa inflctat: ita
 exigitur q̄ pro tanta culpa tanta pena: 7 ideo cū

peccatū inordinatū remanere non possit quanuis
reat pene sit diminutus per contritionē ⁊ cōfessi-
onē ⁊ absolutionē: oportet q̄ adhuc in fine peni-
tens quicunq; satisfactionē nō implet in hac vita
post hanc vitam puniat: nisi tanta fuerit contritio
q̄ totaliter a pena purgef: qd̄ quādoq; con-tingē
potest: vt. s. xvij. dicitur. **A**d p̄mū q̄ dicitur
q̄ ille qui in fine vite penitet non punit post hanc
vitā: q̄ non satisfecit quādo satisfacere nō potuit
sed q̄ peccauit: ⁊ q̄ satisfacere neglexit quando
potuit: vnde non sequit q̄ deus requirat ab hoīe
vltra posse. **A**d secūdu dōm q̄ iusticia assimi-
lat mensurę: vt dicit p̄b̄s in. v. ethi. vnde sicut in
diuersis terris sunt diuersę mēsure rerū venaliū:
ita ⁊ diuersę pene s̄m iusticiaz pro eisdē culpis in-
ferunt. ⁊ simul pro eadē culpa grauius puniuntur
quis in purgatorio q̄ in hac vita rōne alteri foui:
tamen illa aggrauatio p̄portionaliter r̄ndet pene
cuius homo in hac vita reus erat: ⁊ hoc debz hō
sibi imputare: q̄ illuc referuauit sibi penā p̄ cul-
pa accipiendā. **A**d tertiu dōm q̄ mors naturalis
est pena consequens originale peccatū: vt quasi iā
in nām sit versa: sicut originale peccatū: ⁊ ideo p̄
mortē naturalē non purgat aliquis de peccato a-
ctuali: sed per mortē illatā bene pōt purgari. vnd
si aliquis mortē illatā patienter iustineat etiā si p̄
alqs criminib; sit illata: valet ad diminutionē pe-
ne ⁊ ad liberationē a tota pena s̄m quantitatem
culpe ⁊ patientie ⁊ contritionis.

Ad secūdu sic pro

cedit: Videt q̄ pena tēporalis cuius reat
post penitentiā manet: non taxat s̄m quantitātē
culpe: taxat. n. s̄m quantitātē delectationis q̄ fuit
in peccato: vt p̄s Apoc. xvij. Quāti glorificauit
se ⁊ in delictis fuit tantū date illi tormentū ⁊ luctuz
sed quādoq; vbi est maior delectatio. s̄t minor
culpa: q̄ p̄ta carnalia que plus habent delectati-
onis q̄ spūalia minus habet de culpa s̄m Grego.
q̄ pena non taxat s̄m quantita. ē culpe. **P**. eod
modo aliquis obligat ad p̄cepta moralia in noua
lege: sicut in veteri. sed in veteri lege debet p̄ p̄tia
penitentia. vij. dicit: vt. s. vij. dicitur imundi essent.
cū q̄ in nouo testamēto imponat pena septēnis p̄
vno peccato mortali: videt q̄ quantitas pene non
respiciat quantitatē culpe. **P**. maius est p̄ctm
homicidij q̄ peccatuz fornicationis in sacerdote:
q̄ circumstantia que sumit ex specie peccati magis
aggruat q̄ que sumit ex cōditione p̄sone. s̄t laico
pro homicidio imponit septēnis penitentia: sacer-
doti pro fornicatione decē annoz s̄m canones. q̄
pena non taxat s̄m quantitātē culpe. **P**. maxi-
mū peccatū est qd̄ in ipsum corpus christi cōmit-
tit: q̄ tanto grauius quis peccat quanto maior ē
in quē peccat. sed pro effusione sanguinis christi i
sacramento altaris contenti iniungit penitentia.

.xl. dicitur vel p̄az amplius: pro fornicatiōe autē
simplici iniungit pena septēnis s̄m canones. ergo
quantitas pene non r̄ndet quantitātē culpe. **S**.
p̄. Esaie. xxvij. In mensura cōtra mensuram cum
abiecta fuerit iudicabo eā. q̄ quantitas iudicij pu-
nitionis peccati est s̄m quantitātē culpe. **P**. hō
reducit ad equalitatē iusticie per penā inflictā. s̄t
hoc non esset si quantitas culpe ⁊ pene nō sibi rel-
ponderet. q̄ vnū alteri r̄ndet. **A**terius v̄r q̄ pe-
nitens non sit debitor maioris pene q̄ illius que a
sacerdote est sibi iniuncta: sacramentuz enī semp
sequit suuz effm: nisi sit defectus ex p̄te recipientis
vel ex parte conferentis. sed quādoq; imponit
minor penitentia q̄ sit condigna: ⁊ non est defectus
ex parte recipientis: q̄ paratus esset omnē p̄niam
sibi iniunctā facere. nec est defectus ex parte conferē-
tis sacramentū: q̄ s̄m consciām suaz ⁊ discretiōez
talē penā taxat. q̄ v̄r cū sac̄m p̄nie sit ordinatū
peccatū totaliter destruēdū: ⁊ quātū ad penā ⁊ q̄-
tuz ad culpā: q̄ non remaneat debitor alicui; pene
penitentia iniuncta pacta. **P**. de est promoz ad
remittendū penā q̄ ad exigenduz. sed si iste sacer-
dos maiorē penā satisfactoriā iniunxisset: penitēs
obligaretur ad eā faciendā. q̄ videt q̄ si insufficiē-
tē penā iniungat q̄ non exigat aliquid āplius ab
eo. **P**. in purgatorio aliquis grauius punit q̄
in hac vita. si q̄ post peractā penitentiā a sacerdo-
te iniunctaz adhuc manet pena purgatorij: videt
q̄ multū noceat sacerdos penitenti leuez peniten-
tiā iniungendo: ⁊ ita videt q̄ sit valde periculōsū
confessiones audire: cū nō de facili possit sciri q̄-
tas pene debite pro peccato: imo sit impossibile: q̄
sacerdos non potest scire: neq; quantitātē contri-
tionis: neq; quantitātē affectionis quaz peccator
habuit in peccando. **S**ed cōtra: s̄m quantita-
tē delicti debet esse plagaruz modus ex p̄cepto
legis. si q̄ minus imponat: residuū ab eo in purga-
torio exigetur. **P**. error sacerdotis non potest
penitenti prodesse: prodesz autē si non teneatur
ad plus q̄ sibi per erroz imponit. q̄ videt q̄ sit ad
huc debitor maioris pene. **A**terius videtur q̄
penaz satisfactoriaz non possit vnus pro alio ex-
plere: quia ad satisfactionē meritū requiritur. sed
vnus pro altero non potest mereri vel denereri.
cū sit scriptū: Tu reddis vnicuiq; s̄m opera sua.
q̄ vnus pro alio non potest satisfacere. **P**. satisf-
factio contra contritionē ⁊ confessionē diuiditur
sed vnus pro alio non potest conteri aut confiteri
q̄ nec satisfacere. **P**. vnus orando pro alio etiā
sibi meretur. si q̄ aliquis pro alio satisfacere potest
satisfaciendo pro alio pro se satisfacit: ⁊ ita ab eo
qui pro altero satisfact non exigitur alia satisf-
factio pro peccatū proprijs. **P**. si vnus pro alio sa-
tisfacere potest. q̄ ex quo vnus sibi suscipit debitū
pene alius statū a debito liberatur. q̄ si moriatur
postq̄ tota pena sibi debita ab alio suscepta est

statiz euolabit: vel si adhuc puniat duplex pena reddet pro eodem peccato. s. illius qui satisfacere incipit: et illius qui ponit in purgatorio. ¶ **S**3 ptra Gal. vi. dicit: Alter alterius onera portate. q̄ vide tur q̄ vnus possit onus penitentie impositae p alio suscipere. ¶ **C**haritas magis potest apud deuz q̄ apud homines. s3 vnus potest apud homines p alterius amore debitū eius soluere. q̄ multo forti hoc in diuino iudicio fieri potest. ¶ **R**ideo dōm ad p̄imaz qōnem q̄ pena post dimissionē culpe exigat ad ouo. s. ad debitū soluendū: et ad remediū prestandū: potest q̄ taxatio pene p̄siderari quātū ad ouo: p̄mo quantū ad debitum: et sic quantitas pene radicaliter r̄ndet quantitati culpe ante q̄ de ea aliquid dimittat: sed t̄n quātū p̄ p̄m̄o: q̄ nata sūt remittere penā plus remittit: fm hoc p̄ aliud minus remittendum vel soluendum restat: quia quanto per contritionē plus de pena dimissus est tanto per confessionē minus dimittendum restat: secundo quantū ad remediū vel illius qui peccauit vel aliorum: et sic quandoq̄ pro minoz peccato maior iniungitur pena. v. l. quia peccato vnus difficilius potest resisti q̄ peccato alterius: sicut iu ueni pro fornicatione imponit maior penitētia q̄ sent: quāuis minus peccet vel quia in vno peccatū est periculosius: sicut in sacerdote q̄ in alio. vel q̄ multitudo magis prona est ad aliud peccatum: et ideo per penaz vnus aliq̄ sunt exterrendi. pena q̄ in foro penitentie quantū ad vtrūq̄ taxanda est et ideo non semp pro maior peccato maior p̄na imponitur: sed pena purgatorij solū est ad soluentū debitorū: quia iam vltimus non manet locus peccandi: et ideo illa pena taxat solū fm quantitate peccati: considerata tam contritionis quantitate et confessione et absolutione: quia per oia hec aliquid de pena dimittit: vnde etiā a sacerdote in fungendo satisfactionē sunt consideranda. ¶ **A**d p̄mū q̄ dōm q̄ in verbis illis duo tangunt ex pte culpe. s. glorificatio et delicta: quoz p̄mū pertinet ad electionē peccantis qua deo resistit: secundū ad delectationē peccati: quauis aut sit minor delectatio quandoq̄ in culpa maior: tamen est ibi semper maior elatio: et ideo ratio non procedit. ¶ **A**d scōm dōm q̄ illa pena. vii. diez non erat expiatiua a pena debita pctō: vnde etiā si p̄ illos dies moreret in purgatorio puniret: sed expiabat ab irregularitate a qua omnia sacrificia legalia expiabant: nihilomin' tam ceteris pibus p̄ peccat homo in noua lege q̄ in veteri propter sanctificationē ampliorē qua sanctificat in baptismo: et pp beneficia dei potiora hūano generi exhibita: et h' pater ex hoc qd̄ dicit Hebr. x. Quanto putatis deteriora mereri supplicia et̄. nec tam hoc est vni uersaliter verū q̄ exigat pro quolibz pctō mortali septēnis penitētia: sed hoc est quasi quedaz regula cōmunis vt in plurib' competens: quaz tam

oportet dimittere consideratis diuersis peccatoz circumstantijs. ¶ **A**d tertiu' dōm q̄ episcopus vel sacerdos cuz maior periculo suo et alioz peccat: et ideo sollicitius retrahunt ipsū canones a peccato q̄ alios maiorē penā iniungendo fm q̄ est in remediū: quāuis quandoq̄ non debeatur tanta ex debito: vnde et in purgatorio nō rota ab eo extigitur. ¶ **A**d quartū dōm q̄ pena illa est intelligenda quando nolēte sacerdote hoc accidit: si n. sponte effunderet multo grauiori pena dign' est. ¶ **A**d scōm qōnem dōm q̄ actus ministri boni vel malus nihil diuersificat in efficacia sacramentoz. vnde siue sacerdos discrete se habeat in inunctione penitentie siue non: nihil diuersificatur quantum ad efficaciam absolutionis et confessionis et contritionis: et ideo siue discrete penitētia iniungat siue non: semper remanet reatus ad quantitatis eiusdem penaz: et ideo si eam hic nō extulerit ab eo in purgatorio extigetur. ¶ **A**d p̄mū q̄ dōm q̄ quandoq̄z iniungitur penitētia minor conuictio: defectus est ex parte imponētis vel ex pte recipiētis: sed quādoq̄z pot̄ esse sine culpa vniq̄z sicut quādo imponens debitorū diligentia adhibet et recipiens paratus est ad implendū: et p̄ hoc non est inco: niens si totali a reatu pene nō liberetur. ¶ **A**d scōm dōm q̄ penitens cui maior cōdigno penitētia iniuncta est tenet eaz explere ex sacerdotis iniunctione qui nō solū debitum pene considerat: sed pctō remediū adhibet: vñ p̄ hanc vitā non exigat ab eo tota: sed solū quantū sufficit ad debitū soluendū. ¶ **A**d tertiu' dōm q̄ sacerdos minorē cōdigno p̄nam iniungens non sp̄ peccat: tū q̄ non pot̄ determinate quantitate pene debite cognoscere: quāuis aliquis p̄prie consideratis regulis patrū determinare possit: tū q̄ quāq̄ etiā ex industria minorē p̄nam imponet: plus p̄dest penitenti q̄ noceat: qui forte magnitudine pene possit a p̄na peragenda impediri: ppter debilitatē virtutis ad hoc in eo de nouo recuperare: et iō negligit minus dānu' vt maius euitet: et itez paulatim confortatus in eo diuinus amor ad plura penitentie opera pagenda ipm̄ incitabit. p̄a sponte q̄ sacerdos sibi fm quantitatem pctōz iniungere potuisset. ¶ **A**d tertiu' qōnem dōm q̄ pena satisfactoria est ad duo. s. ad solutionē debiti et ad medietatem pctō vitando. Inquātū est ad remedium sequentis pctō: sic satisfactio vnus nō p̄dest alteri quia ex ieiunio vnus caro alterius nō domatur: nec ex actibus vnus alius bene agere consuevit: nisi fm accidens inquantū aliquis per bona opa pot̄ alteri mereri augmentū gr̄e que efficacissimū remediū est ad pctm̄ vitandū: sed hoc est per modū meriti magis q̄ per modū satisfactionis: sed quantū ad satisfactionē debiti vnus pot̄ p alio satisfaccere: dūmodo sit in charitate: vt opa eius satisfactoria esse possunt: nec oportet q̄ maior pena

imponatur ei qui pro altero satisfacit q̄ principali imponeret: vt quidā dicit hac ratione moti: quia pena ppria magis satisfacit q̄ aliena: qz pena hēt vim satisfaciēdi maxime rōne charitatis qua hō ipsam sustinet. 7 quia maior charitas apparet in hoc qz aliquis pro altero satisfacit q̄ si ipse satisfaceret: ideo minor pena requirit̄ in eo qui pro alio satisfacit q̄ in principali requireret. vnde dicit̄ in vitis patz: qz ppter charitatē vnus qui alterius fratris sui charitate ductus penitentiā fecit pro pctō qd nō comiserat: alteri peccatus qd comiserat dimissum est. nec exigitur etiā quātū ad solutionē debiti qz ille pro quo fit satisfactio sit impotēs ad satisfaciēdū: qz etiā si esset potens alio satisfaciēte pro ipso ipse a debito immunis esset: sed hoc requiritur in q̄tū pena satisfactoria est in remediū: vnde nō est p mittendū vt aliquis pro alio pniā faciat: nisi de factus aliquis appareat in penitēte vel corporalis per quē sit incōpetens ad sustinendū: vel spirituales per quē non sit promptus ad portandū penam.

Ad primū q̄ dōm q̄ pmius essentielle redditur fm dispositionē hominis: qz fm capacitatē vidētū erit plenitudo visionis diuine: 7 iō sicut vnus nō disponitur per actū alterius: ita vnus alteri non meretur pmiū essentielle: nisi meritū eius habeat efficaciam infinitā sicut christi cui merito solo puēi baptizati ad vitā eternā perueniunt: sed pena temporalis pro pctō debita post culpe remissionē nō taxatur fm dispositionē eius cui debet: qz quādo qz ille q̄ ē melior habet maioris pene reatu: 7 iō quātū ad pene dimissionē vnus alteri mereri potest 7 actus vnus efficitur alterius charitate mediāte per quā omnes vnū sumus in christo.

Ad scōm dōm qz cōtritiō ordinat̄ contra culpā que ad dispositionē bonitatis vel malicie hominis pertinet: 7 ideo per contritiōnē vnus alius a culpa non liberatur. sūt per confessionē homo se sacramentis ecclesie subijcit: nō autē potest vnus sacramentū pro alio accipere: quia in sacramento grā suscipienti datur non alij: 7 ideo nō est similis ratio de satisfactiōne contritiōne 7 confessione.

Ad tertiu dōm qz in solutione debiti attendit̄ quantitas pene: sed in merito attendit̄ radix charitatis: 7 ideo ille qui ex charitate pro alio meretur saltē merito cōgruū ē sibi magis mereri: nō autē qz pro alio satisfactio se satisfacit: quia illa quantitas pene nō sufficit ad vtz qz pctm: tamē sibi mereri maius quid q̄ sit dimissio pene. s. vitam eternā.

Ad quartū dōm qz si ipsemet ad aliquā pniā se obligasset non prius a debito esset immunis qz eam soluisset: 7 ideo penā ipse patiet̄ quādiu ille satisfactiōnē pro eo fecerit: quā si non fecerit: tunc vterqz est debitor: illi pene vnus pro cōmisso: alius pro omisso: 7 ita nō seq̄t̄ qz peccatum vnum bis puniatur.

Ad tertium sic proce

ditur: Videt̄ qz per indulgentiā nō possit aliquid remitti de pena satisfactoria: quia sicut illud. **Li. ii. Negat̄ sc̄p̄z nō p̄r. dicit̄ glo. qz faceret si dca sua nō ipleret: s; ipse dixit Deu. xxv. Scdm mensurā delicti erit plagaz modus. q̄ nō potest aliquid remitti de pena satisfactoria taxata fm quātitate culpe**

P. inferior nō potest absoluere ab eo ad qd superior obligauit. sed de absoluēdo a culpa ligat ad penā temporalē: vt dicit̄ Aug. de scō vic. q̄ nullus hō potest absoluere a pena illa aliquid inde dimittēdo.

P. hoc ad p̄tatez excellentie pertinet: vt sine sacramētis effect̄ sacroꝝ tradat̄. sed nullus hō p̄tate excellentie in sacris nisi christus. cū q̄ satisfactio sit pars sacri operas ad dimissionē pene debite: vt qz nullus hō purus possit dimittere debiti pene sine satisfactōe.

P. p̄tās mīstris eccle nō est tradita in destructionē: s; in edificationē. sed hō ad destructionē p̄tinet̄ si satisfactio q̄ ad vtilitatē nra inducta ē in quātū remediū p̄bet tolleret̄. q̄ p̄tās mīstrorū eccle ad hō nō se extendit.

S. y. Lor. y. Nā 7 ego qd donauī siquid pp vos donauī in p̄sona christi. glo. i. acti christus donasset. s; christi potest relaxare absqz oī satisfactiōne penā pcti: vt p̄z Jo. viij. de muliere adultera. q̄ 7 Paulus potuit. q̄ 7 papa potest qui nō emioꝝ p̄tatis q̄ Paulus fuit.

P. eccle gnālis nō potest errare: qz ille qui i oibus exaudit̄ est p̄ sua reuerentiā dicit̄ Petro sup cuius p̄fessione eccle fundata est: Ego p te rogauī petre vt nō deficiat fides tua: Luc. xxij. s; eccle gnālis indulgentias approbat 7 fac. q̄ indulgentie aliqd valēt

Alter? vt qz nō valeat t̄m q̄tū p̄nūciat̄: indulgentie. n. nō hnt̄ effectū nisi ex vi clauū. s; ex vi clauū nō potest hōis clauē dimittet̄ de pena pcti nisi aliqd detinuit̄ p̄siderata q̄ritate pcti 7 p̄ritōis penitētia. q̄ cū indulgentie fiat p̄ libito institutiō indulgentiā: vt qz nō valeat t̄m q̄tū p̄nūciat̄.

P. p̄ debiti pene hō a glie adeptōe tradat̄ quā sume appetere d̄z. s; si indulgentie t̄m valēt q̄tū p̄nūciat̄ i b̄re ui hō p̄ indulgentias discurrens possit ab oī reatu temporalis pene immunis reddi. q̄ vt qz deberet his acq̄ rēdis oib; alijs opib; dimissis hō vacare.

P. ali quādo dat̄ indulgentia qz dat̄ auxiliū ad aliquā fabricā erigēdā tertā p̄tē remissiois pctōꝝ p̄sequat̄ si q̄ indulgentie t̄m valēt q̄tū p̄dicant̄: tūc q̄ dat̄ vnū denariū 7 scōo vnū 7 itez tertū plenā absolutōz ab oī pctōꝝ pena p̄sequit̄: qd vt absurdū.

P. q̄n qz dat̄ hō mō indulgentia qz q̄ vadit̄ ad aliquā eccleaz. vñ. ānos remissiois p̄sequit̄. si q̄ n̄m valz indulgentia q̄ tū p̄dicat̄ ille q̄ hō domū iuxta eccleaz: vt clerici ecclesie q̄ quidie vadūt p̄sequūt̄ t̄m q̄tū ille q̄ a r̄mōtis p̄tib; venit qd vt iūstū: 7 itez vt vt plures illā indulgentiā p̄sequit̄ i die cū plures vadat.

P. id vt alicui remittere penā vltra iustā estiatōez qz remittit̄ absqz cā: qz q̄tū ad hoc qz excedit̄ nō recōp̄sat: s; ille q̄ fac̄ indulgentiā nō possit remittit̄ absqz cā penam in toto vel in pte alicui: vt si papa diceret

alicui: Ego remitto tibi oēs penā tibi debitā, p peccato. q̄ vñ q̄ nec possit aliqd̄ dimittere vltra iustā estimationē. s; indulgētie plerunq; p̄dicant vltra iustā estimationē. q̄ nō tm̄ valēt q̄tū p̄dicantur.

S; 3; Job. xv. Nūquid dē indiget nō mēdacio: vt loquamur p eo vobis. q̄ ecclia p̄dicādo indulgētiā nō mentit̄: 7 ita tm̄ valēt q̄tū p̄dicant.

1. Cor. xv. dic ap̄lo: Si inanis ē p̄dicatō nra inanis est 7 fides nra. q̄ quicūq; in p̄dicatōe falsū dicit fidē quātū ē in se euacuat: 7 ita mortalr peccat. si q̄ nō tm̄ valēt indulgētie q̄tū p̄dicant: omnes mortalr peccāt indulgētiā p̄dicātes: qd̄ ē absurdū

Alteri vñ q̄ p tpali s̄b̄sidio n̄ debeat fieri indulgētia: q; remissio pctōz ē q̄ddā spūale. s; dat spūale p tpali ē simonia. q̄ hoc fieri nō d;.

S; 3; est cōis ecclē cōsuetudo q̄ p pegrinatōib; 7 elemosynis faciēdis indulgētiā facit. n̄ dēo dō ad p̄mā q̄nē q̄ ab oib; conce dēt indulgētiā aliquid valere: q; impiū esset dicē q; ecclā aliquid vane faceret: s; quidā dicūt q; non valēt ad absoluēdū a reatu pene quā quis in purgatorio fm̄ iudiciū dei merēt: s; valēt ad absoluēdū ab obligatōe qua sacerdos obligauit penitē tē ad penā aliquā: vel ad quā etiā ordinat ex cano nū statuta. Sed hec opio nō vñ vera: p̄mo q; est expresse p̄ p̄uilegiū Petro datū: vt qd̄ in terra remitteret: 7 in celo remitteret. vñ remissio q̄ fit q̄tū ad for; ecclē: valet etiā quātū ad for; dei: 7 p̄reca ecclā hui; mōi indulgētiā faciēs magis dānificaret q̄ adiuuaret: q; remitteret ad grauiōres penas. s; purgatoriū absoluēdo a penitētis iniūctis: 7 ideo alii dō q; valēt: 7 quātū ad for; ecclē: 7 quātū ad iudiciū dei ad remissionē pene residue p̄ cōtritiōnē 7 absoluēdū a p̄fessionē: siue sit iniūcta siue nō. rō aut̄ q̄re valere p̄nt ē vnitas corpis mystici in qua multū operib; p̄nie superogauerūt ad mē surā debitoz suoz: 7 multas etiā tribulatōes iū ste sustinuerūt patienē p̄ q̄s multitudo penaz poterat expiari si eis deberet: q; meritoz tāta ē copia q; oēs penā debitā nūc veniētib; excedūt: 7 p̄cipue pp̄ meritū ch̄risti: qd̄ 7 si in sacris opaf; non tm̄ efficaciac̄ et in sacris includit: s; sua infinitate efficaciac̄ sacroz excedit. dictū ē aut̄. q; vn; p̄ alio satisfaccere p̄nt: sci at̄ i quib; sup̄abūdātia opuz satisfaccōis inuenit̄ nō deimitate p̄ isto qui remissioē indiget hui; mōi opa fecerūt: alias absq; oī indulgētia remissionē p̄sequeret: s; cōi p̄ tota ecclā: sic ap̄ls dicit se implere ea q̄ desūt passioi ch̄risti i corpore suo p̄ ecclā ad quā scribit. ij. Cor. i. Et sic p̄ dicta merita sūt cōia tot; ecclē: ea aut̄ que sūt cōia multitudinis alicui; distribuūt singulis de multitudine fm̄ arbitriū ei; qui multitudini p̄est. vñ sic aliquis p̄sequeret remissionē pene si alius p̄ eo satisfaccisset: ita si ei satisfactio alter; sibi p̄ cui q̄ p̄t

distribuaf. **Ad p̄mū** q̄ dō q; remissio que p̄ indulgētiā fit nō tollit q̄ritatē pene ad culpā: q; culpa vñ al; sp̄ote penā sustinuit: vt dictū est.

Ad scōm dō q; iste qui indulgētiā suscipit nō absoluit simplr loquēdo a debito pene: s; dat sibi vñ debitū soluat. **Ad tertiu dō** q; effect; sa 7 al; absoluōis est diminutio reat;: 7 h̄ effect; nō inducīt per indulgētiā: s; p̄ eo faciēs indulgētiā soluit penā quā debebat de ecclē cōib; bonis: vt ex dca p;.

Ad quartū dō q; ma; remediū p̄bet p̄ pctā vitāda ex grā q; ex assuetudine nroz opū. 7 q; ex affectu que accipies indulgētiā cōcipit ad cāz p̄ q; indulgētia dat ad grāz dispōit: iō etiā p̄ indulgētiā remediū ad pctā vitāda dat: 7 ita nō est in de struccionē indulgētiā dare: nisi inordinatē dēt: n̄ p̄suledū ē eis qui indulgētiā p̄sequūt ne pp̄ h̄ ab operib; p̄nie iniūctis abstineāt: vt etiā ex his s̄me diū p̄sequat̄ q̄uis a debito pene essent imunes: 7 p̄cipue: q; q̄nq; sūt pluriū debitores q̄ credāt.

Ad q̄. q̄. dō q; circa hoc ē multiplex opio. q̄dāz n̄ dicūt q; hui; mōi indulgētie nō tm̄ valēt q̄tū p̄dicant: s; vnicuiq; tm̄ valēt q̄tū fides 7 deuotio sua exigit: s; dicūt q; ecclā ad hoc ita p̄nūciat vt q; dā pia fraude hoies ad b̄nfaciēdū alliciat: sic ma; que p̄mittit filio pomū ip̄z ad ābulandū puocat s; hoc vñ valde piculosuz dicere: sic. n. dic̄ Aug. in epla ad Hiero. Si in sacra scripta dephendit̄ ali; quid falsitatis: iā robur auctis sacre scripte p̄t. 7 s̄lfr si in p̄dicatōe ecclē aliq; falsitas dephēderet n̄ essent documēta ecclē alicui; auctis ad roborādūz fidē: 7 iō aliq; dixerūt q; valēt q̄tū p̄nūciant fm̄ iustā estimationē: nō tm̄ dātis indulgētiā qui minus forte estimat qd̄ dat: aut fm̄ estimationē recipien t̄ qui nimis p̄az estimare posset qd̄ dat: s; s; estia tionē que iusta est fm̄ iudiciū bonoz p̄fata cōdi tione p̄sone 7 vtilitate 7 nēcitate ecclē: q; vno tpe ecclā plus indiget q̄ alio. s; hec ē opio nō p̄t sta re vt vñ: p̄mo q; fm̄ hoc indulgētie nō valeret ad remissionē: s; magis ad cōmurationē quādā: 7 p̄ tēa p̄dicatio ecclē a mēdacio n̄ excusaret: cū q̄nq; indulgētia p̄dicat̄ lōge maior q̄ iusta estimatio p̄t sit requirere omnib; p̄dictis p̄ditionib; p̄fatis: sic q̄n̄ papa dat indulgētiā q; qui vadat ad vnā ecclē siā habeat. vij. ānos de indulgētia: cui; mōi etiā in dulgētie a beato Bre. in stationib; rome instatute sūt: 7 iō aliq; dicūt q; quātitas remissiois indulgētiā nō est mēsurāda fm̄ deuotionē tm̄ suscipiens vt p̄mā opio dicebat: neq; fm̄ quātitatē ei; qd̄ dat sic dicebat sc̄da: s; fm̄ cām p̄ qua indulgētia dat: ex quā reputat̄ dign; vt talē indulgētiā cōsequat̄. vñ fm̄ q; accedit ad cām illā s; hoc p̄sequit̄ remis sionē indulgētie: vt in toto vel in pte: s; hoc iterū nō p̄t saluare p̄suetudinē ecclē q̄ interdū maiorē p̄ eadē cā interdū minorē indulgētiā ponit: sic reb; eodē mō se h̄ntib;: q̄nq; dat vn; ānus visitāribus ecclām vnā: q̄nq; xl. dies: put grāz papa facere

voluerit indulgentiaz p[ro]stituens. vñ quãtitas remis-
 sionis nõ est m[er]suranda ex causa q[ue] facit indulgentia
 dignu[m]. Et ideo aliter dõm q[ue] quãtitas effecta p[ro]seq[ue]tur
 quãtitate[m] sue cause. cã aut[em] remissio[n]is pene i[n]
 indulgentijs nõ est nisi abũdantia meritoꝝ ecclesie
 que se h[ab]et sufficere ad totam penã expiandã: non
 aut[em] causa remissio[n]is effectiua e[st] vel deuotio aut la-
 bor: aut datũ recipiẽtis: aut cã p[ro] qua fit indulgen-
 tia. vnde nõ õz ad aliquod ho[m]i[n]u[m] p[ro]portio[n]are quã-
 titatem remissio[n]is: s[ed] ad merita ecclesie que semper
 supabũdant: 7 ideo fm q[ue] applicent ad istum fm
 hoc remissio[n]e[m] p[ro]sequit. ad hoc aut[em] q[ue] applicant
 isti req[ue]rit auctoritas dispensãdi huiusmodi thesau-
 rũ 7 vnio eius cui dispensat ad euz qui merebat
 qd est p[ro] charitate: 7 rõ dispensatio[n]is fm quaz sal-
 uetur intentio illoꝝ qui opa meritoria fecerũt. se-
 cerunt enĩ ad honore[m] dei 7 vtilitatem ecclesie in ge-
 nerali. vnde quocunq[ue] causa affit q[ue] in vtilitate[m] ecclesie
 vergat 7 honore[m] dei sufficiens est rõ indulgentias fa-
 ciendi. Et ideo fm alios dõz q[ue] indulgentie simplr
 tñ valent quãtuz p[ro]dicat dõmodo ex p[ro]te dantis sit
 auctoritas: ex p[ro]te recipientis charitas: ex p[ro]te cau-
 se pietas: que p[ro]hibet honore[m] dei 7 p[ro]ximi vtili-
 tatem: nec in hoc nimis sit magnũ forũ de miseri-
 cordia dei vt qdam dicũt: nec iusticie d[omi]ne derogat
 q[ue] nihil de pena dimittit. s[ed] vnus pena alteri cõ-
 putat. Ad p[ro]mũ g[ener]õm q[ue] clauis sicut supra di-
 ctũ est: est duplex. s[ci]l[icet] ordinis 7 iurisdic[i]õis: clauis
 ordinis sacramentale quoddã est: 7 q[ue] sacramentoz
 effectus nõ sũt determinati ab ho[m]i[n]e sed a deo: ideo
 nõ p[ro]t taxare sacerdos quãtuz p[ro] clauem ordinis i[n]
 foro p[ro]fessionis de pena debita dimittat: sed tñ di-
 mittit quãtum de[us] ordinauit. Sed clauis iurisdic-
 tionis nõ est quid sacrale: 7 effectus eius arbitrio
 ho[m]i[n]is subiacet: 7 hui[us] clauis effectus est remissio q[ue]
 est p[ro] indulgentias cũ non p[ro]tineat ad dispensatione[m]
 sacroz talis remissio: sed ad dispensatione[m] bonoz
 cõmuniũ ecclesie: 7 ideo etiã ligati nõ sacerdotes in-
 dulgentias facere possũt. vnde i[n] arbitrio dantis in-
 dulgentiam e[st] taxare quãtuz p[ro] indulgentiam de pena
 remittat: si tñ ordinate remittat: ita q[ue] ho[m]i[n]es quasi
 p[ro] nihilo ab opib[us] p[ro]nie reuocent: peccat facies ta-
 les indulgentias: nihilomin[us] quis plenaz indulgen-
 tiam p[ro]sequit. Ad scõm dõz q[ue] p[ro]uis huiusmodi
 indulgentie multũ valent ad remissionem pene: tñ
 alia opa satisfactio[n]is sũt magis meritoria respec-
 tu p[ro]mũ cõtialis qd in infinitũ melius e[st] q[ue] dimis-
 sio pene t[er]palia. Ad tertiu[m] dõm q[ue] qñ datur in-
 dulgentia indeterminata: qui dat auxiliũ ad fabricam
 ecclesie: intelligit tale auxiliũ q[ue] sit conueniens ei qui
 auxiliũ dat: 7 fm hoc plus vel min[us] de indulgẽ-
 tia p[ro]sequit. vnde etiã aliq[ui]s paup[er] dans vnũ de
 nariuz p[ro]sequit totã indulgentiaz nõ aut[em] diues que
 nõ decet ad opus tam piũ 7 fructuosuz ita paruz
 dare: sic ñ dicere rex alicui ho[m]i[n]i auxiliũ facere si
 ei oboluz daret. Ad q[ue]rtuz dõm q[ue] ille q[ue] est vic[us]

nus ecclesie 7 etiã sacerdotes 7 clerici p[ro]sequũtur tã-
 tam indulgentia[m] sicut illi qui veniẽt a mille dietis:
 q[ue] remissio nõ p[ro]portional labori vt dictũ est: sed
 meritis que dispensant: vt dictũ est. sed ille qui plus
 laboraret pl[us] de merito acq[ue]ret: s[ed] hoc intelligẽdu[m]
 qñ indistincte indulgentia dat. qñq[ue] n. distinguitur
 sicut papa in gen[er]alibus absolutionib[us] illis q[ue] tran-
 seunt mare dat. v. annos: alijs q[ue] transeunt montes
 tres: alijs vnũ: nec tñ quotienscuq[ue] vadit infra tẽ-
 pus indulgentie totiens eã p[ro]sequit. qñq[ue] aut[em] ad de-
 terminatũ t[er]pus dat: vt cum dicit[ur] quocunq[ue] vadit ad
 ecclesiam talem vsq[ue] ad tale t[er]pus heat tñ de indul-
 gentia intelligit semel tñ. sed si in aliqua ecclesia sit
 indulgentia p[ro]hennis: sicut in ecclesia beati Petri. xl.
 dietũ tunc quoties vadit aliq[ui]s totiens indulgentia[m]
 p[ro]sequit. Ad q[ue]rtuz dõ q[ue] cã nõ requirit ad hoc
 q[ue] fm eaz debeat mensurari remissio pene: sed ad
 hoc q[ue] intentio illoꝝ quorum merita cõicant ad ip-
 sum puenire possint. bonũ aut[em] vnus p[ro]tinuat alte-
 ri dupliciter. Vno modo p[ro] charitate: 7 sic etiaz si-
 ne indulgentijs aliq[ui]s est o[mn]iũ bonoz p[ro]iceps que
 fiunt si in charitate sit. Alio m[od]o p[ro] intentione[m] faci-
 entis: 7 sic p[ro] indulgentias si causa legitima affit p[ro]t
 intentio illius qui p[ro] vtilitate[m] ecclesie opatus est ad
 istum p[ro]tinuari. Ad tertiaz q[ue]õnem dõz q[ue] t[er]palia
 ad sp[irit]ualis ordinant: q[ue] p[ro]pter sp[irit]ualia t[er]palia vñ
 debemus: 7 ideo p[ro] t[er]paliibus simplr nõ p[ro]t fieri in-
 dulgentia: sed p[ro] t[er]paliibus ordinatis ad sp[irit]ualia: sic
 repressio inimicor[um] ecclesie q[ue] pacem ecclesie pertur-
 bant: sicut p[ro]structio ecclesiaz 7 pontiũ: 7 aliaruz
 elemosynaz. Et p[ro] hoc patet q[ue] nõ fit ibi simonia
 q[ue] nõ dat sp[irit]uale p[ro] t[er]pali sed p[ro] sp[irit]uali. Vnde
 pat[et] solutio ad. j. Ad scõm dõ q[ue] etiam p[ro] pure
 sp[irit]ualibus p[ro]t fieri indulgentia: 7 fit qñq[ue] sicut qui-
 cunq[ue] orat p[ro] regefracie h[ab]et. x. dies de indulgentia a
 papa Inno. iij. Et similr cruce p[ro]dicantib[us] dat qñ
 q[ue] eadem indulgentia q[ue] cruce accipientib[us].

AD quartũ sic proce

Aditur: Videt q[ue] qlibet sacerdos p[ro]chialis
 possit indulgentiaz facere. indulgentia. n. h[ab]et efficaciam
 ex meritoꝝ ecclesie abũdantia. s[ed] nõ est aliq[ui]s cõgre-
 gatio in q[ue] nõ sit aliq[ui]s abũdantia meritoꝝ. g[ener]õm q[ue]lib[et] sa-
 cerdos p[ro]t facere indulgentiam si heat plebẽ subie-
 ctam: 7 s[ic] qlibet sacerdos p[ro]lat[us]. P[ro]lat[us]
 qlibet gerit p[ro]sonã totius mltitudinis: sicut vn[us] ho[m]i[n]us
 gerit p[ro]sonã suam. s[ed] qlib[et] p[ro]t alteri cõicare bona
 sua p[ro] altero satisfaciẽdo. g[ener]õm p[ro]lat[us] p[ro]t cõicare bo-
 na multitudis sibi p[ro]misse: 7 sic videt q[ue] possit idul-
 gentias face. Sed p[ro]tra. minus e[st] excoicare q[ue] in-
 dulgentias face. sed hoc nõ p[ro]t sacerdos p[ro]chialis.
 ergo nec illud. Alter[us] videt q[ue] diacon[us] nõ pos-
 sit indulgentias face vel alijs nisi sacerdos: q[ue] remis-
 sio pctõꝝ est effect[us] clauis. sed nõ h[ab]et clauis nisi so-
 lus sacerdos. g[ener]õm ipse solus p[ro]t indulgentias face.
 P[ro] plenior remissio pene e[st] i[n] indulgentijs q[ue] i[n] foro

pniali. sed hoc non potest nisi sacerdos. & nec illud.
Sed: eidem conferat dispensatio thesauri ecclesie cui
 committit regimē ecclesie. s; hoc committit quibus non sa-
 cerdoti. & potest indulgentias facere: nā ex dispensatione
 thesauri ecclesie efficaciam habet. **L**teri v; q; et episcopus non
 possit facere indulgentias: q; thesaurus ecclesie cuius est to-
 ti ecclesie. s; id quod est cōse toti ecclesie non potest dispensari
 nisi per illum qui toti ecclesie preest. & solus papa potest in
 indulgentias facere. **P**. nullus potest remittere penas
 a iure determinatas nisi ille qui h; potestatem ius dedit
 sed pene satisfactorie sunt p peccatis deimiate in iure
 & remittere huiusmodi penas potest solus papa qui est
 conditor iuris. **S**ed est consuetudo ecclesie secundum quam
 episcopi dant indulgentias. **L**teri v; q; ille qui est in peccato
 mortali non possit facere indulgentias: q; ritus cuius foras
 non influit nihil proficere potest. s; plato in peccato mor-
 tali existenti non influit foras gratia. s; spūfacti. & non potest
 in alio proficere faciēdo indulgentias. **P**. maius
 est facere indulgentiam quam recipere. s; ille qui est in peccato
 mortali non recipit: vt dicitur. & nec facere potest. **S**ed
 q; indulgentie sunt p peccatis peccatis ecclesie tradita.
 s; peccatum mortale non tollit peccatum: s; bonitatem. & potest
 aliquis in peccato mortali exire facere indulgentias.
Rndeo dicitur ad primam. q. q. indulgentie efficiuntur habent
 secundum opera satisfactoria vni alteri computantur: non
 solus ex vi charitatis: sed ex intentione operans aliquo
 directa ad ipsas. s; intentio alterius potest ad alterum di-
 rigi tripliter: aut in spūali: aut in gnali: aut in singulari
 in singulari quidem: sicut cum quis p alio satisfacit de
 imitate: & sic quilibet potest alteri sua opera cōicare. In
 spūali autem sicut cum quis orat p congregationem suam & fa-
 miliam & benefactoribus & ad hoc ordinat etiam sua
 opera satisfactoria: & sic ille qui congregationi preest
 potest opera illa alij cōicare applicādo intentionem illo-
 rum qui sunt de congregatione sua ad hunc deimiate: sed
 in generali: sic cum quis opera sua ordinat ad bonum
 ecclesie in gnali: & sic ille qui preest ecclesie gnali potest opera
 illa cōicare applicādo intentionem suam ad hunc vel ad
 illum. & q; hō est p congregationem: & congregatio est pars
 ecclesie: ideo in intentione partu boni includit intentio
 boni congregationis & boni totius ecclesie: & ideo ille qui preest
 ecclesie potest cōicare ea que sunt congregationis & huius-
 modi: & ille qui preest congregationi ea que sunt huius-
 modi: sed non peruertit: s; neq; prima cōicatio neq; scda in-
 dulgētia or: s; solū ita p duo. pmo q; per illas
 cōicationes quibus hō soluat a reatu pene quod ad
 deum: tñ non soluit a debito faciēdi satisfactionem in-
 functam ad quam obligat est ex precepto ecclesie: sed per
 tertiam cōicationem hō etiam ab hoc debito absoluit.
 scdo q; in vna persona vel in vna congregatione non est
 indigentia meritorum: vt sibi in oibus alijs valeat
 possit. vñ iste non absoluit a pena debita p tota: nisi
 tñ determinate p eo fiat quod tū debebat: s; in ecclesia to-
 ta est indigentia meritorum p pūpe ppe meritū chri-
 sti: & ideo solus ille qui pūct ecclesie potest indulgentias facere
 s; cum ecclesia sit congregatio fidelium: congregatio autem

huius sit duplex. s; iconomica: vt illi qui sunt de vna
 familia: & politica: sic illi qui sunt de vno populo
 ecclesie similat congregationi politice: q; ipse populus
 ecclesie dicitur: s; cōuenit diuersi vel parochie in vna dio-
 cesi sicut congregationi in diuersis familijs vel in
 diuersis officijs: & ideo solus episcopus ppe placet ecclesie dicitur
 & ideo ipse solus quasi spūsus anulus ecclesie recipit: & ideo
 solus ipse h; plenam potestatem in dispensatione sacrorum: &
 iurisdictione in foro cāz quasi persona publica: alij
 autem h; q; ab eo eis committit: sed sacerdotes qui ple-
 bib; proficiunt non sunt simplr plati: sed quasi coadiu-
 tores. vñ in cōsecratione sacerdotum episcopus dicit quod
 fragiliores sumus tanto magis his auxilijs indigemus
 & ppe hoc etiam non oia sacra dispensant: vnde sacr-
 dotes pochiales vel abbates aut alij huiusmodi modi p-
 lati non possunt huiusmodi indulgentias facere. & p hoc p-
 solutio ad obiecta. **A**d scdam. q. dicitur q; p-
 tās faciēdi indulgentias sequitur iurisdictionem: vt. dicitur
 fuit. & q; diaconi & alij non sacerdotes possunt hic iur-
 dictionem: vt commissā: sic legati: vt ordinarī: sic electi
 ideo possunt indulgentias facere etiam non sacerdotes: quia
 vis non possunt absoluerē in foro pniali quod est or-
 dinis. **E**t p hoc p- solutio ad obiecta. indulgē-
 tias etiam facere potest ad clauē iurisdictionis non ad
 clauē ordinis. **A**d. iij. q. dicitur q; papa h; plenitudi-
 nem pontificalis potestatis: quasi rex in regno: s; episcopi assumunt i-
 pre solicitudinis quasi iudices singulis ciuitatibus p-
 possit: p q; dicitur quod est solus eos in suis lris s; vocat: reli-
 quos autem oēs vocat filios: & ideo potest faciēdi indul-
 gentias plene residet in papa: q; potest facere quod vult
 cā tñ exite legitima: s; in episcopo est taxata secundum ordi-
 nationem pape: & ideo potest facere secundum eius taxatū: &
 non amplius. **E**t p hoc p- solutio ad obiecta.
Ad. iij. q. dicitur q; facere indulgentias potest ad iur-
 dictionem: s; p peccatum hō non amittit iurisdictionem:
 & ideo indulgentie que valent si fiant ab eo qui est in
 peccato mortali sicut si fierent ab eo qui est sanctus
 sumus cum non remittat penas ex vi suorum meritorum: s;
 ex vi meritorum recedentium in thesauris ecclesie.
Ad primam q. dicitur q; iste placet in peccato mortali indul-
 gentias faciēdi non proficere aliquid de suo: & ideo non re-
 quirat quod influxus recipiat a fonte ad hoc quod in-
 dulgētie valeat. **A**d scdam dicitur q; maius est facere
 indulgentias quam recipere quod tū ad peccatum: sed est minus
 quantum ad propriam vtilitatem.
Ad quintum sic pro-
 cedat: Ut q; indulgentia valeat exiitibus in
 peccato mortali: q; aliquid potest alteri mereri et in peccato
 mortali exiitibus gratia & multa alia bona. s; indulgen-
 tie habent efficaciam ex hoc quod merita scōz applicant
 ad istū. & habent effectum in illis qui sunt in peccato mor-
 tali. **P**. vbi est maior indigentia magis h; locū
 misericordie. s; ille qui est in peccato mortali maxie
 indiget. & cū maxia dicitur fieri misericordia p indulgē-
 tias. **S**ed: mēbz mortuū non suscipit influentiam

ex alijs mēbris viuis. sed ille qui ē in pctō mortali est quasi mēbrū mortuū. q̄ p indulgētiā nō suscipit influentiā ex meritis viuōz mēbroz. **L**terius v̄ q̄ indulgētiā nō valeat religiosus: non. n. cōpetit eis supplet ex quoz superabundantia alijs supplet. s̄ ex superabundantia operū satisfactōis q̄ sunt in religiosis alijs supplet p indulgētiā. s̄ eis nō cōpetit p indulgētiā suppleri. **P**. in ecclia nō debet aliquid fieri qd̄ inducat religiosiōis dissolutiōē. s̄ si religiosi indulgētiā pdesent: esset occasio discipline regularis: qz religiosi nimis vagaret̄ per hui' mōi indulgētiā z penas sibi impositas in capso negligēt. s̄ religiosi nō p̄sunt. **S**z nullus ex bono importat dānū. s̄ religio bonū ē. s̄ religiosi nō psequūt hoc dānū vt eis indulgētiā nō valeat. **L**terius v̄ q̄ ei qui nō facit hoc. p q̄ indulgētiā dat possit qnqz indulgētiā dari: qz ei q̄ nō p̄t operari volūtas pro facto reputat. s̄ alij fit indulgētiā pro aliqua elemosina faciēda: quaz paup̄ facere nō p̄t: z tñ libēt̄ faceret. s̄ indulgētiā ei valet. **P**. vnus p̄t p alio satisfacere. sed indulgētiā ad remissionē pene operat̄: sicut z satisfactio. s̄ vn' p alio p̄t indulgētiā accipere: z sic ille psequit̄ indulgētiā qui nō facit hoc. p quo indulgētiā dat. **S**z: remota cā remouet effectū. si q̄ aliquis nō facit hoc. p quo indulgētiā dat: qd̄ est indulgētiā cā indulgētiāz nō psequit̄. **L**terius v̄ q̄ indulgētiā nō valeat ei qui facit: qz facere indulgētiā est iurisdicōis. s̄ nullus in seipm̄ p̄t exercere ea que sunt iurisdicōis: sicut nullus p̄t se excoicare. s̄ nullus p̄t indulgētiā a se facere p̄ticeps esse. **P**. fm̄ hoc ille qui facit indulgētiāz possit p aliquo modico facto sibi penā remittere oim̄ pctōz suoz: z ita impune peccare qd̄ v̄ absonū. **P**. eiusdē ptatis est facere indulgētiāz z excoicare. s̄ aliquis nō p̄t excoicare seip̄. s̄ nec indulgētiā quā facit p̄ticeps esse p̄t. **S**z: qd̄ tūc esset ip̄e peioris p̄ditōis q̄ alij si ip̄e nō possit vti thesauro ecclē quē alijs dispensat. **R**ideo dō ad p̄mā. q. q̄ quidā dicunt indulgētiāz valere ēt existentib' in peccato mortali: nō quidē ad dimissionē pene: qz nulli p̄t dimitti pena: nisi cui iā dimissa est culpa. qui. n. nō est consecr' operationē dei in remissionē culpe nō p̄t psequi remissionem pene a m̄stro ecclē neqz in indulgētiāz neqz in foro p̄niali: valet tñ eis ad acquirēdū grām. **S**z h' nō v̄ v̄: qz q̄uis merita illa que per indulgētiā cōicant possent valere ad merēdū grām: nō tam p̄t hoc dispensant: sed determinate ad remissionē pene: z ideo nō valent ex̄tib' in mortali: z itō in omnib' indulgētiāz fit mentio de vere p̄t̄is z confessis. si aut fieret cōicatio per hunc modū: facio te p̄cipē meritoz totius ecclē vel vni' p̄gre gationis vel vni' sp̄alis persone: sic possit valere ad merēdūz aliquid illi qui est in pctō mortali: vt predicta opinio dicit. **E**t p h' p̄ solutio ad p̄m.

Ad scōm dōz q̄ q̄uis sit magis indigens qui ē in pctō mortali: tñ est min' capax. **A**d. ij. q. dōz q̄ secularib' tāq̄ religiosi valēt indulgētiā dūmō sint in charitate z seruēt ea que p indulgētiāz indicūt: nō. n. religiosi sūt min' adiunabiles meriti alioz q̄ secularē. **A**d p̄m q̄ dōz q̄ quis religios' sit in statu perfectiōis: tñ ip̄e sine pctō viuere nō p̄t: z itō si aliqñ p̄t pctm̄ aliq̄ pmissū sit re' aliquid pene p̄t p indigentia ab hoc expiari: non eni est incōueniens si ille qui est simplr' supabundans aliq̄ tpe indigeat: z quātū ad aliquid: z sic idiget supplemento quo s̄bleuet. vñ dī Sal. vj. Alī alteri onera potitate. **A**d scōm dōz q̄ p̄t indulgētiāz nō d̄z dissolui regularis obseruantia: qd̄ religiosi magis merent' religionē suā seruādo quā tuz ad p̄mū vite eterne q̄ indulgētiāz exquirēdo q̄uis min' quātū ad diuisionē pene: qd̄ est minus bonū. nec itēz per indulgētiāz dimittunt pene iniūctē in cā. qz i cā. agit forz q̄si iudiciale magi q̄ p̄niale. vñ etiā nō sacerdotes capitulū tenent: sed absoluit a pena iniuncta vel debita p pctō in foro p̄niali. **A**d. iij. q. dōz q̄ nō ex̄tē conditōē nō p̄sequit̄ illud qd̄ sub conditōē dat. vñ cū indulgētiā det sub hac p̄ditōē q̄ aliq̄s aliquid faciat v̄ det: si illud nō exerceat indulgētiā nō consequitur. **A**d p̄mū q̄ dōz q̄ hoc intelligit quātū ad p̄mū eentiale: s̄ nō quātū ad accidentalia alia premia: sicut est dimissio pene vel aliquid huiusmodi. **A**d scōm dōz q̄ op' p̄p̄riuz p̄t quis applicare per intentionē cuiusqz voluerit: z itō p̄t p quocūqz vult satisfacere: s̄ indulgētiā nō p̄t applicari ad aliq̄z: nisi ex intentione ei' qui dat indulgētiā: z itō cū ip̄e applicet ad facientē vel dantē: h' at illud nō p̄t ille qui hoc facit ad alterū hanc intentionē transferre: si tñ fieret sic indulgētiā: ille qui facit vel pro quo hoc fit habeat tāta indulgētiā: valeret ei pro quo fit: nec tunc iste qui facit h' op' daret alteri indulgētiā: sed ille qui indulgētiāz sub tali forma facit. **A**d. iij. q. dōz q̄ indulgētiāz ex aliqua cā dari ad hoc q̄ aliquis per indulgētiā ad aliq̄ actū puocet qui in vtilitate ecclē z i honore dei vergat: p̄latus autē cui cura ecclē vtilitatis p̄pagatione z honore diuini p̄pagandi est cōmissa nō habet causā: vt seipm̄ ad hoc puocet z itō nō p̄t facere indulgētiā sibi tñ: sed p̄t vti indulgētiā quā p alijs facit: qz alijs subest cā faciendi. **A**d p̄mū q̄ dōz q̄ actum iurisdicōis nō p̄t aliquis in seipm̄ exercere: sed eis qui auctoritate iurisdicōis dantur: alijs p̄t etiā p̄latus vti tā in temporalibus q̄ in spiritualibus: sicut etiā sacerdos sibi eucharistiā accipit quā alijs dat: z ita ēt episcopus potest accipere sibi suffragia ecclē q̄ alijs dispensat quozum effectus immediatus est remissio pene per indulgētiāz: z non iurisdicōis. **A**d secundū patet solutio ex dictis. **A**d tertium dicendūz q̄ excoicatio p̄ferit p modū

snie qua nullus in seipm ferre pot: eo q in iudicio no pot idē eē iudex r rē. indulgētia at nō p modū snie dat: s; p modū dispētatōis cur dā qua hō pot facē ad seipz. **B**ene certū. loq̄t d certitudie p̄ce nō d certitudie scie: q; nemo scit vtz sit digno odio vl amoī. **E**cclastes. ix. **A**rbitrj libertatē q̄rit. i. liberaz electionē: vt. s. hō nō dimittat pctm: q; iā nō pot peccare: s; q; nō vult deū offendere etiā si posset: q; etiā in tarde penitētib' q̄nq; contingit: vt dictū est. **H**orrendū ē incidere in manus rē. vtz ē quātū ad statū future vite: vbi h; locū p̄nci palr iusticia: q; i hac vita vbi est loc' misericordie vtz ē qd of. ij. **R**e. vlti. Melius est mihi incidere in manus dei q̄ in manus hoīs. **S**i enī semper viucret semp peccaret. i. semp in pctō pmaneret: q; de se nō posset a pctō liberari cū sit spūs vadēs r nō rediēs: nō q; sep actū pcti excceret. **S**tatiz vt cōuersus fuit padisuz ingredi meruit. hoc nō est intelligendū de terrestri: vt quidā dicūt: q; pasio chzisti non reducit ad illū padisuz: sed ad celestem: qui quidē paradisus pot accipi duplr. s. fm gloriā fructiōis: r sic statī moriens in padiso fuit vel quātū ad locū glorie conuenientē: r sic nullus intrauit ante ascensionē. **N**ō est in imponēda in articulo mortis p̄nia: s; innotescēda. q; per hoc q; imponit aliqua p̄nia alicui: obligat ad illā faciē daz: nullus aut d; ad aliquid obligari qd nō pot facere: s; est innotescēda: vt p̄curet per amicos r elemosynas expiari: r vt eius p̄lēde p̄positū hēat si euadat: tñ ē cōfortandus ex omīna misericordiā ne i desperationē cadat. **N**ō. n. d; p̄sbyter rē. hoc intelligendū ē de ligato ab epō per exccōicatiōnē: vel de agente p̄nia solēnem. **P**uellaz cōsecratio p epm fieri valeat p̄sulō epō. hoc nō est de iure cōmuni: q; solis epīs qui sūt vicē sponi gerētes cōpetit desposari vni viro vq̄nez castā exhibere chzisto. vñ mō nō h; locū: sed fuit ex aliqua dispensatione factū in aliq̄ loco. vel loquif de benedictione viduaz que per p̄sbyteros fieri valet.

Distinctio. XXI.

Olet etiā que

Sri vtz p hāc vitā rē. Postq̄ determinauit mgr de tēpore p̄nie: hīc mouet quāsdā qōnes d̄ determinata: r eas soluit. Et diuidit in ptes duas. **I**n p̄ma mouet qōnez circa tēp' p̄nie: in scda circa cōfessionē que a penitētib' requirit: ibi Post hoc cōsiderandū est rē. **P**rima in tres. in p̄ma mouet qōnez circa determinata: dixerat. n. q; tēp' p̄nie vsq; ad finē vite dat: r cū oīa per p̄niaz in hac vita dimittant pctā: inquirit vtz p hanc vitāz aliq̄ pctā dimitti possint. scdo determinat vitatez fm auctes sanctoz: ibi **Q**uāsi p hāc vitā rē. in tertia refellit quōsdā r̄sionē ad auctes inductas: ibi **S**z

forte dices rē. **L**irca scdm duo facit. p̄mo determinat veritatē questionis mote. scdo ex veritate determinata quādā dubitationē mouet: ibi **H**oc obijci pot si per lignū rē. **L**irca p̄mū duo facit. p̄mo ondit q; post hanc vitā aliqua pctā dimittit in purgatorio. scdo ondit q; quidāz citius: quidā tardi' a pctā ibi purgantur: ibi **I**n illo autem igne rē. **P**ost hoc aut cōsiderandū rē. hīc mouet qōnes circa determinata prius de cōfessione: r p̄mo ex parte confitentis: scdo ex parte p̄fessoris qui. s. cōfessionē audit: ibi **L**aucat aut sacerdos rē. **L**irca p̄mū duo querit: p̄mo vtruz q; debeat singula pctā confiteri que fecit: scdo vtz debeat confiteri que non fecit: ibi **S**icut aut penitēs rē. **L**aucat aut rē. hīc etiā duo determinat ex parte cōfessoris p̄mo vt pctm celet: scdo q; non quib; sacerdos cōfessionē cuiuslibet audiat: ibi **Q**uō vtro oīm ē rē.

Hic est triplex qō. **P**rima de purgatorio. **S**cdo de cōfessione generali. **T**ertia de sigillo confessionis q; pctā celant. **L**irca p̄mū querunt tria. **P**rimo de ipso purgatorio. **S**cdo de lino scno r stipula que i purgatorio purgant. **T**ertio de effectu purgatorij.

AD primuz sic proce

Adit: **U**t q; purgatorij non sit post hāc vitā. **A**poc. xiiij. **D**icit: **B**eati mortui qui in dño moriunt: amodo iā dicit spūs vt requiescant a laboribus suis. **S** hīs qui in dño moriunt non manet aliquis purgatorius labor post hanc vitā: nec illis qui non in dño moriunt: q; illi purgari non p̄nt. **S** purgatorij post hanc vitā non est. **P** sicut se h; charitas ad p̄mū eternū: ita pctm mortale ad supplicij eternū. sed decedentes in pctō mortali statiz ad supplicij eternū deportant. **S** decedentes in charitate statiz ad p̄mū vadunt: r ita non manet eis aliqd purgatorij post hanc vitā. **P** de qui est sūme misericordis p̄ncipior est ad p̄miandū bona q; ad puniendū mala. s; sicut illi qui sunt in statu charitatis faciūt aliqua mala que non sunt digna supplicio eterno: ita qui sunt in pctō mortali interdū faciunt aliqua bona ex genere que nō sūt digna p̄mio eterno. **S** cū illa bona non p̄mientur in dānandis post hanc vitāz: nec illa mala debent post hanc vitā puniri: r sic idēz qd p̄. **S**ed p̄. **M**acha. xij. dicitur: **S**acta r salubris est cogitatio p defunctis exorare: vt a peccatis soluantur. sed pro defunctis qui sunt in paradiso non est oīa dum: quia illi nullo indigent: nec iterum pro illis qui sunt in inferno: q; illi a peccatis solui nō p̄nt. **S** post hanc vitam sunt aliqui a peccatis nondum absoluti: qui solui possunt: r tales charitatez habent sine qua non sit peccatorum remissio: quia vniuersa delicta operit charitas: **P**rouer. x. vnde ad mortem eternam non deuenient: quia q; viuūt